

Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2019

cankarjev dom
Ljubljana, februar 2020

Poslovno poročilo
Cankarjevega doma
za leto 2019

SPLOŠNI PODATKI O CANKARJEVEM DOMU

Naziv: Cankarjev dom, kulturni in kongresni center
Sedež: Ljubljana
Naslov: Prešernova cesta 10, 1000 Ljubljana
Matična številka: 5099471000
Ident. št. za DDV in davčna številka: SI 27164136
Šifra proračunskega uporabnika: 35777, določeni proračunski uporabnik
Šifra dejavnosti: 90.040
Številka vpisa v sodni register: 10149200
T 01 24 17 100
S <http://www.cd-cc.si>
E info@cd-cc.si

Cankarjev dom je javni zavod, ki ga je Vlada Republike Slovenije ustanovila kot osrednji slovenski kulturni center z namenom izvajanja kulturnega in umetniškega programa ter kongresne dejavnosti. S svojim programom zagotavlja pogoje za razvoj in predstavljanje različnih umetniških praks, spodbujanje in razvijanje ustvarjalnosti, bogatenje kulturnega življenja, spodbujanje humanističnih in družbenih vrednot ter multikulturnega sodelovanja. Svoje poslanstvo uresničuje prek lastne produkcije in postprodukcije ter sodelovanja z javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami, stanovskimi združenji, pravnimi osebami zasebnega prava in samozaposlenimi ustvarjalci, ki delujejo na področju kulture. Z delovanjem pomembno prispeva k dostopnosti kulture najširšemu krogu obiskovalcev iz Slovenije in tujine, s programsko usmerjenostjo v svet pa utrjuje mednarodno sodelovanje¹.

Delovanje je sofinancirano iz proračunskih virov (javna služba), z nejavnimi prihodki javne službe in s prihodki dejavnosti na trgu.

ORGANI CANKARJEVEGA DOMA

Generalna direktorica: Uršula Cetinski

Svet zavoda:

Alma Čaušević, Aleš Čerin (predsednik), Barbara Drnač, Mensur Hodžić, mag. Bojan Kurež, Aleš Novak in Andraž Pöschl (od 23. 5. 2019)

Tatjana Ažman, Aleš Čerin (predsednik), Barbara Drnač, Vesna Jurca Tadel, Dušan Lakner, Andraž Pöschl in dr. Barbara Predan (do 27. 3. 2019)

Strokovni svet:

Red. prof. Boštjan Botas Kenda, izr. član prof. dr. Milček Komelj, izr. prof. mag. Žanina Mirčevska, Mateja Peric, izr. prof. Marko Vatovec, Barbara Rogelj (predsednica) in Urška Sever (od 18. 4. 2019)

Red. prof. Boštjan Botas Kenda, red. prof. Andrej Grafenauer, Mensur Hodžić, izr. član prof. dr. Milček Komelj, dr. Blaž Lukan, Barbara Rogelj (predsednica) in Maja Vidergar (do 27. 3. 2019)

¹ Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Cankarjev dom, kulturni in kongresni center (Uradni list RS, št. 103/13, 70/17)

POSLOVNO POROČILO 2019	4
Zakonske in druge pravne podlage za delovanje.....	4
Organi zavoda	4
Nagovor generalne direktorice	6
Poudarki poslovanja v letu 2019	7
POSLOVANJE V LETU 2019	7
Strateške usmeritve in plan za leto 2019	7
Izvajalci javnega kulturnega programa v letu 2019	10
Pokrovitelji in darovalci javnega kulturnega programa.....	11
Kadrovsko poročilo	12
Tržno komuniciranje in odnosi z javnostmi.....	20
Kazalci in kazalniki uspešnosti poslovanja	25
Investicije, investicijsko vzdrževanje in nakupi opreme	30
Skrb za kulturno dediščino	35
Trajnostni razvoj	37
Finančno poslovanje in primerjave z osnovami.....	38
DEJAVNOSTI CD	45
KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (JAVNA SLUŽBA).....	45
1. RESNA GLASBA, OPERA	45
1.1 Simfonična glasba	46
1.2 Glasbeno-scenska dela	49
1.3 Vokalna glasba	50
1.4 Komorna glasba	50
1.5 Sodobna glasba.....	53
2. DRUGA GLASBA	53
2.1 Glasbe sveta.....	53
2.2 Jazz in Cankarjevi torki.....	55
2.3 Popularna glasba.....	66
3. UPRIZORITVENE UMETNOSTI (GLEDALIŠČE IN PLES)	69
3.1 Slovenske gledališke koprodukcije.....	70
3.2 Gledališka gostovanja iz Slovenije	72
3.3 Gledališka gostovanja iz tujine	73
3.4 Plesne koprodukcije	74
3.5 Plesna gostovanja iz Slovenije	76
3.6 Plesna gostovanja iz tujine	77
3.7 Folklor	80

4. FILMSKI PROGRAM	80
4.1 Filmski festivali.....	80
4.2 Filmski cikli.....	82
4.3 Filmi v distribuciji	83
4.4 Premiere slovenskih filmov	84
4.5 Izredne projekcije – sodelovanje z drugimi producenti in distributerji	84
5. KULTURNO-VZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM	85
5.1 Kulturna vzgoja	86
5.2 Ustvarjalnost mladih	91
5.3 Humanistika	92
5.4 Literatura.....	95
6. RAZSTAVNI PROGRAM	97
6.1 Razstave v galeriji CD in v dvorani Duše Počkaj	97
6.2 Razstave v večnamenskih prostorih CD	100
6.3 Fotografske razstave v Mali galeriji	104
6.4 Drugi projekti razstavnega programa	105
KONGRESNO-KOMERCIJALNA DEJAVNOST (DEJAVNOST NA TRGU).....	106
 PRILOGA: SEZNAM PRIREDITEV IN ŠTEVILO OBISKOVALCEV JAVNEGA KULTURNEGA PROGRAMA 2019	 118

POSLOVNO POROČILO 2019

Zakonske in druge pravne podlage za delovanje

- Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Cankarjev dom, kulturni in kongresni center² (Uradni list RS, št. 103/13 s spremembami)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-UPB1; Uradni list RS, št. 77/07 s spremembami)
- Zakon o javnih financah (ZJF-UPB4; Uradni list RS, št. 11/11 s spremembami)
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819; Uradni list RS, št. 71/17 s spremembami)
- Zakon o javnih uslužbencih (ZJU-UPB2; Uradni list RS, št. 32/06 s spremembami)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-UPB13, Uradni list RS, št. 108/09 s spremembami)
- Zakon o zavodih (ZZ; Uradni list RS, št. 12/91 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS, Uradni list RS, št. 57/08 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 18/91 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 45/94 s spremembami)
- Kolektivna pogodba Cankarjevega doma, kulturnega in kongresnega centra (januar 1998 s spremembami)
- Strateški načrt Cankarjevega doma za obdobje 2015–2019³
- Neposredni poziv direktorjem javnih zavodov s področja kulture k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za leto 2019 (št. 6110-628/2018/1, 8. 10. 2018)
- Pogodbi med Ministrstvom za kulturo (MK) in Cankarjevim domom o prenosu osnovnega sredstva v uporabo in upravljanje (št. 3340-14-000030 – Park Sveta Evrope (PSE) in št. 3340-17-000023 – objekt Cankarjevega doma z zemljiščem)
- Odločba MK o financiranju javne službe v letu 2019 (št. 6110-640/2018/5, 3. 1. 2019) in dopolnilne odločbe (št. 6110-640/2018/12, 9. 4. 2019, št. 6110/640/2018/16, 20. 5. 2019, 6110-640/2018/31, 17. 10. 2019 in št. 6110-640/2018/34, 14. 11. 2019) – vse skupaj v nadaljevanju: odločba
- Sklep Vlade Republike Slovenije (št. 47603-5/2019/3, 11. 6. 2019), da se izkazani presežek prihodkov nad odhodki iz leta 2018 porabi za nabavo osnovnih sredstev in investicijsko vzdrževanje, konserviranje tapiserij in razvojne projekte CD
- Pogodba med MK in CD (št. C3340-18-202010, 22. 8. 2018) o sofinanciranju operacije »Pridobivanje znanj za mlade na področju tehnične izvedbe in trženja kulturno-umetniških prireditev« na podlagi javnega razpisa »Podpora novim kariernim perspektivam v obdobju 2018–2021«, ki se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2021, prednostne osi 8.2 Trajnostna vključitev mladih na trg dela (ESS), specifičnega cilja 8.2.1 Znižanje brezposelnosti mladih.

Organi zavoda

V letu 2019 je bilo sklicanih devet sej **sveta CD**, od tega štiri korespondenčno. Člani sveta so na sejah sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi.

- Svet je dal soglasje k Letnemu poročilu Cankarjevega doma za leto 2018, ki ga sestavljata Poslovno in Računovodsko poročilo.
- Soglašal je, da se presežek prihodkov nad odhodki za leto 2018, ob upoštevanju presežka prihodkov nad odhodki, izračunanega v skladu z 71. členom ZIPRS1819, v višini 307.810,75 € skladno z 39. členom Sklepa o ustanovitvi CD nameni za izvajanje in razvoj dejavnosti in soglašal s predlogom generalne direktorice, da se le-ta nameni za nabavo osnovnih sredstev in investicijsko vzdrževanje, konserviranje tapiserij in razvojne projekte CD.
- Dal je soglasje k Programu in finančnemu načrtu Cankarjevega doma za leto 2019⁴.

² V nadaljevanju sklep o ustanovitvi CD; Cankarjev dom, kulturni in kongresni center – krajše CD.

³ Sprejet na 6. redni seji sveta CD dne 22. 1. 2015 po predhodnem pozitivnem mnenju ustanovitelja na 17. redni seji Vlade RS dne 8. 1. 2015 (sklep Vlade RS in predhodno mnenje št. 61000-5/2014/5).

⁴ MK je soglasje k programu dela in finančnemu načrtu za leto 2019, št. 6110-640/2018/11, izdalo 3. 4. 2019.

- Soglašal je, da se delovna uspešnost zaposlenim v letu 2019 izplačuje v skladu s sprejetim finančnim načrtom CD ter na osnovi sprotne ocen uspešnosti poslovanja in meril, ki jih sprejme generalna direktorica, vendar največ do višine, ki jo določa Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih, javnih skladih in agencijah na področju kulture ter medijev (Ur. l. RS št. 107/09). Podlage za izplačilo so razvidne iz Programa in finančnega načrta CD za leto 2019 in Letnega poročila CD za leto 2018.
- Zaradi kakovostnega uresničene programa in pozitivnih rezultatov dejavnosti CD na trgu v letu 2018, je soglašal, da se generalni direktorici in direktoricam sektorjev v letu 2019 iz prihodkov dejavnosti CD na trgu izplača delovna uspešnost za leto 2018⁵.
- Soglašal je s predlagano oceno delovne uspešnosti za namene napredovanja zaposlenih na delovnih mestih iz plačne skupine B (generalna direktorica in direktorice sektorjev). V skladu s predpisi, ki urejajo napredovanje javnih uslužbencev v plačne razrede, je na podlagi doseženih poslovnih rezultatov v letu 2018 delo ocenil z oceno »odlično«.
- Dal je pozitivno predhodno mnenje k imenovanju Uršule Cetinski za generalno direktorico CD za nov petletni mandat.
- Sprejel je Pravilnik o notranjem revidiranju ter dal soglasje, da dejavnost notranjega revidiranja zagotavlja zunanji izvajalec notranjega revidiranja.
- Dal je soglasje k predlogu Pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o organizaciji dela in sistematizaciji delovnih mest v CD, št. 013-2/2019 z dne 3. 7. 2019.
- Potrdil je Polletno poročilo CD za leto 2019.
- Dal je pozitivno predhodno mnenje k imenovanju pomočnic generalne direktorice – direktorice poslovnega sektorja, direktorice kongresno-komercialnega sektorja in direktorice tehničnega sektorja.
- Dal je soglasje k Aneksu h Kolektivni pogodbi Cankarjevega doma, kulturnega in kongresnega centra z dne 21. 11. 2019.
- Soglašal je z rebalansom finančnega načrta za leto 2019 z dne 14. 5. 2019⁶, spremembo kadrovskega načrta in rebalansom finančnega načrta z dne 24. 6. 2019⁷ ter rebalansom finančnega načrta z dne 16. 12. 2019⁸.
- Dal je soglasje, da se poračun delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu za leto 2018 (kot poslovna uspešnost) zaposlenim izplača v decembru 2019.
- Obravnaval je osnutek novega strateškega načrta CD in po izdaji predhodnega mnenja MK in strokovnega sveta dal soglasje k Strateškemu načrtu CD za obdobje 2020–2024 z dne 15. 11. 2019⁹.

V letu 2019 je bilo sklicanih pet sej **strokovnega sveta CD**, od tega dve korespondenčno. Člani strokovnega sveta so na sejah sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi.

- Potrdil je Letno poročilo Cankarjevega doma za leto 2018, ki ga sestavljata Poslovno in Računovodsko poročilo.
- Dal je soglasje k Programu in finančnemu načrtu Cankarjevega doma za leto 2019.
- Dal je pozitivno predhodno mnenje k imenovanju Uršule Cetinski za generalno direktorico CD za nov petletni mandat.
- Dal je pozitivno predhodno mnenje k imenovanju pomočnic generalne direktorice – direktorice poslovnega sektorja, direktorice kongresno-komercialnega sektorja in direktorice tehničnega sektorja.
- Dal je pozitivno mnenje k Aneksu h Kolektivni pogodbi Cankarjevega doma, kulturnega in kongresnega centra z dne 21. 11. 2019.
- Obravnaval je osnutek novega strateškega načrta CD in po izdaji predhodnega mnenja MK ugotovil ustreznost Strateškega načrta CD za obdobje 2020–2024 glede na namen, zaradi katerega je CD ustanovljen.

⁵ MK je sklep št. 1004-22/2018/28 za izplačilo delovne uspešnosti generalni direktorici izdalo 3. 10. 2019.

⁶ MK je soglasje k rebalansu finančnega načrta izdalo 11. 6. 2019.

⁷ Potrjen rebalans finančnega načrta s spremembo kadrovskega načrta je bil na MK poslana 5. 7. 2019.

⁸ Potrjen rebalans finančnega načrta je bil na MK poslan 20. 12. 2019.

⁹ Ustanovitelj (MK) je predhodno pozitivno mnenje (št. 610-10/2019/3), k strateškemu načrtu podal 26. 11. 2019.

Nagovor generalne direktorice

Ugotavljamo, da smo v Cankarjevem domu leta 2019 tako programsko kot poslovno dosegli in pogosto presegli zastavljene poslovne in programske cilje, in sicer tako na področju kulturno-umetniškega kot kongresno-komercialnega programa.

Leto 2019 je bilo povezano z obhajanjem nekaterih **jubilejev**, kot denimo 100 let profesionalnega delovanja SNG Maribor, 100 let slovenskega poklicnega baleta, priredili smo 60. Jazz festival Ljubljana, ki je hkrati najstarejši kontinuirano delujoči festival jazza v Evropi, 30. Mednarodni filmski festival Liffe, obeležili smo 40. sezono delovanja Cankarjevega doma in 100. obletnico obstoja Univerze v Ljubljani. Poleg uveljavljenih festivalov smo uresničili tudi dva nova tematska festivala, in sicer **Maribor je naš** ter **Na Olimpu**; v središču slednjega je bila razstava **Ideja** o znanosti in tehnologiji v antični Grčiji.

Oblikovali smo tudi predlog **strateškega načrta** delovanja zavoda za obdobje **med leti 2020 in 2024**. Pridobili smo pozitivno mnenje ustanovitelja, decembra 2019 pa sta strateški načrt potrdila oba sveta zavoda. Naše poslanstvo bo v prihodnjih petih letih naslavljanje ključnih vprašanj posameznika in (globalne) družbe na podlagi spoznanj preteklosti in vizij prihodnosti. Izhajajoč iz ključnih vrednot (umetnost in znanost kot temelj družbenega razvoja; družba enakih možnosti; trajnostni razvoj; inovativnost, prodornost in odličnost; strokovnost in učinkovitost; odgovornost in povezanost) bomo uresničevali našo vizijo, ki smo jo opredelili takole: ostati osrednji kulturno-kongresni center v Sloveniji in postati referenčen kulturno-kongresni center v evropskem prostoru. Ministrstvo za kulturo je podalo predhodno mnenje: *»Dokument je zastavljen ambiciozno, svojo vlogo in pomen javni zavod ustrezno utemeljuje tako doma kot v mednarodnem prostoru. Strateški načrt odgovarja na temeljna vprašanja in dileme, s katerimi se javni zavod srečuje v realnosti glede na družbene razmere oz. trende doma in po svetu.«* (MK, 26. 11. 2019)

V skladu z razpoložljivimi sredstvi, ki so nam bila na voljo za investicije in nakup opreme, pri čemer delež javnih sredstev še zdaleč ni zadostoval za najbolj pereče potrebe, **smo vendarle prenovili Stekleno dvorano Lili Novy**, ki smo jo v skrb za ohranjanje arhitekture Edvarda Ravnikarja približali prvotno zasnovani vizualni podobi, hkrati pa tehnološko posodobili. Iz lastnih sredstev smo **restavrirali in očistili tudi tapiserije**, ki so del zaščitene likovne opreme Cankarjevega doma in krasijo Veliko sprejemno dvorano, kar so strokovno opravili v belgijski kraljevi tkalnici De Wit, ki je specializirana za tovrstno dejavnost.

Maja 2019 smo na stari domeni cd-cc.si objavili **ново spletno stran Cankarjevega doma**, ki ni dobila le nove grafične podobe, ampak smo prenovili tudi celostni spletni nastop in digitalno komuniciranje. Nova spletna stran je prejela več nagrad na mednarodnih spletnih platformah, ki izbirajo dobre spletne prakse, med drugim Best CSS Light (Site of the Day) in Design Nominees. Obisk nove spletne strani je zabeležil 16-odstotno rast, zabeležili pa smo tudi 11-odstotno rast novih uporabnikov oz. kupcev prek spleta, rast smo zaznali tudi pri prodaji darilnih bonov in uporabi kartice zvestobe Ivanka. Vodnik **In your pocket/ Best of Ljubljana je Cankarjev dom tretje leto zapored razglasil za najboljše umetniško prizorišče** (Best Performing Arts Venue – Traditional), festival **Liffe pa je zasedel 2. mesto med festivali**. Leta 2019 je bilo skupno objavljenih **7162 objav v tiskanih, elektronskih in spletnih medijih**, kar pomeni povprečno skoraj 20 na dan, največji porast objav pa beležimo na spletni platformi. O programu Cankarjevega doma je pisalo **6000 različnih avtorjev**, prispevki pa so bili objavljeni **v več kot 200 medijih**. Po objavah je izstopal 30. festival Liffe, za katerega se je akreditiralo 141 novinarjev, zabeležili pa smo 441 objav.

Programske spremembe so bile minimalne in so nastale predvsem zaradi višje sile, neuresničeni projekti pa so bili nadomeščeni z drugimi programskimi vsebinami.

Kot je razvidno iz pričujočega poročila, so se izstopajoči dogodki odvijali prav na vseh programskih področjih kulturno-umetniškega programa, prodaja vstopnic glede na vse sedeže v prodaji je bila 67-odstotna (brez filma in razstav). **S tem rezultatom smo presegli odstotke prodaje vstopnic v zadnjih desetih letih**. Največji delež prodanih vstopnic je bil na področju gledališča (74 odstotka), 59 odstotkov deleža celotnega prihodka vseh prodanih vstopnic (brez razstav) predstavlja prodaja vstopnic za prireditve resne in druge glasbe, rast prodanih vstopnic pa so zabeležila vsa programska področja. Povprečna cena vstopnice (brez filma in razstav) je v letu 2019 znašala 15,22 €, leto pred tem pa 12,92 €. Med projekti, ki so izstopali v prodajnem smislu, so: dogodki v okviru festivala Maribor

je naš, gostovanje Sergeja Polunina, 30. Liffe, decembrska gostovanja skupine Cirque Eloize, koncerti Zlatega abonmaja itd.

Med številnimi dogodki kongresno-komercialnega programa so bili v ospredju strokovna srečanja, simpoziji in konference s področja medicine, kar pomembno prispeva k razvoju slovenske znanosti in njeni mednarodni kontekstualizaciji. Na področju kongresno-komercialnega programa velja omeniti tudi obhajanje 100. obletnice delovanja Univerze v Ljubljani ter obletnic delovanja posameznih fakultet.

Poudarki poslovanja v letu 2019

- **1124** (1062¹⁰) uresničenih **prireditev programa javne službe**¹¹, 69 več kot je bilo načrtovano
- **307** (219) **prireditev brez vstopnine** v programu javne službe
- **639** (564) **različnih prireditev** v programu javne službe; 14.068 izvajalcev na prireditvah javne službe
- **75** (72) **gostovanj iz tujine**
- v sklopu kongresno-komercialnega programa¹² uresničenih 199 (170) projektov, skupaj **1197** (1381) **kongresno-komercialnih prireditev/dogodkov**
- **366.362** (350.194) **obiskovalcev kulturno-umetniškega programa**, 57.857 več, kot je bilo načrtovano
- **175.586** (145.914) **udeležencev/obiskovalcev kongresov in drugih prireditev dejavnosti na trgu**
- skupaj **541.948** (496.108) **obiskovalcev** na vseh prireditvah, 93.443 več kot je bilo načrtovano in 45.840 več kot 2018
- zelo dober izkoristek dvoranskih in kadrovskih zmogljivosti; uresničenih je bilo **44.022** (40.818) **ur programa** (priprav, vaj in prireditev) v prostorih CD
- organizirali in tehnično smo izvajali prireditve tudi v drugih dvoranh v Ljubljani in po Sloveniji ter na gostovanjih v tujini
- ustvarjen je bil **celoten prihodek** v višini **10.074.200 €** (10.145.732 €), kar je za 38.689 € več od načrtovanega
- pozitivno je bilo finančno poslovanje obeh dejavnosti: prihodki presegajo odhodke v izkazih javne službe za 22.160 € in dejavnosti na trgu za 105.414 €; ustvarjen je bil skupni **presežek prihodkov** nad odhodki v višini **127.574 €** (307.811 €)
- **za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme** smo zagotovili **neporračunska sredstva** iz tekočega poslovanja in presežek prihodkov iz leta 2018 v skupni višini **487.529 €**. MK je za te namene zagotovilo **304.742 €**; za izdelavo investicijske dokumentacije, sofinanciranje prenove dvorane Lili Novy, sofinanciranje menjave stikalnih blokov in prenovo razsvetljave Kluba CD, menjavo tlačnih cevi akustičnih loput v Gallusovi dvorani, menjavo mrežnih stikal in nakup laserskega projektorja
- **delež nejavnih prihodkov** (od prodanih vstopnic, pokroviteljev in darovalcev, opravljanja storitev idr.), **EU sredstev in drugih proračunskih prihodkov** je bil **45,1 %** (46,7 %)
- številni drugi zelo dobri vsebinski, številčni in finančni rezultati kažejo na uspešno in učinkovito poslovanje kolektiva CD, kar je razvidno iz Letnega poročila (poslovnega in računovodskega) CD za leto 2019.

POSLOVANJE V LETU 2019

Strateške usmeritve in plan za leto 2019

Strateški načrt za obdobje 2015–2019 delovanje CD umešča v slovenski in mednarodni prostor na področju kulturno-umetniškega in kongresno-komercialnega programa ter teži k mednarodno prepoznavni programski in poslovni odličnosti s sočasno skrbjo za infrastrukturo, v kateri izvajamo raznovrstno paleto pomembnih programov. CD je edina slovenska kulturna in kongresna ustanova, ki ima v svojem programu različne oblike klasičnih in sodobnih umetnosti, od resne glasbe in drugih

¹⁰ Podatki v oklepajih so za leto 2018, če ni drugače navedeno.

¹¹ Krajše JS ali KUP.

¹² Krajše DT ali KKP.

glasbenih oblik, prek filma, gledališča in plesa, vizualnih umetnosti do kulturne vzgoje in humanistike, kar omogoča, da obiskovalca nagovarja kompleksno, raznovrstno in poglobljeno. Kulturno-umetniški program (javna služba) ni le sobivanje različnih umetniških vsebin, ampak v določenih programskih segmentih iskriv dialog med njimi, ki v kontekstu raznovrstne umetnosti kompleksno razpira vprašanja o prostoru in času, v katerem bivamo. Za identiteto CD je osrednjega pomena lasten kulturno-umetniški program, kljub temu pa je posebnost CD tudi intenzivno sodelovanje z različnimi slovenskimi in tujimi kulturnimi zavodi, neodvisnimi producenti, kulturnimi društvi in samozaposlenimi ustvarjalci. Pomembna strokovna refleksija različnih fenomenov sodobnosti pa se dogaja tudi v kongresno-komercialnem programu (dejavnost na trgu), hkrati pa se obe dejavnosti CD utrjujeta v smislu pomembnega ljubljanskega, vseslovenskega in mednarodnega družabnega središča.

S strateškim načrtom je bilo določeno, da bo za izvajanje kulturno-umetniškega programa v okviru javne službe MK zagotavljalo 60 % sredstev, preostala sredstva za realizacijo programa pa bo CD ustvaril z nejavnimi in drugimi prihodki javne službe. Eden od pomembnih pogojev za uspešno finančno poslovanje CD kot celote je uresničevanje ciljev dejavnosti na trgu. Ta dejavnost v finančnem smislu razbremenjuje izvajanje javnega kulturnega programa s sofinanciranjem splošnih odhodkov (predvsem stalnih stroškov) in z naložbami v investicijsko vzdrževanje in nabavo opreme, ki bi sicer v celoti bremenila ustanovitelja. S strateškim načrtom je bilo določeno, da bo dejavnosti na trgu ustvarila 20 % celotnih prihodkov CD.

Učinkovitost in uspešnost poslovanja kažejo specifični kazalci in kazalniki (kot npr. število prireditev, število različnih prireditev, število obiskovalcev oz. udeležencev prireditev, izkoriščenost dvoran). Uresničevanje zastavljenih strateških in letnih ciljev merimo na podlagi kazalcev in kazalnikov iz tabele 1. Njihovo doseganje prikazujemo v sliki 2, podrobneje pa so opisani v nadaljevanju tega poročila.

Cilji iz strateškega načrta za obdobje 2015–2019 so bili uresničeni ali celo preseženi. Izjema je le področje investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme.

S strateškim načrtom je bilo predvideno, da bomo letno izvedli najmanj 1055 prireditev v okviru javne službe, tj. najmanj 5275 prireditev v celotnem petletnem obdobju. V tem obdobju smo izvedli 5603 prireditve javne službe (328 oz. 6 % več kot smo načrtovali). Predvideno je bilo, da bo letni obisk prireditev javne službe 300.000, tj. skupaj 1,5 milijona obiskovalcev v celotnem obdobju. Dejansko je bil obisk prireditev javne službe za 16 % (234.388 obiskovalcev) večji in je skupaj znašal 1,73 milijona obiskovalcev.

S strateškim načrtom je bilo predvideno, da bo MK oz. ustanovitelj v obdobju 2015–2019 zagotovil 5,84 milijona evrov (80 % načrtovanih sredstev), preostalih 20 % (1,46 milijona evrov) pa CD. Zaradi omejenih proračunskih virov CD od ustanovitelja v obdobju 2014–2016 ni prejel javnega sofinanciranja za posodabljanje infrastrukture, investicijsko vzdrževanje in nakupe tehnične opreme. V letu 2017 je bilo iz proračunskih virov zagotovljenih 125.889 €, v letu 2018 2.009.100 € in v letu 2019 še 304.742 €. CD je v obdobju 2015–2019 iz neproračunskih virov in presežkov prihodkov nad odhodki zagotovil 2.130.802 €. Zato je velik delež načrtovanih večjih investicijskih posegov ostal nerealiziranih, objekt pa iz leta v leto v slabšem stanju.

Slika 1 Načrtovana in uresničena investicijska vlaganja

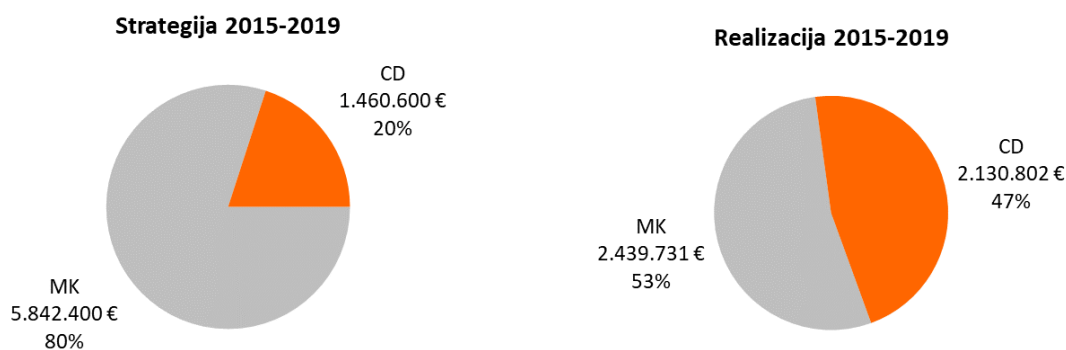
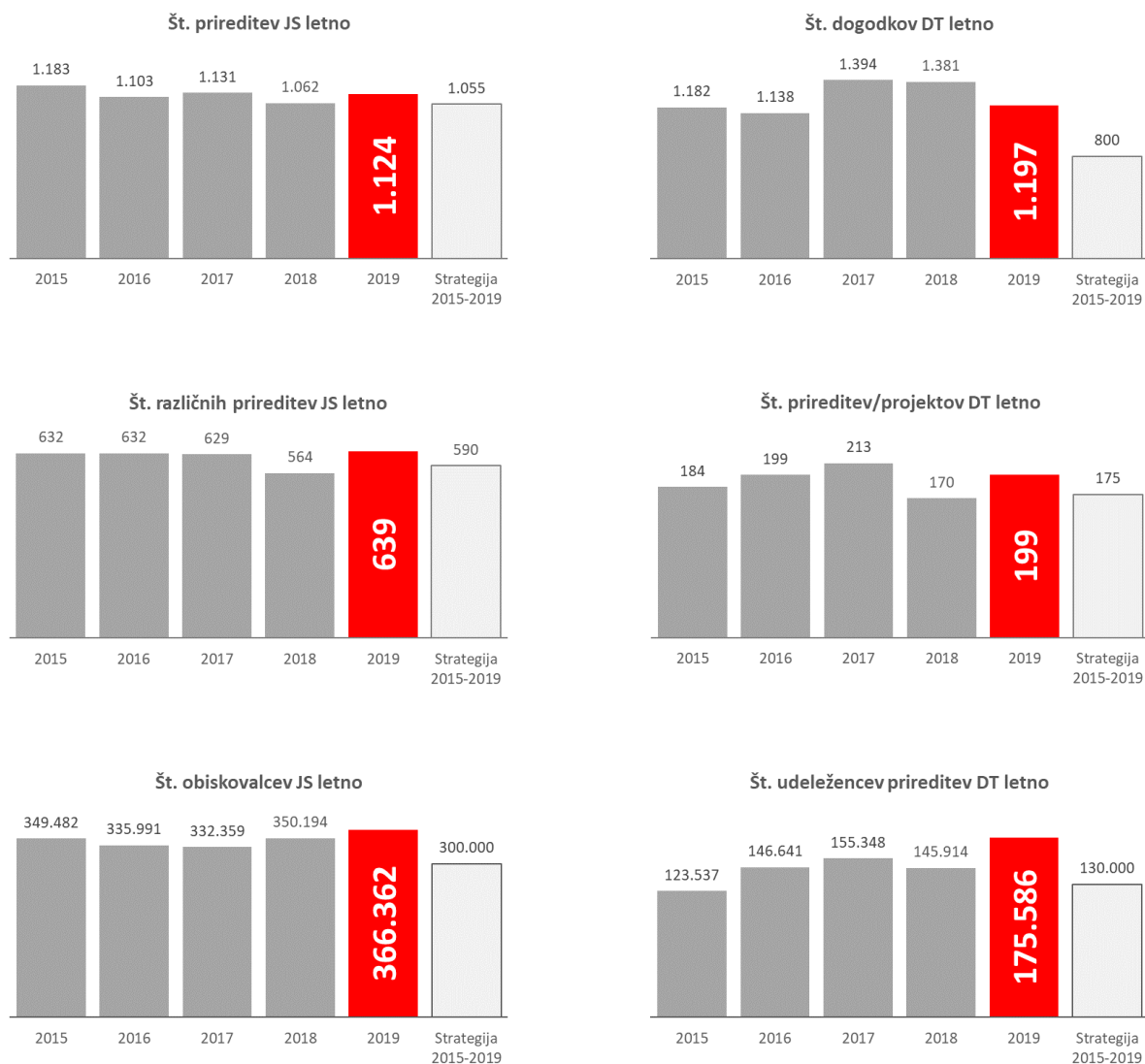
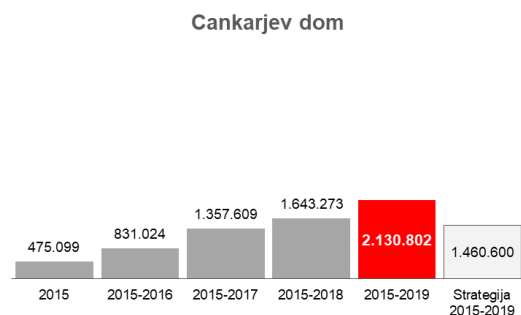
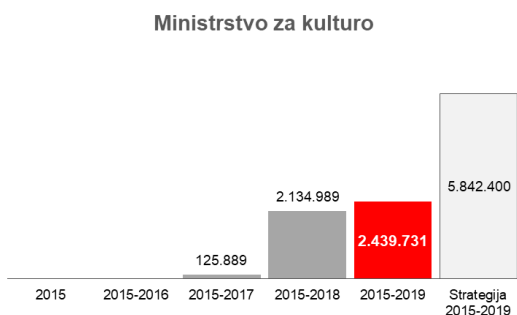
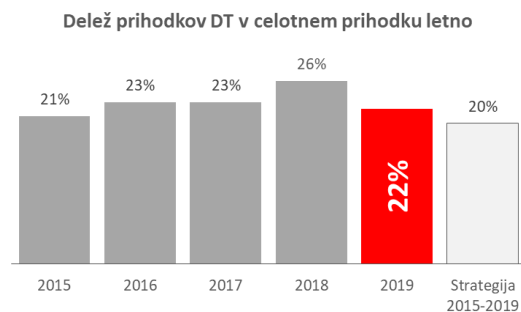
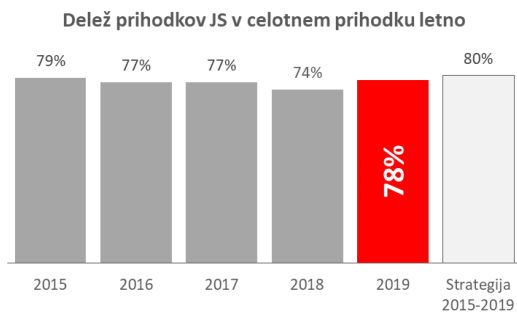
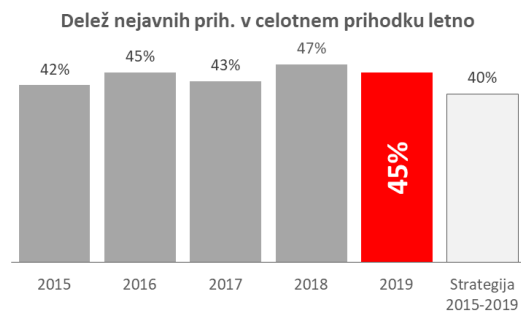
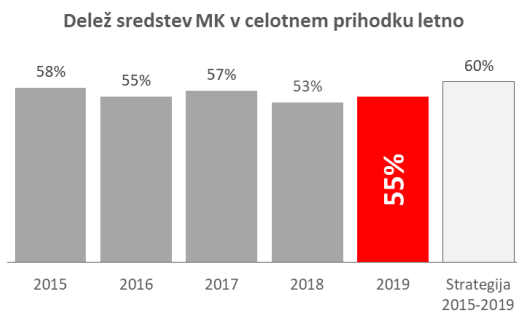

Tabela 1 **Kazalci in kazalniki za merjenje uresničevanja ciljev poslovanja**

	Strateški načrt 2015–2019	Načrtovano	Uresničeno
Število prireditev javne službe	najmanj 1055	1055	1124
Število različnih prireditev javne službe	najmanj 590	652	639
Število projektov/dogodkov dejavnosti na trgu	175/800	190/850	199/1197
Število obiskovalcev javne službe	300.000	308.505	366.362
Število udeležencev prireditev v programu dejavnosti na trgu	130.000	140.000	175.586
Število ur priprav, vaj in prireditev v dvoranah CD	33.500	38.000	44.022
Delež sredstev MK v celotnem prihodku CD	60 %	56 %	55 %
Delež nejavnih prihodkov v celotnem prihodku CD	40 %	44 %	45 %
Delež prihodkov javne službe v celotnem prihodku CD	80 %	79 %	78 %
Delež prihodkov dejavnosti na trgu v celotnem prihodku CD	20 %	21 %	22 %

Slika 2 **Uresničevanje strateških ciljev poslovanja**

Izvajalci javnega kulturnega programa v letu 2019

Pregled zavodov, društev in drugih, ki so sodelovali pri oblikovanju in izvedbi kulturnega programa

Na področju glasbe, opere in baleta:

Slovenska filharmonija, Simfonični orkester RTV Slovenija, APZ Tone Tomšič, Akademija za glasbo v Ljubljani, Konservatorij za glasbo v Ljubljani, Društvo ŠKUC, Glasbena mladina ljubljanska, Glasbena mladina Slovenije, Glasbena matica Ljubljana, Slovensko komorno glasbeno gledališče, MoTA – Muzej tranzitorne umetnosti, Društvo Neofonia, Zavod Sploh, Zavod Druga godba

Na področju gledališča in sodobnega plesa:

Pekinpah, Triola, Imaginarni, Zavod Exodos, Zavod Plesni Teater Ljubljana, KUD Sokoli Tabor, AFS France Marolt, SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko, Mestno gledališče Ptuj, Zavod Agate Schwarzkobler, APT Novo mesto, Drama SNG Maribor, Pocket Teater Studio, ŠKUC, Zavod Kolaž, Društvo za razvoj gledališča v izobraževanju

Na področju filma:

Kinodvor, Slovenska Kinoteka, Kino Bežigrad, Kolosej kinematografi, APT Novo Mesto, Metropol Celje, Društvo za uveljavljanje kratkega filma KRAKEN, Zavod Motovila, Slovenski filmski center

Na področju kulturne vzgoje in humanistike:

Slovensko narodno gledališče Maribor, Gledališče Koper, Slovensko ljudsko gledališče Celje, Lutkovno gledališče Maribor, Slovensko stalno gledališče Trst, Zavod k.g., Zavod Margareta Schwarzwald, SLOGI, Mestno gledališče Ptuj, Slovensko komorno glasbeno gledališče, Društvo baletnih umetnikov Slovenije, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana, Glasbena matica Ljubljana, Akademija za glasbo UL, AGRFT UL, RTV Slovenija, Filozofska fakulteta UL, Fakulteta za strojništvo, Slovenski tolkalni projekt, Zavod Federacija, Werk 89, Kulturno društvo Adapter, Glasbena zadruga Celinka, Kinodvor, Glasbena mladina Ljubljana, Glasbena mladina Slovenija, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Zveza prijateljev mladine Ljubljana, Bralno društvo Slovenije, Založba Beletrina, Društvo slovenskih pisateljev, Društvo slovenskih književnih prevajalcev, KUD Vilenica, Francoski kulturni inštitut, KUD Adapter, Vodnikova domačija, Slovenska kinoteka, Gledališče Glej, Zavod za šolstvo, Koroška galerija likovnih umetnosti

Na področju razstavne dejavnosti:

Društvo arhitektov Ljubljana, Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, Društvo oblikovalcev Slovenije, Slovensko društvo likovnih kritikov, Društvo baletnih umetnikov Slovenije, zavod Membrana, revija Fotografija, DELO d. d., Znanstveni center in tehnološki muzej NOESIS v Solunu (Grčija).

Sklenjene avtorske pogodbe

Sklenjenih je bilo 408 avtorskih pogodb z umetniki; od tega 49 z umetniki iz tujine in 359 s slovenskimi umetniki. Pogodbe s tujci so bile sklenjene za javni kulturni program. Od pogodb, sklenjenih s slovenskimi umetniki, je bilo 39 sklenjenih v okviru dejavnosti na trgu, ostale (320) pa za javni kulturni program.

Pokrovitelji in darovalci javnega kulturnega programa

Načrtovanih ciljev poslovanja CD ne bi dosegel brez pomoči in sodelovanja pokroviteljev in darovalcev javnega kulturnega programa.

Pokrovitelji kulturno-umetniškega programa leta 2019: KRKA, tovarna zdravil, d. d., Novo mesto, TELEKOM SLOVENIJE, d. d., PETROL, d. d., Ljubljana, POSLOVNI SISTEM MERCATOR, d. d., GORENJE, gospodinjski aparati, d. d., PIVOVARNA LAŠKO UNION, JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o., LEKARNA LJUBLJANA, Javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice, REVOZ, d. d., ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d. d., RIKO, d.o.o., NOVA LJUBLJANSKA BANKA, d. d., DROGA KOLINSKA, d. d. članica Atlantic Grupe, DON DON d.o.o., MORO&KUNST, trgovanje z naložbenim znakom, d.o.o., FMR, Financiranje in upravljanje naložb d.d., MARAND, programska oprema, d.o.o., LOTERIJA SLOVENIJA, d. d., MORO&KUNST, AUTOMATIC SERVIS, d.o.o., NLB VITA, življenjska zavarovalnica, d. d. Ljubljana, DELO, d.o.o., ZAVOD RADIO ŠTUDENT, MLADINA časopisno podjetje, d. d., RTV Slovenija, javni zavod, VAL 202, MMC, ZAVOD MEDIA PLES, FOTO BESENIČAR, d.o.o., BTC, d. d., EUROPLAKAT

Donatorji kulturno-umetniškega programa leta 2019: Evrosad, d.o.o., Pernod Ricard, Pivovarna Laško Union, d.o.o., Droga Kolinska, d. d. članica Atlantic Grupe, Cvetličarna Regina Jančar s. p., Storck Adria, d.o.o., TSE, d.o.o., EIS, d.o.o., Panasonic Marketing Europe GMBH, podružnica Slovenija, Vivo, d.o.o., Rap-ing, d.o.o., Ljubljana

Pokroviteljica leta 2019: KRKA, tovarna zdravil, d. d., Novo mesto

Kulturno-umetniški program CD so v letu 2019 poleg Ministrstva za kulturo Republike Slovenije finančno podprli še programa Evropske unije Ustvarjalna Evropa – MEDIA; Veleposlaništvo Združenih držav Amerike; Veleposlaništvo Švice

V okviru javnega razpisa »**Podpora novim kariernim perspektivam v obdobju 2018–2021**« Ministrstva za kulturo s pomočjo sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v CD izvajamo projekt »Pridobivanje znanj za mlade na področju tehnične izvedbe in trženja kulturno-umetniških prireditev«, s katerim bomo v letih od 2018 do 2021 zaposlili osemnajst mladih. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Kadrovsko poročilo

Zaposlovanje in zaposleni

Kot vsako leto smo morali slediti politiki zaposlovanja, določeni v Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije, in sicer za leti 2018 in 2019¹³, po kateri je bilo treba pripraviti kadrovski načrt za leto 2019 tako, da ni bilo preseženo dovoljeno število zaposlenih, financiranih iz državnega proračuna, iz kadrovskega načrta za leto 2017. Tako je bilo v kadrovskem načrtu predvidenih 155 zaposlitev, od tega 106 financiranih iz državnega proračuna, viri financiranja preostalih zaposlitev pa so sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu (31) nejavni in drugi prihodki javne službe (13) ter sredstva EU skupaj s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna (5).

Po pozivu sindikata Glosa in Delavske svetovalnice, ki sta vodstva javnih zavodov s področja kulture in varstva narave pozvala k direktni zaposlitvi »zunanjih« čistilk in čistilcev, smo temeljito analizirali našo situacijo in delovno pravno zakonodajo. Ugotovili smo, da je tudi zaradi višanja cen storitev izvajalcev čiščenja in varovanja smiselno sredstva, namenjena plačilu zunanjim izvajalcem, v finančnem načrtu prerazporediti na stroške dela ter naloge izvajati z redno zaposlenimi. Ocenili smo, da bi večino nalog omenjenih področij lahko izvajali s 16 dodatnimi redno zaposlenimi (osmimi varnostniki in osmimi čistilkami). Glede na navedeno je bil, na podlagi dopolnilne odločbe MK, št. 6110-640/2018/16 z dne 20. 5. 2019¹⁴, kadrovski načrt spremenjen tako, da je bilo število zaposlenih, financiranih s strani MK povečano za 12 (skupaj 118¹⁵ zaposlitev), strošek preostalih zaposlitev pa bremeni sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu (tri dodatne zaposlitve) ter nejavni in drugi prihodki javne službe (ena dodatna zaposlitev).

V okviru projekta »Pridobivanje znanj za mlade na področju tehnične izvedbe in trženja kulturno-umetniških prireditev«, za katerega smo v letu 2018 sredstva pridobili na razpisu Ministrstva za kulturo »Podpora novim kariernim perspektivam v obdobju 2018–2021« smo imeli v letu 2019 zaposlenih 9 mladih do 30 let (od skupno načrtovanih 18 zaposlitev do 30. 9. 2021). Za vsako zaposlitev v trajanju 12 mesecev prejmemo mesečno 1053,24 € (od tega 20 % iz državnega proračuna in 80 % iz EU sredstev). Osem zaposlitev smo realizirali že v letu 2018, eno pa v januarju 2019. Na dan 1. 1. 2020 je zaposlena od petih načrtovanih ena oseba, saj razpisi za preostale do konca leta 2019 še niso bili zaključeni.

Število zaposlenih v CD na zadnji dan leta 2019 je bilo 165,5, ob upoštevanju določb Uredbe o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2018 in 2019¹⁶. Zaposleni, ki nadomeščajo začasno odsotne ali invalide, zaposlene za krajši delovni čas, v tem številu niso vključeni.

Delovno razmerje je tekom leta prenehalo 14 osebam: eni osebi je bila odpovedana pogodba o zaposlitvi iz poslovnega razloga, ena oseba je umrla, šest se jih je upokojilo (od tega dva zaradi ugotovljene invalidnosti), dvema osebama se je iztekla pogodba o zaposlitvi sklenjena za določen čas, s štirimi smo se sporazumno razšli.

Delo je nastopilo 24 novih sodelavcev/sodelavk, od tega 18 za nedoločen čas (v tem številu je vključenih tudi dodatnih osem snažilk in pet varnostnikov) ter šest za določen (štirje zaradi nadomeščanja začasno odsotnih, ena oseba zaradi začasno povečanega obsega dela in ena v okviru projekta, sofinanciranega iz EU sredstev).

V letu 2019 smo objavili 35 razpisov za prosta delovna mesta, med drugim za tri pomočnike generalne direktorice (direktorje sektorjev), ker se je 14. 10. 2019 iztekel mandat generalni direktorici CD. Na razpisih so bile za vsa tri delovna mesta ponovno izbrane dosedanje direktorice sektorjev: poslovnega, tehničnega in kongresno-komercialnega. Novi petletni mandat jim je pričel teči 15. 10. 2019, tako kot s strani ministra za kulturo ponovno imenovani generalni direktorici. Kljub večkrat ponovljenim razpisom za prosta delovna mesta: inženir energetik, upravljalec

¹³ ZIPRS1819 (Uradni list RS, št. 71/17, 13/18 – ZJF-H, 83/18 in 19/19)

¹⁴ Glej tudi: Sprememba programa in finančnega načrta CD za leto 2019 z dne 24. 6. 2019.

¹⁵ Število zaposlenih, ki jih financira MK iz državnega proračuna, je izračunano na osnovi deleža sofinanciranja stroškov dela, ki ga zagotavlja MK. Dejansko MK sofinancira 159,5 zaposlenih; za njihove plače so viri sofinanciranja poleg sredstev MK še nejavni in drugi prihodki javne službe in prihodki dejavnosti CD na trgu.

¹⁶ Uradni list RS, št. 3/18 in 7/19

elektroenergetskih sistemov in informatik – razvijalec programov, še vedno nismo uspeli pridobiti ustreznih kandidatov. Razlogi so predvsem pomanjkanje tehničnih profilov na trgu dela, neugoden delovni čas v CD in prenizka plača.

Decembra 2018 so predstavniki Vlade RS in predstavniki sindikatov javnega sektorja, v okviru razrešitve stavkovnih zahtev večine sindikatov javnega sektorja, podpisali stavkovne sporazume, Dogovor o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju ter anekse h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev, ki so vplivali na plače zaposlenih v letu 2019. Akti, ki so bili posledično 7. 12. 2018 objavljeni v Uradnem listu RS, št. 80/18, so vplivali tudi na plače zaposlenih v CD in na stroške dela. Z omenjenimi akti, s katerimi se delovna mesta v javnem sektorju uvrščajo v plačne razrede, so se zvišale tudi uvrstitve delovnih mest iz sistemizacije CD, in sicer:

- praviloma za en plačni razred višje so od 1. 1. 2019 višje vrednotena delovna mesta, ki so bila v letu 2017 pred odpravo anomalij uvrščena do vključno 26. plačnega razreda in so bila deležna zvišanja plačnih razredov že 1. 7. 2017,
- za dva plačna razreda višje so praviloma uvrščena delovna mesta, ki so bila v letu 2017 pred odpravo anomalij uvrščena nad 26. plačnim razredom, do vključno tarifnega razreda VII/1 in VII/2, in sicer en plačni razred višje od 1. 1. 2019, za dva plačna razreda višje pa od 1. 11. 2019.

Za realizacijo teh sprememb je bil sprejet Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest v CD, št. 013-1/2019 z dne 14. 1. 2019. V Katalogu delovnih mest, ki je priloga 2 omenjenega pravilnika, se je plačni razred zvišal na 116 delovnih mestih. Izjema so bila delovna mesta direktorjev sektorjev in delovno mesto generalnega direktorja, katerih uvrstitev v plačni razred ostaja nespremenjena.

Za izračun plač se je tudi še v letu 2019 uporabljala plačna lestvica, ki je bila uveljavljena 1. 9. 2016. V nespremenjeni višini so se izplačevali zneski dodatkov, ki so določeni v nominalni vrednosti (npr. dodatek za akademski naziv, dodatek sindikalnemu zaupniku). Glede delovne uspešnosti so veljale enake omejitve kot v preteklih letih, in sicer se redna delovna uspešnost ni izplačevala. Tudi pri delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela so veljale enake določbe kot v letih prej¹⁷. Glede delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ni bilo sprememb, omejitev na individualni ravni ni, za izplačilo delovne uspešnosti je bilo dovoljeno porabiti največ 50 % dosežene razlike med prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu in 15 % nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu¹⁸.

Kot trajen (sistemski) ukrep se je s spremembo Zakona o sistemu plač v javnem sektorju¹⁹ realizirala ureditev, ki je v prejšnjih letih veljala kot začasen ukrep, in sicer, da zaposleni v javnem sektorju, ki napredujejo 1. aprila, pridobijo pravico do plače v skladu z višjim plačnim razredom 1. decembra leta, v katerem izpolnijo pogoje za napredovanje.

Na podlagi dogovorjenih sprememb, objavljenih v Aneksu št. 12 h Kolektivni pogodbi za javni sektor²⁰ so se spremenili nekateri dodatki, ki se izplačujejo zaposlenim v CD:

- dodatek za delo v deljenem delovnem času se je povišal na 15 % urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca, če prekinitev delovnega časa traja 2 uri ali več, pri čemer se dodatek obračuna za vse opravljene ure v deljenem delovnem času, ne le za opravljene ure po prekinitvi,
- dodatek za delo v neenakomerno razporejenem delovnem času pripada zaposlenemu poleg za šesti in sedmi dan tudi za vsak nadaljnji zaporedni delovni dan.

Poleg tega od 1. 9. 2019 pripada višje plačilo za delo v manj ugodnem delovnem času, in sicer dodatek za delo ponoči v višini 40 % urne postavke osnovne plače zaposlenega (prej 30 %), dodatek za delo v nedeljo 90 % (prej 75 %) in dodatek za delo na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan, 120 % (prej 90%). V Aneksu h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti (Uradni list RS, št.

¹⁷ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819-A), Uradni list RS, št. 83/18

¹⁸ Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih, javnih skladih in agencijah na področju kulture ter medijev (Uradni list RS, št. 107/09)

¹⁹ Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-V), Uradni list RS, št. 84/18

²⁰ Uradni list RS, št. 80/18

80/18) je bila dodatno določena pravica do jubilejne nagrade za 40 let delovne dobe pri delodajalcih v javnem sektorju ter določena višina odpravnine ob upokojitvi, ki po novem znaša tri povprečne mesečne plače zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma tri zadnje njegove mesečne plače, če je to zanj ugodneje, ne glede na to, kdaj se oseba upokoji.

Povprečna bruto plača na osebo, ki vključuje plače in nadomestila plač, je v CD znašala 1944 €, kar je za 70 € več od leta prej. Znesek izplačanih plač in nadomestil plač za leto 2019 je znašal 3.734.371 €, to je za 322.314 € več kot v letu 2018. Razlika v skupnem izplačilu je posledica večjega števila zaposlenih v letu 2019 glede na prejšnje leto, višji znesek povprečne plače pa je prinesel dvig plač na podlagi sprememb kolektivnih pogodb v javnem sektorju v decembru 2018 in posledično spremembe sistemizacije delovnih mest CD ter sklenjeni aneksi k pogodbam o zaposlitvi. V skladu s tem so se plačni razredi zvišali za en plačni razred na 44 delovnih mestih (65 osebam) ter za dva plačna razreda na 72 delovnih mestih (89 osebam). Ker so bile spremembe v plačah v celoti uveljavljene šele konec leta 2019 (z novembrsko plačo), lahko še večjo razliko (povečanje) stroškov dela pričakujemo v letu 2020.

Število zaposlenih na dan 31. decembra po letih od 2003 je razvidno iz slike 2. Dejansko je bilo 31. 12. 2019 v delovnem razmerju v CD 168 oseb (11 več kot leto prej), od tega 157 za nedoločen čas in enajst za določen čas. Povprečno število zaposlenih v letu 2019 je bilo 159,33 (8,25 več kot v letu 2018). V tem številu so zaposleni s krajšim delovnim časom od polnega upoštevani kot zaposleni s polnim delovnim časom.

Slika 3 Število zaposlenih od leta 2003 (na dan 31. 12.)

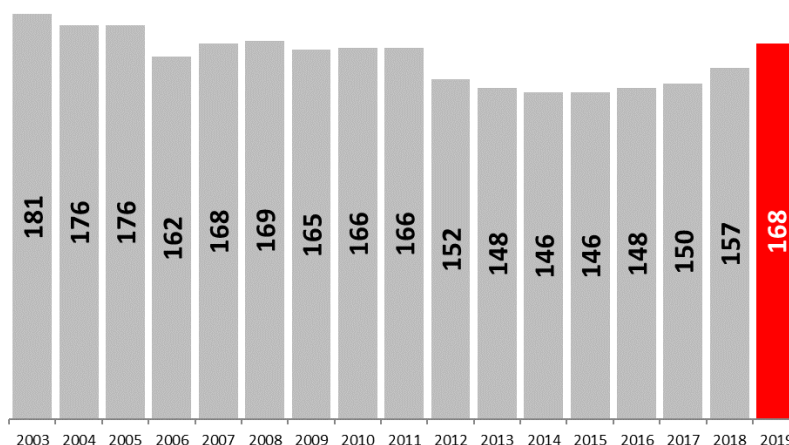

Tabela 2 Število zaposlenih po spolu v ožjih organizacijskih enotah (31. 12. 2019)

Organizacijske enote	Moški	Ženske	
Kulturno-umetniški program	8	10	18
Kongresno-komercialni program	3	11	14
Tehnični sektor (ožji)	1	1	2
Področje tehnične izvedbe programa	40	3	43
Področje obratovanja in vzdrževanja	16	14	30
Področje informacijskih tehnologij in telekomunikacij	10	1	11
Poslovni sektor (ožji)	2	5	7
Služba za finančno-računovodske zadeve	1	6	7
Služba za trženje programa in odnose z javnostmi z oddelkom za informacije in prodajo vstopnic	3	16	19
Varnostna služba	14	1	15
Služba za kadrovske in splošne zadeve		2	2
	98	70	168

Delovna mesta v CD so uvrščena v tarifne razrede od II do VII/2. Zaposleni, ki ne dosegajo pogoja o zahtevani javno veljavni izobrazbi, zasedajo 18 delovnih mest, vendar ima od tega osem zaposlenih na delovnih mestih v VI. tarifnem razredu pridobljeno ustrezno usposobljenost z nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK). Ti so v tabeli 3 upoštevani pri vrstici z dejansko pridobljeno javno veljavno izobrazbo, zato je odstopanje navzdol posledično največje pri VI. tarifnem razredu. Število zaposlenih z neustrezno stopnjo izobrazbe za delovno mesto se je glede na konec leta 2018 zmanjšalo za enega.

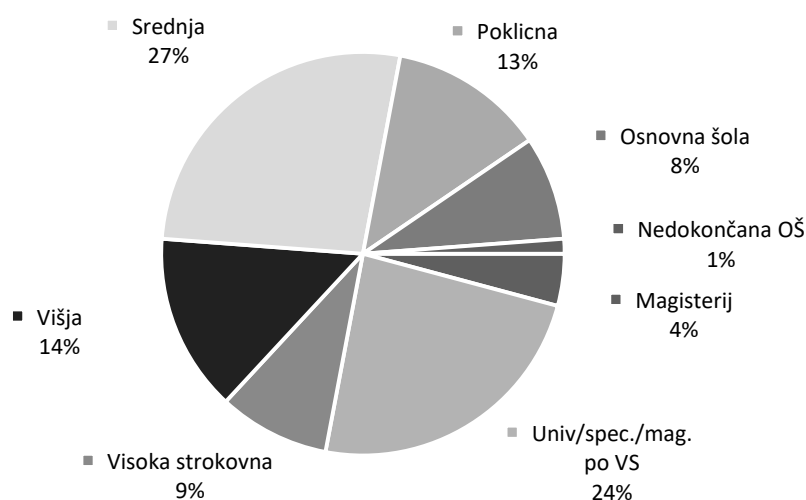
Iz tabele 3 je razvidno, kakšna so ob koncu leta 2019 po posameznih tarifnih razredih delovnih mest odstopanja glede na zahtevano izobrazbo pri zaposlenih.

Tabela 3 Izobrazba zaposlenih v CD po tarifnih razredih (31. 12. 2019)

Javno veljavna stopnja dejanske izobrazbe	Tarifni razred delovnega mesta						
	II	IV	V	VI	VII/1	VII/2	
Magisterij in spec. po UN						7	7
Univ./spec./mag. po VS		1	1	2	2	34	40
Visoka strokovna			2	1	9	3	15
Višja		1	6	16		1	24
Srednja		4	34	7			45
Poklicna	4	15	1	1			21
Osnovna šola	11	3					14
Nedokončana osnovna šola		2					2
	15	26	44	27	11	45	168

Neizpolnjevanje pogoja izobrazbe v tarifnem razredu VII/2 je v vseh treh primerih posledica spremembe Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, po kateri so bila s spremembo sistemizacije v letu 2008 vsa delovna mesta iz prejšnjega VII. tarifnega razreda, za katerega so zaposleni s pridobljeno visoko strokovno izobrazbo izpolnjevali pogoje, v CD prevedena v tarifni razred VII/2, za katerega je zahtevana najmanj univerzitetna izobrazba (prejšnja). Ima pa 31 zaposlenih (devet več kot leto prej) višjo stopnjo izobrazbe, kot je zahtevana za delovno mesto, za katero imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, od tega sedem zaposlenih v tarifnem razredu VII/2 s pridobljenim magisterijem oz. specializacijo po končanem univerzitetnem programu.

Slika 4 Deleži zaposlenih glede na dejansko izobrazbo (31. 12. 2019)

Starostna struktura zaposlenih v CD

Povprečna starost zaposlenih v CD na zadnji dan v letu 2019 je bila 46,6, kar je za dobrih 22 dni manj (0,9) kot konec leta 2018. Pri moških je, kot leto prej, številčno najbolj zastopana starostna skupina od

56 do 60 let, pri ženskah pa od 51 do 55 let. V skupini do 25 let ponovno ni nobene ženske, v skupini do 30 let starosti sta v CD zaposleni dve.

Tabela 4 Število zaposlenih po 5-letnih starostnih skupinah (31. 12. 2019)

	Starostne skupine (v letih)									
	do 25	26–30	31–35	36–40	41–45	46–50	51–55	56–60	61 in več	
Moški	5	11	9	8	12	13	14	19	7	98
Ženske		2	8	6	12	13	16	6	7	70
	5	13	17	14	24	26	30	25	14	168
	2,9%	7,7%	10,1%	8,3%	14,3%	15,5%	17,9%	14,9%	8,3%	100,0%

Tabela 5 Število zaposlenih po 5-letnih skupinah dosežene pokojninske dobe (31. 12. 2019)

	Pokojninska doba (v letih)									
	do 5	6–10	11–15	16–20	21–25	26–30	31–35	36–40	41 in več	
Moški	19	4	7	14	8	9	17	16	4	98
Ženske	8	3	13	6	8	10	15	7		70
	27	7	20	20	16	19	32	23	4	168
	16,1%	4,2%	11,9%	11,9%	9,5%	11,3%	19,1%	13,7%	2,4%	100,0%

Invalidi

Konec leta 2019 je bilo v CD zaposlenih devet invalidov, kar pomeni 5,4 % vseh zaposlenih. Izmed teh jih šest dela v polovičnem delovnem času. CD spada v skladu z Uredbo o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov²¹, glede na uvrstitev v dejavnost pod šifro 90.040, v skupino drugih javnih, skupnih in storitvenih dejavnosti, za katere je od 1. 5. 2007 določen 2-odstotni delež zaposlovanja invalidov, glede na število vseh zaposlenih. Zahtevano število zaposlenih invalidov presegamo za šest, zato nismo dolžni plačevati prispevka za spodbujanje zaposlovanja invalidov. Kot uporabniki državnega proračuna, kljub preseganju predpisanega deleža, nismo upravičeni do oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ali za nagrado za preseganje kvote. V letu 2019 sta se začela dva nova postopka ugotavljanja preostale delovne zmožnosti na invalidski komisiji Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, izmed katerih se je eden zaključil v septembru s polno invalidsko upokojitvijo, pri drugem pa čakamo na obravnavo. V letu 2019 je bil na kontrolnem pregledu obravnavan sodelavec, ki je bil v III. kategorijo invalidnosti uvrščen v letu 2014.

Ocenjevanje in redno napredovanje zaposlenih v letu 2018

Za leto 2019 je od 157 zaposlenih (na dan 31. 12. 2018, vključno z generalno direktorico in tremi pomočnicami generalne direktorice) ocene letne delovne uspešnosti prejelo 142 oseb. Petnajst zaposlenih skladno s predpisi ni bilo ocenjenih, ker so bili pretežni del leta 2018 odsotni zaradi bolniškega staleža ali ker so delo v CD nastopili v drugi polovici leta 2018 oz. jim je delovno razmerje prenehalo zaradi upokojitve. Ocene so na podlagi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju in Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede²² sicer podlaga za napredovanje v plačne razrede na delovnem mestu s 1. aprilom v letu, ko posamezniku poteče tri leta od zadnjega napredovanja in je prejel tri letne ocene, s katerimi doseže predpisano število točk, vendar se zaradi interventnih ukrepov leti 2011 in 2014 ne štejeta v napredovalno obdobje, kar v posameznih primerih še vedno vpliva na napredovanje tistih, ki v zadnjih treh letih niso zbrali zadostnega števila točk za napredovanje.

²¹ Uradni list RS, št. 21/14

²² Uradni list RS, št. 51/08, 91/08 in 113/09

Na podlagi Zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju²³ javni uslužbenec, ki redno napreduje, pridobi pravico do plače v skladu z višjim plačnim razredom 1. decembra leta, v katerem je napredoval. Napreduje pa (in napredovalno obdobje se mu prekine) s 1. aprilom. Pogoji za napredovanje so se preverjali za 43 zaposlenih, ki so vključno z oceno za leto 2018 prejeli tri ali več ocen, ki se lahko upoštevajo pri seštevku točk. Pri seštevanju točk se upoštevajo tri najvišje ocene. Pogoje za napredovanje je v letu 2019 izpolnilo 28 oseb, od tega jih je za en plačni razred napredovalo 13, za dva pa 15.

Varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom

V letu 2019 smo v smislu zagotavljanja varnega dela izvajali ukrepe za zagotavljanje zdravega delovnega okolja in zdravja delavcev v zvezi z delom. Eden od teh je program preventivnih zdravstvenih pregledov, ki zajema predhodne preventivne, obdobje, usmerjene in kontrolne zdravstvene preglede ter preglede za pridobitev zdravniškega mnenja za napotitev na invalidsko komisijo. Po predpisani periodiki smo na obdobje preglede napotili 35 zaposlenih. Zaradi spremljenega zdravstvenega stanja, novih izvidov zdravnikov-specialistov ali drugih razlogov smo tri osebe napotili na kontrolni zdravstveni pregled. Na predhodne preventivne preglede smo napotili 20 novih sodelavcev. Zdravniško mnenje za invalidsko komisijo ZPIZ smo potrebovali za dve osebi. Za prilagoditev delovnega mesta invalidu (nakup lestve, vozička, stola in predelava delovne mize) smo pridobili sredstva ZPIZ. V nekaterih oddelkih tehnične izvedbe programa je bilo osem dotrajanih ali neprimernih lestev zamenjanih z novimi.

V letu 2019 sta se zgodili dve lažji delovni nezgodi, ki nista neposredno povezani z delovnim procesom poškodovane osebe. Pri dveh nezgodah je bil vzrok poškodbe neroden korak/gib pri hoji, pri drugi pa je prišlo do brizga strupenega rastlinskega soka v oko pri urejanju okrasne rastline v pisarni. Proti gripi se je cepilo 38 oseb. Za zmanjšanje tveganja za nastanek poškodb, ki izvirajo iz nevarnosti in pogojev na delovnem mestu, smo za zaposlene v CD nabavili zaščitna in delovna sredstva (oblačila, obutev, varnostni pas s pripadajočo opremo, rezervni deli za lestve, protizdrsni trak). V letu 2019 je varnostni inženir izvedel interno teoretično usposabljanje s področja varnosti in zdravja pri delu ter požarnega varstva za 38 oseb (redno in začasno zaposleni, hostese in drugi študenti), štirje sodelavci so se udeležili obdobje usposabljanja s področja elektro stroke pri zunanjem izvajalcu.

ZVZD-1²⁴ med drugim določa obveznost delodajalca, da je zavezan k načrtovanju in izvajanju ciljnih aktivnosti ter ukrepov, ki so primarno namenjeni ohranjanju krepitve telesnega in duševnega zdravja delavcev. Duševno zdravje se opredeljuje kot stanje dobrega počutja in je eden izmed ključnih pogojev za dobre medsebojne odnose in uspešnost pri delu. Iz teh razlogov v okviru promocije zdravja na delovnem mestu v CD izvajamo oz. se udeležujemo naslednjih dejavnosti: vadba za zdravo hrbtenico in boljše počutje, fitness, plavanje, joga, 15-minutna masaža na delovnem mestu in nordijska hoja. Masaža na delovnem mestu se vsteva v delovni čas, druge aktivnosti potekajo zunaj delovnega časa zaposlenih. Enkrat letno se v sklopu prireditve Pot ob žici udeležimo Teka trojk in enkrat letno (oktobra) uživamo sezonsko sadje. CD je v letu 2019 namenil za omenjene aktivnosti 14.517 €. Novost v letu 2019 je bila meritev arterijskega ožilja (za 34 prijavljenih oseb). Z aktivnostmi promocije zdravja na delovnem mestu bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

V letu 2019 smo organizirali pregled vgrajenih zidnih hidrantov, opravili smo periodični pregled gasilnih aparatov in kupili šest novih. Za optimalen izkoristek prostora, namenjenega osebam na invalidskem vozičku (gre za presedanje iz električnega skuterja na naš invalidski voziček) smo kupili dodaten invalidski voziček. V sodelovanju z Gasilsko brigado Ljubljana smo izvedli vajo evakuacije. Dva zaposlena, ki med drugim opravljata tudi požarno nevarna dela, sta uspešno opravila usposabljanje in preskus znanja za prejem licence SPEK in certifikat CFPA-E: Hot Work Operatives.

Izobraževanje

V CD skrbimo za stalno strokovno izpopolnjevanje zaposlenih na različnih področjih. Vodje programov spremljajo novosti na svojih delovnih področjih na službenih poteh doma in v tujini. Poleg tega se je v

²³ Uradni list RS, št. 84/18

²⁴ Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11)

letu 2019 različnih oblik izobraževanja (tečaji, seminarji, delavnice, obisk kongresov, konferenc, sejmov ipd.) udeležilo 84 zaposlenih v skupnem trajanju 1436 ur, kar je 401 ura več kot leto pred tem. Povprečno je bilo porabljenih dobrih 9 ur na zaposlenega (v letu pred tem 7 ur). Strošek teh izobraževanj (z vključenim DDV) je bil 23.858 € (stroški službene poti, če izobraževanje ni bilo v Ljubljani, niso vključeni).

Konec leta 2019 je bilo aktualnih šest pogodb o izobraževanju ob delu, od katerih sta bili dve sklenjeni na novo v tem letu. Za šolnine zaposlenih je bilo porabljenih 10.539 €.

V letu 2019 je bil skupni strošek izobraževanja zaposlenih v CD 34.397 €. Povprečno smo v letu 2019 za izobraževanje porabili 216 € na zaposlenega.

Tabela 6 Število ur izobraževanja zaposlenih

Tarifni razred DM	Ure
II	20
IV	28
V	240
VI	294
VII/1	205
VII/2	649
	1.436

Izraba delovnega časa

V letu 2019 je na podlagi sklenjenih delovnih razmerij celoten letni fond ur v CD znašal 326.140 (307.520) ur. V fond ur se všttevajo vse ure, ki bi jih zaposleni opravili, če bi bili v delovnem času, določenem z veljavno pogodbo o zaposlitvi, prisotni na delu vse delovne dni, vključno s plačanimi prazniki, ki sovpadajo z delovnimi dnevi v tednu. Tako določen fond ur je izhodišče za prikaz, v kakšnih deležih je bil glede na različne namene izrabljen delovni čas v letu 2019 ter kakšni so deleži posameznih vrst prisotnosti in odsotnosti zaposlenih v tem obdobju. Podatki so povzeti iz evidence prisotnosti, ki se vodi v programu Time&Space, delno pa iz podatkov za obračun plač v Službi za finančno-računovodske zadeve (bolezni, starševski dopust).

V letu 2019 so bili zaposleni prisotni na delu 251.913 (239.340) ur, kar pomeni, da smo razpoložljivi delovni čas izrabili v 77,2 % deležu. V tej številki so poleg fizične prisotnosti na delovnem mestu, ki predstavlja največji delež (245.115 ur ali 75,2 % od celotnega fonda ur) vključene tudi službene poti, službeni izhodi, celodnevna izobraževanja, delo na domu, korekcije salda in vnosi ur.

V okviru delovnega razmerja so zaposleni lahko upravičeno odsotni iz različnih razlogov. Najpogostejša sta koriščenje rednega letnega dopusta, ki je v letu 2019 predstavljal 11,8 % celotnega letnega fonda ur, in bolniški stalež (5,3 %).

Nadurno delo

V okviru fizične prisotnosti opravijo delavci določen obseg dela prek polnega delovnega časa, ki se pod določenimi pogoji (kadar ne gre za neenakomerno razporejen delovni čas) lahko izplača kot nadurno delo. V letu 2019 je bilo 57 (56) zaposlenim izplačanih 2642 nadur, kar je za 88 manj kot v letu 2018, od tega večinoma zaposlenim v tehničnem sektorju (71 %). Glede na obdobje v letu jih je bilo največ izplačanih, enako kot leta prej, za delo opravljeno v novembru (533) in decembru (438), najmanj pa julija, avgusta in aprila.

Tabela 7 Izplačane nadure po sektorjih od leta 2009

	Kulturno- umetniški program	Kongresno- komercialni program	Tehnični sektor	Poslovni sektor	Skupaj	Na zaposlenega
2009	356	304	2.426	441	3.527	21
2010	272	161	1.921	434	2.788	17
2011	227	206	1.992	396	2.821	17
2012	40		585	60	685	4
2013	153		1.020		1.173	8
2014	132	40	435	20	627	4
2015	327	244	1.153	206	1.930	13
2016	433	548	1.056	279	2.316	16
2017	405	316	1.483	458	2.662	18
2018	269	252	1.987	222	2.730	19
2018	274	142	1.876	351	2.642	17

Bolniška odsotnost, starševski dopust

V letu 2019 je bilo 86 zaposlenim v CD obračunano nadomestilo zaradi bolniškega staleža iz različnih vzrokov, v skupnem trajanju 17.326 ur, kar je za 494 ur manj kot leto prej. Povprečno je bil vsak od njih iz tega razloga odsoten 201 uro oz. 25 delovnih dni. V letu pred tem je bilo 82 zaposlenih v povprečju odsotnih po 217 ur. V letu 2019 bolniška odsotnost predstavlja 5,3 % (5,8 %) od celotnega letnega fonda ur.

Kot običajno najvišji delež bolniške odsotnosti oz. največje število ur tudi v letu 2019 predstavlja bolezni zaposlenih (66,9 %), prejšnje leto je bil ta odstotek 81,7 %. Pri odsotnostih zaradi bolniškega staleža zelo velik delež ur (skoraj 79 %) predstavljajo odsotnosti v starostnih skupinah nad 50 let, ki predstavljajo 41,1 % vseh zaposlenih v CD, pri katerih gre večinoma za dolgotrajne bolezni. Odstotek ur odsotnosti zaradi nege in spremstva družinskega člana (2,8 %) je primerljiv z lanskim (2,5 %), bistveno večji je odstotek ur odsotnosti zaradi posledic poškodb izven dela, ki se je od lanskih 12,6 % zvišal na 29,5 %. Poškodbe pri delu, ki sicer niso neposredno povezane z izvajanjem delovnih nalog, zavzemajo majhen delež bolniškega staleža, 1,2 %.

Tabela 8 Bolniška odsotnost v urah od leta 2009 naprej

	Bolniška odsotnost	Celotni letni fond ur	Delež odsotnosti (bolniške)
2009	13.332	347.108	3,8%
2010	14.079	341.636	4,1%
2011	13.668	341.224	4,0%
2012	10.426	333.664	3,1%
2013	12.861	311.012	4,1%
2014	15.265	304.894	5,0%
2015	12.392	297.776	4,2%
2016	16.911	301.568	5,6%
2017	15.491	301.006	5,2%
2018	17.820	307.520	5,8%
2019	17.326	326.076	5,3 %

Zaradi različnih oblik starševskega dopusta (starševski, očetovski), katerega plačniki so centri za socialno delo, je bilo 4100 (2068) ur odsotnosti, od tega 264 ur očetovskega dopusta. Skupno je bilo na tej podlagi v letu 2019 odsotnih sedem zaposlenih (štiri ženske in trije moški).

Pogodbeno delo, delo študentov in prostovoljcev

V CD so v letu 2019 opravljali del nalog varovanja in čiščenja zunanji izvajalci, izbrani za opravljanje teh storitev na javnem razpisu in na podlagi sklenjene pogodbe.

V minulem poslovnem letu 2019 je varnostno službo (v okviru poslovnega sektorja) sestavljalo devet redno zaposlenih v CD, od katerih je bila ena oseba celo leto v bolniškem staležu, in devet varnostnikov podjetja Fit varovanje. Med letom se je pri zunanjem izvajalcu varovanja zamenjal le en varnostnik. V zadnjem četrtletju 2019 smo se z zunanjim izvajalcem varovanja dogovorili za bistveno zmanjšan obseg storitev. Hkrati smo septembra redno za nedoločen čas, na podlagi razpisa, izbrali in zaposlili pet novih sodelavcev – varnostnikov. Za zaposlitev preostalih treh smo razpis objavili v oktobru, tako da smo eno zaposlitev realizirali decembra, dve pa s 1. 1. 2020. Glede na navedeno je bil strošek zunanjih izvajalcev v letu 2019, v primerjavi z letom prej, nižji za 36.737 € (z vključenim DDV) in je znašal 153.956 €. Število ur rednega varovanja je bilo manjše za 4155 ur glede na leto 2018, število ur izrednega varovanja pa za 152 ur.

V prvi polovici leta 2019 so poleg sedmih redno zaposlenih v Oddelku za splošno vzdrževanje (v okviru tehničnega sektorja), izmed katerih so tri osebe zaradi invalidnosti delale v polovičnem delovnem času, dve pa sta bili v bolniškem staležu, naloge čiščenja in vzdrževanja CD izvajale zunanje osebe pogodbenega partnerja Panhygia. Strošek čiščenja stavbe za zunanjega izvajalca v letu 2019 je bil 77.790 € (z vključenim DDV) za 7759 opravljenih ur čiščenja, kar je ravno polovica manj kot v letu pred tem. Z omenjenim podjetjem je bilo pogodbeno sodelovanje sporazumno prekinjeno s 30. 6. 2019. S 1. 7. in 1. 9. 2019 smo, na podlagi razpisa, redno zaposlili osem oseb na področju čiščenja.

V letu 2019 je v različnih časovnih obdobjih in trajanju, na podlagi študentskih napotnic, delalo 144 (159) študentov, ki so opravili 29.754 ur dela, kar je za 3613 ur manj kot v letu 2018. Strošek CD za opravljeno delo študentov (vključno s prispevki in z odbitnim količnikom DDV) je bil v letu 2019 226.528 €, kar je za 13.984 € manj kot v letu 2018. Dobrih 68 % stroška predstavlja hostesno delo na prireditvah, skoraj 30 % je dela študentov, ki v organizacijskih enotah CD začasno nadomeščajo zaposlene v bolniškem staležu ali pomagajo pri organizaciji dogodkov zaradi začasno povečanega obsega dela, dober odstotek izplačil preko študentskih napotnic predstavlja plačilo nastopajočim oz. sodelujočim na prireditvah kulturno-umetniškega in kongresno-komercialnega programa.

Praktično usposabljanje je v letu 2019 v CD opravljalo pet študentov in pet srednješolcev. Skupno so opravili 1798 ur. Skupni strošek izvajanja praktičnega usposabljanja predstavljajo izplačila za povračilo stroškov (prevoz na delo in prehrano na delu), strošek pavšalnega prispevka zavarovanja za poškodbe pri delu in poklicne bolezni ter izplačilo nagrad, v skupnem znesku 2444 €. Tudi v letu 2019 smo kandidirali za sredstva na razpisu Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije ter dobili povrnjen del stroškov za praktično usposabljanje, izvedeno v prejšnjih letih (1.339 €).

V letu 2019 je na 30. Liffe sodelovalo 15 prostovoljcev (405,5 ur), na 35. Slovenskem knjižnem sejmu 10 (273 ur), na 21. Festivalu dokumentarnega filma pa trije prostovoljci (52,5 ur). Prostovoljsko delo je zajemalo spremstvo gostov festivala in pomoč v festivalskem informacijskem središču, pošiljanje plakatov, lepljenje po lokacijah (fakultete), urejanje urnikov (spremembe) ter obveščanje in posredovanje informacij obiskovalcem, ipd.

Tržno komuniciranje in odnosi z javnostmi

Leto 2019 je bilo tudi za trženje programa in odnose z javnostmi obdobje hitrih sprememb. Tržno-komunikacijske aktivnosti smo še naprej razvijali na temeljih, postavljenih pred leti, ki povezujejo vse kulturno-umetniške programe in gradijo blagovno znamko CD kot celoto. Kot glavna vprašanja leta 2019 pa smo si v tržnem komuniciranju programa in odnosov z javnostmi zastavili:

- Kako ohraniti (nadgraditi) učinkovitost komuniciranja v času pomanjkljive pozornosti?
- Kako se odzivati na spremenjene komunikacijske platforme?
- Kako slediti hitrim spremembam v potrošniških navadah in se jim prilagajati?
- Kako izkoriščati vse potenciale tehnologije?

- Kako nadgrajevati dolgoročne vezi z obiskovalci?

Naredili smo nekaj pomembnih korakov na področju marketinga, tako v razvoju ponudbe kot tudi komuniciranju in analitiki.

- V maju 2019 smo predstavili novo spletno stran na isti domeni www.cd-cc.si, s povsem prenovljeno grafično podobo in tudi v smislu arhitekture spletne strani. Prenovljena spletna platforma, ki smo jo zasnovali v sodelovanju s podjetjem ENKI, inovativno, sodobno in dinamično predstavlja CD v celoti ter naslavlja najrazličnejše ciljne skupine, ki jih CD s svojim kulturno-umetniškim in kongresno-komercialnim programom nagovarja.
- Nova spletna stran je narekovala tudi grafično prenovo spletne trgovine CD, ki je zaživela z novo sezono 2019/20, tako da je spletni nastop postal bolj enoten in celovit.
- Implementacija nove spletne strani je pomenila tudi prevetritev vseh spletnih kanalov komuniciranja, od e-novičnika (vsebinska prevetritev) do socialnih omrežij, na katerih se je implementacija enotnejšega nastopa in znamčenja začela v prvih dneh decembra 2019.

V CD se letno zvrsti več kot dvatisoč različnih dogodkov. Za vsakega od teh pripravimo osnovno komunikacijsko ogrodje: napovedi na spletni strani, e-novice, plakate, vabila in e-vabila, medijska sporočila, FB-dogodke in/ali objave ter napovedi na drugih komunikacijskih platformah, dogovorimo se za objave in napovedi v medijih, na zaslonih po Cankarjevem domu, na letakih in drugih tiskovinah ter uredimo in spišemo vsebine za družbena omrežja. Za večje dogodke so zasnovane tudi daljše in intenzivnejše komunikacijske kampanje; takšnih dogodkov/festivalov oz. projektov je letno okrog trideset. Sicer pa je vsakega od dogodkov, ki se v CD zgodijo letno, kadrovske, pa tudi v smislu medijske pozornosti, nemogoče enako tržiti, zato smo v letu 2019 veliko pozornosti namenili intenzivnemu oblikovanju relevantnih ciljnih skupin za posamezni projekt/dogodek in tudi njihovemu združevanju.

Leto 2019 se je v CD v programskem in marketinškem smislu začelo s festivalom *Maribor je naš*, s katerim je CD počastil 100. obletnico SNG Maribor (100 let mariborske Drame, Opere in Baleta). Avtorica imena festivala je generalna direktorica CD, slogan pa s humorno in hkrati povezovalno noto prinaša ustvarjalnost Maribora na odre CD. Niz pogovorov, izbor operne, plesne in dramske ustvarjalnosti ter predstavitev v okviru cikla Likovni kritiki smo pospremili tudi z uspešno novinarsko konferenco, ki so se je udeležili tudi predstavniki medijev s SV dela Slovenije. Vsi dogodki v okviru festivala so bili dobro obiskani, baleta *Kekec* in *Smrt v Benetkah* pa tudi razprodana.

Pomladni meseci so prinesli osveženo podobo Festivala dokumentarnega filma (v sodelovanju s Studiem Kruh), ki je tudi presegel načrtovano število obiskovalcev in bil izjemno medijsko izpostavljen (več kot 35 intervjujev s festivalskimi gosti in programskim direktorjem ter več kot dvesto objav – brez upoštevanja socialnih omrežij).

Junija 2019 smo v sodelovanju z Znanstvenim in tehnološkim centrom NOESIS iz Soluna odprli veliko razstavo *Ideja – znanost in tehnologija antične Grčije*, ki je že ob odprtju požela veliko medijske pozornosti, izvrsten obisk šolskih skupin in druge javnosti pa se je nadaljeval vse do konca decembra. Plakat, ki ga je zasnovala Maja Gspan, je z Aristotelovo podobo in črkami, razporejenimi po zlatem rezu, nagovoril tako slovensko kot tujo javnost, še posebej v digitalni, animirani obliki na digitalni promenadi Europlakata na Slovenski cesti v Ljubljani.

Sicer je bilo 2019 tudi leto jubilejev: v juniju 60. Jazz festival Ljubljana, novembra 30. Liffe, septembra pa smo vstopili v jubilejno, 40. sezono Cankarjevega doma.

Institucionalni marketing

Že tradicionalno smo na Cankarjev rojstni dan, 10. maja, priredili krajšo slovesnost *Umetniku v spomin* na ploščadi ob Cankarjevem spomeniku.

Po nagovoru generalne direktorice Cankarjevega doma Uršule Cetinski smo lahko prisluhnili pismom

Ivana Cankarja Anici Lušin, ki jih je ob glasbeni spremljavi Janeza Dovča prebiral igralec Ivan Peternej.

Bistvo se zgodi znotraj je slogan jubilejne 40. sezone CD, ki jo spremljata niz dogodkov in komunikacijska podpora skozi vse leto. Naslovnica letne programske publikacije je nosila to sporočilo, prav tako Dan odprtih vrat v začetku septembra in novoletna čestitka. Ob 40. sezoni je kreativna vodja oblikovanja CD Maja Gspan zasnovala priložnostni logotip CD, ki je del celotne korporativne komunikacije v sezoni 2019/20.

40 **cankarjev dom**

Dan odprtih vrat je poleg izjemno uspešne in obiskane novinarske konference, ki je bila odprta tudi za splošno javnost, skoraj šeststotim obiskovalcem predstavil delovanje Cankarjevega doma od bližje, od znotraj. Ogledali so si lahko zaodrja CD in panje na terasi. Priredili smo več vodenih ogledov CD ter ogledov razstave *Ideja, znanost in tehnologija antične Grčije*.

Osrednji dogodek Dneva odprtih vrat je bil v znamenju pomena in vloge umetnostne kritike: posvet z naslovom *Kritika, rojena iz maternice umetnosti (Baudelaire)*, v soorganizaciji CD in Festivala Borštnikovo srečanje, je pritegnil veliko medijske pozornosti.

Abonmajska prodaja in prodaja vstopnic za izven

V CD manj kot v repertoarnih gledališčih in drugih kulturnih zavodih prodaja temelji na načelu abonmajev. Kljub temu je abonmajski sistem dobro razvit, še posebej na področju resne glasbe, pa tudi gledališča in plesa, druge glasbe, otroškega in mladinskega programa ter filma. Abonmajsko rast je bilo tako mogoče zaznati pri vseh abonmajih, še posebej v sklopu t. i. Ad Hoc, ki si ga obiskovalci sestavijo sami iz nabora določenih prireditev. Bistvo tovrstne abonmajske ponudbe je ravno raznovrstnost, ki je edinstvena prednost CD.

Delež prodanih vstopnic za kulturno-umetniški program (javno službo) je dosegel 62,9 odstotkov (2018: 60,7 odstotkov), če iz analize izvzamemo filmski program in razstave (za katere velja drugačna prodajna dinamika), pa doseže številka kar 67,3 odstotkov. To je izjemen uspeh, ki močno presega rezultate ne le lanskega, temveč tudi prejšnjih desetih let.

Največji delež prodanih vstopnic (74,2 odstotkov) v letu 2019 je bil na področju gledališča. Povprečna cena vstopnice (brez razstav in filma) je znašala 15,22 €, kar je več kot leto prej (12,92 €). To je predvsem posledica izstopajočih dogodkov, kot je gostovanje baletnika Sergeja Polunina v marcu 2019. Resna in druga glasba skupaj sta tvorili 59 odstotkov deleža od celotnega prihodka vseh prodanih vstopnic (brez razstav); vsa področja so dosegla tudi rast števila prodanih vstopnic, za približno tri tisoč več kot leto prej.

Med projekti, ki jih velja v prodajnem smislu izpostaviti, so: izjemna prodaja otroških in mladinskih programov, obisk prireditev in dogodkov v okviru festivala *Maribor je naš*, razprodano gostovanje Sergeja Polunina, rekordna prodaja vstopnic na 30. Liffu in skoraj razprodano gostovanje kanadskega cirkusa Cirque Eloize. Izjemen obisk so pritegnili tudi gledališka koprodukcija z zavodom *Imaginarni to jabolko, zlato* v režiji Primoža Ekarta in koncerti v okviru Zlatega abonmaja.

Oglaševanje

CD se že več let s plačljivo vsebino mesečno in tedensko pojavlja v Delu in Dnevniku, kjer je oglas v obliki mesečnega koledarja dogodkov, ki izpostavlja raznovrstnost in pestrost dogajanja v CD. Skozi medijska pokroviteljstva v nekaterih tednikih in prilogah (Mladina, Sobota priloga ...) so izpostavljeni samostojno tudi drugi programi (Cankarjevi torki, Veličastnih 7, filmski program). Omeniti velja še štiristranski snopič s poudarki sezone 2019/20, ki je izšel maja 2019 ter bil distribuiran s časopisom Delo in kot samostojna tiskovina, prav tako je v okviru medijskega pokroviteljstva 60. Jazz festivala Ljubljana in 30. Liffa v Delu izšla priloga z obsežnimi programskimi in zgodovinskimi predstavitevami

obeh festivalov. Vse navedene publikacije so samostojno distribuirane tudi po drugih kanalih CD. Drugih zakupov oglaševalskega prostora v tiskanih medijih pa razen navedenih ni, saj se intenzivneje usmerjamo na digitalne platforme.

Zunanje oglaševanje (plakatiranje, oglaševanje na avtobusnih površinah, v notranjosti avtobusov in na digitalnih mestnih zaslonih) je za vse programe CD pomembno orodje tržnega komuniciranja, še posebej za programe druge glasbe, gledališča in plesa ter razstavnega programa.

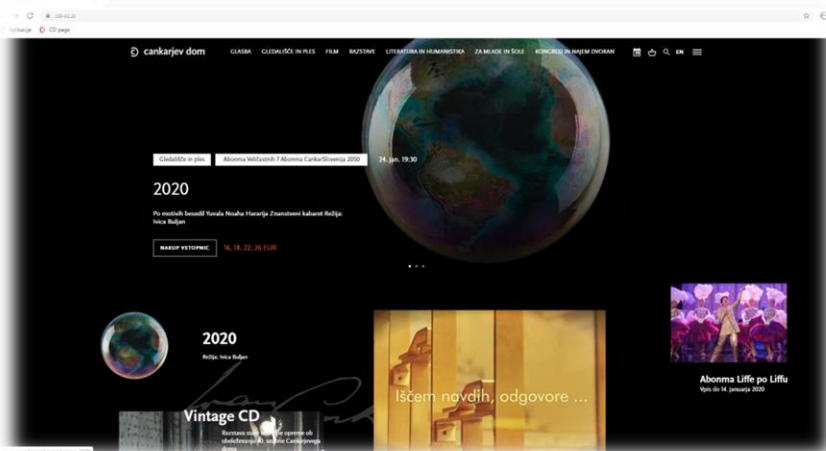
Tako terminsko kot kreativno je pozornost usmerjena v iskanje sinergijskih učinkov z drugimi kanali komuniciranja, v kreativnem smislu pa poskušamo najti najustreznejše rešitve za zakupljeni format.

Videovsebine na mestnih ekranih (Promenada Digital; Europlakat) pri tem ponujajo največ kreativnih možnosti, zato le-te vedno pogosteje zamenjujejo klasične tiskane plakate.

Splet in družbena omrežja

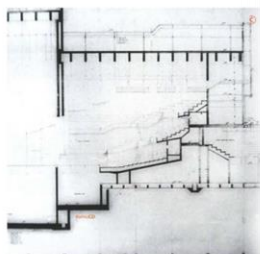
V maju 2019 smo na stari domeni cd-cc.si objavili novo spletno stran, ki ni dobila le nove grafično-oblikovne prenovе, temveč sta bila prenovljena celosten spletni nastop in digitalno komuniciranje. V središče je postavljen uporabnik s svojimi potrebami, spletna stran je prilagojena mobilnim napravam in obogatena s številnimi novimi funkcionalnostmi. Na prvo mesto postavlja potrebe uporabnika in ga hkrati nagovarja z atraktivnimi grafičnimi elementi. Bistveno vodilo prenovе je bilo, da so kljub tehnološkemu napredku uporabniki razvili načine, kako zmanjšati miselne napore pri interakciji z okoljem. Nova spletna stran na to odgovarja s pregledno, hitro, a hkrati privlačno predstavljeno vsebino. Tudi številke so pokazale porast obiska spletne strani CD (pribl. 16-odstoten), največ obiska imajo vstopna stran, podstran glasbe in koledar (ki je ob prenovi dobil novo podobo in tudi boljšo uporabniško izkušnjo), sledijo podstrani gledališče in ples, za mlade in šole, nakup vstopnic in iskalnik.

V letu 2019 smo poleg spletne strani Cankarjevega doma grafično prenovili in funkcionalno nadgradili spletni strani Liffa in Jazz festivala Ljubljana; konec leta pa smo začeli izvajati tudi okrepljeno digitalno pojavnost z avtorsko pripravo in izvedbo videovsebin.

Tudi spletna prodaja, ki je dobila s prenovo spletne strani obnovljeno podobo, je deležna rasti števila novih uporabnikov/kupcev prek spleta (11-odstotna rast v letu 2019). Različnih uporabnikov v spletni trgovini je skupaj tako več kot devetdeset tisoč. Porast smo zaznali tudi pri prodaji darilnih bonov in uporabi kartice programa zvestobe Ivanka.

INSTAGRAM + FACEBOOK OBJAVE

Ob koncu leta 2019 smo prenovili in poenotili nastop na vseh socialnih omrežjih CD, ga tako vsebinsko kot grafično nadgradili in s tem okrepili opaznost na tovrstnih platformah. Predvsem s Facebooka pride na spletno stran CD največ obiskovalcev, hkrati je to tudi družbeno omrežje, ki ima za programe CD največji doseg. Za letne festivale in nekatere projekte so odprte samostojne platforme na družbenih omrežjih, večina dogodkov pa je združena pod krovnim – Cankarjev dom.

Direktna prodaja

Organizacija skupinskega obiska prireditve v CD temelji na sodelovanju z organizatorji obiska v kulturnih društvih, šolah, zavodih, krajevnih skupnostih in sorodnih združenjih. Redno se vsako leto na prireditve v CD vračajo skupine iz več kot petdesetih krajev po Sloveniji, z razstavo, kot je bila v letu 2019 *Ideja, znanost in tehnologija antične Grčije*, pa skupine nagovarjamo še intenzivneje in širše.

Obisk iz drugih krajev se povečuje tudi na področju kulturne vzgoje. Vsakoletni *Zajtrk z mentorji* konec avgusta je skupno srečanje učiteljev in mentorjev z ustvarjalci kulturnovzgojnih učnih ur v CD ter pomeni pomembno orodje direktne prodaje in dolgoročne krepitve odnosov z mentorji in učitelji. Tudi leta 2019 je število rezervacij vstopnic že na tem dogodku preseglo vsa pričakovanja. Odlično je obiskana tudi šolska kombinacija ogleda razstave (*Ideja, znanost in tehnologija antične Grčije*) s tematsko povezano gledališko-glasbeno predstavo *Pesem o Odiseju* v produkciji CD (osem ponovitev, tisoč štiristo obiskovalcev).

Prav tako v začetku sezone (konec septembra) vsako leto organiziramo s predstavniki Slovenske filharmonije in Simfoničnega orkestra RTV Slovenija Dan programov resne glasbe (ter opere in baleta) za pedagoge glasbenih šol. Na tem dogodku je izjemna priložnost za spoznavanje izzivov in mnenj glasbenih pedagogov ter tudi vzvodov, s pomočjo katerih bi predvsem mlajše generacije pogosteje obiskovale koncerte resne glasbe. Predstavitveni dan smo leta 2019 organizirali že devetič.

Odnosi z mediji

Pri odnosih z medijih sledimo pravočasnosti, dolgoročnosti sodelovanja in soustvarjanja zgodb z novinarji ter drugimi predstavniki medijev. Tudi obiskanost novinarskih konferenc v CD ostaja dobra; v letu 2019 smo v povprečju dosegli celo boljši obisk novinarskih konferenc kot v preteklosti. Izstopata predvsem jesenska novinarska konferenca ob predstavitvi nove sezone programa CD, ki je zasnovana kot dogodek in je del Dneva odprtih vrat CD, ter novinarska konferenca Liffa.

V letu 2019 je bilo o Cankarjevem domu skupno objavljenih 7162²⁵ prispevkov v tiskanih, elektronskih (radio in TV) in spletnih medijih; največji porast objav je na spletni platformi.

- objav v tiskanih medijih je bilo **3227**
- spletnih objav **2540**
- radijskih objav **1031**
- televizijskih objav **364**

²⁵ Analiza zajema le objave, ki jih za CD spremlja medijska družba Kliping, in vključuje medije z največ dosega v Sloveniji.

Največ objav je bilo v naslednjih medijih: Sta.si, Delo, Dnevnik, MMC RTV Slo, TV Slovenija 1, Radio Slovenija, Mladina. O programu CD je pisalo več kot šest tisoč različnih avtorjev, njihovi prispevki so bili objavljeni v več kot dvestotih različnih medijih.

Pri medijski izpostavljenosti še posebej izstopa Liffe, v okviru katerega smo v letu 2019 pripravili nekaj več kot petdeset intervjujev z gosti festivala in programskim direktorjem, akreditiranih je bilo 141 novinarjev, skupaj smo našli kar 441 objav.

Vse nadgradnje pristopov v tržnem komuniciranju so nastale na podlagi raziskave o navadah in željah obiskovalcev CD v sodelovanju s Fakulteto za družbene vede Univerze v Ljubljani. S podatki smo lahko še natančneje definirali poti nakupnih odločitev in s tem učinkovitost posameznih trženjskih kanalov.

Za marketing že desetletja velja, da ni več zgolj prepričevanje (k nakupu), ampak predvsem zagotavljanje odlične celostne izkušnje. V zadnjih letih se kažejo tudi smernice, da kljub intenzivni digitalizaciji in avtomatizaciji postane interakcija med blagovno znamko in potrošnikom bolj osebna. To bo tudi ena od usmeritev tržnega komuniciranja v prihodnje.

Nagrade in omembe iz komuniciranja

Nova spletna stran CD je jeseni 2019 prejela več nagrad na mednarodnih platformah, ki izbirajo dobre spletne prakse, med drugimi: Best CSS Light (Site of the Day) in Design Nominees. S prijavi na festivale bomo nadaljevali v letu 2020.

Vodnik *In your pocket* / Best of Ljubljana je CD tretje leto zapored razglasil za Best Performing Arts Venue (traditional), festival Liffe pa je osvojil drugo mesto med festivali.

V letu 2019 je podoba za koprodukcijo iz leta 2018 *Pohujšanje v dolini šentflorjanski*, ki je prejela več nagrad in omemb (veliko nagrado za celostno oglaševalsko akcijo v skupini tiskanih oglasov in plakatov, zlato priznanje za ambientno oglaševanje na 27. Slovenskem oglaševalskem festivalu – SOF), prejela še nagrado za najboljši gledališki plakat na 6. bienalu gledališkega plakata v Varaždinu (avtor plakata je Aljoša Bagola).

Kazalci in kazalniki uspešnosti poslovanja

Število prireditev in obiskovalcev

V letu 2019 (2018) je bilo v organizaciji CD izvedenih **2.321** (2443) **prireditev** oz. dogodkov, ki jih je obiskalo **541.948** (496.108) **obiskovalcev** oziroma udeležencev. Uresničeno število prireditev je bilo za 416, obiskovalcev pa za 93.443 večje od načrtovanega.

Izvedenih je bilo **1124** (1062) **prireditev kulturno-umetniškega programa** v okviru javne službe, kar je za 69 več kot je bilo načrtovano. V sklopu programa javne službe je bilo **307** (219) prireditev **brez vstopnine**.

V prostorih CD se je zvrstilo 867 prireditev javne službe, v drugih dvoranh po Sloveniji (Slovenska filharmonija, Kinodvor, Kino Bežigrad, Kino Komuna, Maribox, APT Novo mesto ...) 248 in na gostovanjih po Sloveniji in v tujini 9 prireditev. Podobno kot prejšnja leta smo ob kulturno-umetniških prireditvah v prostorih CD organizirali več sprejemov, tiskovnih konferenc in drugih dogodkov, ki niso vključeni v seštevek prireditev v naslednjih tabelah, in sicer 73 takih dogodkov (12.210 obiskovalcev). Poleg tega smo izvedli še 60 vodenih ogledov Cankarjevega doma (4169 obiskovalcev), 7 vodenih ogledov orgel (376) in 310 vodenih ogledov razstav (7897 obiskovalcev), od tega največ za razstavo Ideja, Znanost in tehnologija antične Grčije (266 ogledov; 6466 obiskovalcev).

V programu javne službe je v letu 2019 nastopilo **14.068 domačih in tujih izvajalcev**. Veliko število obiskovalcev in nastopajočih, ki se v CD vsak dan pridružijo redno zaposlenim, zahteva dobro organizacijo in logistiko ter povečuje spremenljive splošne stroške delovanja CD (kot npr. stroški klimatizacije prostorov, elektrika, čiščenje, komunalne storitve, vzdrževanje, sanitarni material ...).

Obiskov(alcev) kulturno-umetniškega programa je bilo v letu 2019 doseglo 366.362 (350.194), kar je za 57.857 več kot smo načrtovali in za 16.168 (za 4,6 %) več kot v letu 2018. Število obiskovalcev brezplačnih razstav v večnamenskih prostorih CD (Velika sprejemna dvorana, Mala galerija, preddverja) je večje od števila navedenega v tabeli 9, saj si številni obiskovalci te razstave ogledajo takrat, ko pridejo na druge prireditve v CD.

V sklopu **kongresno-komercialnega programa** je bilo organiziranih **199 (170) prireditev/projektov s 1197 (1381) dogodki ali prireditvami**, na katerih smo gostili 175.586 (145.914) domačih in tujih udeležencev oz. obiskovalcev. Podrobnejša pregled in struktura teh prireditev sta razvidna iz analize poslovanja kongresno-komercialne in druge dejavnosti CD na trgu.

Če obiskovalcem prireditev prištejemo še izvajalce vseh programov in vse tiste, ki so si ogledali CD ali se udeležili sprejemov pred/po prireditvah, tiskovnih konferenc in drugih predstavitev, skupno število obiskovalcev krepko presega pol milijona.

Tabela 9 Število prireditev in obiskovalcev CD po programskih sklopih in zvrsteh

Dejavnost/zvrst	Št. prireditev				Št. obiskovalcev			
	2017	2018	FN 2019	2019	2017	2018	FN 2019	2019
I. JAVNA SLUŽBA								
RESNA GLASBA								
Simfonična glasba	66	68	75	75	63.908	67.862	63.160	71.212
Glasbeno-scenska dela ²⁶	5	38	6	5	1.475	15.524	2.990	3.078
Vokalna glasba	2	2	1	1	371	382	850	505
Komorna glasba	13	14	14	14	3.924	4.583	4.110	3.626
Sodobna glasba	9	5	5	3	1.156	526	410	163
	95	127	101	98	70.834	88.877	71.520	78.584
DRUGA GLASBA								
Glasbe sveta	8	8	5	6	4.127	3.258	4.230	5.066
Jazz, Cankarjevi torki	35	40	62	63	7.870	8.737	8.290	17.650
Mejne glasbene zvrsti	12	14	15	19	10.502	12.440	14.610	14.779
Evropska jazz konferenca	23				1.527			
	78	62	82	88	24.026	24.435	27.130	37.495
GLEDALIŠČE								
Slovenske koprodukcije	34	61	42	24	20.263	27.299	5.125	3.286
Gostovanja iz Slovenije	25	10	11	2	3.017	1.451	2.800	380
Gostovanja iz tujine		5	7	8		1.565	7.230	7.505
	59	76	60	34	23.280	30.315	15.155	11.171
PLES								
Slovenske plesne koprodukcije	22	5	12	22	686	657	1.485	2.226
Gostovanja iz Slovenije	1	5	4	3	1.275	450	3.850	3.301
Gostovanja iz tujine	9	22	6	7	7.394	10.782	7.300	7.822
Folklor	2	1	2	2	581	927	605	776
	34	33	24	34	9.936	12.816	13.240	14.125
FILM								
Filmski festivali	379	363	360	355	49.690	49.810	50.400	55.490
Filmski ciklusi		7	8	6		328	520	236
Izredne projekcije, drugo	75	59	57	50	4.302	5.091	2.820	3.514
	454	429	425	411	53.992	55.229	53.740	59.240
KVH²⁷								
Kulturna vzgoja	256	183	196	268	46.619	35.649	43.170	43.975
Ustvarjalnost mladih	21	24	27	23	6.364	6.221	6.200	6.200
Humanistični, literarni programi	91	83	96	110	18.921	20.637	6.850	22.468
	368	290	319	401	71.904	62.507	56.220	72.643
RAZSTAVE	35	31	30	38	75.100	72.210	67.000	88.849
DRUGI PROJEKTI JS	8	14	14	20	3.287	3.805	4.500	4.156
	1.131	1.062	1.055	1.124	332.359	350.194	308.505	366.362
II. DEJAVNOST NA TRGU	1.394	1.381	850	1.197	155.348	145.914	140.000	175.586
	2.525	2.443	1.905	2.321	487.707	496.108	448.505	541.948

²⁶ Realizacija za leto 2018 v sklopu programa kulturne vzgoje.

²⁷ Kulturna vzgoja, humanistika in literatura.

Število prireditev in obiskovalcev kulturno-umetniškega programa javne službe v dvoranh CD

- **Gallusova dvorana:** 117 (127) prireditev, **117.430** (122.748) obiskovalcev, v povprečju 1004 (967) na prireditev
- **Linhartova dvorana:** 153 (152) prireditev, **57.130** (56.634) obiskovalcev, v povprečju 373 (373) na prireditev
- **Kosovelova dvorana:** 207 (208) prireditev, **18.705** (19.946) obiskovalcev, v povprečju 90 (96) na prireditev
- **Štiha dvorana:** 94 (94) prireditev, **14.842** (16.142) obiskovalcev, v povprečju 158 (172) na prireditev
- **Klub CD:** 89 (75) prireditev, 12.998 (10.560) obiskovalcev, v povprečju 146 (141) na prireditev
- **Dvorana Duše Počkaj**²⁸: 3 (26) prireditev.

V drugih prostorih CD (Velika sprejemna dvorana, preddverja, sejne sobe, Galerija, Mala galerija ...) je bila 201 (136) prireditev javne službe, ki se jih je udeležilo 90.212 (87.895) obiskovalcev. Zunaj CD (Slovenska filharmonija, Konodvor, Kinoteka, Komuna, Kino Bežigrad, Maribox, Križanke, na gostovanjih ...) je bilo v (so)organizaciji CD izvedenih 257 (244) prireditev programa javne službe, ki se jih je udeležilo 43.072 (34.802) obiskovalcev.

Prodaja vstopnic za kulturno-umetniški program javne službe

Za 808 prireditev kulturno-umetniškega programa (vključno s tremi razstavami) je bilo v letu 2019 **prodanih 224.942** (2639 več kot leto prej) **vstopnic**²⁹. **Povprečna cena vstopnice** (brez razstav) je bila **12,79 €** (11,23 €); v povprečju je bilo prodanih (brez razstav) 264 (257) vstopnic na prireditev.

Prihodek od prodanih vstopnic je pomemben vir sofinanciranja neposrednih stroškov, splošnih stroškov in stroškov dela javnega kulturnega programa. V letu 2019 je bruto prihodek od prodanih vstopnic za prireditve v sklopu programa javne službe znašal več kot 2,7 milijona evrov. Od tega je 36 % prihodka od vstopnic na podlagi pogodb pripadlo koproducentom oz. partnerjem CD ali se je preko obdavčitve vrnil v državni proračun (DDV za predavanja in filmske projekcije). Neto prihodek od prodanih vstopnic, ki je pripadel CD za prireditve v letu 2019, je znašal 1.775.422 € (1.547.119 €).

S strateškim načrtom smo si kot cilj zadali 60-odstotni delež prodanih vstopnic (glede na število vstopnic v prodaji). Če upoštevamo vse programske sklope javne službe, razen razstav, je bilo v letu 2019 prodanih 63 (61) % vstopnic, ki so bile v prodaji. Če odštejemo še filmske projekcije, je delež prodanih vstopnic znašal 67 %.

Uresničeni deleži in povprečno število prodanih vstopnic po programskih sklopih:

- **Resna glasba:** prodanih je bilo 63 (65) %, ki so bile v prodaji za 96 prireditev z vstopnino. V povprečju je bilo na prireditev prodanih 753 vstopnic.
- **Druga glasba:** prodanih je bilo 72 (72) %, ki so bile v prodaji za 65 koncertov z vstopnino. V povprečju je bilo na koncert prodanih 423 vstopnic.
- **Gledališče:** prodanih je bilo 74 (61) %, ki so bile v prodaji za 33 prireditev z vstopnino. V povprečju je bilo na prireditev prodanih 290 vstopnic.
- **Ples:** prodanih je bilo 68 (72) %, ki so bile v prodaji za 31 prireditev z vstopnino. V povprečju je bilo na prireditev prodanih 375 vstopnic.
- **Film:** prodanih je bilo 53 (47) %, ki so bile v prodaji za 414 projekcij z vstopnino. V povprečju je bilo na projekcijo prodanih 128 vstopnic.
- **Kulturna vzgoja, humanistika in literatura:** prodanih je bilo 71 (69) %, ki so bile v prodaji za 161 prireditev z vstopnino. V povprečju je bilo na prireditev prodanih 231 vstopnic.

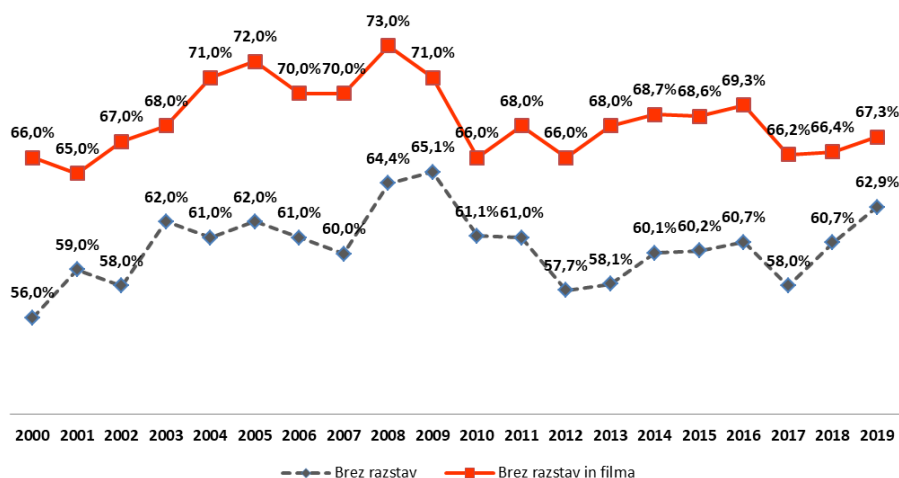
V številu in deležu prodanih vstopnic niso upoštevane brezplačne vstopnice, namenjene promociji programa, novinarjem, pokroviteljem, darovalcem, gostom CD iz tujine, izvajalcem in koproducentom

²⁸ Od junija 2018 do februarja 2019 je bil v DDP postavljen del razstave *Ivan Cankar in Evropa, Med Shakespearom in Kafko*, od marca do maja 2019 *13. Slovenski bienale ilustracije*; od junija 2019 pa *Ideja, Znanost in tehnologija antične Grčije*, zato v dvorani ni možno izvesti drugih prireditev.

²⁹ Podatki vključujejo prodane abonmajske vstopnice (Slovenske filharmonije – SF, orkestra RTV Slovenija, SNG Drama Lj, MGL) za prireditve, ki so vključene v program javne službe CD.

po pogodbah ter zaposlenim, ki si morajo po službeni dolžnosti ogledati prireditve. Teh vstopnic je bilo približno 10 %.

Slika 5 Delež prodanih vstopnic (javna služba) glede na število v prodaji 2000–2019

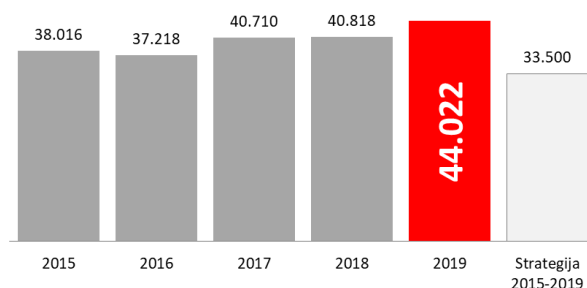

Zasedenost dvoran

Razpoložljive dvoranske zmogljivosti v CD se od leta 1981 merijo s termini. En termin predstavlja 4 do 6-urni časovni blok, ko v dvorani potekajo različne aktivnosti, povezane z izvedbo prireditev (priprave, vaje, prireditve in pospravljanje po prireditvah). Vsak dan je v osnovi tako razdeljen na tri terminske bloke – dopoldan, popoldan in zvečer. Ločeno evidentiramo še nočne termine. Izhodišče pri terminskem načrtovanju je letna načrtovana zasedenost dvoran, ki jo omejujeta razpoložljiva oprema in letni fond ur delovnega časa zaposlenih, predvsem tehnične izvedbe programa. Zaradi teh omejitev v vseh dvoranh zmogljivosti ne morejo biti polno izkoriščene.

Cilja pri terminskem načrtovanju oz. koordinaciji programa sta najboljši možen izkoristek terminov Gallusove dvorane ter hkraten potek dela v preostalih dvoranh glede na razpoložljive delavce in opremo. Negospodarno (z vidika stroškov ogrevanja, električne energije ...) je izvajanje prireditev (npr. predavanj) v manjših prostorih, sejnih sobah, če ni hkrati v CD prireditev v drugih, večjih dvoranh. V letu 2019 so bile zmogljivosti ključnih dvoran CD zelo dobro izkoriščene. 44.022 ur je bilo namenjenih aktivnostim za izvedbo programa (poleg izvedbe prireditev še priprave, vaje in pospravljanja po prireditvah).

Slika 6 Število ur priprav, vaj in prireditev letno – vse dvorane

Stroškovno najdražja je Gallusova dvorana. V njej je bilo 3456 (3648) ur različnih aktivnosti, povezanih s prireditvami. V povprečju je bila dvorana vsak koledarski dan zasedena devet ur in pol. Stroški delovanja te dvorane se razlikujejo po posameznih vrstah in zvrsteh programa – višji so pri izvedbi glasbeno scenskih prireditev kot npr. klavirskih recitalov, predavanj, kongresov ipd. Odvisni so tudi od števila izvajalcev.

Slika 7 Število ur priprav, vaj in prireditev letno – GD

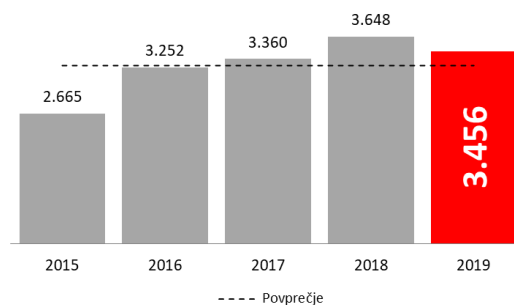

Tabela 10 Število terminov v dvoranah CD (po dejavnostih in programskih sklopih) v letu 2019

Prizorišče	Javna služba									DT	CD Skupaj	JS (%)
	Resna glasba	Druga glasba	Gledališče	Ples	Film	KVH	Razstave	Drugo	Skupaj			
GD	213	42	16	62		12		8	353	223	576	61
LD	19	30	22	68	47	140		9	335	131	466	72
KD		8	28		127	97		1	261	82	343	76
ŠD		15	70	4		158			247	27	274	90
VSD	36	10	2	3	2	34	145	10	242	172	414	58
P1	36	11	9	8	1	84	494	2	645	118	763	85
P2		4	5	3	68	48		2	130	197	327	40
Konf. dvorane	54	46	219	236	41	304	104	29	1044	533	1577	66
MG			4	4		4	664		676	45	721	94
LN	16	2	12	13	7	22	4	8	84	57	141	60
KCD	24	111	12	19	13	72		11	262	152	414	63
DDP						3	679	1	683		683	100
G							632	4	636	2	638	100

Legenda:

GD (Gallusova dvorana), LD (Linhartova dvorana), KD (Kosovelova dvorana), ŠD (Štišova dvorana), VSD (Velika sprejemna dvorana), P1 (Prvo predverje), P2 (Drugo predverje), Konferenčne dvorane (E, M), MG (Mala galerija), LN (Klub Lili Novy oz. Steklена dvorana Lili Novy), KCD (Klub CD), DDP (Dvorana Duše Počkaj), G (Galerija CD).

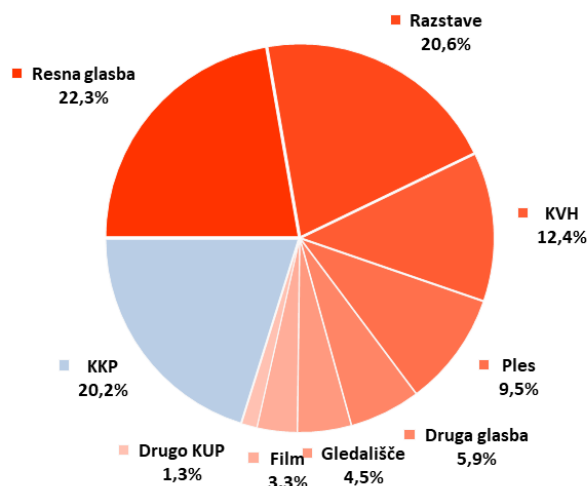
Terminsko razmerje med javno službo in dejavnostjo na trgu je v zadnjih desetih letih (in opredeljeno v strategiji) **v vseh dvoranah** do 80 % terminov za javni kulturni program. Ob upoštevanju števila zaposlenih in razpoložljive opreme v dvoranah CD je bil tudi v letu 2019 kriterij polne zasedenosti dvoran 540 terminov, to je približno 3440 ur priprav, vaj, prireditev in pospravljanj letno v posamezni dvorani.

Tabela 11 Število terminov prireditev, priprav in vaj v dvoranah CD v letu 2019

Prizorišče	Št. terminov			Program v urah (brez vzdrževanj)	Zasedenost dvorane	Delež	
	Priprave, vaje	Prireditve	Skupaj			Priprave, vaje	Prireditve
GD	386	190	576	3.456	107 %	67 %	33 %
LD	276	190	466	2.796	86 %	59 %	41 %
KD	121	222	343	2.058	64 %	35 %	65 %
ŠD	185	89	274	1.644	51 %	68 %	32 %
VSD	143	271	414	2.484	77 %	35 %	65 %
P1	139	624	763	4.578	141 %	18 %	82 %
P2	103	224	327	1.962	61 %	31 %	69 %
Konf. dvorane	1.183	394	1.577	9.462	37 %	75 %	25 %
MG	47	674	721	4.326	134 %	7 %	93 %
LN	69	72	141	846	26 %	49 %	51 %
KCD	245	169	414	2.484	77 %	59 %	41 %
DDP	84	599	683	4.098	127 %	12 %	88 %
G	99	539	638	3.828	118 %	16 %	84 %

Uresničene termine v dvoranah CD za različne dejavnosti in zvrsti s ponderiranjem³⁰ izenačimo in s tem dobimo primerne osnove za delitev posrednih stroškov na posamezne prireditve oz. med javno službo in dejavnost na trgu. Metodologija delitve je vključena v Pravilnik o računovodstvu CD.

Slika 8 Delitev splošnih odhodkov CD glede na ponderirane termine zasedenosti dvoran v 2019

Investicije, investicijsko vzdrževanje in nakupi opreme

V smislu investicij nam je v minulem letu uspelo izvesti dolgo pričakovano **prenovo dvorane Lili Novy**. Od osemdesetih let do danes je bil prostor prenovljen le enkrat, leta 1998, in sicer v knjižni klub. Že vrsto let pa smo načrtovali povrnitev prvotne podobe prostora, ki s svojimi cvetličnimi koriti edini uživa v dnevi svetlobi, s pogledom na ploščad in NLB ter na drugi strani v Veliko sprejemno dvorano.

Ideja arhitekta Ravnikarja je bila, da je prostor namenjen dnevnim sestankom, v večernih urah pa zaživi v popolnoma spremenjeni svetlobni podobi kot eliten protokolarni prostor. Pod budnim očesom ZVKDS smo ohranili vse osnovne arhitekturne značilnosti prostora, določene elemente smo zamenjali z enakimi ali dodali nemoteče nove elemente zaradi izboljšanja funkcionalnosti. Obnovili smo tudi celotno vzhodno stekleno steno/fasado na vzhodni strani, tekstilno talno oblogo smo približali osnovnemu barvnemu tonu, klop na vzhodni strani smo popolnoma prenovili in tekstilno oblogo poenotili s tekstilno oblogo stolov, ponovno smo zasadili obe cvetlični koriti z rastlinjem, ki smo ga uspeli rekonstruirati na podlagi fotografij. Prenovili smo tudi vse vrste inštalacij ter prostor opremili s sodobno tehnično opremo (predvsem tonsko in multimedijsko). Ob vsaki prenovi težimo k temu, da prireditvene prostore opremljamo s sodobno tehnologijo in napravami. Tako smo z namestitvijo večjega števila zvočnikov zagotovili ustrezno slišnost po vsem prostoru, namestili smo tudi nove mikrofone, ki jih bomo upravljali s sodobno mešalno mizo. Na področju multimedije smo zagotovili, da bodo naši obiskovalci lahko spremljali različne multimedijske vsebine s pomočjo sodobnih naprav in pripomočkov.

Po prenovi smo ohranili zgodovino poimenovanja prostora in ga poimenovali Steklена dvorana Lili Novy.

³⁰ Ponderji so izračunani na podlagi natančnih meritev stroškov (in njihovega razmerja) za različne vrste prireditev in prireditvenih prostorov (poraba elektrike, ogrevanje oz. hlajenje, čiščenje, stroški dela in drugi posredni stroški za različne vrste prireditev v vsaki dvorani) v časovni enoti (en termin). CD ima 23 (10.142 m²) prireditvenih prostorov z različnimi kapacitetami (22 do 1545 obiskovalcev) in izvaja prireditve z različno tehnično zahtevnostjo (kot npr. odrsko-scenske postavitve, koncertne postavitve, filmske projekcije, predavanja, banketi ...).

Klub Lili Novy (pred prenovo)
Foto: arhiv CD

Steklena dvorana Lili Novy (po prenovi)
Foto: arhiv CD

Steklena dvorana Lili Novy (po prenovi)
Foto: arhiv CD

V sklopu prenove omenjene dvorane ni bilo mogoče zanemariti dela vzhodne fasade, ki hkrati predstavlja eno izmed stenskih površin prenovljene dvorane. Prvotno prenove oziroma obnove tega dela fasade nismo načrtovali v tolikšnem obsegu, vendar smo, po posvetu z ZVKDS, sprejeli pobudo, da obnovimo vse spoje med steklenimi površinami in celotno jekleno konstrukcijo ter zapremo vrzeli v sami strukturi fasade. Prebarvani in obnovljeni so bili vsi kovinski deli, in to v odtenku, ki je bil določen s sondažo strokovnjakinj ZVKDS. S celotno obnovo smo preprečili dolgoletno zamakanje v prostor in izboljšali izolativnost prostora.

Skrajni čas je bil tudi za menjavo določenih delov in sklopov **pohištvene opreme** po preddverjih, sejnih sobah in manjših ali začasnih prireditvenih prostorih CD. Kar nekaj elementov je resnično arhaičnih ter nikakor ne ustrezajo ergonomsko-funkcionalnim zahtevam in potrebam današnjega časa. Posamezni elementi so popolnoma dotrajani in bi bilo popravilo neracionalno. Nove vrste prireditev zahtevajo tudi nove tipe elementov – tudi tu se moramo nenehno prilagajati in slediti spremembam, ki jih narekujejo okolje in čas.

Poleg vse potrebne dokumentacije za izvedbo posodobitve dvorane Lili Novy smo namenska sredstva za investicijsko vzdrževanje namenili tudi za pripravo **investicijske in projektno-izvedbene dokumentacije**, za prostore, ki jih bomo prenovili, dogradili ali posodobili v naslednjih letih. V celoti imamo pripravljeno projektno-izvedbeno dokumentacijo prenove garderob za izvajalce ter elektro in strojno posodobitev sprinkler strojnice.

Poleg načrtovane menjave dveh napajalnih in enega področnega stikalnega bloka so dodatno odobrena finančna sredstva omogočila zamenjavo še dodatnega področnega **stikalnega bloka**, ki

služi za napajanje z električno energijo upravnega trakta CD. V stikalnih blokih so vgrajeni močnostni odklopniki, ki so izredno nezanesljivi in zastareli. So brez vgrajene prenapetostne zaščite, ki bi varovala naprave pred okvarami. S podobno periodiko menjav stikalnih blokov upamo, da bo projekt končan do leta 2024. S tem bo stopnja tveganja okvar sodobnih naprav zaradi prenapetostnih pojavov tako rekoč nična.

Predvsem zaradi varnostnega vidika smo dogradili in nadgradili še **razsvetljavo na terasi Kluba CD**, kjer se ob različnih dogodkih zadržuje veliko število ljudi, saj je prostor namenjen neformalnemu druženju in pogostitvam. Prav tako smo **prenovili razsvetljavo v predprostoru Kluba CD**, ki smo jo nadomestili s sodobno, varčno LED-razsvetljavo. Prostor je z novo svetlobno podobo prijaznejši obiskovalcem, hkrati pa smo s tem posegom zmanjšali stroške porabe električne energije.

Uspešno smo zaključili tudi prenovo šestnajst let stare **klimatske naprave N-27**, ki je namenjena klimatiziranju tehničnih prostorov Linhartove dvorane. Z novim krmilnim sistemom in regulacijo so omogočeni boljši delovni pogoji zaposlenim sodelavcem v tehnični izvedbi programa.

V sklopu investicijskega vzdrževanja smo zamenjali še dotrajane **tlačne cevi** za pnevmatske cilindre, ki odpirajo 154 akustičnih loput v Gallusovi dvorani.

Na področju internetnih tehnologij smo uspeli zamenjati vse delovne postaje v poslovnem sektorju, poleg tega smo, za potrebe obsežnejših prireditev, kupili nekaj **prenosnikov** za dvorane ter zamenjali **prenosne računalnike** za vse sodelavce v Oddelku multimedije, saj za svoje delo potrebujejo vedno bolj zmogljive in izpopolnjene delovne pripomočke, ki lahko zadostijo željam in potrebam različnih gostujočih umetnikov in poslovnih partnerjev. Za potrebe zbiranja podatkov, vodenje evidenc in poznejše analitike smo dokupili **optične čitalnike**.

Dokončali in uspešno smo vzpostavili novo **spletno stran**, ki z novo oblikovno podobo in tehnološko funkcionalnostjo predstavlja dodano vrednost programu oziroma dejavnosti CD.

Konec leta smo zamenjali tudi **strežnik Synology** s pripadajočimi diski, ki je v uporabi izključno za potrebe filmskih festivalov (Ljubljanski filmski festival, Festival gorniškega filma, Festival dokumentarnega filma). V 30 TB velikem diskovnem polju je mogoče shranjevati vse filme, ki sestavljajo posamezne festivale. Strežnik je povezan z računalniki in DCP (digital cinema projektorji) v Linhartovi in Kosovelovi dvorani ter tako omogoča preglednejšo in lažjo uporabo ter izvedbo veliko števnih filmskih projekcij.

Na postavki programske opreme so nam nakupi posameznih **licenc** omogočili nadgradnjo sedanjih programov in internih aplikacij.

Zamenjali smo tudi 24 **mobilnih telefonskih aparatov** za zaposlene.

Skladno s strateškim vodilom *postati in ostati referenčni kulturni in kongresni center doma in v tujini* so naša nenehna prizadevanja usmerjena k zagotavljanju najkakovostnejših izvedb prireditev. Želimo ponuditi visoko strokovne storitve, ki so seveda pogojene z zagotavljanjem najsodobnejše tehnološke opreme. Razvoj tehnologije nas tako ves čas priganja k menjavi opreme in naprav, saj te v relativno kratkem času postanejo zastarele in neuporabne.

Poleg zagotavljanja ustreznih in pričakovanih izvedbenih storitev je potrebno (poleg investicijskih posegov) zagotavljanje nemotenega delovanja in vzdrževanja hiše, tudi v smislu vseh strojnih naprav, elektroenergetskih sistemov ter informacijskih in nadzornih sistemov.

Višina dodeljenih investicijskih sredstev žal ni dopuščala nikakršnih prenov, obnov ali nadgradenj na področju odrske tehnologije in odrsko-scenskih postavitev, saj gre za kompleksnejše, tehnično in finančno izredno zahtevne posodobitve, ki pogojujejo ustrezen čas za pripravo vseh potrebnih postopkov za izvedbo, predvsem pa znatna, namenska finančna sredstva.

Velik del sredstev, namenjenih nakupom sodobne tehnične opreme, je bil lani namenjen posodobitvi (scensko) **svetlobnega parka dvoran**, saj klasična gledališka svetila vztrajno izpodrivajo sodobna, računalniško vodena svetila, ki jih narekuje razvoj tehnologije z novimi tehnološkimi rešitvami. Vsako leto počasi povečujemo nabor sodobnih svetil in tako smo v letu 2019 bogatejši za dvajset svetil, dveh

tipov (LED wash/beam moving head Robin Spider in moving head Robin Viva CMY). Za manj zahtevnejše upravljanje manjšega števila svetil v prizoriščnih prostorih, ki nimajo vgrajenih regulacijskih sistemov, smo dokupili enostavnejše upravljaljske enote.

Na področju ozvočenja in tonske tehnike smo, kot vsako leto, nadaljevali z menjavo brezžičnih mikrofонов, tokrat v skrajno zmanjšanem obsegu. Za Gallusovo dvorano smo dokupili le dvokanalni set **Sennheiser 2000**. Menjava poteka zaradi sprememb regulative o frekvencah, po kateri bo omejen pas trenutno dovoljenih.

Zaradi dotrajanosti in iztrošenosti smo zamenjali **mešalno mizo** v Klubu CD s pripadajočimi pretvorniki, upravljalniki in mešalne mize v konferenčnih prostorih E1–4. Zamenjali smo tudi ojačevalce in kontrolno enoto za hišno ozvočenje v Prvem preddverju.

Za potrebe mobilnega ozvočenja smo izdelali 64-kanalni **delilnik signala**, za napajanje digitalne mešalne mize in konverterjev pa smo zamenjali **UPS-napajalnik** Rillo.

Tudi v letu 2019 smo obnovili in nadgradili **več dinamičnih in kondenzatorskih mikrofонов**.

Za potrebe odrske komunikacije tehničnega osebja smo stari sistem nadgradili z nakupom petnajstih slušalk.

V letu 2019 smo največ sredstev za nakup opreme namenili področju multimedije. Ogromno število prostorov v Cankarjevem domu in tehnološke spremembe pogojujejo in zahtevajo menjavo opreme, saj s staro preprosto ni več mogoče izvajati prireditvev.

Z dodelitvijo interventnih sredstev je bila naša največja pridobitev zagotovo nakup še enega **20.000 ansi lumenskega DCP-video projektorja**, saj nas je sedanji projektor PT-DZ1200E v Linhartovi dvorani spravljal v resno zadrego. Leta uporabe so pustila svoj pečat (leto nabave 2011) in kljub večjim servisnim posegom ni bil naprava, ki bi ji lahko zaupali zahtevne naloge v okviru jubilejnega 30. Liffe.

Poleg filmskih projekcij omenjeni projektor nujno potrebujemo tudi za multimedijsko zahtevno gledališko koprodukcijo v Gallusovi dvorani ter druge večje in zahtevnejše kulturne in kongresne prireditve. Z nabavo laserskega 20.000 ansi lumenskega projektorja, z digitalnimi priklopi (HDMI) in kompatibilnega s sedanjim bomo privarčevali pri postavki nabave žarnic (ki v tem primeru niso potrebne), prav tako tudi pri nabavi leč, saj je naša zaloga precej obsežna in jo redno dopolnjujemo.

Zaradi ponavljajočih se težav – izgube video signala, stare napeljave in velikih razdalj smo v Klubu CD posodobili upravljanje in izvajanje projekcij. Rešitev smo našli v **digitalni centrali in upravljanju sistema Crestron**.

Dopolnili smo tudi zalogo **montažnih platen** in zamenjali **DOLBY procesor zvoka** CP750 za kino ozvočenje v Linhartovi dvorani. Dosedanji procesor zvoka je bil popolnoma zastarel in nekompatibilen z DCP Doremi strežnikom filmskih vsebin za izvajanje digitalnih filmskih projekcij z DCP-projektorjem. Novi Dolby procesor omogoča nadzor vsakega kanala posebej, tako da v primeru morebitnih nepravilnosti na filmu lahko spremenimo kanale in naredimo kakovostno projekcijo, pri čemer ni pretvorbe signala iz digitalnega v analognega in s tem izgubljanja kakovost zvoka.

Glede na programske potrebe po specifični projekcijski opremi smo opravili tudi nakup mobilnega DLP 1-chip-ni laserskega **projektorja** razreda **10.000 lumnov** (Panasonic PT-RZ970) za izvedbo navpičnih projekcij in projekcij iz akustične školjke s širokokotno zoom lečo (ET-DLE085).

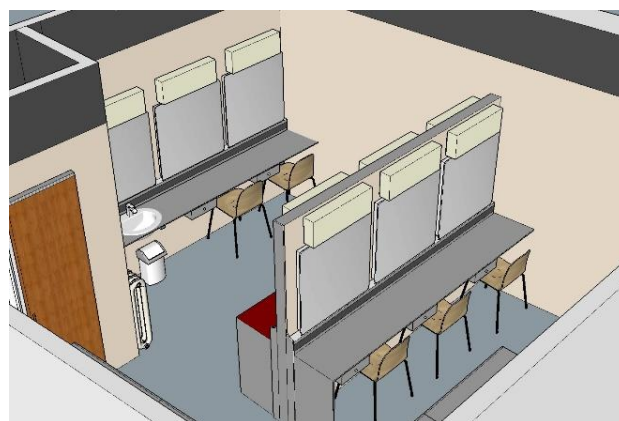
Zamenjali smo tudi **projektor** za potrebe predvajanja podnapisov ob filmskih projekcijah v Linhartovi dvorani, nabavili **zmogljivejši računalnik** in ustrezno programsko opremo za montažo multimedijskih vsebin zahtevnih odskih produkcij. V letu 2019 nam je uspel tudi nakup novejših **4K kamere** z različnimi objektivami, ki jo potrebujemo za izvedbo produkcij in koprodukcij ter za pripravo različnih vsebin, tudi za socialna omrežja, promocijske potrebe in druge.

Predvsem za potrebe galerijskih razstav, pa tudi drugih prireditvenih prostorov, smo dokupili še dva **samostoječa interaktivna zaslona** NEC V754 za predvajanje različnih vsebin.

Preostali del sredstev za nakup opreme je bil namenjen nabavi pripomočkov in orodja za izvedbo prireditev ter menjavi določenih delov **pisarniškega pohištva** v upravnem delu objekta.

Zaradi popolne dotrajanosti, tehnološke neustreznosti in nepravilnega delovanja ponovno poudarjamo, da je nujno v najkrajšem mogočem času prioriteto načrtovati (in izvesti) vsaj:

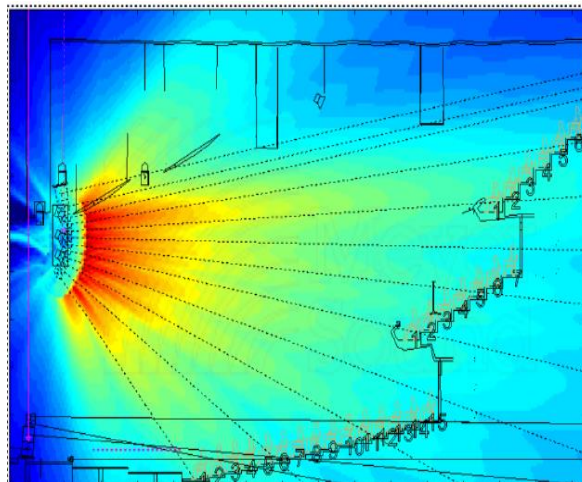
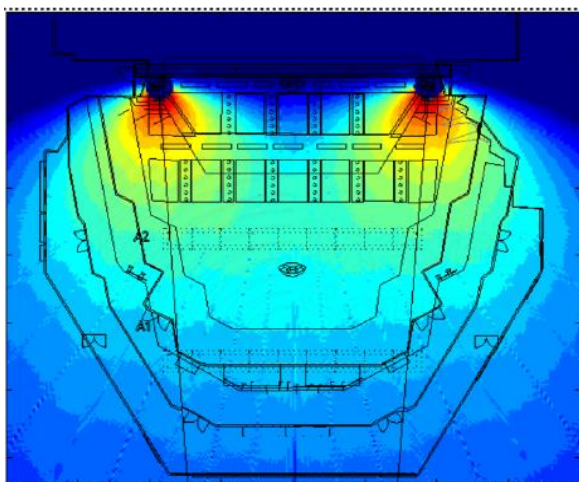
- **Popolno prenovo garderob za izvajalce** (dvonamenska zaklonišča), ki so bile zgrajene oziroma so pridobile ustrezno uporabnost v letu 1981. Garderobni prostori so po štiridesetletni, skoraj vsakodnevni uporabi popolnoma dotrajani in neprimerni za sprejemanje izvajalcev. Dotrajanost in izčrpanost prostorov se nanašata tako na gradbeno-obrtniški kot tudi na strojni in elektro inštalacijski del. Na letni ravni v teh prostorih gostimo okoli osem tisoč različnih izvajalcev, ki se pripravljajo za nastope na naših odrih. Skupna površina garderobnih prostorov meri 780 m², ki se v dveh etažah delijo na tri sklope. Kot uvodoma omenjeno imamo v celoti pripravljen projekt za izvedbo, vključno s popisom del.

Garderoba za izvajalce
Foto: arhiv CD

Načrti za prenovu garderob izvajalcev

- **Prenoviti centralno ozvočenje Gallusove dvorane.** Poleg skrajno dotrajanih garderobnih prostorov je naša druga največja skrb centralno ozvočenje Gallusove dvorane, ki je lani dopolnilo sedemindvajset let. Zlato pravilo časovnega sledenja menjave tehnološke opreme je vsaj trikrat prekoračeno, sistem pa skrajno nezanesljiv in kakovostno neustrezen, saj nam povzroča precej preglavic zaradi nepravilnosti delovanja in odpovedi različnih komponent sistema. V četrto stoletje trajajočem obdobju so se spremenili in nadgradili načini in dojemanja oblikovanja zvočne podobe dogodkov. Sodobno oblikovanje je tako vezano na ustrezno postavitve elementov ozvočenj kot tudi na primerno programsko upravljanje. S tem je okrnjeno zvočno oblikovanje zahtevnih odsko-scenskih projektov in seveda koncertov.

Iz Projektne naloge za prenovo centralnega ozvočenja Gallusove dvorane

- V naslednjih dveh letih bo treba dokončati še eno veliko in tehnološko kompleksno investicijo na področju elektroenergetskih sistemov, saj bo nujno **zamenjati vsa svetila splošne in delovne osvetljave v Gallusovi in Linhartovi dvorani** (skupaj 556 svetilk). Po prepovedi prodaje žarnic z žarilno nitko na evropskem trgu od 1. septembra 2018 ni več mogoče kupiti halogenskih žarnic. Prepoved predstavlja šesto fazo evropske direktive EU 244/2009, s katero Bruselj že več kot devet let poskuša evropske potrošnike preusmeriti na energetsko učinkovitejšo razsvetljavo. V Gallusovi in Linhartovi dvorani so za osvetlitev dvoran v svetilkah delovne in splošne razsvetljave v uporabi halogenske žarnice z dvojnim zaščitnim steklom. Sistem krmiljenja delovne in splošne razsvetljave v obeh dvoranih je izveden na osnovi tiristorske kontrole (regulacije), ki nam omogoča različne stopnje intenzivnosti osvetlitve v celotni dvorani oziroma na posameznih delih. Oba sistema razsvetljave predstavljata osnovni temelj za delovanje dvoran.

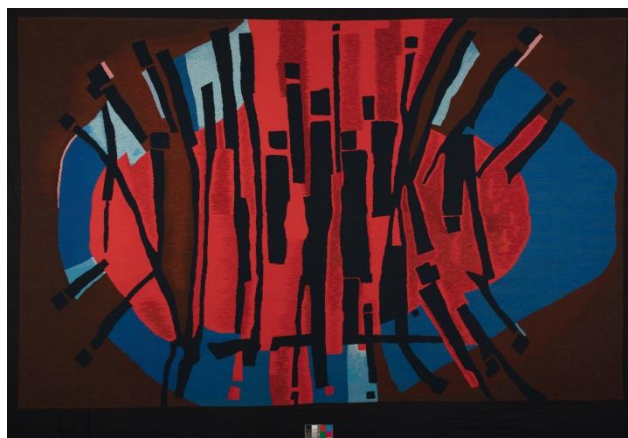
Skrb za kulturno dediščino

Poslopje Cankarjevega doma, zgrajeno po načrtih arhitekta Edvarda Ravnikarja, ki je v lasti Republike Slovenije ter ga CD upravlja na podlagi sklepa o ustanovitvi in pogodbe o prenosu osnovnega sredstva v uporabo in upravljanje, sodi med objekte kakovostne evropske arhitekture 20. stoletja. V okviru Trga republike je razglašen za kulturni spomenik državnega pomena, in sicer za kulturni spomenik z umetnostnozgodovinskimi, arhitekturnimi in zgodovinskimi vrednotami.

V letu 2019 smo **prenovili dvorano Lili Novy**, ki smo jo v skrbi za ohranjanje arhitekture Edvarda Ravnikarja približali prvotno zasnovani vizualni podobi, hkrati pa jo tehnološko posodobili. Po prenovi smo ohranili zgodovino poimenovanja dvorane in jo poimenovali Steklена dvorana Lili Novy.

Restavrirali in očistili smo velike tapiserije (6 x 4 m) umetnikov nekdanje skupne države (zasnovane in izdelane posebej za CD med letoma 1979 in 1980). Tudi te so skupaj z Ravnikarjevo arhitekturo del kulturne dediščine CD. Po 40 letih jih je bilo treba temeljito očistiti in obnoviti; to zahtevno delo je za CD opravila belgijska kraljeva tkalnica De Wit, ki je specializirana za tovrstno dejavnost.

Na zidovih Velike sprejemne dvorane so tako od februarja 2020 kot del stalne likovne podobe CD spet na ogled restavrirana dela (tapiserije) umetnikov: Jožeta Ciuhe (Slovenija), Jagode Buić (Hrvaška), Mladena Srbinovića (Srbija), Mersada Berberja (Bosna in Hercegovina), Milutina Kostića (Kosovo), Etelke Tobolka (Vojvodina) in Dimčeta Nikolova (Makedonija).

Tapiserije v Veliki sprejemni dvorani

Avtorji tapiserij

Levo: Jagoda Buić (Hrvaška), Mersad Berber (Bosna in Hercegovina), Mladen Srbinović (Srbija)

Desno: Etelka Tobolka (Vojvodina), Milutin Kostić (Kosovo), Dimče Nikolov (Makedonija), Jože Ciuha (Slovenija)

Foto: De Wit

Manjše tapiserije (3 x 2 m) Lojzeta Spacala, Valentina Omana in Vladimirja Makuca ter Janeza Bernika so že vrsto let na ogled v predvežju Gallusove dvorane in pri službenem vhodu s Prešernove ceste.

Izdelava večine velikih in zahtevnih tapiserij je delo tedaj cenjenega in naprednega slovenskega podjetja Dekorativna. Znana hrvaška umetnica Jagoda Buić je svojo tapiserijo izdelala sama, enako Etelka Tobolka v takrat zelo priznanem Ateljeju za izdelavo tapiserij v Novem Sadu. Etelka Tobolka je poleg svoje izdelala tudi tapiserijo Mersada Berberja.

Pobudo za opremljenost Velike sprejemne dvorane s tapiserijami je dal leta 1979 umetnostni zgodovinar in likovni kritik dr. Zoran Kržišnik, ki je bil ob ustanovitvi CD predsednik številčne komisije za likovno opremo Cankarjevega doma. Šlo je za izvirno zamisel, ki je CD zaznamovala kot kulturni center, ki v svoji programski podobi neguje različnost, avtohtonost ter samoniklost kulturnih izročil posameznih narodov in narodnosti.

Dandanes pomeni eno pomembnejših vrednot Evropske unije prav multikulturnost, ki je bila s širokim javnim povabilom k izdelavi tapiserij v takratni domovini položena CD v zibelko, še preden je začel delovati.

Arhivsko gradivo CD je tisti del dokumentarnega gradiva, ki ima trajen pomen za zgodovino, druge znanosti in kulturo. V letih 2018 in 2019 smo v Zgodovinski arhiv Ljubljane (ZAL) predali dokumentacijo o izgradnji Cankarjevega doma iz obdobja od leta 1974 do 1986 ter gradiva in zapisnike sej Sveta CD, Notranje delegacije sveta CD ter Programskega oz. Strokovnega sveta CD (za obdobje do leta 2014), za katere je ZAL izdal pisno Strokovno navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva, ki ga hrani oziroma nastaja pri delu CD.

Trajnostni razvoj

CD neguje izbran posluš ne le za kulturo, vse zvrsti umetnosti in dediščino človeštva nasploh, temveč tudi za naravo, saj se zaveda odgovornosti do okolja.

CD velja za enega od začetnikov urbanega čebelarstva v Sloveniji. Vključen je v Čebeljo pot v Ljubljani, ki jo je leta 2015 zasnovala ter jo danes vodi Mestna občina Ljubljana in povezuje 35 članov (od izobraževalnih in kulturnih institucij, institucij, povezanih z zdravjem, do gospodarskih institucij ter seveda čebelarjev in čebelarskih društev). Čebelja pot je zasnovana kot učna pot, na kateri se obiskovalci seznanijo z dediščino čebelarstva v Ljubljani in s pomembnostjo čebel za naše preživetje.

Ob svetovnem dnevu čebel, 20. maja smo predstavili urbano čebelarjenje v CD. Organizirali smo ogled panjev na terasi Cankarjevega doma, neposredno doživetje dogajanja v panjih na LCD zaslonu v Veliki sprejemni dvorani, pokušino Cankarjevega medu in ogled filma o urbanem čebelarju Francu Petrovčiču (producent Slovenski etnografski muzej). V sodelovanju z Velepslaništvom Švice, Mestno občino Ljubljana, društvom Urbani čebelar in družbo BTC smo organizirali še večerni dogodek v Klubu CD. Predstavili smo knjigo *Več kot med (More than Honey)* avtorja Markusa Imhoofa. Po pogovoru z avtorjem, ki je tudi režiser istoimenskega dokumentarnega filma, je sledil še ogled filma in sprejem.

V okviru trajnostnega razvoja v CD še ločujemo odpadke, omejujemo porabo električne energije, vode in papirja, zmanjšujemo naklado tiskovin ter jih, kolikor je mogoče, nadomeščamo z elektronskimi načini obveščanja ter skrbimo za zeleno in urejeno okolico zgradbe.

V letu 2019 smo zbrali in oddali 31 kg odpadnih tiskarskih tonerjev in 850 kg izrabljene elektronske opreme.

V sklopu prenove Steklene dvorane Lili Novy smo s prenovo dela vzhodne fasade, ki hkrati predstavlja eno izmed stenskih površin prenovljene dvorane, izboljšali izolativnost prostora. Ob nabavah opreme staro opremo nadomeščamo s sodobnejšo in energetske varčnejšo.

Ob izvedbi kongresnih prireditev sledimo filozofiji ustvarjanja čim manj ne-ekoloških odpadkov. Različne kongresne materiale nadomeščamo z okolju prijaznejšimi (kot so npr. imenske priponke iz

razgradljivih materialov, osvežilni napitki, ki niso v plastenkah, lesena pisala, informativno in promocijsko gradivo v digitalni obliki).

Finančno poslovanje in primerjave z osnovami

Finančno poslovanje CD v letu 2019 podrobno razkriva Računovodsko poročilo, medtem ko poslovno poročilo vključuje le primerjave med uresničenimi in načrtovanimi odhodki in prihodki po vrstah in dejavnostih. Finančni podatki so povzeti iz računovodskih evidenc (izkazov prihodkov in odhodkov) za leta 2017, 2018 in 2019, iz poslovnih poročil za navedena leta in iz finančnega načrta (z rebalansi) za leto 2019.

S finančnega vidika je bilo poslovanje v letu 2019 uspešno. Rezultati odražajo prizadevanja celotnega kolektiva CD (od snovanja, promocije in izvedbe programa, uspešnega pridobivanja komercialnih prireditev in njihove izvedbe, do poostrenega nadzora nad terjatvami), odražajo pa tudi gospodarsko rast in večjo kupno moč prebivalstva. Ustvarjen je bil **celotni prihodek** v višini **10.074.200 €** (10.145.732 €). Celotni prihodek je bil načrtovan v višini 10.035.511 €. Ustvarjeni prihodki so za 38.689 € (za 0,4 %) višji od načrtovanih. **Odhodki** so bili uresničeni v višini 9.946.626 € (9.837.921 €), medtem ko so bili načrtovani v višini 9.994.924. Odhodki so bili nižji od načrtovanih za 48.298 € (za 0,5 %). Ustvarjen je bil **presežek** prihodkov nad odhodki v višini **127.574 €** (307.811 €).

Tabela 12 Načrtovani in uresničeni prihodki in odhodki CD 2017–2019 (v €)

	2017	2018	FN 2019 (rebalans)	2019	Indeks 19/FN	2019 vs. 2018	Struktura 2019
PRIHODKI							
MK za javno službo	5.583.134	5.411.097	5.509.873	5.534.533	100,4	123.436	54,9 %
Drugi prorač. prihodki	16.926	9.425	15.322	18.274	119,3	8.849	0,2 %
Prih iz držav. proračuna iz sredstev prorač. EU³¹		16.346	98.655	97.003	98,3	80.657	1,0 %
Neporrač. In drugi prihodki	4.201.746	4.708.863	4.411.661	4.424.388	100,3	-284.475	43,9 %
- Prih. od prodaje vstopnic	1.874.799	1.831.770	2.017.904	2.119.057	105,0	287.287	21,0 %
- Pokrovitelji domači	291.732	387.579	329.115	314.391	95,5	-73.188	3,1 %
- Pokrovitelji tuji	43.000	79.600	28.000	56.700	202,5	-22.900	0,6 %
- Donatorji	4.501	19.027	7.810	7.811	100,0	-11.216	0,1 %
- Prih. od storitev JS	127.891	119.982	103.402	97.710	94,5	-22.272	1,0 %
- Prih. od storitev DT	1.725.862	2.145.833	1.824.430	1.743.145	95,	-402.688	17,3 %
- Obresti	290			28		28	0,0 %
- Druga sredstva EU	46.000	46.000	46.000	46.000	100,0		0,5 %
- Drugo	87.669	79.072	55.000	39.547	71,9	-39.525	0,4 %
	9.801.806	10.145.732	10.035.511	10.074.200	100,4	-71.532	100,0%
ODHODKI							
Nep. programski stroški	2.980.360	3.014.359	2.873.342	2.828.410	98,4	-185.949	28,4 %
Splošni stroški (brez PSE)	2.065.057	1.981.345	2.012.090	1.973.414	98,1	-7.931	19,8 %
Vzdrževanje PSE	15.000	15.000	15.000	15.000	100,0		0,2 %
Investicijsko vzdrževanje	146.446	60.592	30.000	35.800	119,3	-24.792	0,4 %
Amortizacija	250.143	285.664	249.655	229.718	92,0	-55.946	2,3 %
Stroški dela	4.285.453	4.480.960	4.814.837	4.864.284	101,0	383.324	48,9 %
	9.742.459	9.837.921	9.994.924	9.946.626	99,5	108.705	100,0%
Presežek prih. nad odh.	59.347	307.811	40.587	127.574			

³¹ Podpora novim kariernim perspektivam v obdobju 2018–2021 (Pogodba št. C3340-18-202010). Prikazan podatek o realizaciji za leto 2018 na podlagi IOP obrazca MK (15. 1. 2019, evid. št. 3340180004). Realizacija za leto 2019 vključuje razmejene prihodke (akontacijo) iz leta 2018 in prejeta sredstva na podlagi zahtevkov iz leta 2019, brez razmejenih prihodkov (akontacije) za leto 2020 v višini 4605,98 € (IOP obrazec MK, 23. 1. 2020).

Prihodki CD

Uresničeni **prihodki MK za javno službo** so bili v višini **5.534.533 €** (5.411.097 €), to je za 123.436 € (za 2,3 %) več kot v letu 2018.

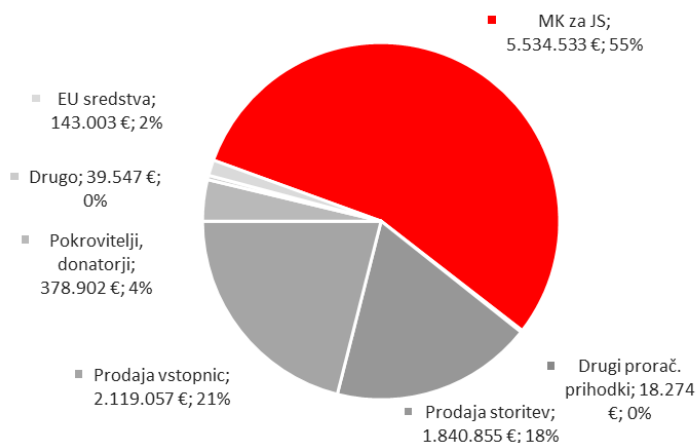
Drugi proračunski prihodki, ki so jih zagotovili Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za zdravje (za Kulturni bazar 2019), Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (za izvajanje praktičnega izobraževanja oz. strokovne prakse), Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (za prilagoditev delovnega mesta zaposlenega s statusom invalida) in Mestna občina Ljubljana (za obeležitev svetovnega dneva čebel) so bili uresničeni v višini **18.274 €** in so bili od načrtovanih višji za 2952 €.

Prihodki iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije (sredstva Evropskega socialnega sklada) za sofinanciranje stroškov dela mladih, ki so zaposleni na projektu Pridobivanje znanj za malde na področju tehnične izvedbe in trženja kulturno-umetniških prireditev so bili uresničeni v višini **97.003 €** in vključujejo tudi razmejene prihodke (akontacijo) iz leta 2018.

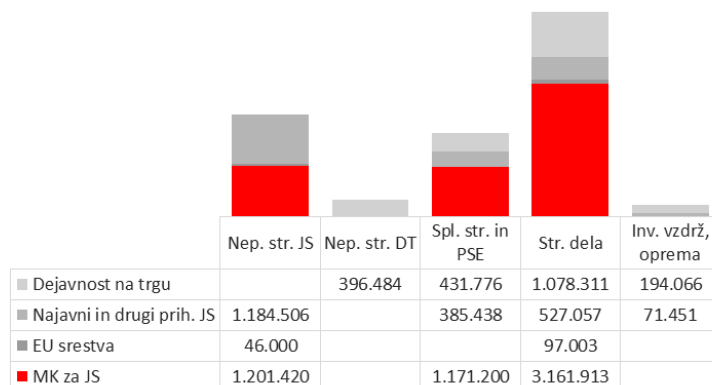
Neproračunski in drugi prihodki so bili ustvarjeni v višini **4.424.388 €** (4.708.863 €), to je za 284.475 € (za 6 %) manj kot v letu 2018 in za 12.727 € (za 0,3 %) več kot smo načrtovali. Ti prihodki vključujejo tudi sredstva na podlagi razpisa programa Evropske Unije Ustvarjalna Evropa (46.000 €) za Liffe.

Celotni prihodki v višini **10.074.200 €** so presegli načrtovane za 38.689 (za 0,4 %), od uresničenih v letu 2018 pa so bili nižji za 71.532 (za 0,7 %).

Slika 9 Prihodki CD 2019

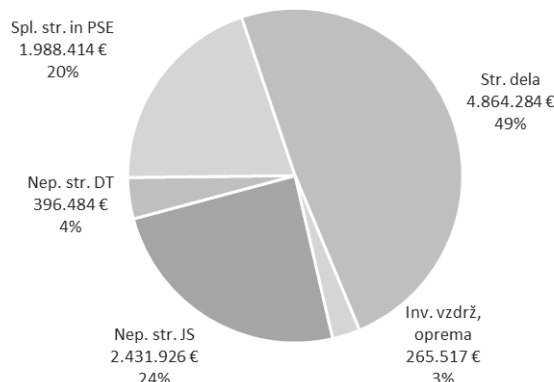
Slika 10 Viri financiranja stroškov (po vrstah) ter invest. vzdrževanja in nabav opreme 2019 (v €)

Odhodki CD

Realizirani odhodki, ki so bili za 0,5 % nižji od načrtovanih, so odvisni od obsega in strukture programa obeh dejavnosti, ki se vsako leto spreminja, ter od pogodbenih dogovorov s partnerji, izvajalci programa in naročniki storitev na trgu.

Slika 11 Odhodki CD 2019

Realizirani **neposredni stroški** obeh dejavnosti so bili od načrtovanih nižji za 44.932 € (za 1,6 %) zaradi nižjih neposrednih stroškov programa javne službe kot je bilo načrtovano.

Splošni stroški delovanja so bili od načrtovanih nižji za 38.676 € (za 1,9 %), od realiziranih v letu 2018 pa za 7.931 € (za 0,4 %), ker so določena vzdrževalna dela izkazana na postavki investicijsko vzdrževanje, nekatera povečujejo vrednost osnovnih sredstev in so izkazana v bilanci stanja, nekatera popravila opreme pa v letu 2019 še niso bila zaključena in plačana.

V letu 2019 smo v breme neproračunskih virov obračunali **amortizacijo** v višini 229.718 € (285.664 €) in zagotovili sredstva za **investicijsko vzdrževanje** v višini 35.800 € (60.592 €), ker bi brez nujnega tekočega in investicijskega vzdrževanja in nabav opreme ogrozili nemoteno izvajanje programa. Obračunana amortizacije je bila vir za nabavo opreme iz neproračunskih virov.

Celotni **stroški dela** so bili za 49.447 € (za 1 %) višji od načrtovanih, v primerjavi z letom 2018 pa so bili višji za 383.324 € (za 8,6 %). Strošek plač in povračil stroškov za prevoz in prehrano na delu je bil zaradi daljših bolniških odsotnosti (znesek refundacij ZZZS je znašal 91.400 €, v letu 2018 91.114 €) in zaradi neuspešno zaključenih zaposlitvenih postopkov za prosta delovna mesta nižji od načrtovanih (iz rebalansa finančnega načrta). Daljše bolniške odsotnosti smo nadomeščali z lastnimi kadri, nekatere zadolžitve pa so prevzeli mladi, ki se na podlagi projekta Pridobivanje znanj za malde na področju tehnične izvedbe in trženja kulturno-umetniških prireditev pri nas usposablajo za pridobitev novih kompetenc. Zaradi velikega obsega programa, prizadevanj zaposlenih pri realizaciji le-tega in dobrih rezultatov smo obračunali več delovne uspešnosti. Zaradi sproščenih varčevalnih ukrepov na področju plač v javnem sektorju iz leta 2017 in 2018, pa tudi zaradi spremembe kadrovskega načrta (zaposlitve čistilk in varnostnikov) so bili stroški dela v primerjavi z letom 2018 višji. Dokončni učinki sproščenih varčevalnih ukrepov na področju plač v javnem sektorju se bodo izkazali šele v letu 2020, zato bodo v prihodnje stroški dela višji. Na višje stroške dela bodo vplivale tudi zaposlitve čistilk in varnostnikov, le-te smo v letu 2019 realizirali postopoma od 1. 7. do konca leta, prav tako pa pričakujemo, da bodo dolgotrajne bolniške odsotnosti iz leta 2018 oz. 2019 zaključene v letu 2020.

Za stroške dela je **MK** zagotovilo **3.161.913 €** (2.877.610 €), to je 65 % (64,2 %) sredstev za kritje celotnih stroškov dela. Z nejavnimi in drugimi prihodki javne službe je CD zagotovil 10,8 % sredstev, s prihodki dejavnosti na trgu je bilo zagotovljenih 22,2 % sredstev, iz EU sredstev pa je bilo financiranih 2 % celotnih stroškov dela. Iz neproračunskih virov in EU sredstev je CD za stroške dela zagotovil 1.702.371 € (35 %), to je 0,8 odstotnih točk več kot v letu 2018.

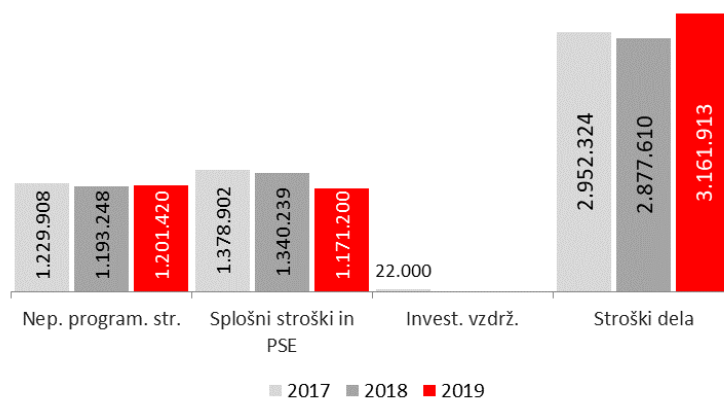
Tabela 13 **Stroški dela po dejavnostih in virih financiranja 2019 (v €)**

	Skupaj CD (brez EU)	Sredstva MK	Nejav. in drugi prih. JS	JS	DT	Delež MK	Delež CD	EU sredstva
a) Plače, dodatki in nadomestila	3.261.889	2.388.072	146.857	2.534.928	726.961	73 %	27 %	69.910
<i>od tega dodatki za posebne pogoje dela</i>	224.141	168.009	10.332	178.341	45.801	75 %	25 %	7.699
b) Regres za letni dopust	140.966	98.353	9.639	107.992	32.974	70 %	30 %	4.480
c) Povračila	249.430	191.255	6.143	197.399	52.031	77 %	23 %	8.194
d) Delovna uspešnost	342.818		239.713	239.713	103.104		100 %	
e) Sredstva za nadurno delo	42.870		34.747	34.747	8.123		100 %	
f) Plače za delo nerezidentov po pogodbi								
g) Drugi izdatki (odpravnine, solodar. pomoči, jubilej. nagrade)	72.323	51.914	6.282	58.196	14.127	72 %	28 %	594
Skupaj (a do g)	4.110.295	2.729.594	443.382	3.172.975	937.320	66 %	34 %	83.178
Bruto plače (a+d+e+f)	3.647.576	2.388.072	421.317	2.809.389	838.188	65 %	35 %	69.910
Drugi osebni prejemki (b+c+g)	462.719	341.522	22.065	363.587	99.132	72 %	28 %	13.268
Prispevki in premije za KDPZJU	656.986	432.319	83.675	515.994	140.991	66 %	34 %	13.825
<i>od tega prispevki</i>	591.560	384.480	79.606	464.085	127.474	65 %	35 %	12.188
<i>od tega premije KDPZJU</i>	65.426	47.840	4.069	51.909	13.517	73 %	27 %	1.638
	4.767.281	3.161.913	527.057	3.688.970	1.078.311	66 %	34 %	97.003
				76 %	22 %			2 %

Finančno poslovanje in rezultati javne službe

Uresničen je bil celotni prihodek v višini **7.868.149 €**, kar je za 62.068 € (za 0,8 %) več kot smo načrtovali. **Odhodki** so bili uresničeni v višini 7.845.988 €, za 39.907 € (za 0,5 %) več kot smo načrtovali.

Višji prihodki od načrtovanih so posledica višjih prihodkov MK za izvajanje javne službe (za 24.660 €). Uspešna pa je bila tudi prodaja vstopnic za prireditve programa javne službe. Uresničeni nejavni prihodki za izvajanje javne službe so bili za 36.106 € (za 1,7 %) višji kot smo načrtovali. Upeli smo pridobiti tudi dodatna druga proračunska sredstva za programe javne službe, tako da so bili te prihodki za 2952 € (za 19,3 %) višji kot smo načrtovali. Uspešni smo bili tudi pri izterjavi odpisanih terjatev.

Slika 12 **Sredstva MK za javno službo 2017, 2018 in 2019**

MK je za program javne službe zagotovilo proračunska sredstva v višini **5.534.533 €** (5.411.097 €) za sofinanciranje neposrednih stroškov programa, splošnih stroškov delovanja in vzdrževanja PSE ter stroškov dela. MK je za program javne službe zagotovilo za 123.436 € (za 2,3 %) več proračunskih sredstev kot v letu 2018, predvsem zaradi deloma sproščenih varčevalnih ukrepov na področju plač v javnem sektorju. Malenkost so se povišala programska sredstva, in sicer za izvedbo Kulturnega bazarja (za 8172 €), med tem ko so se sredstva za splošne stroške delovanja znižala in le-ti ostajajo podfinancirani tako kot v preteklih letih (z izjemo leta 2017).

Zaradi spremembe kadrovskega načrta in rebalansa finančnega načrta, v soglasju z MK, se je v letu 2019 spremenila struktura posameznih vrst stroškov in prihodkov MK za sofinanciranje le-teh, ker smo z rebalansom del že odobrenih sredstev (z osnovno odločbo) za splošne stroške namenili za kritje stroškov dela novo zaposlenih.

Z dopolnilno odločbo odobrena in nakazana sredstva za vsebinsko zasnovo razstave »Razvoj kulture in umetnosti na slovenskem od pradavnine do aspiracij 21. stoletja«, BOZAR (Centre For Fine Arts), Bruselj – Belgija, jeseni 2021 (v času predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU) v višini 10.000 € niso izkazana v tabelah 12 in 14, ker jih v poslovnih knjigah vodimo med razmejenimi prihodki.

Tabela 14 Načrtovani in uresničeni prihodki in odhodki javne službe 2017–2019 (v €)

	2017	2018	FN 2019 (rebalans)	2019	Indeks 19/FN	2019 vs. 2019	Struktura 2019
PRIHODKI							
MK za javno službo	5.583.134	5.411.097	5.509.873	5.534.533	100,4	123.436	70,3 %
- Nep. programski str.	1.142.253	1.118.265	1.148.265	1.148.265	100,0	30.000	14,6 %
- Nep. str. projektov ³²	87.655	74.983	63.155	53.155	84,2	-21.828	0,7 %
- Splošni stroški	1.363.902	1.325.239	1.161.307	1.156.200	99,6	-169.039	14,7 %
- Vzdrževanje PSE	15.000	15.000	15.000	15.000	100,0		0,2 %
- Invest. vzdrževanje	22.000						
- Stroški dela	2.952.324	2.877.610	3.122.146	3.161.913	101,3	284.303	40,2 %
Drugi prorač. prihodki	16.926	9.425	15.322	18.274	119,3	8.849	0,3 %
Prih iz držav. proračuna iz sredstev prorač. EU		16.346	98.655	97.003	98,3	80.657	1,2 %
Nejavni prihodki za JS	1.964.929	2.048.983	2.182.231	2.218.337	101,7	169.354	28,2 %
- Prih. od prodaje vstopnic	1.509.754	1.547.119	1.732.904	1.775.422	102,5	228.303	22,6 %
- Prodaja katalogov, artiklov	12.852	9.913	10.000	12.019	120,2	2.106	0,2 %
- Pokrovitelji	239.208	265.365	259.115	259.801	100,3	-5.564	3,3 %
- Donatorji domači		3.000	2.000	2.000	100,0	-1.000	0,03 %
- Donatorji tuji	2.601	15.527	3.810	3.811	100,0	-11.716	0,05 %
- Prih. od storitev	127.891	119.982	103.402	97.710	94,5	-22.272	1,2 %
- Obresti	290			28		28	0,0 %
- Druga sredstva EU	46.000	46.000	46.000	46.000	100,0		0,6 %
- Drugo	26.333	42.077	25.000	21.546	86,2	-20.531	0,3 %
	7.564.989	7.485.851	7.806.081	7.868.149	100,8	382.298	100,0 %
ODHODKI							
Nep. programski stroški	2.486.015	2.374.665	2.488.182	2.431.926	97,7	57.261	31,0 %
Splošni stroški (brez PSE)	1.574.393	1.581.592	1.499.987	1.541.638	102,8	-39.954	19,6 %
Vzdrževanje PSE	15.000	15.000	15.000	15.000	100,0		0,2 %
Investicijsko vzdrževanje	113.495	48.171		28.568		-19.603	0,4 %
Amortizacija	47.044	104.997	49.790	42.883	86,1	-62.114	0,5 %
Stroški dela JS	3.328.660	3.289.577	3.654.467	3.688.970	100,9	399.393	47,0 %
Stroški dela ESS		16.346	98.655	97.003	98,3	80.657	1,2 %
	7.564.607	7.430.347	7.806.081	7.845.988	100,5	415.641	100,0 %
Presežek prih. nad odh.	383	55.504		22.161			

³² Kulturni bazar (2017: 53.155 €, 2018: 42.155 €; 2019: 53.155 €); Evropska jazz konferenca (2017: 30.000 €); razstava Ivan Cankar in Evropa (2018: 30.000 €) in Liffe (2017: 4500 €, 2018: 2828 €).

Delež proračunskih sredstev, ki jih je MK zagotovilo za javni kulturni program je v letu 2019 znašal 70,3 (72,3) %; nejavnih prihodkov za javno službo 27,6 (26,8) %, drugih proračunskih sredstev 0,2 (0,1) % in EU sredstev³³ 1,8 (0,8) %.

Z nejavnimi in drugimi prihodki javne službe v višini 2.172.337 € (2.002.983 €), drugimi proračunskimi sredstvi v višini 18.274 € (9425 €) in EU sredstvi v višini 143.003 € (62.346 €) smo zagotovili prispevek za sofinanciranje:

- neposrednih stroškov programa javne službe 1.230.506 € (1.181.417 €)
- splošnih stroškov javne službe 385.438 € (256.353 €)
- stroškov dela za javno službo in realizacijo EU projekta »Pridobivanje znanj za mlade na področju tehnične izvedbe in trženja kulturno-umetniških prireditev« 624.060 € (428.313 €)
- investicijskega vzdrževanja in amortizacije 71.451 € (153.168 €).

Tabela 15 Viri sredstev za neposredne stroške programa JS 2019 (v €)

	NS	MK za NS			CD	
		Sredstva	Struktura	Delež MK	Sredstva	Delež
Glasba	1.185.556	612.335	51,0 %	51,6 %	573.221	48,4 %
<i>Resna glasba</i>	<i>647.530</i>	<i>326.340</i>	<i>27,2 %</i>	<i>50,4 %</i>	<i>321.190</i>	<i>49,6 %</i>
<i>Druga glasba</i>	<i>538.025</i>	<i>285.995</i>	<i>23,8 %</i>	<i>53,2 %</i>	<i>252.030</i>	<i>46,8 %</i>
Gledališče	198.829	69.917	5,8 %	35,2 %	128.912	64,8 %
Ples	330.395	99.801	8,3 %	30,2 %	230.594	69,8 %
Film	250.594	95.611	8,0 %	38,2 %	154.983	61,8 %
KVH	258.907	153.505	12,8 %	59,3 %	105.402	40,7 %
Razstave	175.071	142.575	11,9 %	81,4 %	32.496	18,6 %
Drugi projekti	32.574	27.676	2,3 %	85,0 %	4.898	15,0 %
	2.431.926	1.201.420	100,0 %	49,4 %	1.230.506	50,6 %

Splošni odhodki, prikazani v tabeli 16, ki vključujejo vse odhodke in prihodke javne službe po dejavnostih, so na posamezne dejavnosti javne službe razdeljeni v skladu z metodologijo za delitev splošnih odhodkov. Osnova je zasedenost dvoran v letu 2019 in s tem povezanimi stroški.

Če izvedba javnega kulturnega programa v letu 2019 ne bi bila sofinancirana iz javnih sredstev, bi morala biti povprečna cena vstopnice 21,42 € (0,20 € več kot v letu 2018), da bi pokrili vse stroške realiziranega programa.

Tabela 16 Odhodki JS po dejavnostih in virih financiranja 2019 (v €)

	Odhodki JS			Viri financiranja				Odhodki/obisk.	
	NS	SODH ³⁴		MK		CD		NS	Vsi str. ³⁵
Glasba	1.185.556	1.913.220	3.098.776	2.143.570	69,2 %	955.206	30,8 %	10,21	26,70
<i>Resna glasba</i>	<i>647.530</i>	<i>1.510.826</i>	2.158.357	<i>1.535.521</i>	<i>71,1 %</i>	<i>622.836</i>	<i>28,9 %</i>	<i>8,24</i>	<i>27,47</i>
<i>Druga glasba</i>	<i>538.025</i>	<i>402.394</i>	940.419	<i>608.049</i>	<i>64,7 %</i>	<i>332.371</i>	<i>35,3 %</i>	<i>14,35</i>	<i>25,08</i>
Gledališče	198.829	304.208	503.037	313.388	62,3 %	189.649	37,7 %	17,80	45,03
Ples	330.395	645.004	975.400	616.026	63,2 %	359.373	36,8 %	23,39	69,05
Film	250.594	226.930	477.524	277.233	58,1 %	200.291	41,9 %	4,23	8,06
KVH	258.907	842.502	1.101.409	827.797	75,2 %	273.613	24,8 %	3,56	15,16
Razstave	175.071	1.394.949	1.570.020	1.259.014	80,2 %	311.006	19,8 %	1,97	17,65
Drugi projekti	32.574	87.250	119.823	97.506	81,4 %	22.318	18,6 %	7,84	28,83
	2.431.926	5.414.063	7.845.989	5.534.533	70,5 %	2.311.455	29,5%	6,64	21,42
+/- glede 2018	57.261	358.381	415.642	123.436	-2,3 o.t.	292.205	+2,3 o.t.	-0,14	0,20

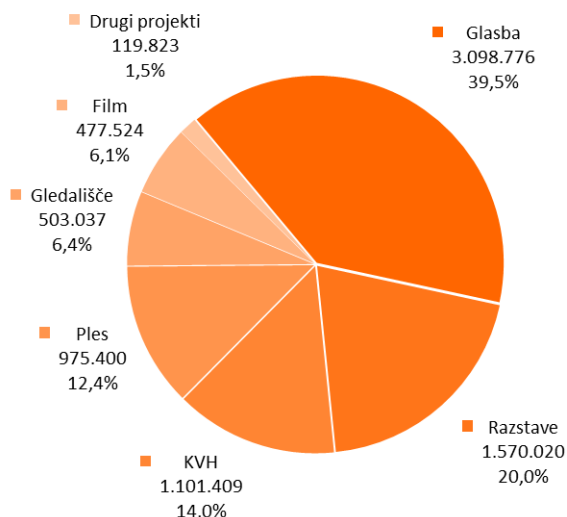
³³ Prihodek iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU (Podpora novim kariernim perspektivam 2018–2021) in ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije (Ustvarjalna Evropa – MEDIA za Liffe).

³⁴ Splošni odhodki (splošni stroški delovanja, stroški dela, investicijsko vzdrževanje in amortizacija).

³⁵ Vsi odhodki javne službe.

Vrednost javnega kulturnega programa po dejavnostih se vsako leto spreminja, ker so stroški posamezne dejavnosti odvisni od obsega in strukture programa in od izkoristka zmogljivosti. Odhodki (neposredni in posredni) gledališkega programa so npr. v letu 2019 predstavljali 6,4 (16,9) -odstotni delež, ker v letu 2019 na programu nismo imeli velike gledališke koprodukcije na odru Gallusove dvorane, tako kot v letih 2018 in 2017. V letu 2019 je delež glasbene dejavnosti za 5,3 odstotnih točk višji kot leta 2018, ker je bilo izvedenih več koncertov kot v letu 2018.

Slika 13 Odhodki (vrednost programa) JS 2019

Finančno poslovanje in rezultati dejavnosti CD na trgu

Kongresno-komercialni program in druga dejavnost CD na trgu je v celoti financirana iz ustvarjenih prihodkov na trgu. V letu 2019 je bil uresničen **prihodek** v višini 2.206.051 € (2.659.880 €), ki je bil od načrtovanega nižji za 23.379 € (za 1 %). Neposredni stroški kongresno-komercialnih prireditev v višini 396.484 € (639.694 €) so bili za 11.324 € (za 2,9 %) višji od načrtovanih. Z izvedbo dejavnosti na trgu smo v letu 2019 ustvarili prihodek v višini 1.997.272 € (2.397.770 €), s trženjem tehničnih storitev, z najemninami in drugimi prihodki dejavnosti na trgu pa 208.779 € (262.111 €).

V letu 2019 je bil z dejavnostjo na trgu ustvarjen prispevek za kritje splošnih odhodkov v višini 1.809.567 € (2.020.186 €), ki je bil od načrtovanega nižji za 34.703 €. Ta prispevek je bil v letu 2019 vir za sofinanciranje splošnih stroškov 431.776 € (399.753 €), stroškov dela 1.078.311 € (1.175.037 €), amortizacije in investicijskega vzdrževanja 194.066 € (193.089 €); ustvarjen pa je bil tudi presežek prihodkov nad odhodki v višini 105.414 € (252.306 €), ki bo pomemben vir sofinanciranja razvoja dejavnosti, nabav opreme in investicijskega vzdrževanja.

Slika 14 Prispevek DT za sofinanciranje splošnih odhodkov, razvoja dejavnosti in invest. vlaganj od 2015

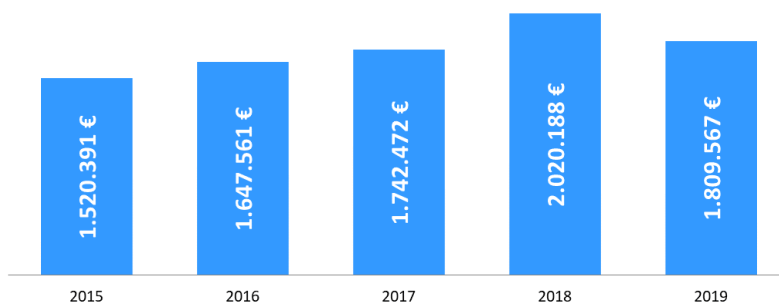

Tabela 17 Načrtovani in uresničeni prihodki in odhodki dejavnosti CD na trgu 2017–2019 (v €)

	2017	2018	FN 2019 (rebalans)	2019	Indeks 19/FN	2019 vs. 2018	Struktura 2019
PRIHODKI							
Prih. od prodaje vstopnic	365.045	284.652	285.000	343.635	120,6	58.983	15,6 %
Pokrovitelji domači	52.524	122.214	70.000	54.590	78,0	-67.624	2,5 %
Pokrovitelji tudi	43.000	79.600	28.000	56.700	202,5	-22.900	2,6 %
Donatorji domači	150	500				-500	
Donatorji tuji	1.750		2.000	2.000	100,0	2.000	0,1 %
Prih. od storitev	1.725.862	2.145.833	1.824.430	1.743.145	95,5	-402.688	79,0 %
Drugo	48.485	27.083	20.000	5.981	29,9	-21.102	0,3 %
	2.236.817	2.659.880	2.229.430	2.206.051	99,0	-453.829	100,0%
ODHODKI							
Neposredni stroški	494.345	639.694	385.160	396.484	102,9	-243.210	18,9 %
Splošni stroški	490.664	399.753	512.103	431.776	84,3	32.023	20,6 %
Investicijsko vzdrževanje	32.950	12.421	30.000	7.232	24,1	-5.190	0,3 %
Amortizacija	203.099	180.668	199.865	186.835	93,5	6.167	8,9 %
Stroški dela	956.793	1.175.037	1.061.715	1.078.311	101,6	-96.726	51,3 %
	2.177.852	2.407.574	2.188.843	2.100.636	96,0	-306.938	100,0 %
Presežek prih. nad odh.	58.964	252.306	40.587	105.414			

Zaradi manjšega obsega kongresne dejavnosti kot v letu 2017 in še zlasti v letu 2018 je bila struktura prihodkov in stroškov v letu 2019 drugačna kot v prej omenjenih letih. Povečal se je delež prihodkov od prodaje vstopnic (za 4,9 odstotne točke v primerjavi z letom 2018), znižal pa se je delež prihodkov od storitev (za 1,7 odstotne točke) in delež neposrednih stroškov (za 7,7 odstotnih točk). Posledično je bil s to dejavnostjo v primerjavi z leti 2017 in 2018 ustvarjen manjši prihodek, vendar so biti tudi neposredni stroški dejavnosti bistveno nižji.

Z ustvarjenimi poslovnimi rezultati smo uresničili pomembne posredne cilje, ki v računovodskih izkazih niso neposredni vidni:

- zmanjšali smo splošne stroške poslovanja za javno službo in stroške dela javne službe,
- zagotovili smo boljši izkoristek prostorskih in kadrovskih zmogljivosti,
- ustvarili smo sredstva za amortizacijo in investicijsko vzdrževanje in s tem prispevali pomemben vir sredstev za prenovu CD, posodabljanje negove tehnologije in razvoj dejavnosti,
- zaradi odbitnega deleža davka na dodano vrednost³⁶ smo zmanjšali stroške javne službe.

DEJAVNOSTI CD

KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM (JAVNA SLUŽBA)

1. RESNA GLASBA, OPERA

Program resne glasbe je leto 2019 izvedel v celoti in skladno s terminskim načrtom; tudi objavljeni sporedi so bili udejanjeni z neznatnimi spremembami. Koncertiranje obeh rezidenčnih orkestrov je v abonmajski sezoni sledilo napovedanemu ritmu dela in je doživelo svoj kakovostni višek v drugi polovici sezone. Lastni program je v Zlatem abonmaju pripravil kakovostne, slogovno raznolike in izjemno dobro sprejete dogodke. Tudi Srebrni abonma in komorni program v celoti sta upravičila pričakovanja. Januar je označila stoletnica ustanovitve SNG Maribor, ki se je predstavil z nizom uspešnic v festivalu Maribor je naš in tesneje povezal kulturni utrip dveh največjih slovenskih mest.

Zastavljeni letni načrt dela je v celoti sledil programskim smernicam, zabeležil je zelo dobre strokovne ocene, prodaja vstopnic je bila v okvirih načrtovanega in ga tudi marsikje presegla. Med izstopajoče

³⁶ Odbitni delež DDV za leto 2019 je bil 23 %.

projekte lastnega programa uvrščamo gostovanje Slovaškega orkestra in zbora z Dvořákovsko balado *Mrtvaški ženin*, predvsem zato, ker smo ob tej redko izvajani partituri osvežili kolektivni glasbeni spomin na slavno epizodo iz zgodovine zbora Glasbene matice, ki je leta 1896 na Dunaju odmevno predstavil prav to skladbo pod taktirko takrat že slavnega skladatelja. V celoti je izjemno prepričal tudi koncert Filharmoničnega orkestra iz Osla z Vasilijem Petronkom, ki dolgo odzvanjal med glasbenimi obiskovalci. Presežna sta bila tudi prvi recital pianista Alexandra Gadjeva v Gallusovi dvorani in ponovno gostovanje legendarne pianistke Marthe Argerich v Zlatem abonmaju; oba koncerta sta presegla kontekst izključno glasbene kakovosti in obveljala kot dogodek širše kulturne odmevnosti. Tudi naši partnerji so pripravili privlačen program, med njimi naj izpostavimo ponovno postavitev dela *Fauvel '86* Lojzeta Lebiča, ki ga je postavil APZ Tone Tomšič ob svoji obletnici, pa odrsko postavitev opere *Ženitev* B. Martinuja v izvedbi Slovenskega komornega glasbenega gledališča. Uspešen in odlično obiskan je bil spored glasbenih matinej, ki jih pripravljamo v partnerstvu z obema orkestroma in organizacijama Glasbene mladine Slovenije in Glasbene mladine ljubljanske.

Programi gostujočih ansamblov in glasbenikov ter programi naših partnerjev zasledujejo aktualno vsebinsko osmišljenost in se udeležujejo v skladu z vrhunskimi izvedbenimi merili. Sporedi so primerljivi z mednarodnim kulturnim prostorom, živahno pa podpirajo tudi vrhunsko domačo ustvarjalnost in skrbijo za seznanjanje domače glasbene javnosti z novimi vsebinami. Kakovostni okvirji predstavljenih umetnikov in strokovnih sodelavcev programa so referenčni. Stopnja realizacije programov je zelo visoka in se zelo dobro pokriva z najavljenimi vsebinami letne prijave programa.

1.1 Simfonična glasba

Abonmajski koncerti Orkestra Slovenske filharmonije

Modri abonma I in II

Oranžni abonma I in II

Orkester Slovenske filharmonije je izpeljal 36 napovedanih abonmajskih koncertov. Poročilo o delu in realizaciji načrtovanih vsebin pripravlja Slovenska filharmonija samostojno in ga ločeno predloži ustanovitelju in svetu zavoda.

Kljub vzpodbudnem trendu rahlega zvišanja števila abonentov Slovenske filharmonije ob vpisu sezone 2018/19, ki se je nadaljeval tudi ob vpisu 2019/20, ostaja najbolj pereča težava slaba zasedenost dvorane na abonmajskih koncertih. Z vodstvom Slovenske filharmonije sodelujemo pri načrtovanju promocijskih aktivnosti, v letu 2020 pa nadaljujemo z razvojem sodelovanja tudi pri izvedbi izvenabonmajskih projektov.

Abonmajski koncerti Simfoničnega orkestra RTV Slovenija – Kromatika

Ker orkester svojega programa ne predstavi ločeno Ministrstvu za kulturo; zaradi zagotavljanja pregleda javnega glasbenega programa v naših dvorinah že vrsto let razgrinjamo v našem letnem poročilu tudi pregled letne dejavnosti Glasbene produkcije RTV Slovenija.

Simfonični orkester RTV Slovenija je izvedel vse načrtovane koncerte cikla Kromatika.

Orkestru februarški koncert je oblikoval dirigent James Tuggle, ki je ob solistu Robertu Lakatošu v Šostakovičevem *Koncertu št. 1 za violino in orkester* interpretiral uvodno Žebretovo skladbo in se odlikoval po podaji Beethovnov *Simfonije št. 7*. Kot zaželeni solist se je marca 2019 vrnil pianist Freddy Kempf z Griegovim mladostnim koncertom, glavno delo večera pa je bil izbor stavkov iz baleta *Romeo in Julija* Sergeja Prokofjeva. Odmeven je bil koncert velikonočnih vsebin, ki ga je vodil Rossen Milanov. V Schubertovi *Maši št. 5*, osrednji skladbi večera, so nastopili solisti Mojca Bitenc, Monika Bohinec, Martin Sušnik, Domen Križaj in odlični Mešani zbor Glasbene matice Ljubljana. Majski koncert je oblikoval violinist Gordan Nikolić, kot dirigent in solist; na sporedu so bile *Metamorfoze* Richarda Straussa ter Brahmov violinisti koncert. Zaključni koncert pomladnega dela sezone je predstavil Žurajevo skladbo *Stand Up*, solista Nikolo Pajanoviča v *Koncertu za violino v D-duru* P. I. Čajkovskega ter skladbe *Moja mati gos* Mauricea Ravela. Dirigiral je Francisc Prat.

Jesensko odprtje sezone je bilo v znamenju uradnega začetka mandata novega glavnega dirigenta. Milanov je za uvodni koncert oblikoval netipičen koncept vsebinsko razklenjenega, pa vendar orkestrsko kompleksnega značaja. Poleg dela U. Kreka in J. Straussa mlajšega je bil poudarek programa na suiti *Kavalir z rožo* Richarda Straussa, kot izjemen solist v *Koncertu za violino* Igorja Stravinskega pa je nastopil američan Stefan Jackiw. Rossen Milanov je oblikoval tudi drugi naslednji in se predstavil kot iskričast dirigent neobremenjenih programskih pogledov, pa tudi odprtega in radovednega odnosa do slovenske glasbene kulture. Solist v Chopinovem *Prvem koncertu* je bil pianist Dejan Lazić, orkester je krstno izvedel barvno subtilno delo Larise Vrhunc *Med prsti zven*

podobe II. Osrednja skladba koncerta je bila Brahmsova *Simfonija št. 4*. Zaradi novembrske turnee po glasbenih središčih Južne Amerike je imel orkester dva oktobrska koncerta. Drugega je dirigiral Roberto González-Monjas, solistka v dveh Mozartovih *Koncertih za klavir in orkester* (št. 24 in št. 8) je bila Yeol Eum Son, južnokorejska glasbenica elegantnega tona in žive igre. Slišali smo še krajši simfoniji klasicističnih potez in pregledne orkestracije švicarskega skladatelja Richarda Dubugnona in Sergeja Prokofjeva.

Decembrski koncert je bil razprodan (1453 obiskovalcev), najbrž zaradi priljubljenega solista Stefana Milenkovića. Spored je bil v znamenju Beethovna, z njegovim violinskim koncertom in simfonijo *Eroico*, slišali pa smo tudi interpretacijo mojstrovih skladateljskih principov, kot jo vidijo mlajše generacije: krajšo uvodno skladbo *Žepno simfonijo* na Beethovnove motive je prispeval Davor Lončar Petrović. Koncert je vodil Mihail Agafita, sicer glavni dirigent Moldavskih filharmonikov.

Zlati abonma

Program gostujočih orkestrov v okviru Zlatega abonmaja je predstavil šest napovedanih orkestrov. To je osrednji program gostujočih orkestrov in edini cikel te zvrsti, ki ga CD oblikuje samostojno. Naši cilji so predstavitev referenčnih poudarjalnih ansamblov, dirigentov in solistov, premišljeni programi in osmišljena interpretacija. Trudimo se upoštevati tudi smiselno razmerje med »razvpitimi« izvajalci klasične glasbene industrije in kakovostnimi interpreti, ki ustvarjajo v njihovi senci, a sledijo najvišjim kriterijem glasbeno iskrenega. Ocenjujemo, da smo bili v tem uspešni, saj je spored ponudil uravnotežen, a hkrati atraktiven izbor, na katerega so se pozitivno odzvali tudi poslušalci.

Gostovanje **Slovaške filharmonije in Slovaškega filharmoničnega zbora** je podalo dramatično kantato Antonína Dvořáka na libreto po predlogi romana *Mrtvec pride po ljubico*. Pod taktirko odličnega Rastislava Štúra, ki se je predstavil kot spreten glasbenodramatski oblikovalec, so gostje iz Bratislave pripravili slogovno celosten večer. Izstopala je sopranistka Katerina Knežikova, ki je v svojo sugestivno interpretacijo vnesla vokalno polnost, čistost in milino.

»*Tokrat smo poslušali... Slovaški filharmonični zbor, ki je bil z organsko zvočno gostoto (mogočni dramski viški, a tudi barviti odtenki) in pripovedno gibkostjo dominanten člen muzikalnega dogodka.*« (Jure Dobovišek, *Dnevnik*, 25. 1. 2019)

Doživetje ansambla **Camerata Salzburg** je bilo presežno po več parametrih: spored je ponudil manj znana klasicistična dela in segel izven pričakovanih programskih okvirjev salzburškega ansambla. Solista François Leleux na oboi (bil je tudi dirigent) in violinistka Lisa Batiashvili sta prepričala kot celovita muzika. Predstavila sta koncertantna dela Lebruna, Mendelssohna in Kančelija, Leleux pa je naravno vzpostavil vse elemente muzikalne vključenosti v skupno odskočno zgodbo, kar je izjemno hvaležno prepoznala tudi domača publika.

»*Z ansamblom, ki je že desetletja vaju zvočnega luščenja in strukturalnega vstopa v »zgodovinsko« muziko, je našel sožitje François Leleux, sicer tudi vele mojstrski oboist; posvetil se je govoru detajlov in figuralike, obenem pa nadgradil sonatni obris z ostrimi hitrostnimi kontrasti. Predstavil je estetsko jasen koncept, vanj pa ujel živost glasbene tvarine.*« (Jure Dobovišek, *Dnevnik*, 23. 3. 2019)

Koncert **Dresdenske filharmonije** je potrdil pričakovanja in poskrbel za navdihujoče srečanje z žlahtno nemško simfonično kulturo. Napovedana solistka Beatrice Rana je žal odpovedala zaradi zdravstvenih težav. V načrtovani solistični skladbi jo je nadomestil Martin Helmchen, ki je interpretacijo Brahmsovega *Prvega koncerta* zapeljal v sublimni drži občutljivega muzika. Dirigentsko vodstvo Michaela Sanderlinga je bilo pregledno, pozorno do oblikovanja izraznega prostora za vse sodelujoče. Podal je aktualno, osmišljeno vizijo Beethovnove uverture in dveh Brahmsovih del.

»*Občutiti je mogoče, da sta se dirigent in orkester spojila v enoten organizem, ki nato deluje kot namazan stroj. Zanimivo pri tem je, da se skupaj in enotno podajajo na takšno plovbo tako takrat, ko ostaja v brezvetrju enoličnosti (koncert), kot tudi takrat, ko se muzikantske niti močneje napnejo (kvartet). Priča smo bili učni uri orkestrske igre in odnosa.*« (Gregor Pompe, *Dnevnik*, 18. 4. 2019)

Zvezda gostovanja **Filharmoničnega orkestra iz Luksemburga** je bila pianistka Yuja Wang, s kar dvema koncertantnima deloma (Ravelov klavirski koncert za levo roko in Šostakovičev drugi) ter tremi briljantnimi dodatki. Ob vsej razvpitosti in visoko nadpovprečnih tehničnih sposobnostih je njen največji adut pravzaprav prešerna glasbenost, veselje do raziskovanja različnih izrazov in inteligenca pri razbiranju glasbene literature. Spričo solistkine čarne pojave je sicer v drugem planu ostalo prvo srečanje s španskim dirigentom Gustavom Giménom, ki pa je jasno pokazal vse poteze, v katerih se izražajo dirigenti mlajše generacije: popoln zvočni nadzor nad odrskim dogajanjem, skrb za združevanje muzikalnih talentov, spodbujanje predanosti vseh sodelujočih ter jasna vizija polnega

zvoka in izraza. Orkester iz Luksemburga je bil v vzpostavljenem odrskem kontekstu odličen partner, še posebej v zvočno razkošni Ravelovi suiti *Dafnis in Hloa*.

»Atrakcija zadnjega koncerta za zlati abonma je bila gotovo pianistka Yuja Wang, za koga tudi pianistka »novega časa« ... prejeli (smo) prelet pianistkinih sposobnosti. Ta se mora gotovo pričeti pri nenadkriljivi tehnični virtuoznosti - zdi se, da ni hitre pasaže ali gostih akordskih skladij, ki jih ne bi pianistka razrešila kot za šalo.« (Gregor Pompe, *Dnevnik*, 12. 6. 2019)

Filharmonični orkester iz Osla je gostoval pod taktirko glavnega dirigenta Vasilija Petrenka, solist Leif Ove Andsnes je nastopil v Griegovem mladostnem *Klavirskem koncertu*, ki ima v njegovem repertoarju posebno mesto vse od začetkov kariere. Norvežani so se predstavili z skladbama razvejane orkestracije in za gostovanje neobičajno goste zvočne slike: tako smo uvodoma slišali simfonično pesnitev *Don Juan* značilne zgoščene kompozicijske teksture Richarda Straussa, v drugem delu pa monumentalno *Deseto simfonijo* Dmitrija Šostakoviča. V njegovem opusu je to delo, ki v celoti uresničuje skladateljev izrazni ideal in osvobojenost po Stalinovi smrti.

»Vasilij Petrenko... vstopa v glasbo z arhitektonskim čutom za obliko (omenimo skupno napetostno linijo – in lepoto bolečine – prek celotnega štiristavčnega cikla Šostakovičeve *Desete simfonije*), hkrati pa z z neugasljivo zvočno radovednostjo. Rezultat je soodvisna ustvarjalna zasvojenost orkestra, zvočna igra, ki v kultiviranosti sega do robov izraza. Pianistova globina monumentalnih podob je naravno in agogično plemenito prehajala v prhutavi lirizem in plesno drznost. V celovitosti in nenadni svežini sem – vsaj zase – prepoznal največjo izvedbo te skladbe na našem odru.« (Jure Dobovišek, *Dnevnik*, 23. 10. 2019)

Eden najtežje pričakovanih dogodkov sezone je bil decembrski koncertni povratek **Marthe Argerich**, ki je nastopila ob **Komornem orkestru Franza Liszta** iz Budimpešte in pod taktirko dirigenta Gáborja Takács-Nagya. Manjša zasedba se je tokrat osredinila na izvedbo dveh Mozartovih *Simfonij* (št. 39 in 32.); solistka je ponovno očarala v Beethovnovem *Koncertu za klavir in orkester št. 1*, želela pa je dopolniti program s skladbama za dva klavirja (Schumann, Debussy) in povabila argentinskega pianista Eduarda Huberta. Tovrstne poteze glasbenega prijateljstva so sicer značilne pianistkinine intervencije v odnosu do pričakovanih koncertnih rigidnosti, saj se obkrožena z glasbenimi somišljeniki na odru počuti najbolje.

»Drznem si trditi, da je drugi koncert letošnjega Zlatega abonmaja bil več kot le koncert - na njem je zvenela Glasba. Dragocena je bila že izkušnja spremljanja nastopa tako eminentne konstelacije zvezdnikov klasične glasbe našega časa. Vsekakor pa je še bolj dragocena bila duhovna izkušnja, ki smo je bili deležni v družbi zares vrhunskih umetnikov. Dogodek je tako obiskovalcem kot izvajalcem prinesel užitek, ki ga ni bilo mogoče spregledati ali prikriti. Užitek, ob katerem je duša lebdela na sapi najvišje estetske naslade.« (Tomaž Gržeta, Večer, 16. 12. 2019)

Simfonični koncerti za mladino

Simfonične matineeje Orkestra Slovenske filharmonije za Glasbeno mladino Slovenije

Program simfoničnih matinej Glasbene mladine Slovenije že vrsto let uspešno seznanja osnovnošolce iz cele Slovenije z živo izvedeno simfonično glasbo in jih uvaja v razkošni svet akustičnega zvoka v Gallusovi dvorani. Matineeje predstavljamo v partnerstvu z Orkestrom Slovenske filharmonije in Glasbeno mladino Slovenije. V prvi polovici leta smo predstavili dva sklopa matinej. Vsebine sledijo pedagoškim vsebinam glasbenega pouka, strokovna služba Glasbene mladine Slovenije pa poskrbi tudi za kakovostne pedagoške priprave. Ponudba matinej pokriva kar najbolj širok razpon starostnih skupin, na koncert v Cankarjev dom pa prihajajo šolarji iz cele Slovenije.

V prvi polovici leta smo ponovili dve uspešnici. Program **Sedem veličastnih** razgrinja široko barvno paleto orkestrskih barv in niza veličastne partiture dramaturško polnega, učinkovitega zvoka. Dirigiral je Marko Hribnik, moderatorica je bila Ana Marija Mitić. Marca smo pod taktirko Mojce Lavrenčič ponovili matinejo **Izgubljena paličica vile Apolonije**, namenjena najmlajšim. Prikupno pravljico o zvoku avtorice in scenaristke Cvetke Bevc je interpretirala igralka Dunja Zupanec.

Oktobrske štiri matineeje so ponovile uspešnico **Čudoviti svet glasbil**, ki je tokrat prepletla Brittnovo didaktično delo *Vodnik po orkestru* z odlomki iz Dvořákov simfonije *Iz novega sveta*; dirigiral je Miha Rogina, vodil pa Boštjan Gorenc Pižama. Matineja je zasnovana za učence od 4. do 6. razreda osnovne šole. Novembra je sledil program **Glasbene reke** za mladino od 6. razreda dalje in srednješole. Tematsko razgrinja skladbe, ki so jih navdahnili veliki evropski vodotoki in tudi domača Kolpa (Danilo Bučar). Dirigiral je Slaven Kulenović, moderiral Juš Milčinski, glasbeno sliko so dopolnili baletni plesalci Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana.

Koncerti v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko

V sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko pripravljamo letno štiri vodene simfonične matinee: en spored s ponovitvijo s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in drugega, prav tako s ponovitvijo, v izvedbi Orkestra Slovenske filharmonije.

Januarja smo predstavili matinejski spored **Izlet v kraljestvo zvoka**, ki je vključeval nagrajeni animirani film *Rdeček in Kraljestvo zvoka* po scenariju Phila Gomma. Animacija je nastala v akademskem okolju v okviru projekta Evropske mreže orkestrów ONE, katerega član je tudi radijski orkester. Visokokakovostni, nagrajeni film sodobne oblikovne estetike je predstavil svojevrstno videnje orkestrske zgradbe v obliki futurističnega mesta z ulicami in četrtmi ter ob tem na novo interpretiral izhodiščno Brittnovo partituro *Vodnik po orkestru*. Dirigiral je Aljoša Škorja, gostili pa smo najbolj zahtevno starostno skupino srednješolcev in osnovnošolcev od 6. razreda dalje.

Oktobra je bila prva uprizoritev koncertnega programa **Slovansko srce** v okviru niza matinej Mladi mladim z Orkestrom Slovenske filharmonije. Dela slovanskega glasbenega idioma v delih glasbenih velikanov A. Dvořaka, P. I. Čajkovskega, M. P. Musorgskega, S. Prokofjeva, B. Smetane in domačih umetnin Tilna Slakana ter Marjana Kozine je ob moderatorki Aniti Kralj koncertno povezala dirigentka Mojca Lavrenčič. Solisti so bili Mojca Bitenc, sopran, Gregor Ravnik, tenor, in baletna plesalka Diana Radič.

Drugi simfonični koncerti

Novoletni koncert je predstavil sopranistko Niko Gorič, ki jo spremljamo v uspešnem umetniškem udejanjanju na zahtevnih odrih Anglije, Nemčije in Avstralije, dirigent Philipp von Steinaecker pa je zasnoval dramaturško spretno izpeljan spored del Jacquesa Offenbacha in Franza von Suppéja in poustvaril iskrivost glasbenogledališko življenje Pariza in Dunaja druge polovice 19. stoletja.

Letni koncert **Simfoničnega orkestra Akademije za glasbo v Ljubljani** je izzvenel kot večznačni dogodek, saj je odprl 34. Slovenske glasbene dneve, ki so bili namenjeni tematiki glasbenega šolstva na Slovenskem, ob tem pa se je spomnil 80-letnice Akademije za glasbo in 100-letnice Univerze v Ljubljani. Sodelovala sta Simfonični orkester in mešani pevski zbor Akademije za glasbo v Ljubljani, dirigiral je doc. Simon Dvoršak, na sporedu je bila transkripcija izvirnega prepisa Beethovnovе *Pastoralne simfonije*, ki se nahaja v NUK, ter skladbe slovenskih klasikov M. Bravničarja, A. Lajovica in M. Kozine. Ob tej priložnosti je NUK v predzdverju dvorane razstavil tudi prepis podarjene partiture z Beethovnovimi izvirnimi oznakami.

V koprodukciji s Festivalom Ljubljana in Slovensko filharmonijo smo sodelovali pri izvedbi **Otvoritvenega koncerta sezone Orkestra Slovenske filharmonije**. Festival Ljubljana je pridobil k sodelovanju dirigenta Charlesa Dutoita, ki je na spored poleg Saint-Saënsove *Tretje simfonije* vključil baletno suito Stravinskega *Igra kart* in uvodno *Mařenko* L. M. Škerjanca. Orkester tako že drugo sezono utrjuje tradicijo uvodnega dogodka filharmonične sezone pod taktirko mednarodno profiliranega dirigenta.

Tradicionalni **Božični koncert** ansamblov RTV Slovenija je ponudil razkošno glasbeno praznovanje. Nastopila sta Simfonični orkester in Big Band RTV Slovenija, dirigiral je mojster žanra Patrik Greblo, med solisti pa so bili Oto Pestner, New Swing Quartet, Alenka Godec, skupina Dinamitke, pianist Uroš Perić & The Raelettes (izvirna vokalna spremljevala skupina Raya Charlesa), pevka Ditka in klarinetist Borut Bučar. Dogodek je bil posnet in predvajan v izpostavljenem času prazničnega programa RTV Slovenija.

1.2 Glasbeno-scenska dela

Januar je bil na odru Gallusove dvorane v znamenju baletnih in opernih uspešnic Slovenskega narodnega gledališča Maribor, ki smo mu pripravili osrednji prostor ob stoletnici obstoja. Predstavili so se z dvema ponovitvama opere **Aida** G. Verdija, ki je nastala v koprodukciji s CD leta 2013, kasneje pa je veliko gostovala kot ena najbolj uspešnih repertoarnih predstav. Tokrat so v vlogah ljubezenskega trikotnika nastopili Daria Masiero, Renzo Zulian in Irena Petkova.

Festival Maribor je naš je ponudil tudi lepo priložnost, da smo prvič v Ljubljani videli eno najuspešnejših produkcij mariborske operne hiše zadnjih let, Puccinijevo **Turandot** v režiji in scenografiji Filippa Tonona. To je bila tudi okvir opernega debija izjemne Rebeke Lokar v vlogi

Turandot na odru Gallusove dvorane; sužnjo Liù sta interpretirali Sabina Cvilak in Andreja Zakonjšek Krt, princa Kalafa pa Renzo Zulian in Rubens Pelizzari.

Gostovanje mariborskega opernega ansambla je bilo opazno in odmevno, nekaj slabši pa je bil obisk, saj smo zabeležili v povprečju 692 obiskovalcev na prireditvi. Slednji so sicer s predstav odhajali navdušeni nad uprizoritvijo in zadovoljni z glasbenim deležem, obenem pa začudeni zaradi slabšega obiska tako vrhunskih dogodkov, ki so bili tudi dobro promovirani. Odzive lahko interpretiramo kot načelno naklonjenost operni umetnosti v Ljubljani, ki pa se zaradi šibke prodornosti in slabega javnega zanimanja trenutno spopada s splošnim upadom obiska.

V sodelovanju s Slovenskim komornim glasbenim gledališčem in Festivalom Velenje smo v začetku oktobra predstavili opero v dveh dejanjih **Ženitev** Bohuslava Martinůja, z libretom po drami Nikolaja Gogolja. Domiselna režija Nane Milčinski je zgodbo prestavila v sodobni čas televizijskega studia, na snemanje nove sezone šova Sanjska ženitev. Gogoljevi liki so tudi v današnjem času enako živi in smešni, razlogi za ženitev pa enako absurdni. Glasbeno vodenje je bilo v rokah Simona Dvoršaka, v glavnih vlogah pa so nastopili Katja Konvalinka, Rok Bavčar, Janjko Volčanšek, Žiga Kasagič, Gregor Ravnik, Irena Yebuah Tiran in Klemen Torkar. Kljub uspeli operni uprizoritvi smo zabeležili manjše zanimanje publike in tako pripravili le eno predstavo, nekaj šolskih skupin pa si je ogledalo generalko.

1.3 Vokalna glasba

Ponovna odrska postavitve vokalno-inštrumentalne scenske zgodbe za mešani zbor, soliste, inštrumente, tolkala in zvočne posnetke *Fauvel '86* Lojzeta Lebiča v izvedbi **APZ Tone Tomšič Univerze v Ljubljani** je po več kot trideset letih potrdila aktualnost dela, ki v libretu Jelene Ukmar Lebič ironizira moralno šibkost povzpetništva. Tudi glasbena podoba skladbe (pripravila jo je dirigentka Jerica Gregorc Bukovec) je v novi odrski različici pokazala osupljivo zvočno svežino. Kompleksna partitura se je izkazala kot zahteven zalogaj za študentski zbor, ki v tekočem obdobju zaznava zamenjavo generacij. Koreograf in režiser nove izvedbe je bil Milan Tomášik.

»Fauvel '86 je nastal v kulturno in politično drugačnih časih, pa vendar je Lojze Lebič s svojo kompozicijsko razgledanostjo, sopostavljanjem »starinske« srednjeveške tematike in modernističnih kompozicijskih postopkov, vpetih v miselni in filozofski svet zbranih besedil, ustvaril še dandanes tehtno delo. Zato bi APZ-jevo tokratno izvedbo zlahka poimenovali kar Fauvel '86 2019 in si hkrati zaželeli krajše razmike med izvedbami tovrstnih del, saj aktualizirajo vedno novi čas.« (Urša Šivic, Odzven, 2. 6. 2019)

»Nekako poskušajmo ta čas, 90., 80. leta, ko je bil Fauvel'86 napisan, malo priklicati. Glasbeno kulturno ali umetniško je bil to pravzaprav najbolj statičen čas. ... V umetnosti se kake posebne novosti v teh 80-ih letih ne dogajajo. Dogaja pa se ogromno političnih stvari. Na začetku desetletja smrt predsednika Jugoslavije, kar je imelo hude posledice seveda za vse. Vse se je zamajalo. Na koncu tega desetletja majniška deklaracija na Kongresnem trgu, ki smo jo nedavno praznovali, kar je zelo prav. Torej dva čisto različna svetova. Vmes '86-ga pa vse to, kar zdaj omenjam, vpliva na nas, na vse nas, in name. In mislim, da je to tako nastalo tudi iz tega nekega ... čeprav nikoli moja dela niso vezana na politiko ali posvečena kakim političnim dogajanjem, ampak vendar smo vsi otroci svojega časa. Ne da se uiti temu, kar se je dogajalo. Fauvel je posledica ali pa je odsev, odmev tega.« (Lojze Lebič v predkoncertnem pogovoru, ki ga je vodil muzikolog dr. Gregor Pompe, 18. 5., Cankarjev dom)

1.4 Komorna glasba

Komorni koncerti CD so vsebinsko profilirani v dveh ciklih: Srebrnem abonmaju vrhunskih mednarodnih glasbenikov ter seriji Mladi mladim, ki pokriva izstopajoče koncertante novih slovenskih generacij.

Predstavil smo vse napovedane večere domačih in mednarodnih umetnikov. Ocenjujemo, da je program ponudil slogovno raznolik in kakovosten izsek vrhunskih glasbenikov te zvrsti, predstavili pa smo tudi izstopajoče domače glasbenike z aktivno mednarodno kariero. Ob tem smo koncertni prostor namenili mladi generaciji in nadaljevali s ciklom Izbranci avdicij, ki predstavlja tiste domače glasbenike, katerih razvoj želimo dodatno podpreti. Vsekakor lahko v komorno zvrst štejemo tudi dogodke, ki jih sicer pokrivamo v programu sodobnih glasbenih zvrsti in so namenjeni zahtevnim sporedom v izvedbi manjših specializiranih zasedb, kot sta Schallfeld Ensemble in neuerBand.

Srebrni abonma

Ponovno srečanje s pianistom **Richardom Goodejem** je bilo doživetje glasbene intime, ki se ne ukvarja s povnanjenimi modeli koncertnega pianizma. Dogodek je zastavil kot večer odrsko neobremenjenega muziciranja, invociranja glasbene sporočilnosti, ki preprosto izhaja iz same partiture in ne išče njenih širših zamahov. Predstavil je dela Bacha, Beethovna in Berga, daljši odsek večera je namenil Chopinovim mazurkam in nokturnom. Recital smo doživeli kot bližnje srečanje z mojstrom stare šole. Odziv publike in strokovne javnosti pa so potrdili sloves enega najodličnejših interpretov in klavirskih pedagogov našega časa.

»Goodova glasba (je) zmeraj živa, razpredena po vertikali, izrecno, a ne togo vpeta v metrum (decentnost rubata), pojoča (nepresahljiva vezava desnice), harmonsko pomenljiva (modalna razpoloženja mazurk), notranje diferencirana. To so pianistične odlike, ki ponujajo prvorazredno izkušnjo Chopina.« (Jure Dobovišek, Dnevnik, 2. 2. 2019)

Medijsko podčrtan, glasbeno poln in dobro obiskan je bil orgelski recital **Baptista-Floriana Marlea-Ouvrarda**. Zaznamoval ga je zahteven in na naših odrih manj slišan spored, v katerem je izstopala transkripcija odlomkov iz suite *Ognjeni ptič* Pierra Pincemaila. Zvočno razkošna obdelava je polno izkoristila potencialne izvirne partiture in jih prenesla v razširjene možnosti orgelskih registrov. Izjemne so bile tudi improvizacije; to je umetnost in veščina, v kateri se Marle-Ouvrard še posebej odlikuje, saj ga spremlja ugled večkratnega nagrajenca prestižnih mednarodnih tekmovanj v improvizaciji.

V posebno veselje nam je bil koprodukcijski projekt, ki ga je predlagala flavtistka **Irena Kavčič**, ki razvija razmahnjeno komorno muziciranje v tujini. Skupaj z glasbenicami ženskega **Godalnega kvarteta Zaide** iz Francije, klarinetistom **Tommasom Lonquichem** in na Dunaju delujočim kontrabasistom **Iztokom Hrastnikom**, si je zaželela zastaviti komorni projekt v manj pogosti instrumentalni zasedbi, ki pa ima na razpolago kar nekaj kakovostnega repertoarja. Vaje in izvedbo projekta smo pripravili v sodelovanju z Narodnim domom Maribor in Kulturnim domom Nova Gorica, v dvorani Slovenske filharmonije pa so posneli tudi glasbeni material, ki bo skupini omogočil promocijo na italijanskem in francoskem glasbenem trgu. Sam koncert je prevevalo izjemno muziciranje in dramaturško spretno oblikovan spored z odličnimi, manj znanimi skladbami Mozarta, Ligetija in Sibeliusa.

Ni sicer tipično komorna zasedba, pa vendar je koncert vokalnega ansambla **The Gesualdo Six** podčrtal in se odlično ujel v kakovostne okvirje srebrnega abonmaja. Pod umetniškim vodstvom Owaina Parka delujoči ansambel kombinira v svojih sporedih renesančne skladbe in dela sodobnih skladateljev. Šesterico odlikuje glasbena zrelost in popolna vokalna suverenost, njihova podaja pa priča predvsem o izrazitem skupinskem duhu, medsebojnem poslušanju in sinergičnem grajenju zvočne celote. Pod naslovom *Izzvenevanje svetlobe in ugašanje dneva* so oblikovali poduhovljeno, pa vendar naravno in lahko koncertno vzdušje, v katerem so prišle do izraza individualne lastnosti renesančnega in sodobnega repertoarja. Publika je pevcem sledila z visoko koncentracijo in predanostjo.

»Pevci so svoj vrhunec gotovo dosegli prav s poustvaritvami angleških renesančnih mojstrov (William Byrd, Thomas Tallis, Christopher Tye), pri čemer pa največji dosežek ni povezan zgolj s tehnično perfekcijo, vokalno zlitostjo, ki je odpirala pot meditativnemu, temveč predvsem z občutljivim zvočnim niansiranjem, ki je na mestih izpostavilo zdaj ta, zdaj oni glas (čudovito »lebdeč« je bil kontratenor, vedno zanesljiv temelj bas) in postopoma zvočno naraščalo in upadalo.« (Gregor Pompe, Dnevnik, 29. 4. 2019)

Veliko pozornosti je pritegnil prvi recital **Alexandra Gadjeva** v Gallusovi dvorani, saj je bil ravno jeseni 2019 izbran za umetnika nove generacije BBC (New Generation Artists); program britanske javne radiotelevizijske službe velja za svetovno opazno karierno priložnost in verodostojno priznanje izstopajoče nadarjenosti. Za recital je izbral izjemno težak spored virtuosnih del od Lisztovih *Transcendentalnih etud*, Skrjabinovih *Poem*, Chopinove *Barkarole* in Messiaenovih *Pogledov na dete Jezusa*, vse do Bartókove suite *Na prostem*. Očaral je z lahkotnim in naravnim podajanjem, prepričal z intelektualno zrelostjo, nalezujočim užtkom do klavirske igre in požel iskreno spoštovanje dvorane s stoječimi ovacijami.

»Gadjiev je pokazal gorečo strast, željo in sposobnost glasbenega pripovedovanja ter brezhibno tehnično kondicijo. Manjše pripovedne gradnike je prepričljivo združeval v obsežnejše glasbene loke in se ni pustil ujeti v past posnemovalcev Lisztove prezence...« (Marko Šetinc, Radio Slovenija 3, 27. 11. 2019)

V sodelovanju z Narodnim domom Maribor in Kulturnim domom Nova Gorica smo pripravili slovenski del turneje skupine **Trio con Brio Copenhagen**, na katerega se je iskriva trojica podala ob 20-letnici delovanja. Pripravili so kompleksen spored, v katerem seveda ni manjkalo Beethovno delo (znameniti trio *Prikazen*), glavnino koncertnega sporeda je pripadla monumentalnemu Šostakovičevemu *Klavirskemu triu št. 2*. Zelo dobro sprejeto je bilo delo danskega skladatelja in misleca Pera Nørgårda; v triu *Urok* iz leta 1973 z uporabo neskončnih vrst oblikuje zgodbo vesoljskih metamorfoz in človeške razsežnosti minevanja v njem. Koncert je bil lepa priložnost za srečanje z vrhunskimi interpreti in izjemnimi deli te glasbene literature. S tem projektom smo nadaljevali uspešno sodelovanje z regionalnimi organizatorji, kar vsem omogoča lažje angažiranje vrhunskih glasbenih skupin in profesionalno organizacijo turnej.

Drugi komorni koncerti

Mladi mladim

Komorni cikel, ki ga pripravljamo v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko, je predstavil vseh šest načrtovanih koncertov. Od teh so bili trije namenjeni obetavnim interpretom po zaključku formalnega šolanja v okviru programa Izbranci avdicij. Vse skladbe je za arhiv posnel Radio Slovenija.

Januarja je kot izbranec avdicije nastopil kitarist **Timotej Kosovinc**. Na svojih večerih predstavlja tudi lastne skladbe in se ob tem udejanja kot organizator in umetniški vodja. Na spored je uvrstil skladbe Maura Giulianija ter lastna dela. V *Cavatini* se mu je pridružil violinist Nikola Pajanović. Aprila je nastopil pianist **Armin Čoralic**. Predstavil je zanimivo skladbo Bojana Glavine *Idrijska suita* ter vitruozen spored del Liszta, Beethovna in J. S. Bacha.

Programske redkosti sta predstavila tudi sopranistka **Nataša Trček** in harmonikar **Andraž Frece**. Ob Dvořákovih in Poulencovih samospevih sta pripravila scensko izvedbo dela *Adrianina glava* Raymonda Murrayja Schaferja (1933). V drugi polovici večera je nastopil **Dendrocopos duo**, ki ga sestavljata tolkalca Jan Čibej in Luka Poljanec. Zelo dobro sprejet program, izveden z veliko glasbenega duha, so sestavljale skladbe Adija Moraga, Keiko Abe in Nebojše Jovana Živkovića.

Jesenski del cikla sta odprla odlično pripravljena glasbenika na solistično manj pogostih inštrumentih: **Neža Podbršček** na angleškem rogu ter kontrabasist **Grega Rus**. Novembrski recital v Klubu CD bil kakovostno srečanje z izkušenima glasbenicama, ki v zadnjih letih delujeta na Nizozemskem in ZDA. **Duo Ikt.** sestavljata saksofonistka Janina Lorenci in tolkalistka Lola Mlačnik. Izbranki avdicije sta predstavili veliko skladb, ki so bila ustvarjena prav za njiju, saj za to neobičajno kombinacijo aktivno naročata dela skladateljem mlajše generacije.

Decembrski pevski večer v Osterčevi dvorani Slovenske filharmonije je vedno posebno doživetje, saj omogoča srečanje z odličnimi pevci mlade generacije. Tokrat smo prisluhnili baritonistu **Marku Erzarju** in sopranistki **Tei Trifkovič**. Erzar je oblikoval zrelo kreacijo cikla *Pesnikova ljubezen* Roberta Schumanna, vsebinski kontrapunkt pa je v drugem delu izpeljala Trifkovičeva z uvodnimi *Šestimi samospevi na pesmi iz Jucunde Hermann Rolletta*, op. 23, avtorice Clare Schumann.

Orgelski koncert študentov Oddelka za sakralno glasbo ULAG

Pod mentorstvom red. prof. Maria Perestegija (spec., orgle) in red. prof. Maksa Strmčnika (improvizacija) so se predstavili študentje Valentina Babič, Gašper Banovec, Petra Bračko, Magdalena Ferenčina, Gabrijela Grabušnik, Uršula Jašovec, Nikola Lovrić Caparin, Maja Nedić, Mirta Stublić, Marko Ušeničnik, Mario Zrakić.

Junija je v Gallusovi dvorani pripravil svoj magistrski koncert študent orgelskega oddelka Akademije za glasbo Ljubljana Dušan Ješelnik.

Pianist **Petar Milić** v domačih pianističnih okvirji izstopa po muzikalni vztrajnosti, s katero se redno loteva koncertantnih izzivov. Recital v Slovenski filharmoniji se je odlikoval po tehtno speljani programski zasnovi (Beethoven, Chopin, Brahms, Dutilleux). Dogodek smo pripravili v sodelovanju z zavodom Im.Puls Art. Z istim sporedom je Milić nekaj tednov prej uspešno nastopil v kulturnem središču v Miamiu, kjer je vodil tudi mojstrski seminar. Kritika je poudarila premišljeno lepoto oblikovanja tona in globoko razumevanje tako formalne kot vsebinske plati izbranega repertoarja.

»*Petar Milić ostaja eden redkih »borcev« v slovenski zdaj že kar mučno izpraznjeni pianistični krajini. »Borbo« razumem kot vztrajno pripravljenost na recitale velikega formata, v katerih se ne želi ogniti ne tehnično ne vsebinsko najzahtevnejšim delom.*« (Gregor Pompe, Dnevnik, 9. 3. 2019)

1.5 Sodobna glasba

V sodelovanju s ciklom Zvokotok Zavoda Sploh in s pomočjo Avstrijskega kulturnega foruma Ljubljana smo predstavili graški **Schallfeld Ensemble** za sodobno glasbo. V projektu *Fluid Disorder* ansambel raziskuje razširjeno zaznavo sodobnega zvoka in krepi njegove izrazne možnosti ter telesno zaznavo sodobne glasbe – eklektični glasbeni potek združuje sodobne inštrumentalne teksture, ritmični utrip in glasbeni tok, ki meji na izkušnjo transa. Projekt je ob povezovalnih medigrah avtorja Jorgeja Sanchez-Chionga predstavil svetovno premiero dela *Exponential Decay* teheranskega ustvarjalca Arasha Yazdanija ter skladbe Hannesa Kerschbaumerja, Andresa Gutierrezza Martineza in Lorenza Romana.

Tudi gostovanje sedemčlanske švicarske zasedbe **neuverBand** pod vodstvom umetniškega vodje skladatelja Paula Clifta smo pripravili v koprodukciji s ciklom Zvokotok Zavoda Sploh. Zasedba vključuje tudi sve Slovenki, klarinetistko Valentina Štrucelj in flavtistko Anja Clift Brezavšček. Skladno z njihovo programsko usmeritvijo smo slišali dela za različne inštrumentalne kombinacije od dua do godalnega kvarteta z dodani inštrumenti, video intervencijo in elektroniko avtorjev Iannisa Xenakisa, Xavierja Dayerja, Salvatora Sciarrina, Urške Pompe in Paula Clifta. Vse dogodek letošnjega cikla Zvokotok pa je kuriral muzikolog Primož Trdan.

V sodelovanju z društvom ŠKUC in tridnevni simpozijem festivalom **Topografije zvoka** smo predstavili zaključni dogodek v Klubu CD. **Christina Kubisch** (1948) je nemška skladateljica, pionirka zvočnih umetnosti, performativna umetnica, profesorica in flavtistka. Njeno delo izkazuje umetniško širino, ki jo lahko označimo kot 'sinteza umetnosti'. Pripravila je kombinacijo predavanja in performansa: razgrnila je štiri desetletja svojih zvočnih projektov, raziskovanje 'skritih' zvokov, predstavila zvočne vzorce in kratke videe o opusu njenih več kot petnajstletnih elektromagnetnih raziskav v različnih mestih. Drugi del večera je bil v znamenju dela *The Secret Life of the Inaudible* (2018) in albuma *The Cat's Dream* (1987).

Spremljevalni dogodki

V sodelovanju s partnerji smo pripravili nekaj dogodkov, ki so poglobili razumevanje koncertne sporočilnosti večernih koncertov. Med njimi sta bila dva pogovora pred abonmajskimi koncerti Slovenska filharmonije, s skladateljem Vitom Žurajem in pianistom Urbanom Staničem.

Ob ponovni uprizoritvi dela *Romain de Fauvel* je APZ Tone Tomšič predstavil dva spremljevalna dogodka: predavanje ddr. Nataše Golob je srednjeveški *Romain de Fauvel* postavilo v literarno zgodovinski kontekst, ob tem je dr. Gregor Pompe predstavil muzikološki pomen te svojske skladbe ob vzporednem raziskovanju libreta. Dr. Pompe je nekaj dni kasneje vodil predkoncertni pogovor s skladateljem Lojzeto Lebičem o ozadju nastanka glasbeno-scenskega dela *Fauvel '86* in različnih izhodiščih ter vzgibih, ki so ga vodili pri pisanju.

Pred koncertom ansambla neuverBand je flavtistka Anja Brezavšček pripravila predavanje v Klubu CD za študente glasbenih usmeritev.

2. DRUGA GLASBA

Izvedli smo vse načrtovane prireditve. V celoti smo izvedli tudi načrtovani program koncertov 60. Jazz festivala Ljubljana ter festivala slovenske jazzovske ustvarjalnosti Zvončki in trobentice, v sklopu koprodukcijskega dogovora z Zavodom Druga godba pa smo poleg dogovorjenih koncertov v celoti izvedli tudi program mednarodne glasbene konference Jazz Connective. V sodelovanju z Budapest Music Center v Budimpešti smo izvedli gostovanje Draga Ivanuše, projekta DrummingCellist in Zasedbe Teo Collori in Momento Cigano v Budimpešti.

2.1 Glasbe sveta

Abonma Glasbe sveta

Dani de Morón 11

Španija

Posebna gostja: Patricia Guerrero, ples

Izjemni kitarist Dani de Morón tradicionalno tehniko igranja alzapúa (uporablja se le v flamenku) šteje za samoumevno, obenem pa s prirojenim darom iz strun izvablja najlepše harmonije in razpoloženja.

Skupaj s odlično zasedbo glasbenikov, pevcev in ploskalcev ter virtuosno plesalko Patricio Guerrero je uprizoril nepozabni flamenko večer, ki ga lahko štejemo med najboljše flamenko dogodke v zgodovini flamenko uprizoritev v Ljubljani. Več kot dvourni nastop je popolnoma navdušil razprodano dvorano (546 obiskovalcev).

V sodelovanju s Flamenko bienalom, Nizozemska in s podporo Veleposlaništva Kraljevine Španije v Sloveniji

Juan de Marcos González Afro-Cuban All Stars

Kuba

Ena najboljših kubanskih skupin vseh časov se je vrnila v Ljubljano in zelo presenetila. Ne toliko zaradi ponovnega odličnega koncerta, ki se je še posebej razbohotil v drugem delu, temveč zaradi enkratnega odziva občinstva, ki je skoraj popolnoma zapolnilo Gallusovo dvorano in dočakalo zaključek koncerta v transu in s stoječimi ovacijami. Kubanska glasba je s tem koncertom doživela renesanso.

Teresa Salgueiro

Portugalska

Legendarna pevka skupine Madredeus se ni odrekla zapuščini svoje prve ljubezni, ampak jo še vedno neguje, saj je velik del koncerta posvetila prav pesmim z repertoarja Madredeus, ki jim je subtilna dodala lasten program. To je bil koncert za nostalgike, ljubitelje izjemnega glasu in obiskovalce, ki radi spremljajo in obiskujejo koncerte svojih najljubših izvajalcev. Koncert smo zaradi velikega zanimanja prestavili v Gallusovo dvorano.

»O tem, da sta čutenje njenih pesmi in njen osupljivi glas njena glavna atributa, ni dvoma. Je pa tudi tehnično izjemno podkovana pevka, kar je postalo še posebej očitno ob izvedbi aranžmajske zahtevnejših skladb, v katerih se je spuščala v subtilen dialog z akustično kitaro, harmoniko, kontrabasom in tolkali svoje prav tako izvrstne spremljevalne zasedbe. Glasne ovacije polne Gallusove dvorane ob koncu koncerta so potrdile, da je Salgueirova občinstvu ponudila vse, kar je to pričakovalo, in več.« (Mladina, Goran Kompoš, 19. 4. 2019)

Skrivnost bolgarskih glasov z gostjo Liso Gerrard / The Mystery of the Bulgarian Voices feat. Lisa Gerard

Bolgarija, Avstralija

Legendarni ženski zbor The Mystery Of The Bulgarian Voices se je po več kot 20-ih letih vrnil v Ljubljano, a tokrat tudi z znamenito pevko Liso Gerrard (Dead Can Dance), ki je v Sloveniji nastopila prvič. Zbor izjemnih pevk v spremljavi instrumentalistov je predstavil skupni album z Gerrardjevo. V prvem delu koncerta so se nastopi zbora in solistk izmenjavali z odsličnimi instrumentalnimi vložki, Gerrardjeva pa se je skupaj z zborom predstavila v drugem delu koncerta. Opaziti je bilo, da skupni nastop še ni povsem usklajen, tako da prispevek Lise Gerrard ni bil navdušujoč, zato pa je zbor ponovno dokazal, da gre za izjemno zasedbo z briljantni solistkami, ki so sposobne bolgarsko tradicionalno petje približati širšemu občinstvu. Tako je skoraj polna Gallusova dvorana njihov nastop sprejela z velim navdušenjem.

»Prav zato so ubrani napevi zbora in čudovito prepletanje vseh osemnajstih glasov zveneli iskreno in blizu nam, poslušalcem, kajti uspelo jim je ohraniti vse tri prvine: skrivnostnost, razigranost in ljudsko neposrednost. Naj zveni še tako fanovsko bogokletno, Lisa Gerrard je bila najšibkejši člen nedeljskega koncerta. Večini v dvorani se je na koncu odkupila z napovedano Now We Are Free iz filma Gladiator.« (Dnevnik, Gregor Bauman, 13. 10. 2019)

Iberi

Gruzija

Z nastopom šestčlanske vokalne zasedbe Iberi tradicionalne pesmi iz Gruzije obiščejo novo življenje v bogatih glasovih, ki usmerja čustveni potencial starodavne polifonije svoje domovine in tradicionalnih glasbil. Odraža gruzijsko življenje, čeprav se številni Gruzijci gibljejo v svetovljanskih urbanih središčih, daleč stran od kmetij, sadovnjakov in podeželskega praznovanja, kjer je bila rojena glasba. Iberi zaobjema vse vidike te tradicije, vključno z zdravimi pesmimi, tesno prepletenimi z zloglasno gostoljubnostjo Gruzije, pa tudi urbanimi ljudskimi skladbami, uspavankami, liturgičnimi napisi in zgodovinskimi baladami, še vedno pomembnimi v vsakodnevnih trenutkih. Popularnost države se je odrazila z lepim obiskom in navdušenimi odzivi, večer pa se je zaključil v sproščenem ozračju Kluba CD, kjer so na povabilo Veleposlaništva Gruzije Iberi odpeli še nekaj pesmi.

Alireza Ghorbani

Iran

Alireza Ghorbani, glas; Saman Samimi, kemanče; Milad Mohammadi, tar; Hussein Zahawy, tolkala
To je bil izjemen prikaz bogastva iranske glasbe in odličnih interpretov na čelu z Ghorbanijem, ki ga štejemo med najboljše iranske pevce nove generacije. Njegov glas je lahko mehek, umirjen in žalosten, nato pa se dvigne na vzvišene improvizacijske odlomke z rahlo spretnimi prikazi tahrira, vznemirljive tehnike jodliranja klasičnega perzijskega petja. Spremlja ga zasedba virtuznih instrumentalistov in vsi skupaj so pričarali nepozabno glasbeno doživetje.

2.2 Jazz in Cankarjevi torki

Izvedli smo 21 načrtovanih koncertnih večerov v sklopu cikla Cankarjevi torki, program 60. Jazz festivala Ljubljana, koncerta Big Banda RTV Slovenija ter koprodukcijsko sodelovanje z zavodom Druga godba, ki je vsebovalo tri koncerte in izvedbo mednarodne glasbene konference Jazz Connective, koprodukcijski koncert z društvom Mota za festival Sonica, dodatno pa je bil v program uvrščen koncert ob 50. letnici Radia Študent. Cankarjev dom je sodeloval tudi pri predstavitvi slovenskega jazz v klubu BMC v Budimpešti, ki je plod Evropske jazz konference v Cankarjevem domu leta 2017.

Cankarjevi torki

V sklopu cikla je bil predstavljen tudi peti festival slovenske jazzovske ustvarjalnosti Zvončki in trobentice ter serija koncertov The Stone in Ljubljana, in sicer v sodelovanju s kuratorjem cikla Johnom Zornom.

Gaye Su Akyol

Gaye Su Akyol, glas; Ali Güçlü Şimşek, kitare, spremljevalni glas; Görkem Karabudak, bas, kitara, klaviature, elektronika, spremljevalni glas; Ediz Hafizoğlu, bobni

Začetek cikla je ponudil pravo poslastico za ljubitelje alternativne turške glasbe, ki jo je na piedestal svetovnega zanimanja postavila markantna pevka in performerka Gaye su Akyol s svojo zasedbo. Psihadelična glasba, ki jo je v polnem Klubu CD pred stoječim občinstvom vodil privlačen glas Akyolove zaradi slabšega ozvočenja (preglasnih inštrumentov) in njene rahle zadržanosti, ki je bila posledica prehlada, ni prišla do polnega izraza, a nikakor ni razočarala.

Bert Dockx + Hamlet Express

Dvojni koncert:

Bert Dockx, kitare, glas;

Hamlet Express: Andraž Polič, kitara, glas; Miha Petric, el. kitara; Gregor Cvetko, bas; Blaž Celarec, tolkala

Bert Dockx je ponovno presenetil. Četudi ga poznamo kot izvrstnega kitarista, je v skladbah svetovno znanih izvajalcev kot so Fleetwood Mac, Boba Dylan, Bruce Springsteen in Tom Waits našel samega sebe in jim dodal ščepec drugačnosti, ravno toliko, da so zasijale na novo in pridobile širino, ki jo ni bilo mogoče predvideti. To je zaznala tudi strokovna javnost ter navdušujoč odziv občinstva.

Zasedba Hamlet Express se je po petnajstih letih delovanja in štirih izdanih albumih prvič predstavila v sklopu Cankarjevih torkov. Priložnost je bila lepa in navdihujoče opojna, saj je na dan koncerta luč sveta zagledal album Opium Blue. Skupina je pod vodstvom avtorja besedil in pevca Andraža Poliča uprizorila soliden nastop, ki mu je morda manjkalo le malo več napovedane opojnosti.

Bombyx Lori + Jimmy Barka Experience

Dvojni koncert:

Bombyx Lori: Alenja Pivko Knežević, glas, matrica; Simon Penšek, bas

JBE: Borka & Bakto, gramofoni; Marjan Stanić, bobni in tolkala

Dvojni koncertni večer je s krajšim nastopom odprl novi artpop / triphop duo Bombyx Lori s premierno predstavitvijo svojega albuma Little Gifts from the Universe. Začetna zadržanost se je kmalu prelevila v sproščen nastop, pravzaprav presenetljivo za glasbeni duo, ki pred tem še ni imel dvoranskega koncerta.

Zvezde večera so bili trio Jimmy Barka Experience, ki je ob starih hitih predstavil novo malo ploščo Bloopers. Še enkrat se je izkazalo, da gre za eno najbolj originalnih in odrsko prepričljivih zasedb domače glasbene ponudbe, ki je ponovno napolnila Klub Cankarjevega doma.

»Jimmy Barka Experience je v torek spet potrdil, da gre za eno naših najprivlačnejših koncertnih zasedb, ki ne prepriča le s svojo izvirnostjo in glasbo, temveč tudi s svojim vse bolj izpopolnjenim pristopom k skupinski igri.« (Mladina, Goran Kompoš, 1. 9. 2019)

Drago Ivanuša »Dviganje glasu« + Leïla Martial »Baa Box«

Dvojni koncert:

Dviganje glasu: Drago Ivanuša, klavir, skladbe; Anja Novak, glas; Lola Mlačnik, vibrafon

Baa Box: Leïla Martial, glas, klaviature; Pierre Tareygeol, kitara, glas; Éric Perez, bobni, glas, sampler
Drago Ivanuša, eden najbolj cenjenih glasbenikov in skladateljev v Sloveniji, je pred dvema letoma presenetil strokovno in laično javnost s postavitvijo projekta Dviganje glasu, ki je zamišljen kot glasbeno-scenski umetniški dogodek, kjer trije glasbeniki in ena igralka iščejo notranji glas. Tokrat je bil projekt predstavljen z dvema glasbenikoma in igralko/pevko, s tem je dobil drugačno dinamiko in še poudarjeno sliko posameznikov v celotni glasbenovizualni sliki, ki je za slovensko umetniško ponudbo nadstandarna v zasnovi, pristopu in predstavitvi. Škoda je, ker v domačem prostoru ni dobila več možnosti za razmah in je s tem koncertom zamrla preden bi lahko doživela svoj vrhunec.

Pevka Leïla Martial je model nove francoske jazzovske scene, ki je vibratna in polna iskrivosti. »Francoski dotik« se nenehno oplaja s tradicijo, a je tudi napolnjen z močno energijo improvizacije, zanesenega vokaliziranja in sodobne elektronske zvočnosti. Energetičen nastop, poln dinamike in presenetljivih zgradb znotraj posameznih skladb je ponudil svež glasbeni sadež, ki ga bo evropska jazzovska scena z veseljem okušala znova in znova.

Ikue Mori

Pomegranate seeds: Solo avdiovizualni šov

Ikue Mori je vsestranska glasbena umetnica; med drugim jo slišimo na več kot petdesetih delih Johna Zorna in v skoraj vseh njegovih večjih zasedbah. Avdiovizualno delo Pomegranate seeds (Semena granatnega jabolka) se navdihuje pri istoimenski zgodbi iz Tanglewoodskih povesti (Tanglewood Tales) Nathaniela Hawthorna. Na pravljичnem ozadju Ikue Mori povest s svojimi lutkami poustvarja v psihedeličnem okolju ter vizualije in glasbo podaja v realnem času. Projekt v nastajanju Ikue nadgrajuje z razvijanjem zgodbe, ki dobiva nepričakovane razsežnosti. Njen glasbeni performans se je zelo lepo vklopil v tehnične možnosti Kluba CD z odličnim zvokom in možnostjo ogleda hkrati na dveh platnih. Njen prvi solo nastop v Ljubljani je bil tudi spomin na pionirske čase uporabe računalnika v glasbi, a hkrati še vedno vizionarski in zelo drugačen od ustvarjalcev novih soničnih godb.

The Stone in Ljubljana, kurator John Zorn

Zvončki in trobentice

5. enodnevni festival slovenske jazzovske ustvarjalnosti

Že peta izdaja nove slovenske jazzovske ustvarjalnosti je predstavila celo paleto mladih slovenskih glasbenikov, ki so se izurili na različnih delavnicah ob odličnih mentorjih ali na študiju v tujini. Številni od njih so bili del Abecede, ki smo jo pod mentorstvom Dréja Hočevarja predstavili na Jazz festivalu Ljubljana 2018. Festival je prvič v programih Cankarjevega doma predstavil zasedbi Mihe Gantarja in Klare Lavriša, nove različice Komba Zlatka Kaučiča ter nova projekta uveljavljenih mačkov, kot sta Robert Jukič in Jure Tori.

Pred koncertnim delom je potekal pogovor z naslovom Šola. Formalno obvladovanje snovi ali tudi vzgoja in socializacija?, ki ga je vodil Miha Zadnikar. Sodelovala sta Klara Lavriša in Igor Matkovič.

Glasbeni program:

Kombo – C: Francesco Ivone, trobenta, elektronika; Anton Lorenzutti, el. kitara; Ajk Vremec, el. kitara; Tilen Kravos, el. kitara; Timi Vremec, el. kitara; Tomi Novak, bobni, tolkala; Robi Erzetič, bobni, tolkala; vodja in glasba: Zlatko Kaučič

Mladi raziskovalci I.: Miha Gantar _ Subconscious Rituals: Miha Gantar, klavir; Luka Zabrc, saksofon; Jan Lovšin, trobenta; Lenart De Bock, altovski saksofon; Urban Magušar, violončelo

Fiver: Lenart Rožman (SI), tenorski saksofon; Klara Lavriša (SI), altovski saksofon, flavta; Eric Chong (HKG), kitara; Yorgos Kitsis (GR), bas; Janez Sagadin (SI), bobni

Robert Jukič »Šlagerji, stiskavci, šutke«: Robert Jukič, bas; Tomaž Gajšt, trobenta; Boštjan Simon, saksofon; Kristijan Krajncan, bobni

Tori Tango: Jure Tori (SI), harmonika, klavir; Kurt Bauer (A), violina; Matjaž Stošić (SI), kitara, glas; Ewald Oberleitner (A), kontrabas; posebna gostja: Gabriela Alarcorn (ARG), glas

Na festivalu so najbolj navdušile tri mlajše zasedbe z izvirnostjo, mladostno energijo in tudi odzivom občinstva. To je pomemben znak za snovanje programa v prihodnosti, ki ima nedvomno potencial nadaljnega razvoja in uveljavitve v slovenskem glasbenem prostoru.

JunesHelen & Alja Petric: Zvočne krajine – Spevi & Arije + Joshua Abrams & Natural Information Society

Dvojni koncert:

Zvočne krajine – Spevi & Arije: JunesHelen, glas, sampler, klaviature; Alja Petric, glas, gongi, tolkala
Natural Information Society: Joshua Abrams, gimbri, kontrabas; Lisa Alvarado, harmonij, gong; Jason Stein, basovski klarinet; Mikel Avery, tolkala

Umetniški projekt JunesHelen (aka Nina Šardi) in Alje Petric je v svojevrstnosti gotovo ena najbolj zanimivih glasbeno zasnovanih idej in izvedb v Sloveniji v zadnjem času in predstavlja redko izkušnjo sprejemanja žive glasbe. Kompozicije s prihajajočega albuma so se spojile s subtilnim zvočnim svetom, skozi frekvence starodavnih akustičnih glasbil, ki ustvarijo meditativne glasbene ambience. Občinstvo je izkazalo veliko zanimanje za izviren, intimen in čuteč glasbeni performans, ki bi si zaslužil veliko pozornosti v prihodnosti.

Eden najbolj posebnih glasbenikov na čikaški glasbeni sceni se je vrnil v Ljubljano z novim dvojnimi albumom kot nadaljevanjem izjemno uspešnega prvenca *Simultaneity*, ki sta ga The Wire in Pitchfork označila kot enega najboljših albumov leta 2015. Meditativen, počasi graječ nastop je navdušil privržence ambientalnih godb, ki so zasnovane na improvizaciji in neobičajni zvočnosti, ki izhaja iz originalnosti glasbene zasedbe.

Uri Caine, solo klavir

Program: The Book of Angels

Uri Caine (pri nas ga poznamo že od Bachovih Goldbergovih variacij, ki jih je predstavil v Gallusovi dvorani) je glasbenik presenetljive virtuoznosti in vsestranskosti. Čeprav se je na koncertu opiral na glasbeno delo Moloch iz gradiva Masada Book Two Johna Zorna, smo doživeli vrsto klavirskih presežkov, ki so v glasbeno celoto povezali zgodovino jazza in klasično glasbo; šlo je za izjemne improvizacije in interpretacije, ki jih v današnji solistični klavirski postavitvi zmore le redko kdo. Eden vrhuncev sezone, tudi po zaslugi številnega in navdušenega občinstva.

The Stone in Ljubljana, kurator John Zorn

Victoria Hanna

Victoria, Hanna, glas; Gershon, oud, pihala

Victoria Hanna je zadnje desetletje ena izmed najbolj markantnih glasbenih osebnosti v Izraelu. Njeno navdihneno delo prikazuje kontinuirano eksperimentiranje z vokalno konceptualnimi mejami jezika in culture, kar je nazorno prikazala tudi na koncertu, ki pa je zaradi slabše obiskanosti ostal nekako nerealiziran v polnem pomenu besede. Njene vrhunske vokalne interpretacije tako niso popolnoma zaživele, so pa visoko kakovost opazili nekateri kritiki, ki so z veliko naklonjenostjo poročali o koncertu.

V sodelovanju s Pripovedovalskim festivalom

Mart + The Frictions

Dvojni koncert:

Mart: Ram Cunta, kitara; Jani Peljhan, bas; Rok Velikonja, klavir; Nejc Franca, tolkala, bobni; Igor Vuk, zvok

The Frictions: Chris Eckman, glas, el. kitara; Bernard Kogovšek, el. kitara; Tomi Popit, bas; Luka Šalehar, bobni

Mart je glasbena skupina iz Vipavske doline, ki deluje že ducat let, a si še ni pridobila odmevnosti, kljub svoji kvaliteti, ki jo je prikazala na koncertu v sklopu Cankarjevih torkov.

Frictions je ameriško slovenski rock & roll kombo, ki je nastal leta 2006. Igra rock glasbo, destilirano do osnovnega bistva. Skupina sledi ustvarjalnosti pevca in kitarista Chrisa Eckmana v vseh njegovih ustvarjalnih odtenkih, ki jih lahko spremljamo že od skupine The walkabouts.

Batković + Avdić

Dvojni koncert:

Mario Batković, harmonika;

Damir Avdić, glas, kitara

Glasbeni večer dveh migrantov, rojenih v Bosni. Prvi je izjemen harmonikar, performer, učitelj glasbe v Švici, drugi markanten avtor besedil, glasbe za gledališče ter oster in neposreden performer, ki zaznamuje umetniško sceno v Ljubljani. Občinstvo, ki je dobrega napolnilo Klub CD, je z navušenjem pospremilo že atraktiven harmonikarski recital Maria Batkovića, ki se je gibal od avtorske glasbe do interpretacij sodobnih klasikov. Avdićev nastop je bil pričakovano neposreden, surov in lep v popolni performerski razgaljenosti in pripadnosti do svoje ustvarjalnosti in do vsakega obiskovalca posebej. Z

uporabo celotnega, razširjanega odra je deloval kot manjši rockovski orkester v eni osebi. Brilljanten nastop.

Sofia Rei & JC Maillard

Sofia Rei: glas; JC Maillard, basovski saz

Program: The Book Beriah

Nagrajeno vokalistko, tekstopisko in producentko Sofio Rei (v Cankarjevih torkih se je že predstavila z vokalnimi kvartetom Mycale) štejemo za eno najbolj strastnih in inventivnih glasov na trenutni glasbeni sceni v New Yorku. Argentinki je John Zorn spisal glasbo, kjer je lahko v vseh odtenkih izkoristila svoj glasovni in pevskega potencial, ki ga je virtuosno dopolnjeval in nadgrajeval JC Maillard na basovskem sazu. Še en odličen koncert cikla The Stone in Ljubljana.

The Stone in Ljubljana, kurator John Zorn

The New Standard Trio feat. Jami Saft, Steve Swallow & Bobby Previte

Jamie Saft, klavir; Steve Swallow, bas; Bobby Previte, bobni

Za konec pomladne serije torkov smo skočili v bolj tradicionalne jazzovske vode, a ne prav zares, kajti jazzovska tradicija je samo motiv skupnega ustvarjanja treh glasbenih mojstrov, ki so vsak zase ustvarili izjemne glasbene kariere. Tri generacije na odru, a glasba je bila zaigrana z energijo mladostnikov, ki neskončno uživajo v svojem početju. Lep obisk in odličen zaključek spomladanskega dela Cankarjevih torkov.

Katalena

Vesna Zornik, glavni, spremljevalni glas; Polona Janežič, klavir, klaviature, psalter, spremljevalni glas, Boštjan Gombač, klarinet, saksofoni, krilovka, teremin, ukulela, kositrne piščali, fujara, pozavna, spremljevalni glas; Tibor Mihelič Syed, bas kitara, gimbri, ukulela, Roland HPD 20, kitara, spremljevalni glas; Boštjan Narat, kitara, bendžo, spremljevalni glas; Robert Rebolj, bobni, tolkala

Proslavljeni slovenski bend, ki igra ljudsko glasbo na rockovski način, je z rutiniranim nastopom odprl jesenski del Cankarjevih torkov. Igrali so glasbo iz zadnjega albuma Človek ni zver in presek njihovega dosedanjega ustvarjanja. Poln Klub CD je kot vedno z navdušenjem sprejel njihovo razigranost in profesionalno izvedbo.

Wendy Eisenberg Trio

Wendy Eisenberg, kitara; Trevor Dunn, bas; Ches Smith, bobni

Wendy Eisenberg je po Mary Halvorson novo veliko kitarsko ime na newyorški sceni. To je bila njena prva turneja po Evropi, in to v družbi sijajne ritemske sekcije. Slišali smo močne in intenzivne improvizacije z zvoki, ki so vrženi v katarzični mešalnik, saj trio prenaša razburljiv novi glasbeni svet. Vsekakor od mlade ustvarjalke lahko pričakujemo še veliko in se veselimo njenih obiskov v naslednjih letih.

»Seveda je poleg hude in masivne zvočne slike v oči precej bodla tudi sama hitrost Wendyjinega igranja, ki ji je komaj moč slediti. Poleg lahkotnosti njenih prstov je opaziti tudi njeno zasanjanost med igranjem kar z zaprtimi očmi ter njeno težnjo po vzporednem sledenju glasbi z vokalom. Tega se je na koncertu lotila zgolj izjemoma, na suho in tako s tem ni zares prišla do izraza – s svojim glasom skozi ozvočene inštrumente. Zasanjanost pa vsekakor tudi ne pomeni zanemarjanja oziroma neposlušanja starejših tovarišev, Wendy se kljub svoji mladosti prav dobro ne le odziva, temveč v plodnem dialogu s kolegom tudi dejansko najbolj zasveti. S premiernim slovenskim koncertom Wendy Eisenberg smo bili torej deležni prav dobrega uvoda v sezono Cankarjevih torkov.« (Radio Študent, Brigita Gračner, 3. 10. 2019)

The Stone in Ljubljana, kurator John Zorn

Dovč & Gombač

Boštjan Gombač, klarinet, piščali, glas, pojoča žaga, zvočila; Janez Dovč, harmonika, glas, synth bas, elektronika, topotalnik

Izkušena glasbenika, ljudska godca 21. stoletja, sta nas ob 15. letnici glasbenega soustvarjanja popeljala na izjemno zvočno popotovanje, s svojo virtuosnostjo in hudomušnostjo predstavila slovensko ljudsko glasbo v sodobnih in živih priredbah, in zaigrala tudi kopico svežih avtorskih skladb. Občinstvo v razprodanem Klubu CD (240 obiskovalcev) je bilo očarano in se je odzvalo z navdušenjem.

Miles Okazaki

Miles Okazaki, kitara

Odličen newyorški kitarist je izvedel program skladb iz repertoarja pianista Theloniousa Monka, ki se mu je Okazaki popolnoma posvetil z idajo boxa šestih cedejev in ki je naletel na veliko odobravanje strokovne javnosti, saj tega podviga ni uspelo še nikomur. Koncert je bil brezhiben in je držal občinstvo ves čas v napetosti nepredvidljivega. Širok razpon znanja uporabe kitare je presenetil marsikaterega lokalnega poznavalca in ustvarjalca na kitari.

S tem koncertom smo začeli predstavitev glasbenikov V sklopu Unstable Touring Network, ki povezuje promoterje na Dunaju, Sarajevu, Gentu, Amsterdamu, Oslu in Ljubljani.

Bakalina Velika

Jani Kutin, glas, piščal in besedila; Renata Lapanja, harmonika; Andrea Pandolfo, trobenta, krilni rog in klavir; Matej Magajne, električna kitara in bas kitara; Samo Kutin, zvočila, balafon, hurdy gurdy, kitara, brač, bas harfa, n'goni in bas kitara; Dejan Lapanja, bobni, kitara in bas kitara; Marjan Stanič, bobni in tolkala; gostja Bogdana Herman, glas

To je bila ljubljanska premiera razširjene Bakaline, ki se je z novim albumom Prvi krajec obdala z glasbeniki, ki domujejo od tolminskih hribov prek vse Slovenije. Doživeli smo pravo glasbeno pustolovščino, ki je obiskovalce popeljala od skritih kotičkov starodavnih jam in tolminskih vršacev do eklektičnih zvokov in domišljenih intimnih zgodb. Pri tem je potrebno izpostaviti vodjo zasedbe in pevca Janija Kutina, ki s samosvojim podajanjem gradivo, liriko in nastopom postaja eden vodilnih slovenskih kantavtorjev. Skupina je po koncertu prodala rekorno število albumov (80), kar potrjuje zanimanje občinstva za njihovo glasbo in zadovoljstvo nad koncertom.

Duhovi

Boris Bele, glas, kitara; Luka Vehar, solo kitara; Miklavž Ašič-Miki, bas kitara; Žiga Kožar, bobni
Duhovi so nova slovenska rock skupina, ki jo vodi Boris Bele, dolgoletni vodjo skupine Buldožer. Njihov prvi album Dobri duhovi prošlosti je lani izšel pri hrvaški glasbeni založbi Croatia Records. Vsa besedila so v hrvaškem jeziku, glasba pa ima svoje korenine v bluesu, R&B in rock'n'rollu. V tem kontekstu je bilo barvito tudi občinstvo, le redko lahko na koncertu vidimo zastopane vse generacije, mnogi so Klub CD obiskali prvič. Vsekakor je koncert prispeval k raznolikosti glasbene ponudbe Cankarjevih torkov, saj smo tokrat priča rockovskemu nastopu za sedeče občinstvo.

Ljoba Jenče: O, lepa moja Vida

Ljoba Jenče, glas; Lenart Krečič, saksofon; Zoran Škrinjar, klavir

Ljoba Jenče je ena najvidnejših negovalk slovenske ljudske glasbene zapuščine. Na koncertu je predstavila svoj novi album, ki vsebuje motive pesmi, ki so živele iz roda v rod in kjer imajo osrednje mesto globoka občutja usode žensk. Koncerta se je udeležilo veliko število obiskovalcev.

Nicole Mitchell & Cory Smythe

Nicole Mitchell, flavta; Cory Smythe, klavir

To je bil premierni nastop legendarne čikaške glasbenice v Ljubljani v duetu z novim pianističnim zvezdnikom, ki je leta 2017 prejel gremija za najboljši nastop manjše zasedbe. Umetnika sta izvajala skladbe Nicole Mitchell. Navdušila sta njeno virtuzno igranje flavte, kar je v slovenskem prostoru velika redkost in prefinjena spremljava Smytha, ki je improvizacije obarval v lepo melodiko z vsemi kapacitetami, ki jih premore klavirska zvočnost. Zelo lep zaključek izjemno uspešnega programa Cankarjevih torkov v letu 2019.

The Stone in Ljubljana, kurator John Zorn

Koncerti Big Band RTV Slovenija

DrummingCellist in Big Band RTV Slovenija

DrummingCellist, trenutno eden najbolj navdušujočih solo projektov na evropski jazz sceni in Big Band RTV Slovenija sta izvedla unikatno glasbeno odisejo. Bobnar, violončelist in skladatelj Kristijan Krajncan ter aranžer in dirigent Lojze Krajncan sta združila glasbene veščine v avtorsko vizijo jazz, filmske in etno glasbe, ki pa žal ni naletela na vidnejši odziv občinstva.

Posebni gostje:

Goran Krmac, tuba; Jaka Kopač, alt saksofon; Jani Moder, kitara; Petra Vidmar, timpani, klasična tolkala; Vid Ušeničnik, tolkala

Big Band RTV Slovenija in Matija Dedić, klavir

gostja: Jadranka Juras, vokal

dirigent: Tadej Tomšič

Big Band RTV Slovenija je gostil največjega mednarodno priznanega hrvaškega jazzovskega pianističnega virtuoza Matijo Dedića, dobitnika več kot petindvajsetih nagrad Porin. Dedić je predstavil svoje avtorske skladbe, ki jih je za big band priredil dirigent Tadej Tomšič. Večer je popestril zrel jazzovski glas Jadranke Juras, s katero je naš nacionalni jazzovski orkester odmevno sodeloval leta 2016. Žal koncert ni naletel na večje zanimanje občinstva in bi bilo bolje, če bi ga Big Band planiral in izvedel v Klubu CD.

Koncert ob 50. letnici Radia Študent

Ahmed: Seymour Wright / Pat Thomas / Joel Grip / Antonin Gerbal

Kaja Draksler / Terrie 'Ex' Hessels

V sodelovanju s koncertnim ciklom FriForma in Radiom Študent smo bili priča dvema vznemirljivima koncertoma ob praznovanju 50. obletnice Radia Študent, kot del serije koncertnih dogodkov Scena podpiše. V prvem delu večera se je predstavil britansko-francoski kvartet Ahmed, ki prevprašuje kompozicije in filozofijo pomembnega vizionarskega glasbenika Ahmeda Abdula-Malika. Skozi kompozicije zasedba ponovno zamišlja in sintetizira proč od znanega ter na poti k novemu ustvarjalnemu prostoru. Drugi del koncertnega večera je pripadel slovenski pianistki Kaji Draksler in nizozemskemu kitaristu Terrieju »Ex« Hesselsu, ki ga poznamo iz legendarne rock skupine The Ex. Gre za osupljiv duo, v katerem se bogastvo Kajinih idej in informacij iz stoletja eksperimentalne glasbe prepleta z eno od najprepoznavnejših kitar v zgodovini post punka.

60. Jazz festival Ljubljana

Od 18. do 22. junija 2019

Osrednji glasbeni projekt Druge glasbe je bil tudi v letu 2019 Jazz festival Ljubljana, ena najstarejših prireditev te vrste v Evropi. Program sta drugo leto zapored pripravila Bogdan Benigar in Edin Zubčević, kurator Abecede je bil Dré Hočevar, kurator Clean Feed Presents pa Pedro Costa.

Glasbeni program:

Ponedeljek, 17. 6. ob 21.00

Paal Nilssen-Love: New Brazilian Funk (Norveška, Brazilija)

Paulinho Bicolor, cuíca; Felipe Zenicola, bas; Bartolo, kitara; Frode Gjerstad, altovski saksofon; Paal Nilssen-Love, bobni

Klub Gromka

Torek, 18. 6. po koncertu Abeceda II. – Nina Virant

Slovesno odprtje v parku

Torek, 18. 6. ob 18.30

Big Band RTV Slovenija in slovenski solisti iz New Yorka: Jernej Bervar, kitara; Marko Črnčec, klavir; Vid Jamnik, vibrafon; Jan Kus, saksofon; Igor Lumpert, saksofon; Žan Tetičkovič, bobni

Big Band RTV Slovenija

Tadej Tomšič, dirigent

Darko Sedak Benčić, Dominik Krajncan, Tomaž Gajšt, Antonio Geček, trobente; Klemen Repe, Emil Spruk, Rok Štirn, Marjan Petrej, pozavne; Aleš Suša, Primož Fleischman, Lenart Krečič, Adam Klemm, Blaž Trček, saksofoni; Aleš Avbelj, bas; Ajda Stina Turek, glas

Linhartova dvorana

Torek, 18. 6. ob 21.00

John Zorn Hermetic Organ (ZDA)

John Zorn, orgle

Gallusova dvorana

Torek, 18. 6. ob 22.00

Fire! with Mariam Wallentin (Švedska, Norveška)

Mats Gustafsson, pihala; Jo Myhre, bas; Andreas Werliin, bobni; Mariam Wallentin, glas, gong

Klub CD

Sreda, 19. 6. ob 17.00

60. Jazz festival Ljubljana pozdravi 40. Jazz festival Saalfelden

Mats Gustafsson & Ken Vandermark (Švedska, ZDA)

Mats Gustafsson, Ken Vandermark, pihala

Velika sprejemna dvorana

Sreda, 19. 6. ob 17.45

40. Jazz festival Saalfelden predstavlja

Manu Mayr solo + Synesthetic 4 (Avstrija)

Manu Mayr, bas

Synesthetic 4: Vincent Pongracz, klarinet; Peter Rom, kitara; Manu Mayr, bas; Andreas Lettner, bobni
Park, glavni oder

Sreda, 19. 6. ob 19.00

Osrednji festivalski dogodek

John Zorn Bagatelles Marathon (ZDA)

1. del

Masada

John Zorn, altovski saksofon; Dave Douglas, trobenta; Greg Cohen, kontrabas; Joey Baron, bobni

Sylvie Courvoisier & Mark Feldman

Sylvie Courvoisier, klavir; Mark Feldman, violina

Mary Halvorson Quartet

Mary Halvorson, Miles Okazaki, kitara; Drew Gress, kontrabas; Tomas Fujiwara, bobni

Craig Taborn solo

Craig Taborn, klavir

Trigger

Will Greene, kitara; Simon Hanes, bas; Aaron Edgcomb, bobni

Trije eksplozivni dvajsetletniki zažigajo.

Erik Friedlander & Michael Nicolas

Erik Friedlander, Michael Nicolas, violončelo

John Medeski Trio

John Medeski, klaviature; Dave Fiuczynski, kitara; Calvin Weston, bobni

2. del

Nova Quartet

John Medeski, klavir, klaviature; Kenny Wollesen, vibrafon; Trevor Dunn, bas; Joey Baron, bobni

Gyan Riley & Julian Lage

Gyan Riley, Julian Lage, kitara

Brian Marsella Trio

Brian Marsella, klavir; Trevor Dunn, bas; Kenny Wollesen, bobni

Ikue Mori solo

Ikue Mori, živa elektronika

Kris Davis Quartet

Kris Davis, klavir; Mary Halvorson, kitara; Drew Gress, kontrabas; Kenny Wollesen, bobni **Peter**

Evans solo

Peter Evans, trobenta

Asmodeus

Marc Ribot, kitara; Trevor Dunn, bas; Kenny Grohowski, bobni

Gallusova dvorana

Četrtek, 20. 6. ob 18.00

Joëlle Léandre solo (Francija)

Joëlle Léandre, kontrabas

Četrtek, 20. 6. ob 19.00

Kaja Draksler Octet (Slovenija, Islandija, Latvija, Argentina, Nizozemska, Romunija, Belgija)

Kaja Draksler, klavir; Björk Nielsdottir, Laura Polence, glas; Ada Rave, saksofon; Ab Baars, klarinet;
George Dumitriu, violina; Lennart Heyndels, kontrabas; Onno Govaert, bobni

Klub CD

Četrtek, 20. 6. ob 20.00

Jan Kus & The Slavo Rican Assembly (Slovenija, Srbija, Portoriko, Venezuela)

Jan Kus, saksofoni, efekti; Aleksandra Denda, glas; Gabriel Vicéns, kitara; Gabriel Chakarji, klavir,
klaviature; Dan Martínez, bas; Victor Pablo, tolkala; Žan Tetičkovič aka Jean John, bobni

Park, glavni oder

Četrtek, 20. 6. ob 20.50

Hofmaninger & Schwarz (Avstrija)

Lisa Hofmaninger, sopranski saksofon; Judith Schwarz, bobni

Park, oder pri starem drevesu

Četrtek, 20. 6. ob 21.30

Kukushai (Slovenija)

Eva Poženel, glas; Rok Zalokar, klavir, klaviature; Bojan Krhlanko, bobni

Park, glavni oder

Četrtek, 20. 6. ob 22.30

Nubya Garcia (Velika Britanija)

Klub CD

Petek, 21. 6. ob 18.00

Drago Ivanuša: La Bête humaine (Slovenija)

Drago Ivanuša, klavir

Linhartova dvorana

Petek, 21. 6. ob 19.00

Mammal Hands (Velika Britanija)

Jordan Smart, saksofoni; Nick Smart, klavir, klaviature; Jesse Barrett, bobni

Linhartova dvorana

Petek, 21. 6. ob 20.00

Mihael Hrustelj solo (Slovenija)

Mihael Hrustelj, kitara, glas

Park, glavni oder

Petek, 21. 6. ob 21.30

Črnčec, Teepe, Hart (Slovenija, Nizozemska, ZDA)

Marko Črnčec, klavir; Joris Teepe, kontrabas; Billy Hart, bobni

Park, glavni oder

Petek, 21. 6. ob 22.30

Made To Break (ZDA, Avstrija, Nizozemska)

Ken Vandermark, pihala; Christof Kurzmann, živa elektronika; Jasper Stadhouders, bas; Tim Daisy, bobni

Klub CD

Petek, 21. 6. ob 23.45

Clean Feed Presents: The Rite of Trio (Portugalska)

André Silva, kitara; Filipe Louro, kontrabas; Pedro Alves, bobni

Klub CD

Sobota, 22. 6. ob 15.00

Chromatic Vortex (Slovenija, Hrvaška, Kuba, ZDA) + Clean Feed meets Jazz Fest Sarajevo (pogostitev)

Igor Lumpert, tenorski saksofon; Lana Cencić, glas, tolkala; Aruan Ortiz, klavir; Tomeka Reid, violončelo; Chad Taylor, bobni

Klub CD

Sobota, 22. 6. ob 17.00

Big Band Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani

Matej Hotko, dirigent; Matija Marion, Benjamin Aganlić, altovski saksofon; Jan Koželj, Štefan Starc, tenorski saksofon; Tilen Zavec, baritonski saksofon; Matej Kravcar, Jernej Maček, Lenart Zih, Ištvan Tadian, Tadej Vujanič, Kristijan Zupan, trobenta; Matjaž Kafol, Tine Plahutnik, Žan Kopše, Matic Kovač, pozavna; Blaž Avsenik, Jean Markič, klavir; Jošt Lampret, kontrabas; Primož Podobnik, bobni; Otmar Taber, kitara; Črt Pšeničnik, Lazaro Amed Hierrezuelo, Žiga Šerčer, tolkala; Danilo Ženko, Sara Ritonija, tonska tehnika; Jaka Pucihar, vodja oddelka za jazz

Klub CD

Sobota, 22. 6. ob 19.00

Fish in Oil (Srbija)

Veljko Nikolić - Papa Nik, tolkala; Tom Fedja Franklin, bobni; Branislav Radojković, bas; Bratislav Radovanović, kitara; Dušan Petrović, saksofon

Park, glavni oder

Sobota, 22. 6. ob 21.00

Ecliptic (Slovenija)

Jani Moder, kitara, efekti; Igor Matković, trobenta, elektronika; Jani Hace, bas, efekti; Žiga Kožar, bobni, tolkala; Murat, beatbox, efekti; posebni gost Kristijan Krajncan, violončelo

Križanke

Sobota, 22. 6. ob 22.00

Snarky Puppy (ZDA)

Michael League, bas; Louis Cato, bobni; Marcelo Woloski, tolkala; Bob Lanzetti, kitara; Shaun Martin, klaviature; Justin Stanton, klaviature, trobenta; Bobby Sparks, klaviature; Chris Bullock, saksofon, flauta; Maz »Mike« Maher, trobenta, krilovka; Matt Recchia, tonski inženir; Mason Davis, e-bobni

Koprodukcija: Cankarjev dom in Kino Šiška

V sodelovanju z Musicology Barcaffe Sessions

Zaradi izjemnega zanimanja je bil koncert iz Kina Šiška prestavljen v Križanke.

Abeceda II. in Mladi raziskovalci II.

Torek, 18. 6. ob 17.30

Abeceda II. – Nina Virant (Slovenija, Rusija)

LAS.: Alla Blehman, glas, flauta, živa elektronika, tolkala; Nina Virant, glas, tolkala

Park, glavni oder

Sreda, 19. 6. ob 16.30

Abeceda II.– Maj Kavšek (Slovenija)

Maj Kavšek Trio: Jure Slapar, kitare; Samo Hude, klavir; Maj Kavšek, trobenta

Park, oder pri starem drevesu

Četrtek, 20. 6. ob 17.30

Abeceda II. – Veronika Kumar (Slovenija)

K: Tobija Hudnik, kitara; Rebeka Zajc, klaviature; Luka Matić, bobni; Jošt Lampret, kontrabas; Veronika Kumar, glas

Park, oder pri starem drevesu

Petek, 21. 6. ob 20.50

Mladi raziskovalci II. – Gašper Livk (Slovenija)

code::source: Gašper Livk, kontrabas, procesiranje; Brina Kren, baritonski in altovski saksofon; Neža Zupanc, flauta; Filip Mozetič, bobni, procesiranje; Lenart de Bock, altovski in sopranski saksofon; Leonard Medica, kitara, procesiranje

Park, oder pri starem drevesu

Sobota, 22. 6. ob 11.30

Abeceda II. (Slovenija, Avstrija, Danska, Francija, Italija, Litva, Srbija)

Matej Kastelic, glas, klavir; Neža Okorn, glas; Urška Paradiž, klavir; Rok Furlan, trobenta; Milica Vujadinović, saksofon; Marco Risolino, klavir; Klara Horvat, klavir; Baya Rinčinova, flauta; Lovro Mirth, glas; Otmar Taber, kitara; Jakob Mundt, kontrabas; Francesco Toninelli, tolkala; Aurelijus Užameckis, kontrabas; Andro Manzoni, tolkala; Aleksandar Koruga, elektronika; Marco D'Orlando, bobni; Staša Guček, AEI; Jakob Žerdin, bobni; Blaž Pahor, klavir; David Križaj, klavir; Miloš Čolović, kontrabas; Urška Preis, harfa, elektronika; Urška Savič, elektronika; Gaj Bostič, bobni; Tine Plahutnik, pozavna; Julijan Kunej, bobni; Brina Varga, flauta; Vita Kobal, violina; Guillaume Lefebvre, kontrabas; Martin Vera Guerra, oboa; Max Elias Balateu, pozavna; Lana Petrovič, vokal, klavir; Luka Poljanec, bobni; Jan Koželj, tenorski saksofon; Zala Rus, saksofon; Rok Gerl, trobenta; Matic Štemberger, klavir; Katarina Samobor, vokal; Jon An Herlič, trobenta; David Vinazza, kitara; Jure Sulič, pozavna; Celeste Sanja Smareglia, saksofon; David Nik Lipovac, bobni; Lucija Furlani, violončelo; Vid Šketa, trobenta; Domen Cizej, bobni; Tilen Lebar, saksofon; Jonathan Hergesell, saksofon; Luka Benčič, kontrabas; Nina Korošak Serčič, bobni; Anja Mikulan, vokal; Maj Kavšek, trobenta; Gašper Livk, bas; Veronika Kumar, vokal; Nina Virant, vokal; Domen Bohte, bas; Tomaž Zupančič, kitara; Urban Megušar, violončelo; Ignas Kasikauskas, bobni; Danielius Pancerozas, saksofon

Park, glavni oder in Velika sprejemna dvorana

Sobota, 22. 6. ob 18.00

Abeceda II.– Domen Bohte (Slovenija, Grčija)

C H I M E R A: Carolina Giannakopoulou, glas; Domen Bohte, šeststrunska bas kitara, efekti

Štišnja dvorana

Spremljevalni program

Torek, 4. 6. ob 12.00

60 let plakatov Jazz festivala Ljubljana

Odpri razstave (do 30. 9. 2019)

Izbor: mag. Maja Gspan

Galerija Avla NLB

Sreda, 5. 6. ob 18.00–22.00

Kako zveni jazz v knjigah?

Izbor knjig: Za obiskovalce festivala so poznavalci Miha Zadnikar, Ičo Vidmar in Tina Lešničar pripravili seznam literature na temo jazz. Zbirka knjig je bila na voljo tudi za branje in listanje v lokalu Idealist v Cankarjevem domu.

17.00 Vpliv jazz na slog in obliko pisanja, predavanje in poslušalnica Mihe Zadnikarja.

18.30 Ičo Vidmar in Miha Zadnikar, predstavitev festivalskega izbora knjig o jazzu.

19.30 Piš čez Grom, improvizacija pesnika Primoža Čučnika in instrumentalista Tomaža Groma na pesniško zbirko Piš čez sen (LUD Literatura 2019).

20.30 Knjiga But Beautiful (Cankarjeva založba 2018) britanskega avtorja Geoffa Dyerja. Predstavitev knjige ob pogovoru s prevajalko Tino Mahkoto in branju zgodb.

Partnerji: Ljubljana, Unescovo mesto literature, in Vodnikova domačija Šiška, LUD Literatura in slovenski založniki

Vodnikova domačija

Četrtek, 6. 6. ob 18.00

John Zorn in godbe Downtowna

Predavanje Iča Vidmarja

Sigic

Ponedeljek, 17. 6. ob 19.30

Žiga Koritnik: Cloud 9

Odprtje razstave (do 1. 9. 2019)

Mala galerija

Torek, 18. 6.

Dokumentarna filma

17.00 John Zorn 2010–16

Režija Mathieu Amalric

Francija, 2017, 54 minut

Kinodvor (Naj se rola, Festival glasbenega filma)

19.45 John Zorn 2016–18

Režija Mathieu Amalric

Francija, 2018, 57 minut

Kosovelova dvorana

Petek, 21. 6.

17.00 Cloud Arrangers

Predstavitve knjige Žige Koritnika

Pogovor moderira Sonja Porle

M1 Cankarjevega doma

Sobota, 22. 6.

9.30 Boštjan Gombač & Zlatko Kaučič

Koncert za otroke (od 1 do 99 let)

Zlatko Kaučič, tolkala; Boštjan Gombač, vse drugo

Velika sprejemna dvorana

9.30–18.00 Jazz bazar

Glasbeni sejem

Velika sprejemna dvorana

14.00 Francesco Martinelli: Italijanska opera in jazz

Predavanje

M1 Cankarjevega doma

Jazz festival Ljubljana je v juniju 2019 obhajal častitljivo 60. obletnico in ostaja najstarejši neprekinjeno delujoči jazz festival v Evropi. Tudi jubilejna 60. izdaja je postregla s številnimi presežki, rekordnim številom nastopajočih (246), med njimi skoraj 100 slovenskih glasbenikov in z navzočnostjo tuje strokovne javnosti.

Najstarejši jazz festival v Evropi je leta 2018 prejel nagrado Evropske jazz mreže (Europe Jazz Network) za drzen in vizionarski program, kakršen je bil vodilo tudi 60. Jazz festivala Ljubljana: improvizacija in sodobnejše glasbene prakse so se naslonile na k jazzovski tradiciji usmerjene glasbenike in ustvarile 5-dnevni praznik jazzu, v najširšem pomenu besede te glasbene zvrsti.

Več kot štiri tisoč obiskovalcev, štirikrat razprodan Klub Cankarjevega doma, v celoti izveden osrednji in spremljevalni program ter oba osrednja dogodka: maratonski 4-urni koncert Bagatelles, na katerem je glasbo Johna Zorna preigralo štirinajst zasedb, in koncert ameriške zvezdniške zasedbe Snarky Puppy v Križankah.

Jazz festival Ljubljana je medijsko odmeval v več državah, omenjajo ga presežne recenzije.

»Že lani mu je Europe Jazz Network podelil nagrado za 'najdrznejši program', kar si tudi letos – ob okroglih šestdesetih letih delovanja – očitno šteje v ponos, saj se ne uklanja grozovitim pop trendom jazz festivala bližnjega centra kakovosti Dunaja ter ne stopiclja za podobnimi smernicami velikanov, kot sta North Sea Jazz in Montreaux. Jazz festival Ljubljana (še) shaja brez pogojev in pričakovanj po širitvi, rasti, spektakularnosti, dostopnosti ter zahtev generalnih pokroviteljev multinacionalnih konglomeratov pa tudi državnih instanc.« (Borka, Mladina)

»Če komu pristoji oznaka multi-, je to nedvomno John Zorn. Je multiinstrumentalist s širokim razponom glasbenih zvrsti in žanrov, multikulturnost zanj ni modna in šik oznaka, temveč resnična identifikacija z različnimi kulturami.« (Peter Rak, Delo)

»... mladi jazzisti so v pravilno nadgrajenem projektu Abeceda II. improvizirali v nenavadnih formacijah in ktičkih ter s svojimi duhovitimi intervencijami rahljali okostenelo razumevanje jazza in ustvarjanja nasploh.« (Katja Utrša, Dnevnik)

»To je zelo opogumljajoče. Veselim se naslednjih štiridesetih let na Jazz festivalu. Skupaj z novimi generacijami.« (Marko Crnkovič, Fokusfokus)

»... predstavniki najodličnejših newyorških glasbenikov so Zornove Bagatelles prerešetal z navdušujočo suverenostjo. Enominutne menjave scene so potekale kot po maslu ...

Na festivalu je nastopilo več slovenskih umetnikov, ki pa niso pustili večjega vtisa. Pianistka Kaja Draksler – domačinka, ki danes po dolgem bivanju v Amsterdamu deluje v Københavnu – pa je s svojim nekonvencionalnim oktetom ponudila najboljši nastop festivala, z mojstrskim podajanjem prefinjenih komornih skladb, večinoma uglasbitev poezije Roberta Frosta ... Upamo, da v prihodnjih letih obetavnim mladim slovenskim umetnikom uspe doseči vrtočlavo višino Kaje Draksler.« (Peter Margasak, Downbeat)

»Velikopotezni 10-članski Snarky Puppy je uspešno previharil viharje in navdušil množico sredi biblijske povodnji v Križankah. Dva tisoč oboževalcev je kljubovalo vremenu in neutrudno plesalo v dežju. Bogato so bili nagrajeni z nič manj kot tremi bisi, dvema več, kot bi jih lahko pričakovali v lepem vremenu. Tako se je iztekel rojstni dan, mokro in toplo.« (Kevin Le Gendre, Jazzwise)

35. mednarodni festival Druga godba

V koprodukcijskem sodelovanju z Zavodom Druga godba smo izvedli štiri koncerte, mednarodno glasbeno konferenco Jazz Connective in pogovor z Jimijem Tenorjem.

Koncerti:

22. 5. ob 17.00 Štihova dvorana

Shane Latimer (Irska)

Shane Latimer, kitara in sintetizator

22. 5. ob 20.30 Klub CD

Maciej Obara Quartet (Poljska)

Maciej Obara, altovski saksofon; Dominik Wania, klavir; Max Mucha, kontrabas; Michał Miśkiewicz, bobni

22. 5. ob 22.00 Klub CD, Cankarjev dom

The Brother Moves On feat. Bowrain (Republika Južna Afrika, Slovenija)

Siyabonga Mthembu, glas; Zelizwe Mthembu, kitara in glas; Ayanda Zalekhe, bas kitara in glas; Simphiwe Tshabala, bobni in glas; Tine Grgurevič (Bowrain), klavir in klaviature

23. 5. ob 17.00 Štihova dvorana

iT: Another Crying Game (Slovenija)

Irena Tomažin Zagoričnik, glas in zankanje

Mednarodna glasbena konferenca Jazz Connective

Uvodna javna konferenca

Sreda, 22. maj ob 10.00, CD M4

Inovativna glasba v Evropi

Miha Zadnikar

Javna okrogla miza 1

Sreda, 22. maj ob 11.30, CD M4

Razvoj občinstva inovativne glasbe

Glavni govorci: Mathieu Durand, Cormac Larkin, Ellen Cranitch, Miha Zadnikar

Javna okrogla miza 2

Sreda, 22. maj ob 14.00, CD M4

Umetniško kroženje in mednarodna omrežja

Glavna govorca: Kenneth Killeen, Kim Macari

Delavnica 1

Četrtek, 23. maj ob 10.00, CD M3

Oblikovanje vsebine: postati medij

Delavnica je izhajala iz treh študij primera in je potekala v odprtem pogovoru.

Delavnica 2

Četrtek, 23. maj ob 11.30, CD M4

Mediji in vplivneži

Delavnica je izhajala iz treh študij primera in je potekala v odprtem pogovoru.

Delavnica 3

Četrtek, 23. maj ob 14.00, CD M4

Orodja za kroženje umetnikov

Delavnica 4

Četrtek, 23. maj ob 15.30, CD M4

Vključevanje: ženske v jazzu

Delavnica izhajala iz treh študij primera in je potekala v odprtem pogovoru.

Delavnica 5

Petek, 24. maj ob 10.00, CD M4

Razvijanje novosti: kako preoblikovati kreativno industrijo

Pogovor:

21. 5. ob 18.00 M1

Jimi Tenor, pogovor je moderiral Borja Močnik

Cankarjev dom je ob 35. letnici festivala nudil Drugi godbi prvi dom. Že tradicionalno sta se v Klubu CD zgodila dva izmed vrhuncev festivala z odličnima nastopoma Macieja Obare in The Brother Moves On feat. Bowrain, hkrati pa je v sejnih sobah potekala pomembna glasbena konferenca Jazz Connective, s profesionalci, ki so prišli na festival iz sedmih partnerskih mest projekta (Lyon, Lodz, London, Dublin, London, Birmingham, Ljubljana) in domačimi profesionalci, ustvarjalci in drugim občinstvom. Cankarjev dom je tako v največji meri prispeval k uspešni in mednarodno odmevni izvedbi festivala.

Dva večera slovenska jazz v Budimpešti

Kot plod Evropske jazz konference v Ljubljani je Cankarjev dom logistično sodeloval pri izvedbi dvodnevne programa slovenskega jazz v klubu BMC v Budimpešti (1. in 2. februarja 2019), kjer so se predstavili Drago Ivanuša s solo recitalom na klavirju, DrummingCellist ter skupina Teo Collori & Momento Cigano. Vsi koncerti so navdušili zbrano občinstvo v klubu Orpheum v zgradbi BMC, ki je bil drugi dan celo razprodan (120 obiskovalcev).

Festival Sonica 2019: Varuhi

Abul Mogard (audio-vizualen koncert)

Lucy Railton (čelo, elektronika)

Festival Sonica je ponovno gostoval v Cankarjevem domu. Tokrat je predstavil dvojni koncert dveh mednarodno priznanih umetnikov, Abula Mogarda iz Srbije in Angležinje Lucy Railton, ki živi in ustvarja v Berlinu. Koncert je privabil veliko število mladih obiskovalcev, ki so z velikim zanimanjem sprejeli novo zvočnost mladih ustvarjalcev.

2.3 Popularna glasba

Izvedli smo 14 načrtovanih glasbenih večerov šansona in popularne glasbe ter nenačrtovane koncerte Marka Breclja, Boža Vreča, Nike Solce.

Klemen Slakonja in Big Band RTV Slovenija

Posebni gost: Tadej Toš; dirigent: Lojze Kranjčan

Klemen Slakonja in Big Band RTV Slovenija sta bila enačba za nepozaben glasbeni večer, prepojen s Klemnovim glasbenim, igralskim in humornim darom. Tokrat se jima je na odru pridružil še en vsestransko nadarjen televizijski voditelj, komik, Klemnov stanovski kolega in prijatelj Tadej Toš.

Ponovitev uspešnice leta 2018!

Svetlana Makarovič

Namesto rož

Jubilejni lirično-grenki kabaret

Gostje: Iztok Mlakar, Janja Majzelj, Tomaž Mihelič, Višnja Fičor, Martina Feri, Miha Bezeljak, Ivan Rupnik, Aphra Tesla, Anja Novak, Andrej Rozman Roza, Brane Završan, Nina Valič, Aljaž Jovanovič, Martina Maurič Lazar

Glasbena spremljava: Joži Šalej, piano; Klemen Bračko, violina; Blaž Trček, saksofon; Andrea Pandolfo, trobenta; Nino de Gleria, bas; Blaž Celarec, bobni

Režija Neda R. Bric, video Pila Rusjan

Odlično režiran in izveden glasbeno šansonjerski dogodek v treh delih v razprodani Gallusovi dvorani (1488 obiskovalcev).

»Nazadnje, a nikakor najmanj pomembno pa je vendarle treba omeniti tudi kompozicijsko spretnost Makarovičeve, saj se njeni šansonji, ki so tudi z glasbenega – skladateljskega vidika njena avtorska dela, z lahkoto kosajo s stvaritvami največjih svetovnih šansonjerk/-erjev, kot so na primer Jacques Brel, Charles Aznavour, notorični Serge Gainsbourg in seveda Édith Piaf. Le izjemoma si Makarovičeva izposodi kompozicije drugih skladateljev (npr. drugi stavek Beethovnov 14. klavirske sonate v cis-molu, op. 27 'V mesečini' v songu Pozdravljena luna in melodija ameriške himne v Mr. John, ki pa ga tokrat nismo slišali), a vselej šegavo in v namen dosega maksimalnega poslušalskega učinka in užitka.« (Nova muska, Tine Vučko, 19. 3. 2019)

40 Zoran Predin

Zoran Predin, glavni vokal, ritem kitara; Damir Kukuruzović, solo kitara; Bruno Urlič, violina, spremljajoči vokal; Željko Bilbija, bass, spremljajoči vokal; Miroslav Čehaić, ritem kitara; Matija Dedić, koncertni solo klavir; Anej Kočevar, bas kitara, spremljajoči vokal; Luka Čadež, bobni; Tine Čas, solo kitara; Boštjan Artiček, koncertni klavir, hammond orgle

Akademski pevski zbor Tone Tomšič

Še koncert ob obletnici, tokrat 40-letne ustvarjalnosti Zorana Predina. Koncert je bil zelo dobro pripravljen, z odlično scenografijo in izvedbo vseh nastopajočih. Po več letih ponovno odličen obisk na koncertu Zorana Predina in navdušeno občinstvo.

Marko Breclj

Večkrat me je veselilo!

Performens v štirih dejanjih

1. Performans »Uvodna jed«
2. Petjekorakanje »Štetje v jeseni« in projekcija »Obredna daritev«
3. Moje krave molznice (kantavtorski nastop)
4. Sveži Mehki terorizem (komentirane video projekcije)

Verjetno eden zadnjih nastopov Marka Breclja, kjer je predstavil ustvarjanje zadnjega obdobja in ga začinil z odličnim kantavtorskim nastopom.

Laibach

Ena najbolj legendarnih in svetovnemu občinstvu znanih slovenskih umetniških skupin je novembra 2018 objavila novi album z naslovom The Sound of Music, ki se veže na njihovo gostovanje v Severni Koreji ter na sočasen izid knjige in Bluray, filma o tem gostovanju.

Zasedbi Laibach sta se poleg Marine Martensson in Borisa Benka na odru pridružila še otroški pevski zborček Edelweiss in godalni sekstet Do-Re-Mi pod taktirko Primoža Hladnika, publiko pa je uvodoma nagovoril prečastiti Peter Mlakar. Koncert je bil razprodan (1376 obiskovalcev).

Josipa Lisac

Povratek Josipe Lisac v Cankarjev dom po nekaj letih je doživel neveljaten uspeh, saj se še ni zgodilo, da bi umetnica razprodala Gallusovo dvorano že nekaj dni pred koncertom. Občinstvo je doživelo tipičen nastop Josipe Lisac in spremljevalne zasedbe z imenitim izborom najlepših pesmi z njenega bogatega repertoarja. Koncert je bil razprodan (1513 obiskovalcev).

Panda: Daleč stran od ponorelega sveta

Andrej Pompe, klaviature; Vlado Pirc, bas; Samo Pirc, kitara; Damjan Mulej, bobni; Nina Bauman, glas
Gostje: Aleksandra Ilijevski (Pliš), Jernej Dirnberk (Mi2), vokalni bend Kreativno in Primož Fleishman, saksofon

Zdaj že legendarna slovenska pop skupina Panda je z gosti predstavila novi album Daleč stran in navdušila predvsem svoje fene, ki so prišli na koncert.

Božo Vrečo

Dva razprodana koncerta (skupaj 1076 obiskovalcev) v Linhartovi dvorani sta imela skoraj spektaklno razsežnost, saj tolikšnega zanimanja in navdušenih obiskovalcev že pred dogodkom doživimo le redko. Božo Vrečo, pevec sevdaha in strasten performer, z zunanjo podobo, ki jo opredeljuje žensko-moška dvojnost, odlično dopolnjuje glasbeno in umetniško izraznost. Umetnikove edinstvene a cappella poudaritve otožnih in tragičnih ljubezenskih skladb se pojavljajo tudi v gledaliških produkcijah in dokumentarjih. Celo New York Times omenja njegov »angelski« glas ter umetnika in njegovo delo šteje kot »sinonim za svobodo«. Nekako tako sta izzvenela tudi njegova koncerta, ki kar kliče k ponovnemu vabilu.

Rade Šerbedžija & Zapadni kolodvor

Rade Šerbedžija je ena največjih igralskih osebnosti v prostoru nekdanje Jugoslavije, njegovo življenje so filmi in teater, njegova strast pa koncertni odri. Tudi Gallusova dvorana, kjer redno predstavlja svoj železni repertoar uspešnic in nove pesmi. Na odru je velik šansonjer in karizmatični performer, ki ne glede na kvaliteto nastopa navduši občinstvo. Tako je bilo tudi tokrat.

Dan D

Dan D so svojevrstna posebnost slovenske rock glasbe. Status enega najpopularnejših domačih bendov so brez pomislekov žrtvovali za svobodno izražanje, raziskovanje različnih glasbenih form in preizkušanje poslušalcev z izzivi zunaj običajnega območja udobja. Za dva razprodana koncerta (skupaj 479 obiskovalcev) v Klubu CD so si skupaj s tehnično ekipo CD zamislili drugačno postavitev odra, ki je bil postavljen proti ljubljanskemu gradu, dodatek pa je bil stranski oder, kjer so izvedli svoj akustični program Tiho. Vsekakor enkratna glasbena dogodka, ki ju bo zaradi tehničnih omejitev skoraj nemogoče ponoviti v takšnem kontekstu.

Mef in NOB: Ma ne že spet ... Mef

Nov album, nove pesmi, stari in novi glasbeni sodelavci in prijatelji, zbrani v projektu imenovanem Narodnoosvobodilni bend. To je bila vsebina tistega nedeljskega glasbenega večera, ki ga pripravlja Drago Mislej Mef, kantavtor, besedilec, novinar, radijski voditelj, Izolan, Postojnc, oziroma, kot sam pravi, multipraktik s primesmi lenobe. Ob hudomušnem nastopu je potrebno izpostaviti predvsem produkcijo koncerta (zvok, luč, scena), ki je bila primerljiva samo s koncerti Vlada Kreslina.

Nika Solce: Ko duše pokličem

Nika Solce, vokal, ukulele, kitara; Igor Bezget, arabska lutnja, sarod, kitara; Stephan Steiner, nyckelharpa, violina, harmonika; Mary Servatius, violončelo; Ana Lazar, violina; Ajda Cvek, violina; Klemen Krajc, kontrabas

To je bila premiera novega albuma Ko duše pokličem pevke in glasbenice Nike Solce s prvič uglasbeno in še povsem nepoznano poezijo slovite popotnice Alme M. Karlin, ki sta jih pred dvema letoma v arhivih Nuka odkrili Nika Solce in Jerneja Jezernik, raziskovalka Almine zapuščine in prevajalka Alminih del iz nemškega v slovenski jezik. Nastal je čudovit projekt.

Koncert je bil posvečen stoti obletnici poti Alme M. Karlin okoli sveta, ki se je začela prav na ta dan ob isti uri. Odlična promocija koncerta je privabila veliko število obiskovalcev, ki so z velikim zadovoljstvom sprejeli večplasten nastop, ki je bil obogaten z branjem poezije Alme M. Karlin.

Vlado Kreslin: Kreslinovanje

Mali bogovi, Beltinška banda

Gost Slovenski nacionalni mladinski orkester pod vodstvom Žive Ploj Peršuh

Ponovno trije nepozabni večeri z Vladom Kreslinom in gosti z odlično glasbo, priredbami in kraljevsko produkcijo (skupaj 4513 obiskovalcev), ki se z leta v leto izboljšuje in tudi s tem prepričuje občinstvo, da obiščejo enega od koncertov vsako leto.

Prednovoletni koncerti

Rudi Bučar

Ponovno prednovoletno srečanje z vodilnim istrskim kantavtorjem, ki je za tokratni nastop malce priredil repertoar in povabil druge goste. Veliko dobre volje na odru in pod njim, prednovoletna istrska poslastica v razprodanem Klubu CD (250 obiskovalcev).

Dovč & Gombač

Razprodani koncert v sklopu Cankarjevih torkov je bil razlog, da smo umetnika ponovno povabili in vse razen datuma in drugega občinstva je bilo enako. Odlična glasbenika, dovršen nastop in zadovoljno občinstvo v razprodanem Klubu CD (246 obiskovalcev).

Amira & Bojan Z

Ekskluziven silvestrski koncert glasbenih zvezd

Amira, glas; Bojan Z, klavir

Vodilna sodobna pevka sevdaha in virtuozi pianist iz Pariza sta pričarala odlično ozračje. Pela ni samo Amira, ampak z njo tudi občinstvo. Med pretežno žalostnimi pesmimi je bilo veliko pristnega bosanskega humerja, glasbenika sta se zavedala priložnosti silvestrskega večera in ga obogatila tako

sebi, kot občinstvu. Dražje vstopnice niso odvrnile ljubiteljev glasbe, da si obogatijo zadnji večer v letu z izvrstno glasbo in bravuroznim nastopom vrhunskih umetnikov.

3. UPRIZORITVENE UMETNOSTI (GLEDALIŠČE IN PLES)

Program uprizoritvenih umetnosti Cankarjevega doma je tako kot v prejšnjih tudi v letu 2019 prinesel širok ter pester nabor projektov, nastalih v produkciji Cankarjevega doma, v koprodukciji z nevladnimi organizacijami, gostovanj domačih gledaliških hiš ter mednarodnih gostovanj. Program uprizoritvenih umetnosti ustvarja samostojna in avtonomna programska enota, ki pa svoje poslanstvo tudi v letošnjem letu uresničuje v tesni navezanosti in programski prepletenosti z ostalimi programskimi enotami. Najmočnejše je sodelovanje s kulturno-vzgojnim in humanističnim programom, čvrsto se povezuje tudi s programom resne glasbe in opere ter programom druge glasbe. Tako oblikovan program ustvarja zaokroženo sliko dinamičnega, bogatega uprizoritvenega dogajanja v Cankarjevem domu.

Med vrhunci leta lahko ponosno izpostavimo enkratni projekt, plesni diptih **Pojavitev/lzginotje** francosko-nizozemske produkcijske naveze Ballet de Marseille/ICK Amsterdam, gostovanje legendarne skupine Rosas s projektom **A Love Supreme**, brez dvoma tudi uvodno gostovanje sezone 2019/20, projekt **Histoires sans Histoires(s) – Stoletje Mercea Cunninghama**, nastal v produkciji slovitega Baleta iz Loraina.

Od domačih ustvarjalcev je brez dvoma kreativni vrh pomenil koncertni performans Leje Jurišič ter Milka Lazarja, **De facto (pojdi s seboj)**, nikakor ni mogoče zaobiti gostovanja vrhunskega plesnega diptiha **Hora-Cantata** (SNG balet Maribor), predvsem pa praznične besedila vrhunske slovenske dramatičarke Simone Semenič, **to jabolko, zlato**, nastale v režiji Primoža Ekarta. Za odličen iztek leta je poskrbel kanadski sodobni cirkus, Cirque Eloize s projektom **Hotel**.

Sicer je bila dinamika projektov uprizoritvenih umetnosti visoka že povsem od začetka leta. Januar so začeli številni projekti iz cikla Maribor je naš, s katerim je Cankarjev dom skupaj z SNG Maribor obeležil stoto obletnico delovanja mariborske gledališke institucije. Gostili smo dve baletni produkciji, **Peer Gynt** ter **Smrt v Benetkah** (tudi del abonmaja Veličastnih 7), gledališki del je predstavljala produkcija aktualne gledališke sezone, **Somrak bogov**.

Drugo polovico programa Veličastnih 7 sezone 2018/19 je nadaljevalo gostovanje marsejske opere in skupine ICK Amsterdam s projektom **Pojavitev/lzginotje**, sledilo je gostovanje skupine Rosas **A Love Supreme**, zaključil pa obisk Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba z uspešnico, dramatisacijo romana Kristijana Novaka **Cigan, ampak najlepši** (režija Ivica Buljan). Uvodnemu gostovanju Baleta iz Loraina je sledilo gostovanje SNG Balet Maribor, program Veličastnih 7 pa se je iztekel z izredno duhovitim in vrhunsko izvedenim projektom **Hotel** kanadske skupine Cirque Eloize. December je bil tudi čas gostovanja Narodnega gledališča Beograd s črno komedijo Dušana Kovačevića, **Balkanski špijon**.

Koprodukcije z nevladnimi ustvarjalci je maja nadaljevala plesalka in performerka Leja Jurišič, ki je skupaj z glasbenikom Milkom Lazarjem ustvarila »koncertni performans« **De Facto (sama s seboj)**. Konec maja je že tradicionalno pripadel novi izdaji kabaraške parodije na evrosong **Improvizija**. Zaključni projekt sezone 2018/19 je pripadel koprodukciji **Ljubi me nežno**, v kateri sodelujejo glasbenika Kristijan Kranjčan ter Tsarina Marinkova ter plesalca Žigan Kranjčan ter Kristina Šajtošova. Uvodni projekt sezone 2019/20 je bil projekt **Human** koreografke Kjare Wursta, serijo gostovanj je nadaljevalo gledališče Anton Podbevšek Teater iz Novega mesta s predstavo **Gnus, besede in reči**, domačo gledališko produkcijo pa je zaključila praznična besedila **to jabolko, zlato**.

Projekti, nastali v koprodukciji s Cankarjevim domom, priznanje svoje kvalitete dobivajo tudi s strani vabil na gostovanja in festivale. Tako so bile predstave **iCankar** ter **Rožnati trikotnik** del tekmovalnega programa zadnje Zlate paličice, Rožnati trikotnik je bil uvrščen v tekmovalni program umaškega festivala Zlati lev, **De facto** je gostoval v spremljevalnem programu Borštnikovega srečanja, vsi projekti pa tudi gostujejo po različnih uprizoritvenih prizoriščih po Sloveniji.

Zaradi bolezni v ustvarjalni ekipi je bila odpovedana koprodukcija **Oleanna**. Bolezen (poškodba ustvarjalca) je bila tudi razlog, da je projekt **DE-SET**, s katerim plesna skupina MN Dance Company obeležuje desetletnico delovanja, prestavljen na marec leta 2020. Zaradi finančnih razlogov je bila na december 2020 prestavljena premiera koprodukcije **Male skrivnosti**, ki nastaja v produkciji Zavoda Matafir ter v režiji Jake Andreja Vojevca.

Terminski načrt so uspešno nadomestile ponovitve koprodukcij iz prejšnjih sezon. **La musica II, iCankar, Neustrašna raziskovalka** ter **Rožnati trikotnik** so projekti, premierno izvedeni v letu 2018, ki pa so bili (in še bodo) zaradi izrednega zanimanja publike na program uvrščeni tudi v letu 2020.

Gostovanje **Balkanskega špijona** Narodnega gledališča Beograd je bilo zaradi velikega zanimanja izvedeno dvakrat. Novoletno gledališko gostovanje, načrtovano za Linhartovo dvorano, je nadomestilo gostovanje v Kosovelovi dvorani, **Lepi dnevi v Aranjuezu**, nastalo v produkciji SSG Trst, Linhartova dvorana pa je gostila produkcijo **Kekec** SNG Balet Maribor.

Program uprizoritvenih umetnosti leta 2019 tako upravičeno lahko prepoznamo kot kakovosten, produkcijsko zahteven in izvedbeno odlično izpeljan. Narava uprizoritvenih dogodkov je nagovorila izredno širok spekter publike. Tako na abonmajskih (Veličastnih 7) kot koprodukcijskih dogodkih se je povečal obisk mlajše publike in strokovno zahtevnejšega občinstva. V letu 2019 se je v primerjavi s prejšnjimi povečalo tudi število kritičnih zapisov o dogodkih uprizoritvenih umetnosti, ki so na ogled v Cankarjevem domu. Ustvarjeni so bili zapisi tako mednarodnih gostovanj, premier kot tudi tistih projektov, ki nastajajo v produkciji izven Ljubljane, torej v Cankarjevem domu zgolj gostujejo. To nakazuje tudi dejstvo, da Cankarjev dom vedno močneje postaja referenčna točka za ogled kvalitetnih projektov izven ljubljanskega »kreativnega bazena«.

3.1 Slovenske gledališke koprodukcije

Premiere

IMPROVIZIJA

Voditelj: Sašo Stare in Urška Mlakar

Igralci: Juš Milčinski, Nina Sojar Košorok, Sara Gorše, Tim Kern, Voranc Boh ...

Produkcija: KUD Sokoli Tabor in Cankarjev dom

Improvizija je gledališko-glasbena parodija blišča in bede, kot jo poseblja Evrovizija. Stilsko povsem raznovrstne zasedbe se potegujejo za naslov zmagovalne popevke Improvizije 2019. Besedilo in glasba sta prepuščena spontanemu navdihu, naslove popevk določi občinstvo, improvizatorji pa se morajo spopasti tudi z različnimi gledališkimi izzivi. Nepozaben dogodek povezuje izjemno očarljiv, briljantno uigran in s šalami oborožen voditeljski par, ki predstavi srce parajoč zgodbe sodelujočih posameznikov in skupin z vsega sveta.

Improvizija iz leta v leto opravičuje svoj obstoj in smisel. Naprej zaradi vedno večje čudaškosti samega izbora evrovizijske popevke, ki si tovrstno – improvizacijsko – zrcalo nedvomno zasluži. Predvsem pa zato, ker je projekt prava mala šolska ura improvizacijskega gledališča. Ekipa ima namreč dolgoletne izkušnje, je profesionalna, odlično obvlada oder, vsako leto je obogatena z novimi člani. Predvsem pa je – nepredvidljiva, igriva, impulzivna in nadvse – zabavna. Publika to izredno ceni in spoštuje, zato se tudi obisk Improvizije vsako leto povečuje.

to jabolko, zlato

Režiser: Primož Ekart

Avtorica besedila: Simona Semenič

Igrajo: Barbara Cerar, Mirjam Korbar, Nika Rozman, Mia Skrbina, Primož Vrhovec; dramaturginja: Simona Hamer; lektorica: Maja Cerar; kostumografinja: Jelena Proković; avtorja glasbe: Primož Hladnik in Boris Benko (duo Silence); vokalistka: Nina Šardi JunesHelen; koreografinja: Rosana Hribar

Produkcija: Imaginarni

Koprodukcija: Cankarjev dom, SNG Drama Ljubljana, MGL

Dramatičarka Simona Semenič s svojo avtorsko dramsko pisavo brez dvoma predstavlja vrh slovenske sodobne dramatike. Že zato je uprizorjanje vsake dela večkratne Grumove nagrajenke in nagrajenke Prešernovega sklada posebna čast in izziv. Če pa gre v besedilu za osvetljevanje ženske seksualnosti, pa zaradi izredno skromne produkcije, ki se ukvarja s tovrstno tematiko, to pomeni le še dodaten programski izziv.

Gledališko potenten preplet prizorov in zgodb, ki se je v edinstvenem prepletu duhovitih dialogov, mojstrskih monologov in poetičnih didaskalij uprizarjal pred gledalcem, je režiral Primož Ekart. Z njenimi deli se ni srečal prvič (šlo je za tretjo režijo dram Semeničeve). Dela se je lotil izredno tenkočutno in senzibilno. Seksualna, večkrat tudi eksplicitno izražena tematika spolnosti, nikoli ni prestopila tanke meje profanosti. Istočasno se je izredno uspešno izogibal stereotipizaciji odnosov med protagonisti. Uspelo mu je ustvariti estetsko dovršeno, pretanjeno dramsko strukturo, ki je

ohranila vso duhovitost in pronicljivost dramatičarke, gledalcem pa odprla tiste svetove protagonistov, ki jih praviloma le redkoma odstremo. Odlično je uspel mizanscensko osvojiti okroglo prizorišče Štihove dvorane, z minimalnimi odrskimi sredstvi in poudarkom na subtilnem oblikovanju svetlobe je ustvaril atmosfersko močno in vsebinsko sugestivno delo. Predstava je naletela na odličen odziv publike, prav tako pozitivni so bili tudi kritiški zapisi.

»Deprivacija medtelesnih fizičnih akcij vzvratno priklicuje našo individualno domišljijo, v bistvu jo drži v šahu ves čas, vizualno dogajanje s tem soustvarjamo in vanj (naskrivaj) vnašamo lastne fantazije... Motivike istospolnosti, masturbiranja, opolzkosti in prevar avtorica vpeljuje kot povsem naravno dialektiko človeške biologije, tudi igralski registri so usmerjeni z nekakšno vsakdanjostjo, naravnostjo, brez pretiravanj ali karikatur, temveč kot prizemljene ekspresije, ki situacij ne razumejo in kažejo kot ekscesov, temveč le kot osvobodjena telesa kot taka.« (Zala Dobovšek, Dnevnik, 9. 12. 2019)

»Ekart dramo, ki prekipeva od telesnosti, telesnih sokov, gibal ter odnosnosti postavi kot nekakšno Lesedramo z minimalnim gibom in kontaktom, kar tekst – in seksualnost znotraj tega – postavlja na deklarativno raven nedovršenosti in neizpolnjenosti. Postavitev likinje kostumografsko vzpostavlja v tipski podobi »fatalek« v črnih oblačilih z rdečimi dodatki, ki jih z ikonografijo vežejo nazaj na eno od tipskih podob ženske seksualnosti, ki se konstruirajo skozi »moški pogled«, medtem ko tekst to ikonografijo presega. Postavitev skuša obenem skozi ton in način igre vzpostavljati seksualnost kot nekaj, kar naj še naprej poraja nekoliko zadrežen smeh.« (Anja Radaljac, Delo, 7. 12. 2019)

»Krožni oder Štihove dvorane je odprt, razgaljen. Igralke nagovarjajo vsaka svoj del občinstva, ubirajo več pripovednih ravni, med njimi se vrstijo polnokrvni dialogi in monologi. Hitro menjavanje prizorov skrbi za dinamičnost predstave, glasba dua Silence vzpostavlja atmosfero, pridušene luči gledalca vabijo v intimo. To jabolko, zlato je to predstava, ki ponuja veliko identifikacijskih točk, podrla pa bo tudi marsikateri tabu.« (Ana Rozman, Radio Slovenija 1, 6. 12. 2019)

Ponovitve

iCankar

Režija: Maruša Kink

Igrajo: Nataša Keser, Jure Kopušar/Vid Klemenc in Domen Valič

Koprodukcija: Zavod Margareta Schwarzwald, Cankarjev dom in Mestno gledališče Ptuj

Rožnati trikotnik

Avtor: Martin Sherman

Režija: Alen Jelen

Prevajalec: Lado Kralj

Režiser: Alen Jelen

Dramaturginja: Saška Rakef

Scenografa: Alen Jelen, Urša Loboda

Kostumografinja: Tina Kolenik

Glasbena oblikovalka in avtorica glasbe: Bojana Šaljić Podešva

Igrajo: Jurij Drevenšek, Aleš Kranjec, Anže Zevnik, Rok Kravanja, Danijel Malalan in Anđa Rupić,

Luca Skadi, Virginia Immaculata

Koprodukcija: ŠKUC, Cankarjev dom

»Temeljna angažiranost uprizoritve ni v kriku ali navidezni revoluciji, temveč v tankočutni in psihološko izjemno intenzivni igralski interpretaciji Jurija Drevenška, Anžeta Zevnika in Aleša Kranjca, prek katerih boleče polnokrvno vstopimo v dejanskost predvojne in medvojne Nemčije, v čas, ko je paragraf 175 dovoljeval poboj oseb LGBTQ+ (ali pa so manipulativne strategije poskrbele, da so se ubijale med seboj oziroma naredile samomor).« (Zala Dobovšek, Dnevnik, 12. 12. 2019)

Marguerite Duras: La musica II

Avtorica predstave/režiserka: Petra Govc

Igrata: Petra Govc in Joseph Nzobandora

Prevajalka: Suzana Koncut

Svetovalka za dramaturgijo: Mojca Medvedšek

Scenograf: Iztok Vadrjal

Kostumografinja: Sara Šmrajc Žnidarčič

Oblikovalec zvoka: Tomaž Tomljanović

Klavir: Nejc Kovač

Lektorica: Tatjana Stanič

Producentka: Petra Hazabent

Koprodukcija: Cankarjev dom in Pocket Teater Studio

Neustrašna raziskovalka, Marie Curie in radioaktivnost

Avtorji teksta: Justin Durel, Tomaž Lapajne Dekleva in David Dolamič

Režija: Justin Durel

Igrata: Tomaž Lapajne Dekleva in David Dolamič

Scenografija in kostumografija: Justin Durel, Tomaž Lapajne Dekleva in David Dolamič

Grafično oblikovanje: Rahela Klopčič

3.2 Gledališka gostovanja iz Slovenije

Drama SNG Maribor

Somrak bogov

Ivor Martinič po filmskem scenariju Luchina Viscontija, Enrica Mediolija, Nicole Badalucca

Režija: Dalibor Matanič

Igrajo: Petja Labovič, Nataša Matjašec Rošker, Kristijan Ostanek, Davor Herga, Eva Kraš, Timon Šturbej, Žan Koprivnik, Miloš Battelino

Produkcija: SNG Maribor

Čas v začetku odrske interpretacije filmske klasike se zdi urejen, vsak ima svoje mesto za družinsko mizo in določljiv položaj v jeklarskem imperiju. Rojstnodnevno zabavo družinskega patriarha prekine udarna novica o požigu Reichstaga, in slavljenec, predstavnik staronemške aristokracije, je še isto noč umorjen. Po smrti magnata se poženejo mlinska kolesa boja za dediščino, v duhu novo vladajočih silnic ... Medsebojni spopadi v režiji sicer znanega hrvaškega filmskega režiserja Daliborja Mataniča družinski spopadi razkrivajo najsrhljivejše patološko spervtirane želje in brezkompromisno egoistično vodene interese.

Mojca Podlesek na spletnem portalu Koridor gostovanje Somraka bogov v Ljubljani pospremi z mnenjem, da *»navkljub tehnološki zatajivosti in nekoliko zmečkanem stopnjevanju dogajanja predstavi Somrak bogov skozi izčiščeno simboliko in jasno sporočilnostjo uspe sprožiti nekaj premišljanj o aktualni družbeni situaciji.«*

Anton Podbevšek Teater in Studia humanitatis

Gnus, besede in reči

Besedilo: Jean-Paul Sartre, Michel Foucault

Režija: Matjaž Berger

Nastopajo: Pavle Ravnohrib, Barbara Ribnikar, Janez Hočevar, Irena Yebuah Tiran, Leticia Slapnik Yebuah, Duo Silence

Koprodukcija: Anton Podbevšek Teater in Studia humanitatis; v sodelovanju s Cankarjevim domom Ljubljana

Antoine Roquentin, osrednji lik Sartrovega romana *Gnus*, doživlja strah in gnus ob mrtvih stvareh, ki so del narave, ob predmetih, ki so izdelki človeka, ter ju doživlja v stiku z drugimi ljudmi in njihovim telesom. Preobraziti besede filozofskega romana *Gnus* v material za odrsko uprizoritev je izziv vsakega gledališkega ustvarjalca. Delo je namreč tako močno zaznamovano z mislimi (in dnevi) ene same osebe. Poleg Antoina Roquentina sta pomembnejša lika samo še dva: poleg Anny še Samouk, moški, ki ga Antoine srečuje v knjižnici, nekdanji vojni ujetnik in samooklicani humanist, ki ga skozi življenje žene nekaj, kar opisuje kot vsesplošno ljubezen in ganotje do človeštva, čeprav razlogov za te občutke ne zna nič bolje pojasniti ali utemeljiti, kot Antoine in Anny drug drugemu in sebi pojasnjujeta koncept *Gnusa* ali pa, v Annyjinem primeru, popolnih trenutkov in privilegiranih situacij. Izziv uprizarjanja »neuprizorljivega« je režiserju projekta Matjažu Bergerju izredno uspel. Enourneta etuda *Gnus, besede in reči* je uspešna zaradi vsaj dveh razlogov: prvič je uspela znotraj na videz nedramskega besedila izpostaviti močno idejno napetost različnih filozofskih pogledov na temeljna bivanjska vprašanja. To pa je storila na avtorsko režijsko in tudi estetsko prepoznaven način. Ta je pri publiku tudi zaradi rednih gostovanj v Cankarjevem domu postal že jasen in prepoznaven znak dela Matjaža Bergerja. S projektom *Gnus, besede in reči* Berger namreč nadaljuje uprizarjanje kardinalnih domačih in tujih ustvarjalcev s področja literature (Kosovel) in filozofije (Žižek, Sartre ...). Odmik od klasične odrske naracije, težnja k lirski atmosferi pogostoma zapletenih miselnih struktur in izdelana odrska podoba (scenografija, luč, tudi glasba) so Bergerjevi prepoznavni znaki. Ti – dokazano – imajo svojo publiko tudi v Ljubljani, ki njegova dela hvaležno sprejema. Gre namreč za gledališko ustvarjanje, ki se ne prilagaja aktualnim gledališkim trendom, pač pa »rase samo iz sebe« in je ravno zato za gledalce še bolj vznemirljivo.

3.3 Gledališka gostovanja iz tujine

Cigan, ampak najlepši

Avtor besedila: Kristian Novak

Dramatizacija: Ivor Martinić

Režija: Ivica Buljan

Produkcija: HNK Zagreb

Roman mladega hrvaškega pisatelja Kristijana Novaka *Cigan, ampak najlepši* v režiji Ivica Buljana je natančna družbena in čustvena topografija različnih identitet. Ivica Buljan gledališko odlično razvije odrski potencial romana, ki zaposluje skorajda celoten igralski ansambel HNK iz Zagreba. Črpa iz razkošnega pisateljevega stila, zgrajenega iz elementov kriminalke, melodrame, dokumentarnega materiala, socialne drame z elementi popularne (sub)kulture, ki vključuje tudi romske pesmi, od katerih je najpopularnejša tista, po kateri naslov nosita tudi roman in predstava.

Praktično celoten ansambel Drame HNK Zagreb je ponovno potrdil, da gre za enega kreativno najmočnejših igralskih zasedb v regiji. Popolna izvedbena suverenost in obvladovanje odra Linhartove dvorane sta debele tri ure, kolikor traja predstava, zagotavljale igralski, torej tudi gledalčev, užitek. Aktualnost besedila – migracije, korupcija, medijska ne/kultura – ne bi mogla biti večja, režija Ivica Buljana je odlično nadzorovala simultano »vožnjo« vsaj štirih ključnih zgodb in vse skupaj presunljivo pripeljala do grenkega in tragičnega konca. Še enkrat, stilno usklajena ansambelska igra je bila tista, zaradi katere je dvorana ekipi poklonila enega daljših in srčnejših aplavzov. Popolnoma upravičeno.

Balkanski špijon

Besedilo: Dušan Kovačević

Režiserka: Tatjana Mandić Rigonat

Igrajo: Ljubomir Bandović; Nila Mihailović; Dušanka Stojanović Gild; Katarina Marković; Milutin

Milošević; Vanja Milačić; Tatjana Mandić Rigonat; Irena Popović Dragović

Produkcija: Narodno gledališče Beograd

Najnovejša različica Balkanskega špijona enega največjih mojstrov komedije s prostora nekdanje Jugoslavije, Dušana Kovačevića, je po gostovanju po prostorih nekdanje Jugoslavije in številnih prejetih nagradah svojo izredno uspešno gledališko pot nadaljevala tudi v Ljubljani. Ne glede na to, kje gostuje, v Sarajevu, na Dubrovniških poletnih igrah, Reki ali Zagrebu, je Balkanski špijon vedno odlično sprejet in razprodan (1056 obiskovalcev). To potrjuje na eni strani neizčrpen genij Kovačevićevega pisanja, na drugi njegova umetniška univerzalnost, hkrati pa tudi odlična aktualna uprizoritev, ki jo podpisuje režiserka Tanja Mandić Rigonat. V njej pa nastopa izredno posrečena igralska kombinacija, v kateri kraljujeta Ljubomir Bandović v naslovni vlogi in Nela Mihajlović kot njegova žena. Svežino in dinamiko pa v polnokrvno predstavo vnašajo še glasbeniki v živo in karizmatična kabaretna pevka. Podobno je bilo tudi v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma, v kateri smo projekt zaradi velikega povpraševanja namesto načrtovane ene gostili dve ponovitvi.

Univerzalnost Kovačevićevega pisanja in detektiranje osnovnih bivanjskih problemov je tisto, kar njegova dela, tudi Balkanskega špijona, dela primerne uprizarjanja v vseh časih. Tip komike, neposreden, izviren, tudi ironičen, celo ciničen a vseeno vedno odpuščajoč, je zgolj še en od elementov, ki potrjujejo upravičenost uprizarjanja. Delo je prav za tokratno uprizoritev bilo dopisano s strani avtorja, režijsko tudi nadgrajeno z glasbo v živo, kabaretskimi songi in različnimi video materiali. Dobri dve uri trajajoča predstava se je tako začela kot končala v visokem ritmu, brez padcev v napetosti in odrski dinamiki. Kot rečeno, besedilo je temelj, vseeno pa je odrska prezenca bila ves čas suvereno v rokah nosilnih igralskih vlog. Kardinalna vloga je pripadla Ljubomiru Bandoviću, ki je s svojo temperamentno prezenco izredno uspešno nosil težo celotne uprizoritve. Še več, njegova navidezna lahkotnost praktično nenehne prisotnosti na odru je potrditev vrhunskega igralskega talenta, ki ga je režija odlično izkoristila in ustvarila eno ključnih komediografskih del v zadnjem obdobju z nekdanjega skupnega področja.

Lepi dnevi v Aranjuezu

Besedilo: Peter Handke

Režiser: Igor Pison

Prevod: Štefan Vevar

Igrata: Nataša Barbara Gračner; Ivo Ban

Produkcija: SSG Trst

Veliko je predstav, a redke najbolj neposredno soočijo aktualnega Nobelovega nagrajenca za literaturo ter dva velikana aktualne slovenske igralske srenje. Na enem stolu sedi Nataša Barbara Gračner, drugega zaseda Ivo Ban. In govorita. O sebi, njunem bivšem razmerju, o svetu, o življenju.

Minuciozna režija Igorja Pisona jima pušča vso ustvarjalno svobodo, redko posega v njuno delo, vztraja pa na detajlu. In ravno to, detajli – igralski – so tisto, kar delo vedno znova dela izredno sveže in dinamično. In zato vredno vedno vnovičnega povabila za gostovanje v Cankarjevem domu.

Hotel

Umetniški vodja: Jeannot Painchaud

Režiser: Emmanuel Guillaume

Glasba: Éloi Painchaud

Produkcija: Cirque Éloize

Hotel je zgodba o nekem kraju, prepolnem zgodb, o prostoru, kjer se z ljudmi srečamo praviloma enkrat in nikoli več, pa še to zgolj za hip. Hotelsko osebje, od pikolovskega Majordoma in sobarice Soubrette do junaškega hišnika in njegovega neločljivega psa, Carpette, je zaupen očevidec vseh teh življenjskih zgodb čudaških, samosvojih in vseh po vrsti zanimivih posameznikov: zapuščene neveste iz vrhnjega nadstropja, prismojenega Hotel je radosten vmesni postanek, kjer se usode križajo, trčijo in zoperstavljajo dovolj dolgo, da porodijo anekdote in spomine. Osupljive pripetljaje razkriva pogled v hotelsko preddverje, katerega notranjost prehaja od dekorja dvajsetih let 20. stoletja do futurističnega oblikovanja štiridesetih let 21. stoletja, z občasnimi utrinki sedemdesetih. To je bila ključna misel ustvarjalcev in članov skupine Cirque Éloize pri snovanju jubilejne predstave Hotel, ki je nastala ob praznovanju 25-letnice delovanja danes ene največjih cirkuških atrakcij. Z dih jemajočimi spretnostmi in vragolijami, izvirnostjo in domišljijo so v Gallusovi dvorani s predstavami Nomade (2005) Nebbia/Megla (2007) in Cirkopolis (2012) že navdušili naše občinstvo.

Kanadska skupina Cirque Éloize še kako dobro obvlada svoje poslanstvo – ustvarjanje in predstavljanje sodobnega cirkusa. Še kako dobro se zaveda, kako se stvari lotevati, kaj sodobni cirkus je in kaj sam pojem cirkusa pomeni. Pri tem izhaja iz temeljnih izhodišč same ustvarjalne umetnosti – cirkus je medij, ki je bil rojen na ulici, iz nje izhaja in se iz nje tudi napaja. Je medij, ki išče neposreden kontakt, od njega živi, je od njega povsem odvisen. Torej mora že v izhodišču biti komunikativen, neposreden, duhovit, drzen, fascinanten. Predvsem pa mora zabavati, ne glede na to ali gre za akrobatske točke, plesne in pevske prizore, različne oblike komičnega. In vse to je Cirque Éloize s projektom Hotel tudi »dostavil«: uro in pol produkcijsko odlično izpeljanega dogodka, vzorčnega prikaza ekipnega odrskega fluida, male šole vzpostavljanja komunikacije s publiko in njenega neposrednega animiranja, vrhunsko akrobatiko, vmes pa ... nenehno dotikanje tistih manj svetlih točk, ki pa jih vedno znova prekrijejo tiste svetlejše, h katerim težimo prav vsi in zaradi katerih se tako radi prepustimo cirkuškim ustvarjalcem.

3.4 Plesne koprodukcije

DE FACTO (pojdi s seboj)

Koreografija: Leja Jurišić

Glasba: Milko Lazar

Scenografija: Petra veber

Produkcija: Pekinpah in Triola

Koprodukcija: Cankarjev dom

Koreografinja in performerka Leja Jurišić, skladatelj in glasbenik Milko Lazar ter scenografinja Petra Veber so umetniki, ki ji družijo strast do umetniškega ustvarjanja in brezkompromisno vztrajanje pri ideji, da je umetnost pomemben gradnik družbe. To je tudi vodilo njihovega projekta De Facto. V njem orkester ostane brez glasbenikov, plesni ansambel brez plesalcev, soočeni smo s praznino.

Luka T. Zagoričnik na portalu neodvisni.art v članku Dekonstruirana faktografija zapiše, da ustvarjalcema »uspe ustvariti enovit odrski organizem, ki ne spregovarja skozi zamike, odsotnosti ali skozi vmesne prostore in naključne trke treh različnih form izraza v maniri, ki jo je dvojec Cunningham-Cage zakoličil v sodobnem plesu: Lazar in Jurišić se v spoju plesnega, glasbenega in performativnega gibljeta v širokem referenčnem polju, razpetem med tradicijo in sodobnimi pristopi, med preteklostjo in aktualno sedanostjo, med formami, ki jih spajata, a hkrati dekonstruirata. Lazar in Jurišić ob tem nase prevzameta vse, vso težo teh prehajanj, gledano širše sta de facto tipičen umetniško-kulturni multipraktik, vse v enem, ujet v aktualna produkcijska razmerja v našem kulturno-umetniškem miljeju. Dvojec vzame to skrajno zares, z intenzivno in suvereno eksekucijo, suvereno izvedbo, ki plesno telo vpne v številne izrazne moduse, Lazarjevo glasbo in izvajalsko prakso pa do enega njegovih vrhuncev.«

Živa Kadunc na spletnem portalu koridor v članku De facto (pojdi s seboj) zapiše, da »v predstavi raziskujeta nepredvidljiva presečišča in korelacije giba in zvoka, avtorja pa predstavo opisujeta kot

iskanje sledi do resnice sodobnega človeka. Umetniška individualista v sodelovanju tu presegata sama sebe, tudi po gledališkem listu sodeč, saj gre zasluge za celoten ustvarjalni proces in seveda rezultat pripisati le njima.»

Kritičarka Pia Brezavšček v Dnevniku (21. 5. 2019, Resnica je v redukciji) zapiše, da *»Če je sodobni ples prehodil dolgo pot, na kateri se je otresel odvisnosti od glasbe in postal avtonomen, se zdi, da v primeru dueta Lazar-Jurišić vstopa nazaj v odnos z glasbo popolnoma osamosvojen: tako neodvisen je, da si zlahka privošči celo plesanje na takt (metronoma). Drugače kot v duetu z Mandičem, kjer je, četudi nehoteno, vsaj malo prisotno tudi tekmovanje, kdo zmore in si upa več, je v tem primeru eliminirana vsaka konkurenčnost. Nemara tudi zato, ker gre tu za duet dveh različnih medijev, ne pa za performerski duet. Na tak način je tudi sodobnoplesni medij, ki v priznanosti gotovo zaostaja za resno glasbo, afirmiran na najboljši možen način: Jurišić Lazarju pač v vsem parira, saj v koreografijo vključuje vsako specifičnost svojega (ozaveščenega, seksualiziranega) telesa. Jukstapozicija obeh izvajalcev je zato zadosten pogoj, ki predstavlja zadosten kontekst: nič več kot to se performerjema ni treba truditi s proizvodnjo pomenov in podajanjem komentarjev in mnenj. Za tisto najmočnejše in najresničnejše je danes – de facto – potrebna kvečjemu redukcija.»* Uprizoritvi podeli najvišjo možno kritiško oceno, pet zvezdic.

Maša Radi Buh v Delu (17. 5. 2019, Koncertni performans) projekt oceni z mislijo, da *»Med raznolikimi deli koncertnega performansa je vedno bolj v ospredju vodilna kvaliteta predstave De facto (pojdi s seboj); unikatni in premišljeni sopostavljeni prezenci obeh avtorjev in izvajalcev na odru. ... De facto (pojdi s seboj) se odlikuje v seriji prizorov, ki za učinkovitost ne potrebujejo nadvladajočega narativa, dovolj je le spoj individualnosti obeh nastopajočih.»*

Uspeh projekta nenazadnje potrjujejo tudi vabila na gostovanja. Vabilo je prišlo od Co festivala, prav tako je bil sprejet v spremljevalni program Borštnikovega srečanja 2019.

Ljubi me nežno

Koreografija: Žigan Kranjčan; ustvarjalna ekipa: Žigan Kranjčan (koreografija, ples), Kristijan Kranjčan (glasbenik), Tsarina Marinkova Kranjčan (glasbenica), Kristina Šajtošova (plesalka)

Koprodukcija: Zavod Exodos, Cankarjev dom

Spomin, hrepenenje, magija, srečanje, nežnost ... so fragmenti ljubezenskega diskurza plesnega koncerta, v katerem nastopajo štirje protagonisti, v intimna razmerja povezani tudi zasebno. Tudi zato so v svojem prvem skupnem projektu izhajali iz realnih življenjskih izkušenj, v katere so vključili svoje največje ljubezni – partnerja, ples in glasbo. Dve zvrsti glasbe, klasična in improvizirane, sta postali »oder« za dve plešočii telesi, ki sta svoj plesni jezik razvijali v kombinaciji želje po prejemanju in želje po dajanju dveh elementarnih sil, na katerih temelji obstoj človeštva.

Družinska glasbeno/plesna »naveza« je pri snovanju projekta izhajala ravno iz intimnih vezi, spletenih med ustvarjalci. Krhka ter čutna zgodba že v izhodišču ni imela ambicije problematizirati, prej izpostavljati tista pozitivna občutja in stanja (tako telesa kot zavesti), ki odlikujejo pozitiven in kvaliteten osebni odnos. Specifična atmosfera Kluba Cankarjevega doma, ambientalna scenografska zasnova, ki sledi zakonitostim prostora ter izpostavljena klubska atmosfera (mize, pijača) so prispevali k samosvoji uprizoritveni obliki. Zlitje, ne trk, glasbenega dela tolkalca in čelista Kristijana Kranjčana, pianistke Tsarine Marinkove Kranjčan ter plesni duet Žigana Kranjčana ter Kristine Šajtošove, nas tako na vsaj za dobro uro prestavi v milje, kjer namesto tenzije utriplje pozitiven pogled na svet. Kar je gotovo redkost, ki pa svojo upravičenost najde v svojskem konceptu, hkrati pa plesno sodobnem in avtorsko prepoznavnem zamahu.

Kritičarka Maša Radi Buh je na spletnem mediju neodvisni.art v članku Beseda, poznaš jo tudi ti, zapisala, da *»gre za delno zamejeno improvizacijo, ki svoj vodilni princip išče znotraj ključnih občutkov in korespondirajočih fizičnih stanj posamezne etape. Ta enoznačnost giba, ki mu sicer ne moremo očitati neiskrenosti, namesto poosebljeno izpade ukalupljeno in s tem izgubi del svoje intimnosti – hkrati pa pridobi na performativnosti, na prezentaciji občinstvu.»*

Human

Avtorstvo in koreografija: Kjara Wurst

Dramaturgija: Gaja Lužnik

Ples: Jernej Bizjak, Drejc Derganc, Mateja Železnik, Rebecca Moriondo, Kaja Lin Jagodič Avguštin, Anja Möderndorfer, Jure Gostinčar, Staša Tušar, Kany Obenga, Katarina Čegovnik

Kreativna in izvršna producentka: Katja Somrak

Produkcija: Plesni Teater Ljubljana

Koprodukcija: Cankarjev dom

Kjara's Dance Project je projektna plesna skupina, ki združuje odlične slovenske, ameriške in italijanske sodobne in baletne plesalce. Že od prvih gostovanj so njihove predstave privabljale v

dvorane Cankarjevega doma široko publiko starih in mladih plesnih navdušencev, vključno z gledalci, ki sicer ne zahajajo na plesne predstave. Gib oziroma gibalni sistem, ki ga Kjara razvija, je namreč subtilna mešanica baletne stiliziranosti in človeške vsakdanjosti, stil, s katerim se poistoveti širši in raznovrstni krog občinstva. Stil, ki je hkrati domač in zato razumljiv, hkrati pa odsko izredno zanimiv. Plesna predstava Human kolektiva Kjara's Dance Project se dogaja na letališkem terminalu. Letališče predstavlja globalni oder, prizorišče maksimalne tenzije med umetnim in naravnim, tehnološkim in organskim. Koreografija skeniranja, varnostnih pregledov in čakalnih vrst predstavlja rituale nadzora, ki nas postavljajo v nov odnos do sebe, do svojega potenciala biti drugačen. Ustvarjalci predstave Human skozi različne gibalne principe (t. i. cross over) raziskujejo vpliv mobilnosti na identiteto posameznika.

Prvi Kjarin projekt po več letih odsotnosti iz domače ustvarjalne scene je očiten dokaz njene kreativne vitalnosti. Human je projekt, ki se hkrati navezuje na njen opus, hkrati pa ga izrazno tudi presega. Še vedno gre za njen prepoznavni avtorski podpis, ki se ne zateka v estetske eskapizme in ne išče na silo inovativnega plesnega izraza. Ostaja znotraj znanega komunikacijskega koda, ki pa ga vedno znova preverja in nadgrajuje. Komunikacija z občinstvom je zato zagotovljena, dinamičnost in gledljivost tudi. In takšen Human tudi je. Duhovita, mestoma trpka, zato pa z optimističnim koncem »zabeljena« predstava je usidrana v vsakdanje življenje, še posebno v njegov urbani del. Mlada ekipa plesalcev je nalogi brez težav kos, suvereno obvlada svoje kreacije in se v njih tudi dobro počuti. Močan element pozitivne »avre« je tudi avtorska glasba, ki se napaja iz sodobne elektronske glasbe, svoje vire pa išče tudi v zakladnici klasične glasbe. Ker je eno od osnovnih izhodišč Cankarjevega doma tudi razvijanje in izobraževanje publike in ker je Human projekt, ki tovrstne edukativne elemente nosi že v svojem »genskem« zapisu, je torej več kot upravičen. Kvalitetna izvedba in odlične reakcije občinstva to potrjujejo enako močno kot odkrivajo velik potencial tovrstnih projektov.

3.5 Plesna gostovanja iz Slovenije

Balet in orkester Opere in baleta SNG Maribor

Peer Gynt

Balet po motivih drame Henrika Ibsena

Koreografija: Edward Clug; glasba: Edvard Grieg; scenografija: Marko Japelj; kostumografija: Leo Kulaš; produkcija: Balet SNG Maribor

Clugovo koreografsko interpretacijo nordijskega junaka smo predstavili že kmalu po premieri novembra 2015. V minulih treh letih je mariborski koreograf z zgodbo iz ljudske pravljice zakladnice, prepleteno z Ibsenovimi najintimnejšimi identitetnimi vprašanji, požel izjemen mednarodni odziv. Med izstopajočimi uspehi je uvrstitev predstave na repertoar baletnega ansambla Dunajske državne opere. Eva Kryštufek na spletnem portalu Koridor gostovanje Peer Gynta v Gallusovi dvorani pospremi z mnenjem, da »vlogi Peera Gynta blesti Miloš Isailović, ki je v svojo tankočutno interpretacijo ujel vso kompleksnost in tragičnost Clugovega junaka. S pomočjo sodobne koreografije se je Isailović z vlogo popolnoma zilil in nam dostavil nepozabni nastop, s katerim smo gledalci z lahkoto sočustvovali.« Prav tako opazi ustvarjalni presežek mariborskega ansambla, saj so »kljub odličnim solistom največ navdušenja v dvorani poželi skupinski plesi, ki so, zahvaljujoč Clugovi koreografiji, poskrbeli za prave plesne spektakle. Posebej bi izpostavila odlomek V dvorani gorskega kralja, kjer troli vrhunsko odplešejo skupinsko koreografijo.«

»Ko je plesni nastop obogaten z glasbeno-pevsko spremljavo v živo, je užitek za gledalce toliko večji, predstava pa popolnejša. [...] Literarno-glasbeni (anti)junak, ki je zelo aktualen tudi za sedanji čas, je dobil novo dimenzijo, prepričljivo in scensko privlačno: občinstvo jo je navdušeno sprejelo.« (Breda Pahor, Primorski dnevnik, 26. 1. 2019)

Balet SNG Maribor

Smrt v Benetkah

Glasba: Gustav Mahler Koreografija in koncept: Valentina Turcu Po motivih istoimenske novele Thomasa Manna Produkcija: Balet SNG Maribor Koprodukcija: Balet HNK Zagreb

Celovečerni dramski balet z izbrano Mahlerjevo glasbo je odsko poustvaritev istoimenske Mannove literarne mojstrovine. V svoji najnovejši koreografiji Prešernova nagrajenka Valentina Turcu upodablja bistvo razdvojenega in nepomirjenega človeškega jaza. Klasično delo odsko je interpretirala plesna ekipa mariborskega baletnega ansambla, združena z vrhunskimi plesalci baletnega ansambla Hrvaškega narodnega gledališča.

»Po dobro prejeti junijski praznovanju v Zagrebu in novembrski premieri v Mariboru, jo je eden izmed najeminentnejših kritičnih medijev Dance Europe uvrstil med najboljše produkcije pretekle sezone.

Razglašena pa je bila tudi za najboljšo predstavo vseh hrvaških gledališč minulega leta.» (Maša Levičnik, TV SLO 1 (odmevi), 21. 1. 2019)

»Kritiki pravijo, da je predstava največji čudež lanskega leta.» (Valentina Turcu, v intervjuju s Patricijo Maličev, Sobotna priloga, 19. 1. 2019)

Hora-Cantata

Hora

Koreografija: Edward Clug

Glasba: Balanescu quartet

Cantata

Koreografija: Mauro Bigonzetti

Glasba: Skupina Assurd

Projekt Hora Edwarda Cluga je kritika označila kot »rahločutno žalostno in obenem lepo, iz življenja iztrgano, surovo energijo, prepojeno z znojem, in vrnjeno v novo življenje«. V svoji izvorni koreografski stvaritvi Hora (Kólo) za Dortmundski balet se je Edward Clug prvič intenzivno naslonil na glasbeno dediščino rodne Romunije, še posebej na ritmično-melodične adaptacije legendarnega godalnega kvarteta Balanescu. Uspelo mu je odkriti in uprizoriti nove povezave med številnimi prelomnimi življenjskimi odločitvami in močjo ritualov, ki nam jih bolj ali manj prefinjeno vsiljuje družba.

Plesna stvaritev Cantata italijanskega koreografa Maura Bigonzettija se je že od praižvedbe leta 2001, ko je predstavo prvič izvedel lizbonski baletni ansambel Gulbenkian, zapisala kot kulturna koreografska postavitev, ki s svojim nezadržnim erosom evocira vso izrazno paleto plesnega Sredozemlja. Kot povsem instinktivna in vitalna oblika plesa raziskuje številne psihološke odtenke, ki se manifestirajo v intimnem razmerju moškega in ženske: zapeljevanje, strast, prepiranje in ljubosumje. Na avtorsko glasbo skupine Assurd je Bigonzettiju uspelo zajeti neukrotljivo naravo, divjo lepoto in vitalen instinkt senzualne plesne govorice, ki v okviru komorne plesne postavitve in ob spremljavi tradicionalno »kantabilne« italijanske etno glasbe intenzivno raziskuje različne podobe ter odtenke intimne zveze moškega in ženske.

Dilema ne obstaja: Edward Clug je ustvarjalec največjega formata. To dokazuje njegova ustvarjalna pot v Baletu SNG Maribor, to dokazujejo tudi njegove številne produkcije, ustvarjene za tuje producente. Zato je vsako gostovanje njegovega dela dogodek najvišjega kakovostnega razreda. Je tudi edini domači ustvarjalec, ki je zastopan v sicer mednarodno zasnovanem programu Veličastnih 7. Prav tako je SNG Balet Maribor edini producent, ki lahko produkcijo izvede po vseh visokih mednarodnih standardih in ki se odlično počuti tudi na velikem odru Gallusove dvorane. Dokaz je bilo že januarsko gostovanje, dodatna potrditev je bilo tudi gostovanje projekta Hora – Cantata. Kontrapunkt dveh različnih etno miljejev (romunskega in sicilijanskega), dveh različnih koreografskih pristopov (Clug vs Bigonzetti) in enega ansambla, ki je sposoben slediti obema smerema, je bil poln presežkov. In zagotovilo, da imamo v Sloveniji »produkte«, ki lahko suvereno parirajo vsem mednarodnim. Tudi kar se tiče odziva publike, predstava je bila namreč praktično razprodana (1207 obiskovalcev).

3.6 Plesna gostovanja iz tujine

Praznovanju stoletnice baletne umetnosti smo se konec maja pridružili z **Gala koncertom v počastitev 100-letnice slovenskega baleta**. Kot zvezde mednarodnih baletnih odrov so v točkah iz klasičnih baletnih del in sodobnih plesnih stvaritvah nastopili vrhunski mednarodni gostje ter domači plesni umetniki: Ksenia Ovsyanick, Natascha Mair, Haruni Otani, Iva Vitić Gameiro, Dinu Tamazlacaru, Angel Garcia, Jakob Feyferlik, Guilherme Vitić, Gameiro Alves, Marize Fumero, Vargas Arionel, Ionut Dinita, Eleana Andreoudi, Eno Peci, Anton Bogov, Nina Noč, Jelena Lečić, Tjaša Kmetec in drugi. Spričo kakovosti in raznolikosti projekta smo pričakovali boljši obisk.

Pojavitev/Izginotje

Koncept in koreografija: Emilio Greco, Pieter C. Scholten

Glasbeni koncept in transkripcija: Franck Krawczyk

Dramaturgija: Jesse Vanhoek

Koprodukcija: Ballet National de Marseille, ICK Amsterdam, Cankarjev dom

Kreativni dvojec na čelu opere iz Marseilla ter ICK Amsterdam Emilio Greco ter Pieter C. Scholten se je po dveh letih vrnil v Ljubljano. Ekskluzivno za Cankarjev dom tokrat z vsebinsko zaokroženim diptihom **Pojavitev/Izginotje**, kateremu je kot navdih služil cikel pesmi Friedricha Rückerta, posvečen lastnim preminulim otrokom, Kindertotenlieder, ter glasba Gustava Mahlerja, ki je pesmi uglasbil. Intrigantnost

projekta je poleg ekipe tridesetih plesalcev in prodorne koreografije, vezane na specifično plesno tehniko kreativnega dvojca Greco/Scholten bila tudi angažiranje lokalnih ustvarjalcev, lokalnega otroškega pevskega zbora Slovenske glasbene matice.

Projekt **Pojavitev/Izginotje** je bil poseben zaradi več dejavnikov. Šlo je za edino skupno uprizoritev obeh celovečernih predstav, kar je za ustvarjalce in tudi za izvedbeni del predstavljalo izreden izziv, ki je bil tudi zelo uspešno realiziran. Projekt, predvsem prvi del, Pojavitev, je močno vpletel tudi slovenske ustvarjalce, saj je v projektu poleg mednarodne plesne zasedbe nastopil tudi otroški zbor Slovenske glasbene matice.

Šele celovečerna, skupna izvedba, je vsebinsko zaokrožila celoten projekt, hkrati pa gledalcem ponudila vso silovitost ustvarjalnega dvojca Emio Greco/Pieter C. Scholten. Če je bil prvi del presežek v kombinaciji pevske, vizualne in plesne materije, je drugi del celotno prezenco gradil na vrhunsko izvedeni plesni kompoziciji ansamblov obeh hiš.

Še poseben čar celotni izvedbi je prinesla odločitev, da Cankarjev dom v projektu nastopa kot eden od ekskluzivnih koproducentov, kar je tudi omogočilo gostovanje obeh projektov hkrati, povsem pa tudi opravičilo smiselnost tovrstnega dogajanja, ki je praviloma povezano tudi s programski tveganjem. Ki se je tokrat več kot izplačalo.

Mateja Rot v reviji Glasna zapiše, da »*Pojavitev omogoča posebni vokalni izraz otrok, odpira senzorični prostor njihovem pogledu na svet in razkrije elemente nedolžnosti in krhkosti bivanja. Plesalci Nacionalnega baleta iz Marseilla in ICK-ja Amsterdam, ki so se pridružili otrokom na odru, so odlično dopolnili intuitivno potovanje teles, otroške miselnosti in čudenja. »Izginotje se začne tam, kjer se Pojavitev konča.« Predstava odpira prostor podrobnemu raziskovanju telesnosti nasproti dolgočasnemu nasilju našega časa. Svet otroštva je izginil, ples pa se nadaljuje v svojem polnem izrazu. Obiskovalci ljubljanske predstave so doživeli res poseben ekspresivni avdiovizualni šov 13 plesalcev, ki so v vmesnem prostoru nematerialnosti in minimalizma razvijali edinstveno igro svetlobe, podobe in zvočnih kolažev, sestavljenih iz bogatega repertoarja skladb Davida Bowieja, skupine Blondie, Bjork ter zasedb Radiohead in Queen.*«

»Obiskovalci ljubljanske predstave so doživeli res poseben ekspresivni avdiovizualni šov 13 plesalcev, ki so v vmesnem prostoru nematerialnosti in minimalizma razvijali edinstveno igro svetlobe, podobe in zvočnih kolažev, sestavljenih iz bogatega repertoarja skladb Davida Bowieja, skupine Blondie, Bjork ter zasedb Radiohead in Queen.« (Mateja Rot, Glasna, 21. 6. 2019)»Petje v živo, minimalistični plesni in vizualni del ob klavirski spremljavi v živo, ta je bila utemeljena na motivih Mahlerjeve izvirne partiture, so ustvarili občutljiv in presunljiv prvi del. Vrhunski plesalci so v drugem delu večera, bo glasbi Davida Bowieja, Stinga, Björk, Radiohead ustvarili občutek intenzivnosti razkrajanja vsebine prvega dela in sveta. Glasbena dramaturgija je poustvarila občutek sentimentalno udarnih 80-ih let preteklega stoletja. Koreografija pa je temeljila na pospeševanju razkroja s podvajanjem informacij, a z močnim čustvenim nabojem. Emio Greco je dobri znanec slovenskih odrov.« (Jedrč Jež Furlan, Radio Prvi, 6. 3. 2019)

A Love Supreme

Koreografija: Salva Sanchis, Anne Teresa De Keersmaeker

Glazba: A Love Supreme, John Coltrane

Produkcija: Rosas

Koprodukcija: De Munt/La Monnaie (Brussel/Bruxelles)

A Love Supreme, plesni kvartet, ki sta ga ustvarila Salva Sanchis in Anne Teresa De Keersmaeker, temelji na glasbi istoimenskega albuma Johna Coltranea. Sodelovanje Sanchisa in Keersmaekerjeve se je začelo leta 2005. Šlo je za prvo ustvarjalno soočenje koreografov, katerih skupna ustvarjalna točka je navdušenje nad glasbo legendarnega džezovskega saksofonista in še posebej nad njegovim ikoničnim albumom, A Love Supreme. Koreografa sta praktično samoumevno sprejela izziv združevanja improvizacije in kompozicije v izvirno koreografsko celoto. Energična interpretacija plesalcev uteleša in odseva neuničljivo vitalnost glasbe Johna Coltranea, istočasno pa z vsako ponovitvijo opozarja na svobodo, ki jo glasba ponuja in koreografski izziv, ki ga omogoča.

Eno od ključnih izhodišč program Veličastnih 7 je zaradi svoje ekskluzivne pozicije možnosti organizacije mednarodnih uprizoritvenih projektov. Hkrati pa je zaradi ravno menjene pozicije, istočasno pa zaradi številčne omejenosti dogodkov zavezan skrbeti tudi za t. i. edukativno plat. To pomeni, da omogoča ogled tudi tistih projektov, ki predstavljajo, pojasnjujejo in omogočajo dodatno razumevanje aktualnega uprizoritvenega dogajanja. Kar se tiče sodobnega plesa, je skupina Rosas gotovo eden »temeljnih kamnov« sodobne plesne ustvarjalnosti. **A Love Supreme** je tudi zaradi antologijske glasbene podlage, predvsem pa zaradi koreografskega koncepta in izvedbe kvarteta plesalcev omogočil »retro vpogled« v to, kaj danes ples je, od kod se napaja in, nenazadnje, tudi kam in zakaj pravzaprav gre.

Živa Kadunc na spletnem portalu Koridor v zapisu Rosas: A Love Supreme lucidno opazi, da »da vsak plesalec predstavlja enega izmed inštrumentov, zato se pojavi na odru le, ko se avditivno udeležuje tudi plesalcu pripadajoč inštrument (saksofon, klavir, bas kitara, bobni). Opazovanje teh estetskih glasbeno-plesnih odvisnosti je tako navdušujoče in dodaja kompleksnost ter lepoto koreografiji, svežina glasbe in energična ter izredno precizna plesna izvedba pa lepoto še poudarjata.«

»Ljubezensko« pogovarjanje med plesom in glasbo v odlični zasnovi in izvrstni izvedbi zna zaobjeti tudi občinstvo, ki se je predalo igri. [...] je delo, tako z glasbenega kot plesnega vidika, zapisano brezčasnosti. In tako se je izkazalo tudi v Ljubljani.« (Breda Pahor, Primorski dnevnik, 11. 4. 2019)

Sergej Polunin

Paradoks – Sacré – Epilog

Glasba: Igor Stravinski; koreografija: Yuka Oishi

Gostovanje plesalca Sergeja Polunina je s tremi bliskovito razprodanimi dvoranami (skupaj 4430 obiskovalcev) nepričakovano odmevalo kot širši družbeni pojav. Eden najbolj izpostavljenih svetovnih plesalcev je tudi v Ljubljani polariziral javno mnenje, spriči skorajda obsesivnega zanimanja publike in osrednjih medijev pa je njegovo gostovanje nedvomno zaznamoval minulo kulturno polletje. Nastopil je s triptihom Paradoks – Sacré – Epilog koreografije Yuke Oishi, ki se je izkazal kot umetniško zelo specifičen za zaobjem raznolikih pričakovanj večinoma neplesne publike. Ob morebitni sporočilni šibkosti same predstave je v ljubljanskem sprejemu prevladala Poluninova nedvomna umetniška karizma, kot pozitivno pa ocenjujemo tudi dejstvo, da je dogodek v središče družbenega zanimanja privedel danes pravzaprav obstransko zvrst klasičnega baleta. Ob njegovem gostovanju smo pripravili mojstrski tečaj za nagrajence državnega baletnega tekmovanja, s tako aktivno kot pasivno participacijo, in v veselje nam je, da je doživetje navdalo mlade baletnike z veseljem in močno motivacijo za nadaljnjo umetniško rast.

»Prostornina Gallusove dvorane, ki jo je Polunin sposoben brez težav zapolniti sam, se zdi ob plesalčevih ekspresivnih plesnih invazijah na trenutke prav skromna.« (Rok Vevar, Delo)

»Sergej Polunin, čudežni in kontroverzni ukrajinski plesalec, ki so ga poznavalci ob osvojitvi laskavega naziva prvaka Londonskega kraljevega baleta pri komaj dvajsetih okronali za drugega Nurejeva, je, kot bi mignil, napolnil tri Gallusove dvorane. In bi gotovo še kakšno, če bi mu nadaljevanje turnee v Beogradu to omogočalo.« (Damijan Vinter, Večer, 11. 3. 2019)

CCN – Ballet de Lorraine: Histoires sans Histoires(s) – Stoletje Mercea Cunninghama

Za štiri stene (For Four Walls)

Koreografija: Petter Jacobsson in Thomas Caley

Glasba: John Cage, Štiri stene, 1. stavek

Deževni gozd (RainForest)

Koreografija: Merce Cunningham

Glasba: David Tudor, Deževni gozd

Zvočni ples (Sounddance)

Koreografija: Merce Cunningham

Glasba: David Tudor, Brez naslova 1975/1994*

Merce Cunningham je na svoji dolgi uspešni poti koreografiral več kot sto petdeset del in oblikoval gib za vsaj osemsto prireditev. Zaznamovalo ga je umetniško partnerstvo s številnimi pomembnimi imeni; najbolj je na njegovo praktično metodo vplivalo sodelovanje z Johnom Cageom. Ansambel skupine Balet iz Lorraine (CCN – Ballet de Lorraine) nam je ponudil vpogled v drobce njegovega genija. Prva sta Zvočni ples in Deževni gozd, zadnji, na novo poustvarjeni drobec, ki nosi njegove »prstne odtise«, se imenuje Za štiri stene.

Zvočni ples je eno najbolj priljubljenih del Mercea Cunninghama. Ustvaril ga je leta 1973, silovita stvaritev glasbenika in skladatelja Davida Tudorja prispeva idealno energično spremljavo hitremu tempu Cunninghamove koreografije. Delo Deževni gozd navdihujejo Cunninghamovi spomini na otroštvo na tihomorskem severozahodu. Od drugih se koreografija razlikuje tudi v tem, da se razen Cunninghama nobeden od šestih izvajalcev po odplesani vlogi na oder ni več vrnil.

Stoletje Mercea Cunninghama je bilo odličen uvod v sezono Veličastnih 7. Najprej zaradi obletnice enega največjih ustvarjalcev 20. stoletja, predvsem pa zaradi izredno kvalitetnega srečanja z njegovo poetiko. Ta se je v interpretaciji ansambla iz Lorraine izkazala za izredno svežo, še vedno sposobno nagovarjanja občinstva, predvsem pa kot plesni jezik, ki celotnemu ustvarjalnemu korpusu, nastalemu po njej, služi kot temeljno izhodišče.

Odlična poteza je bila tudi uvodno predavanje publicista in izrednega poznavalca zgodovine sodobnega plesa, Roka Vevarja. Skupaj z obema koreografoma, kreativnima vodjema baleta, mu je

uspelo na predavanje privabiti skoraj 200 poslušalcev in jim omogočiti »neposreden« vpogled v zgodovino dela Merca Cunninghama.

Celotni večer je naletel tudi na močan medijski odziv. Jedrt Jež je zapisala, da je bil »včerajšnji večer monumentalen povzetek njegovega dela, plesne zgodovine, ki je delovala sodobno in sveže. (Jedrt jež Furlan, RA Slovenija 1, 7.10.2019)«; Živa Kadunc na spletnem portalu Koridor zapiše, da »Cunningham v tej koreografiji preseže osnovno komponiranje, nov stadij. Z genialno prostorsko segmentacijo (gosta, težka zavesa prostor ločuje in ga gosti, v njem ustvarja nek sebi lasten prostor, ki brez nje ne bi mogel obstajati, zato se v njem dogodijo ravno tako dobesedno enkratne reči), omenjeno dopustitvijo lepe neskladnosti individualnih plesalcev ter atmosfero, ki bi lahko spominjala na baročno, če ne bi imela v sebi preveč drugačnosti in elegance, je koreograf presegel samega sebe. Aspekte je namreč tako dobro razčlenil ter jih takoj nato sestavil skupaj, da lahko govorimo o dekompoziciji. V podporo koreografski inovaciji se v ozadju predvaja delo Davida Tudorja, ki s hitrostjo, usklajeno s koreografijo Cunninghama, poudarja bežno mogočnost celotne uprizoritve. (Živa Kadunc, Koridor, 8.10.2019); Samo Oleami pa zapazi, da »lahkotnost in duhovitost, ki vejata iz njih (predstavljenih projektov, op.av.), sta kvaliteti, ki so ju posnemovalci pozabili posnemati in zaradi katerih je Cunninghamova dela fajn it pogledat. Morda se sliši nenavadno, ampak abstraktna struktura lahko osvobaja.« (Samo Oleami, Radio Študent, 19.11.2019)

3.7 Folklor

Letna predstava Akademске folklorne skupine Franceta Marolta je posegla na področje, kjer se ob različnih priložnostih stikata delo in ples. Pod naslovom **Radosti in trpkosti pot** je predstava popeljala obiskovalce od tradicionalnih, danes že preživetih oblik opravi v kmečkem okolju, do dela in plesa, ki ga je prinesla industrializacija. Poleg tradicionalnih plesov skupine, ki se vežejo na to temo, so nove obdelave sodobnih vplivov pripravili mlajši koreografi, ki delujejo v okviru ustvarjalnega inkubatorja skupine.

4. FILMSKI PROGRAM

Filmski program v letu 2019 smo izpeljali po načrtih. Najbolj opazni filmski dogodki so bili tradicionalno filmski festivali, **Festival dokumentarnega filma** (FDF – od 13. do 20. marca), ki smo ga na stalnih prizoriščih (Kosovelova dvorana CD; Kinodvor, Slovenska kinoteka) organizirali enaindvajsetič, in **Ljubljanski mednarodni filmski festival** (Liffe – od 13. do 24. novembra), ki je bil ob 30. izdaji še posebej slavnosten. Tretji odmevni festival je bil **13. Mednarodni festival gorniškega filma** (od 18. do 21. februarja), pregled gorniških in avanturističnih filmov, ki ga organiziramo v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo.

V segmentu **filmske distribucije** prikazali pet filmov iz ponudbe lokalnih distributerjev, nadaljevali smo plodno sodelovanje z založbo Beletrina in literarnim festivalom **Fabula**, v okrilju katerega smo prikazali tri celovečerne filme, odmeven tematski sklop oz. festival **Na Olimpu** smo pospremili z mini ciklom Piera Paola Pasolinija. Nadaljevali smo tudi projekt »**Naši filmi doma**,« znotraj katerega organiziramo slavnostne premiere slovenskih celovečernih filmov.

4.1 Filmski festivali

Od 13. do 20. marca 2019

21. mednarodni Festival dokumentarnega filma (FDF)

Na festivalu smo predvajali 25 celovečernih filmov, od tega pet v tekmovalnem sklopu na temo človekovih pravic, ki ga organiziramo v sodelovanju z Amnesty International Slovenije. Festivalsko retrospektivo smo letos posvetili še vedno izjemno produktivnemu nemškemu cineastu Wernerju Herzogu.

Pripravili smo še eno uspešno izdajo FDF, saj smo našli več kot 3500 obiskovalcev, s čimer smo ponovili obisk iz zadnjih let. FDF uspeh pri gledalcih lahko pripiše tudi vse bolj zanimivemu obfestivalnemu dogajanju, povečanemu številu gostov, ustvarjalcev in predvsem pogovorov po filmih, ki smo jih izvedli v sodelovanju z domačimi področnimi strokovnjaki. Povprečen obiskovalec kina od filmske predstave že dalj časa zahteva nekaj več, ne zgolj projekcije filma, temveč tudi kontekstualizacijo in interakcijo.

Ponudbo spremljevalnih dogodkov so dopolnjevala predavanja in filmske delavnice za mlade. Še posebej izrazito smo okrepili mednarodni spremljevalni program; zasnovali smo ga s Centrom Ustvarjalna Evropa. Na dvodnevem seminarju zavoda Motovila z naslovom »Moč filma in človekove pravice« smo v sodelovanju s Centrom Ustvarjalna Evropa na Madžarskem predstavili živahno dogajanje v produkciji in promociji filmov s tematiko človekovih pravic, izkušnje madžarskih prijaviteljev s črpanjem sredstev programa Ustvarjalna Evropa MEDIA in priložnosti za koprodukcije z Madžarsko. Študija smo nadgradili s primerom filma *Zasužnjena ženska*.

Oksana Sarkisova, direktorica Mednarodnega festivala dokumentarnih filmov Verzio, je skozi cikel predavanj ponudila analizo različnih dokumentarnih filmov o vprašanih človekovih pravic. Ponudila je vpogled v strategije produkcije, distribucije in festivalskega programiranja, ki pripomorejo k učinkovitosti in vidnosti tovrstnih filmov. Poudarek je bil na družbeno angažiranih dokumentarcih, dotaknila pa se je tudi problematike razvoja vizualne pismenosti za različno festivalsko občinstvo.

Programski sklopi so bili tradicionalni: Tekmovalni sklop na temo človekovih pravic; Intimni in globalni portreti; Aktualni, družbenokritični dokumentarci; Retrospektiva/Fokus. 21. FDF je enajstič organiziral tekmovalni sklop, v katerem so tekmovali filmi na temo človekovih pravic. Tričlanska mednarodna žirija je prvo nagrado podelila madžarskemu filmu *Zasužnjena ženska* režiserke Bernadett Tuza-Ritter. O festivalu so poročali vsi vidnejši slovenski mediji, še posebej obširno pa Delo, Dnevnik, Mladina, Radio Slovenija in TV Slovenija.

»S podelitvijo nagrade Amnesty International Slovenije in ogledom filma Razglednice se je noč končala 21. izdaja Festivala dokumentarnega filma. Festival je na ogled ponudil 25 dokumentarcev. V središču pozornosti je bila tokrat ruska oziroma sovjetska zgodovina s filmi Putinove priče Vitalija Amanskega, Proces Sergeja Loznice in Srečanje z Gorbačovom Vernerja Hercoga. Temu nemškemu cineastu je bila posvečena tudi festivalska retrospektiva.« (Tesa Drev, Radio Slovenija 1, Zrcalo dneva, 20. 3. 2019)

Od 18. februarja do 21. februarja 2019

13. Mednarodni festival gorniškega filma

Gorniški festival zadnja leta doživlja veliko popularnost med obiskovalci; zaradi lanskih uspehov smo v 13. izdaji v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo festival podaljšali za en dan. Festival je znova doživel rekorden obisk, filme si je ogledalo preko pet tisoč obiskovalcev.

Ameriški film *Dawn Wall*, prikaz tanke meje med predanostjo in obsedenostjo, je prejel glavno nagrado 13. festivala. Poleg glavne nagrade mesta Domžale je festivalska žirija med 32 filmi v tekmovalnem programu nagradila tudi najboljše v kategorijah alpinizem, plezanje, gore, šport in avantura ter gorska narava in kultura, posebno nagrado je podelila tudi Televizija Slovenija. Častno pohvalo žirije v kategoriji gorska narava in kultura je prejel slovenski film *Nepoškodovane*.

Na šestdnevem festivalu so si obiskovalci lahko ogledali več kot petdeset domačih in tujih gorniških in avanturističnih filmov vseh dolžin, filmski program so dopolnjevala predavanja vrhunskih alpinistov (npr. o odpravi na Everest 1979 z Andrejem Štremfljem na čelu; predavala je najuspešnejša alpinistka preteklega leta Marija Jeglič, pa ameriški alpinist Colin Haley s svojo pripovedjo o športnem alpinizmu v Patagoniji, Kanadi in na Aljaski, itd.), predstavitev novih gorniških knjig, razstava gorniške literature in fotografije ter okrogle mize. Predstavljeni filmi so se potegovali za glavno nagrado mesta Domžale, nagrado za najboljši film, najboljši film o gorski kulturi, najboljši film na temo okolja in gorskih športov ter najboljši film po izbiri občinstva. Program festivala je v celoti zasnovalo Društvo za gorsko kulturo.

Od 13. do 24. novembra 2019

30. Ljubljanski mednarodni filmski festival (Liffe)

Najbolj ambiciozen projekt filmskega programa CD je tudi ob 30. obletnici predstavil prerez najsodobnejše svetovne filmske produkcije. Premierno smo v Sloveniji prikazali 121 filmov (od tega 25 kratkih), med njimi več kot 65 celovečernih filmov, ki niso imeli zagotovljene distribucije za Slovenijo in jih po vsej verjetnosti pri nas ne bo mogoče več videti.

Na 30. Liffu smo nadaljevali z delno predstavitvijo programa v Mariboru, kjer smo zavrteli 20 filmov, nadaljevali smo tudi nedavno novost, vzpostavitev dveh novih lokacij izven Ljubljane, s katerima smo obogatili program izven prestolnice, in sicer v Novem mestu (Anton Podbevšek teater) in Celju (Mestni kino Metropol).

Program, ki smo ga predstavili, je v celoti izpolnil pričakovanja javnosti in tudi medijev, ki so v namenjanju medijskega prostora festivalu zopet presegli pričakovano. 121 filmov smo strnili v deset programskih sklopov. Liffe je otvoril film *Tommaso* režiserja Abela Ferrare, ki je bil častni gost festivala, posvetili smo mu tudi kratek *hommage*. Vodomca za najboljši mladi film smo podelili

štiriindvajsetič, enajstič je bil tekmovalnega značaja tudi izbor kratkometražnih filmov z naslovom *Evropa na kratko*. Festival je Fokus z naslovom *Kuba 60* usmeril v karibski otok, kjer se pred 60. leti ni zgodila le revolucija, temveč je bil rojen Kubanski inštitut za filmsko industrijo in umetnost (ICAIC). Sekcijo Posvečeno smo namenili nedavno umrli sopotnici francoskega novega vala in veliki evropski avtorici Agnes Varda.

O Liffu smo zabeležili približno 380 medijskih objav, o festivalu se je obširno poročalo tudi na spletnih straneh in v različnih ter priljubljenih blogih. Festival je leta 2019 spremljalo več kot 150 domačih in tujih akreditiranih novinarjev. Filmi so bili prikazani na 293 projekcijah. Obisk festivala je bil občutno višji kot zadnja leta, filme si je ogledalo skoraj 48.000 gledalcev.

Kar se tiče programske zasnove festivala smo prebirali v glavnem pozitivne kritike. V dnevnem časopisu Delo, ki je bil tudi medijski pokrovitelj festivala, so med festivalom vsak dan pol strani ali celo stran v celoti posvetili festivalu, kar je za Liffe pomemben podatek. Enako pomemben je vložek spletnega portala MMC RTV Slovenija, ki zelo aktivno deluje tudi v času pred festivalom, ko že poteka predprodaja vstopnic in opozarja na prihajajoče presežke festivala.

Pripravili smo vrsto dogodkov, povezanih s festivalskimi gosti, saj festival niso samo projekcije filmov, temveč tudi vse, kar ta uradni program spremlja, smo. Lani smo jih v Ljubljani gostili več kot petdeset in z njimi pripravili več kot 70 dogodkov (predstavitve pred projekcijami, pogovori, predavanja, novinarske konference). Obenem smo poskrbeli za številne izobraževalne dejavnosti, veliko pozornosti smo kot običajno namenili izobraževalnemu programu za mlade. V sodelovanju s Pionirskim domom smo znova organizirali dve delavnici, prvo za starost od šestega leta dalje, drugo od devetega leta dalje. Na vseh delavnicah so se udeleženci spoznavali tako s praktičnimi (snemanje, pisanje scenarijev, montaža...) kot teoretskimi (pisanje o filmu) vidiki filma.

Programsko realizacijo festivala je omogočila tudi pridobitev finančnih sredstev zunaj javnih razpisov. Glavni pokrovitelj Telekom Slovenije je znova finančno podprl festival. Medijska pokrovitelja sta bila znova časopisna hiša Delo in Multimedijski center RTV Slovenija, kot običajno smo uspešno pridobili dragocena sredstva evropskega sklada MEDIA, ki pod vse bolj ostrimi pogoji podpira najbolj inovativne filmske festivale, ki gredo v tok s časom, npr. z multimedijskimi pristopi, ki vsebujejo povezovanje z drugimi dogodki preko »živih« spletnih povezav (Liffe je npr. preko linka organiziral pogovor s filmskimi ustvarjalci v Bruslju), ali z nagovarjanjem občinstva preko drugih platform (video-na-zahtevo, in VR film, ki ju v Liffovem medijskem kotičku predstavlja Telekom).

Liffe ostaja t. i. pregledni festival, ki ponuja množico filmov, ki so bili tako ali drugače deležni pozornosti na svetovnih filmskih platnih, njegovo osrednje programsko načelo pa ostaja predstavljanje novih avtorjev, katerih prvence in druge filme predstavljamo v tekmovalni sekciji Perspektive. Zmagovalnemu filmu podarja nagrado vodomec glavni pokrovitelj festivala, Telekom Slovenije.

Festival je podelil pet uradnih nagrad; tradicionalnega vodomca za najboljši film iz sekcije Perspektiv je prejel ruski film *Prekla*, nagrado združenja mednarodnih filmskih kritikov FIPRESCI kolumbijski film *Monos*, mladinska žirija »Kinotrip« je kot najboljšega prepoznala britanski film *Medtem ko vas ni bilo*. Nagrado za najboljši kratkometražec je prejel francoski film *Lani, ko je vlak šel mimo*, nagrado občinstva pa so gledalci z glasovanjem dodelili japonski drami *Vsak dan je dober dan*. Prvič smo v sodelovanju z Art kino mrežo Slovenije podelili tudi nagrado AKMS, ki velja za motivacijo lokalnemu distributerju; prejel jo je čilski film *Ema*.

4.2 Filmski cikli

Od 3. do 8. marca 2019

Filmska Fabula

Literarni festival Fabula 2019 je ob dvajseti obletnici padca berlinskega zidu za nosilno temo izbral motiv »zidov med nami«, ki smo ga v Cankarjevem domu pospremili z ustreznim filmskim programom. Festivala so se udeležila nekatera velika imena sodobne evropske literature, med njimi Alberto Manguel, Ingo Schulze, Tatjana Tolstoj, Eric Vuillard in Rachel Cusk. Filmski program je bil letos nekoliko manj obsežen, predvsem zaradi dejstva, ker dotični avtorji niso bili veliko predelovani v filmsko obliko, zato smo iskali naslove z močno povezanostjo na teme mentalnih zidov in izključenosti. Na spored smo uvrstili filme *Transit* (2018, r. Christian Petzold), *Adam in Evelyn* (2018, r. Andreas Goldstein) in *Izumrtje* (2018, r. Salomé Lamas). Filmske predstave so bile solidno obiskane, tudi po zaslugi skupnih vstopnic, ki so veljate tako za film kot za predavanja z avtorji.

Transit (2018, r. Christian Petzold)

Od 17 do 19. oktobra

Na Olimpu: Dvakrat Pasolini

Pasolini, eno najvidnejših imen povojne italijanske kinematografije in vezni člen med generacijo post-neorealisticov petdesetih in levičarskih radikalcev poznih šestdesetih let, ni bil le pesnik, esejist in filmar, temveč tudi srdit kritik italijanske realnosti v času ekonomskega buma šestdesetih let. S svojimi filmi, med drugim dvema svobodnima adaptacijama klasičnih grških dram (Sofoklesa in Evripida), nikoli ni ponujal tradicionalnega branja mitoloških tekstov, temveč je mite pomešal z ostro kritiko svoje domovine. V verjetno največjem od antičnih mitov, zgodbi o **kralju Ojdipu**, Pasolini zavrže popularne freudovske pasti in nam ponudi Ojdipa, ki ni toliko zaznamovan s prepovedano intimnostjo z lastno mamo, temveč je predstavljen kot simbol zavestne ignorance, človek, ki je pogubljen ravno zato, ker se ni želel soočiti z usodo. Po drugi strani je **Medeja**, čarovnica, ki jo obsede in zavrže avanturistični Jazon, alegorična podoba kolonizacije antičnega sveta, ki jo osvajalski Zahod izvaja že stoletja. Zdenko Vrdlovec je v programski knjižici cikla pospremil z besedami: *»Nasprotje med popolno nedolžnostjo in nujnostjo vedenja, to je tisto, kar me je navdihnilo v Sofoklejevi tragediji.« In še nekaj je Pier Paolo Pasolini povedal v zvezi s svojim filmom Kralj Ojdip: da se je z njim soočil, s svojo lastno tesnobo, svojim lastnim Ojdipovim kompleksom v freudovskem pomenu. Kar je navsezadnje nakazal s prologom in epilogom, s katerima je obdal svojo predelavo Sofoklejeve tragedije.«*

4.3 Filmi v distribuciji

Premierno je bilo v redni distribuciji predstavljenih pet sodobnih umetniških filmov, ki so predpremierno doživela na lanskem in letošnjem Liffu.

Dekle (Girl), prvenec belgijskega režiserja Lukasa Dhonta je gledalce navdušil z zgodbo o transspolnem dekletu, ki želi postati balerina. Z očetovo podporo bo naredila vse, da bi dosegla svoj cilj, zato se z družino preseli v novo okolje, kjer se lahko šola na eni najslovitejših belgijskih plesnih akademij. Njene najstniške frustracije in nepotrpežljivost pa se vse bolj stopnjujejo, ko začne postopoma odkrivati, da se njeno telo tako zlahka ne ukloni zahtevam strogih učiteljev.

Dnevnik je o filmu poročal takole: *»Neizprosni svet baleta je idealno prizorišče, na katerem lahko Dhont s pomočjo izvrstnega glavnega igralca, naturščika Victorja Polsterja, šolanega plesalca androginega videza, ki Laro odigra s takšno milino in empatijo, da niti za trenutek ne podvomimo, da imamo zares pred seboj dekle, poznanji Larine notranje napetosti. Dekle je odličen preboj na filmsko sceno tako za mladega režiserja kot še mlajšega igralca in film, ki bi ga zaradi globokega, toplega in nemoralizirajočega humanizma veljalo vključiti v šolske kurikulum.«*

Srečen kot Lazzaro (Lazzaro felice), je prejemnik nagrade na najboljši scenarij v Cannesu. Alice Rohrwacher nas znova popelje v idilično, brezčasno okolje italijanskega podeželja s pripovedjo o prijateljstvu in naivni dobroti. To je zgodba o srečanju med Lazzarom, mladim kmečkim fantom, po srcu tako dobrim, da mu pogosto pripišejo počasno pamet, in Tancredijem, mladim plemičem pod preklestvom svoje lastne domišljije.

Mladina je Lazzara dojemala kot *»neorealistični film o posledicah kompletnega razpada družbe in države ter slumizacije življenja. Italijanska policija na lepem odkrije zakotno, zaostalo, nerazvito, folklorno vasico, katere prebivalci niso le nepismeni (ni šol, ni bolnišnic, ni pokojnin ipd.), temveč tudi povsem obubožani, socialno mrtvi, saj napol suženjsko, ritualno, 'zakupniško' delajo na tobačni plantaži tiranske plemiške družine. Prav to je neoliberalni sen: država ne obstaja več – obstaja le še goli volčji kapitalizem, ki izgleda kot fevdalizem!«*

Resnica (La verite) je bil premierno prikazan na beneškem filmskem festivalu. Prvi film Hirokazu Kore-ede, posnet zunaj rodnega Japonskega in s prepoznavno igralsko zasedbo, se sprašuje, ali so laži za osebno srečo ravno tako pomembne kot resnica, film pa govori o Fabienne, zvezdi francoskega filma, vedno obkroženi z ljudmi, ki jo ljubijo in obožujejo. Da bi skupaj z družino proslavila izid avtobiografije, pride iz New Yorka na obisk njena hči Lumir z možem in hčerko. Lumir med brskanjem po sveže natisnjeni knjigi opazi, da so zapisane anekdote močno olepšane in da njeno mater prikazujejo v lepši luči, kot je v resnici.

»S tem ko drugim polaga replike v usta, išče načine, kako zmehčati materino ledeno srce. In prav lahkotna, sproščena obravnava zapletenih družinskih odnosov je tista odlika Koreedovega najnovejšega filma, ki ga povezuje s tradicijo dobrega francoskega filma. Če ob koncu leta iščete takega, z ogledom Resnice ne boste zgrešili.« (Urban Tarman, MMC RTV Slo, 20.12.2019)

Ritem udarcev (Beats) je zabavna zgodba o prijateljstvu, uporništvu in evforičnosti trenutka, ko mladina združi moči za skupno stvar, ovita v opojne ritme porajajoče se elektronske glasbene scene devetdesetih let. Režiser Brian Welsh je dogajanje postavil v majhen kraj na Škotskem leta 1994, kjer življenje najboljša prijatelja na pragu odraslosti kmalu odnese po različnih poteh. Po Veliki Britaniji se nezadržno širi virus elektronske plesne glasbe, ki popolnoma obsede tudi fanta.

»Množična privrženost elektronski glasbi se je tako rodila povsem spontano, kar film oriše na izredno učinkovit način. Kot rock v 60-ih ali punk konec 70-ih in v začetku 80-ih je tudi rave v 90-ih deloval kot orodje izražanja kolektivnih frustracij, pri katerem koncert nikoli ni bil zgolj koncert, temveč akt upora proti oblastem. Dominantni mediji so si – tudi pri nas – takrat močno prizadevali, da bi raversko glasbo povezali predvsem z uporabo prepovedanih psihoaktivnih drog, a Ritem udarcev nas s četrtsotletne razdalje spomni, da je šlo tudi za marsikaj pozitivnega – tudi za izredno ploden trenutek v zgodovini britanske glasbe.« (Matic Majcen, ARS, 27.12.2019)

Moj najboljši profil (Celle que vous croyez) Juliette Binoche igra uspešno profesorico v srednjih letih, ki se ujame v svet družbenih omrežij, kjer je meja med lažmi, sanjami in resničnostjo popolnoma zabrisana. Claire Millaud je privlačna profesorica pri petdesetih letih in mati dveh otrok. Njeno razmerje z mlajšim fotografom Ludom je vse prej kot idealno, zato se odloči, da bo za njim vohunila. Na družbenem omrežju si ustvari lažni profil in postane Clara, mlado in lepo štiriindvajsetletno dekle. Claire se nekaj časa predaja skušnjavam vzporednega sveta, a le dokler se oba svetova dokončno ne prepleteta, nastali konflikt pa začne ogrožati življenje, kakršno je poznala do tedaj.

»Zgodba se vrti okoli teme identitete. Laži, prevare, resnica, manipulacije in ljubezen: to so mikavne sestavine tega pripovednega labirinta. Poleg romantičnega vidika, ki vključuje številne pomežike žanru trilerja, ima roman seveda tudi močno družbeno razsežnost. Skratka, ta vijugasta zgodba, povedana z različnih vidikov, je ponujala vznemirljive obete za filmsko priredbo.« (Safy Nebbou, režiser)

4.4 Premiere slovenskih filmov

V sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom smo nadaljevali uspešno in zelo odmevno serijo slavnostnih premier domačih filmov, ki jih umeščamo v okolje Linhartove dvorane. S tem domačemu filmu podelimo prestižnejši značaj, saj so filmi domače produkcije do sedaj premiere doživljali v multipleksih. Iniciativa, ki smo jo s Slovenskim filmskim centrom poimenovali »Naši filmi doma,« se je izkazala za zelo uspešno, predstave so bile odmevne tako med občinstvom kot v medijih.

V samostojnih terminih sta bila spomladi premierno prikazana **Izbrisana** Mihe Mazzinija (25. februarja) in **Človek s senco** Eme Kugler (29. junija).

»Njen celovečerec Človek s senco, ki je imel nedavno premiero v Cankarjevem domu v sklopu Naši filmi doma, je peti dolgometražni film, prek katerega je ustvarila svet po lastnih podobah.« (Nadina Štefančič, Rtv slo.si, 15. 7. 2019)

Jeseni smo premiere nadaljevali z **Letom opice** (16. septembra), slovensko-makedonsko koprodukcijo režiserja Vladimirja Blaževskega, kriminalko **Korporacija** (3. decembra) režiserja Mateja Nahtigala, vmes pa smo na slavnostni predpremi 9. novembra predstavili tudi digitalno restavrirano kopijo nacionalne klasike **Ne joči, Peter**, ki je spadala v sklop praznovanja stote obletnice rojstva režiserja Franceta Štiglica.

»Korporacija, politični triler z noir šlifom, minimalističnim soundtrackom, mizantropsko atmosfero, strupeno fatalko à la Evelyn Mulwray (Jelena Perčin), tajkunom à la Noah Cross (Borut Veselko), grotesknimi negativci, distopično deželo (v kateri "z ljudmi delajo kot z živalmi") in naivnim junakom (ki "misli, da lahko kaj spremeni"), nas – v nasprotju z drugimi slovenskimi "angažiranimi" filmi (Jaz sem Frenk, Anina provizija, Inferno ipd.) – vsaj ne utruja in tolče po glavi z naštevanjem novih in novih škandalov s časopišnih naslovnih, ampak se raje drži rdeče niti.« (Marcel Štefančič, jr., Mladina, 6. december 2019)

4.5 Izredne projekcije – sodelovanje z drugimi producenti in distributerji

Občutljivost (La délicatesse)

V okviru Nodierevih dni smo na enkratni projekciji predvajali ekranizacijo istoimenske literarne uspešnice, ki jo je pri nas izdala založba Totaliteta in ki jo je z bratom Stéphanom režiral avtor predloge David Foenkinos. *Občutljivost* je zgodba o Nathalie, ki se po smrti moža odloči čustveno plat

svojega življenja postaviti na stran in se osredotočiti na delo, da bi jo razmerje z mladim moškim izoliralo od skupnosti. Dogodek smo organizirali v sodelovanju s Francoskim inštitutom, projekciji je sledil pogovor z režiserjem in romanopiscem Davidom Foenkinosom.

5. KULTURNO-VZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM

Leto 2019 se je na področju programa kulturne vzgoje ter humanistike odvijalo skladno z načrtovanimi prireditvami, sprejetimi koncepti in sporedi. Odlikovale so ga skrbno izbrane vsebine, izvedbena raven je bila visoka, obisk pa naravnost odličen, saj je bilo obiskovalcev približno 31.000 več, kot smo načrtovali (73.143). Pozitivni so bili tudi medijski odzivi, čeprav smo jih zlasti za humanistični del programa večkrat pogrešali.

Program za otroke in mladino je bil kombinacija koprodukcijskih sodelovanj ter gostovanj slovenskih gledaliških hiš z domicilom zunaj Ljubljane, v naši lastni produkciji pa sta na odru Štihove dvorane zaživel dve premieri: *Pesem o Odiseju* ter *Večeri nesrečnih koncev #2: Antični miti* – obe v okviru festivala Na Olimpu. Osrednji glasbenogledališki dogodek je bila vsekakor premiera opere za otroke v dveh dejanjih britanskega skladatelja, pianista in pedagoga Matthewa Kinga in libretista Andrewa McKinnona po predlogi večne pravljice Hansa Christiana Andersena *Snežna kraljica*, ki je bila sprejeta z navdušenjem, stroka pa se je o izvedbi izrekla s pohvalami.

Sicer pa pri pregledu seznama kulturnovzgojnih projektov ugotovimo bogat nabor različnih prireditev, nekatere izmed njih ponavljamo že vrsto let in vzdržujemo raven zanimanja zanje, tudi izvedba v kakovosti ni zanihala.

V marcu smo dobili drugo izdajo pripovedovalskega festivala pod novim programskim vodstvom; pogumne in ambiciozne nove zamisli so zdaj že zaživele, realizirali smo več programskih novosti in festival vzpostavili kot platformo, ki po eni strani izpostavlja z osrednjo temo povezana teoretično relevantna vprašanja z relevantnimi sogovorniki, po drugi strani pa išče sodobne načine odrske realizacije pripovedovanja, zaradi česar postaja vedno bolj priznan dogodek tudi v evropskem merilu.

11. kulturni bazar je odlikoval bogat in zanimiv program usposabljanja strokovnih delavcev z različnih področij (vzgoje in izobraževanja, kmetijstva in prehrane, zdravstva, sociale, okolja in prostora), katerega osrednji temi sta bili *Ustvarjalnost mladih* in *Sodobna umetnost*. Že drugič smo (so)organizirali regijski kulturni bazar, tokrat v Novi Gorici.

Veseli smo, da nam je po zavzetem delu in ciljni promociji, zlasti prek družbenih omrežij, uspelo pridobiti zares številno občinstvo Transgeneracij, ki je tako ostaja osrednji festival dijaške ustvarjalnosti v Sloveniji.

Humanistični program je večinoma sledil ciljem medprogramskega mreženja in dosegal dobre rezultate: pisatelj Tone Partljič nam je z gosti odkrival zgodovino štajerske prestolnice ter problematiziral njeno zdajšnjost; z dobro izvedenimi pogovornimi večeri je Ali Žerdin osvetlil prelomne trenutke, ki so jih zaznamovali časopisni izvodi na razstavi *Časopis*, prvi odtis zgodovine; s Strojno fakulteto smo pripravili odmeven cikel o robotiki, ki v povezavi z umetno inteligenco spreminja družbo in znanost, skupaj s festivalom *Speculum Artium* pa predavanja uglednih strokovnjakov o tehnologiji možgansko-računalniških vmesnikov. Izpostaviti je potrebno humanistične prireditve ob festivalu Na Olimpu, še zlasti gostovanje dr. Theodossiosa P. Tassiosa in odlična predavanja dr. Svetlane Slapšak in dr. Božidarja Slapšaka, ter večera o dveh paradigmatskih zgodbah evropske kulture – o Hamletu in Ojdiu, ki jih je zasnoval in vodil dr. Mladen Dolar. Skupaj z založbo Beletrina smo v okviru *Fabule* pred *Fabulo* povabili izraelsko teoretičarko Evo Illouz, ki je z drzno mislijo pomagala pri razčlenjevanju letošnje osrednje teme *Zidovi med nami*. Največje zanimanje javnosti sta zanesljivo zbudila nemški novinar in pisatelj Norman Ohler in argentinski psihoterapevt Jorge Bucay. Zaradi bolezni vabljenega gosta je odpadel napovedan večer vabljenega gosta v okviru *Dialogov Slovenija : Nemčija*.

Cikli predavanj so tudi v letu 2019 pospremili oba filmska festivala, dneve goriškega filma in Jazz festival.

V okviru literarnega programa smo realizirali književni festival *Fabula*, pri katerem sodelujemo kot koproducenti, ter osrednji disput *Vilenice 2019* (o avtobiografskem pisanju). *Litlink* – hrvaški literarni festival s poudarkom na besedilih mladih avtorjev – je dobil enodnevno slovensko edicijo v Cankarjevem domu. Priredili smo tudi številne zanimive literarne večere ter predstavitev novoizšlih knjig.

5.1 Kulturna vzgoja

Abonmaji za otroke in mladino

Abonmaji (Moj prvi abonma, abonma Ivan, abonma Cankar ter filmski abonma Liffe po Liffu) so sledili načrtovani dinamiki. Programe smo oblikovali z izborom lastnih produkcij, gledaliških produkcij slovenskih gledaliških hiš ter v sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Po odzivih so se abonentom zdeli pestri, domišljeni, kar jih je verjetno napotilo k vnovičnemu vpisu, saj za novo sezono dosegamo dobre rezultate.

Največje presenečenje je povečano zanimanje za filmski abonma Liffe po Liffu, saj se je število abonentov podvojilo. En od razlogov je zanesljivo premik začetka abonmaja na januar, saj smo lahko izkoristili promocijske možnosti festivala Liffe.

Z vodstvi treh ljubljanskih vrtcev smo se dogovorili za sestavo posebnega abonmaja Vrtec, ki vključuje del programa Mojega prvega abonmaja ter dve otroški predstavi z našega stalnega repertoarja.

Skupaj s promocijsko ekipo smo v letu 2019 nadgradili možnosti ter z vedno znova zastavljenim vprašanjem, kako navdušiti mlade za umetnosti in jih pritegniti na kulturne dogodke, razvijali nove oblike trženja in promocije.

Nove produkcije in koprodukcije Kulturnovzgojnega programa

Pesem o Odiseju

Glasbenogledališka predstava

Besedilo: Jera Ivanc; režija: Ivana Djilas; glasba: Boštjan Gombač; avtorica vizualne podobe: Barbara Stupica; nastopata: Pia Zemljič in Boštjan Gombač

Kot je Homer znal osvojiti bralca z živim pripovedovanjem, tako Pia Zemljič in Boštjan Gombač prek igre in pripovedi in z veliko glasbe v živo mlademu občinstvu želita približati Odisejeve pustolovščine in ob tem tudi osnovne koncepte starogrške mitologije, hkrati pa duhovito, a nadvse resno ugotavljata, »da je največja človeška borba še vedno boj s samim sabo in lastno nezmernostjo«. Interpreta uporabljata mnoštvo gledaliških elementov, predmetov in inštrumentov, s katerimi komunicirata s publiko in puščata vtis improvizacije.

Uprizoritev Pesmi o Odiseju je žanrski hibrid, opredelili bi jo lahko kot glasbeno-zvočno predstavo z elementi pripovednega gledališča. Jera Ivanc je dramsko predlogo podnaslovila kot Rapsodisejo za dva po Homerju in s tem razložila uprizoritveni koncept, ki ga je zasledovala režiserka Ivana Djilas: rapsodi, potujoči pevci epskih pesmi, so v antični Grčiji zabavali množice na trgih in sejnih, hkrati pa je rapsodija bodisi rapsodova pesem ali precej svobodna glasbena izvedba. Predstava je nastala v okviru festivala Na Olimpu in je bila premierno odigrana 10. maja, imeli smo še osem ponovitev za kar 1542 gledalcev.

»Tako se med interpretoma zgodbe o 10-letnem Odisejevem vračanju domov, katerih napet medsebojni odnos služi kot prispodoba večnega toka izmenjavanja vojne in miru, vzpostavlja dinamika, ki z intervencijami v razvezano pripoved poganja Odisejado do skorajšnjega konca.« (Magda Tušar, Radio Slovenija 1, 11. 5. 2019)

»Ni pomembno, da otroci vse razumejo, pomembno je, da se spoznajo z Odisejem, da se zabavajo in sledijo njegovim razburljivim avanturam.« (Ivana Djilas za MMC portal, 10. 5. 2019)

Večer nesrečnih koncev #2: Antični miti

Pripovedovalsko-glasbena predstava

Idejna zasnova: Špela Frlic; glasba: Ana Kravanja, Tea Vidmar; pripovedujeta: Aljaž Jovanovič in Primož Pirnat; produkcija: Cankarjev dom v okviru 23. pripovedovalskega festivala

V okviru pripovedovalskega festivala je nastala nova produkcija Cankarjevega doma Večer nesrečnih koncev – Antični miti. Dogodek odlikuje odlična igralska zasedba (Primož Pirnat, Aljaž Jovanovič, Ana Kravanja in Tea Vidmar) in predstavljanje antičnega mita v njegovi primarni formi – pripovedovanju. Idejno produkcija sledi zavedanju, ki ga v svoji knjigi Antična miturgija utemeljuje Svetlana Slapšak, da je pripovedovanje mitov ustna disciplina na voljo vsem. Vsakič sproti nastaja nova interpretacija, ki je enako avtentična kot vse predhodne. Pripovedovanje mita je tako demokratično dejanje, ki na eni strani odpira možnost za umetniški dogodek, na drugi strani pa odpira prostor za demokratično razpravo.

Pripovedovalca sta v spletu poglobljenega poznavanja materiala in odprtosti za improvizacijo ustvarila komunikativni, sodobni, mestoma humorni in mestoma tragični interpretaciji mitov o Tezeju in Perzeju, ki še posebej učinkovito nagovarjata mlado publiko. Ob občutnem pomanjkanju antičnih vsebin v

šolskem kurikulumu produkcija prinaša tudi pomembno vsebino za šolsko publiko in širše – poznavanje antične metaforike je nenazadnje stvar splošne izobrazbe.

Žal je imela predstava samo dve ponovitvi, načrtujemo, da bo znova zaživela v okviru pripovedovalskega festivala 2020.

Snežna kraljica

Glasba: Matthew King; libreto: Andrew McKinnon po pravljici H. C. Andersena; režija: Eva Hribernik; glasbeno vodstvo: Iztok Kocen; zborovodkinja, prevajalka libreta: Irma Močnik; scenografija: Jaro Ješe; kostumografija: Anjana Pavlič; producentka: Katja Konvalinka; asistentka režije in svetovalka za gib: Simona Kočar; zasedba vlog (po abecednem redu):

Snežna kraljica: Maja Krevs, Katja Konvalinka; Gerda: Pia Novak, Ajda Pirc; Kaj: Adrijan Ignjatovič, Jan Novljan, Jakob Zupančič; Roparka: Sara Elizabeta Gajšek, Nika Kores Sraka, Sara Trobiš; Princesa: Elizabeta Čebular, Živa Oblak; Babica, Čarovnica, Finka, Pripovedovalka: Irena Yebuah Tiran, Nataša Zupan Vran; Severni jelen, Pripovedovalec: Gregor Ravnik, Klemen Torkar; Mladinski pevski zbor Glasbene Matice Ljubljana Komorni ansambel Slovenskega komornega glasbenega gledališča; koprodukcija: Slovensko komorno glasbeno gledališče, Glasbena matica Ljubljana in Cankarjev dom.

Po Brundibaru, Hobitu in operi Všeč si mi je mlado občinstvo prevzela Snežna kraljica, pravljica Hansa Christiana Andersena, ki jo je v operno obliko leta 1992 prenesel britanski skladatelj Mathew King. Snežna kraljica s svojo kompleksnostjo presega oznako komorna opera; izpostaviti je treba razgibanost glasbenih stilov, saj je skladatelj operno delo zasnoval tako, da vsaka od šestih scen zaživi v svojem glasbenem slogu (od baročne glasbe, korala, madžarske ljudske glasbe do klezmerja, kabareta ter mešanice Stravinskega in jazz). Sporočilo o pomenu prijateljstva iz Andersenove pravljice je ostalo tudi v libretu Andrewa McKinnona.

Opera v dveh dejanjih in šestih prizorih je instrumentalno zahtevna tako za glasbenike kot za pevce in je bila velik izziv za ustvarjalce, predvsem za otroke. Za mlade soliste, ki so jih izmed 120 kandidatov izbrali na avdiciji, je bila to prva izkušnja na tako velikem odru, ki so jo nadvse uspešno premagali, tudi zaradi tega, ker so jim ob strani stali izkušeni solisti, med njimi Maja Ceglar, Katja Konvalinka ter Irena Yebuah Tiran in Gregor Ravnik. Zbor je v tokratni izvedbi deloval kot scenski element, ki je dogajanje opremil z barvno usklajenim ter bogatim zvokom in se izkazal za suvereno izvajalsko telo tako v najbolj pretanjenih trenutkih bolečine ob izgubi kot tudi v trenutkih radostnega navdušenja ob iskanju pogrešanega prijatelja. Za instrumentalni del opere je poskrbel Komorni ansambel SKGG pod taktirko mladega slovenskega dirigenta Iztoka Kocena, ki se je z relativno kompleksno glasbeno tvarino in usklajevanjem vseh sodelujočih izkazal z izjemno prefinjenim, zbranim in doslednim vodstvom.

Premiero si je ogledal skladatelj in jo pospremil z besedami, da do te opere čuti očetovsko ljubezen, »saj je bila napisana v drugem času, ko sem bil še druga oseba, in je po letih občutno bliže mladim nastopajočim kot meni samemu«, predvsem pa je izjemno pohvalil kreativno ekipo z režiserko Evo Hribernik ter Iztokom Kocenom kot glasbenim vodjem na čelu.

Zanimanje za Snežno kraljico je bilo izjemno – vsakič polno zasedena Linhartova dvorana je svojevrsten poklon mladim ustvarjalcem in umetniški ekipi (skupaj 4407 obiskovalcev).

»Izredna pohvala na tem mestu gre prav gotovo režiserki Evi Hribernik, ki je vse povezala v smiselno in domišljeno celoto, ki je nagovarjala občinstvo. Prav tako gredo čestitke vsem organizatorjem za tovrstne projekte, ki med poslušalce vseh generacij prinašajo svež pristop k širjenju umetnosti in med njih znova vračajo zavedanje, da je ravno umetnost ena najbolj neposrednih glasnic večnih resnic – v tem primeru o vrednosti pristnih odnosov, ki temeljijo na nesebični ljubezni. Ta namreč lahko otopli še tako ledena srca.« (Aleksandra Gartnar, Glasna, www.revijaglasna.si)

Ponovitev produkcij Kulturnovzgojnega programa in kulturnovzgojnih učnih ur ter projektov drugih producentov

Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da so bili uresničeni cilji, ki smo si jih zastavili glede na dosežke prejšnjih let, nastavljeni realno, a še vedno zelo ambiciozno. Poleg treh premierskih predstav smo jih ponavljali še dvanajst iz prejšnjih let, od najstarejše živeče gledališke predstave Igralec do produkcij zadnjih let. Vodili programiranja sta bili – poleg kakovosti predstav – tudi povpraševanje in razpoložljivost igralcev.

Odlična je bila odločitev za gostovanje avtorskega projekta Edwarda Cluga in skupine Katalena **Kekec** v produkciji SNG Maribor (v okviru festivala Maribor je naš); skozi portal Vandotove povesti je v čarobni svet plesnega gledališča vstopilo kar 3252 najmlajših gledalcev. Po januarskem navdušenem

sprejemu smo se namreč odločili, da Kekca ponovimo tudi v decembrskih prazničnih dneh, ko smo znova razprodali dve Linhartovi dvorani.

Opera **Všeč si mi**, ki je premiero doživela decembra 2018, je navduševala tudi v januarju: na osmih ponovitvah se jo je ogledalo 3787 obiskovalcev. Dobro zasedenost dvoran lahko pripišemo odmevni premieri, za katero smo med drugim akreditirali več kot petdeset kulturnih koordinatorjev na slovenskih osnovnih šolah.

»Zakaj ste za umetniško zvrst izbrali ravno opero? To je tudi danes živa glasbena oblika. Da po svetu zanimanje zanjo narašča, pričajo številne nove operne hiše, ki obiskovalce kar kličejo v čarobni operni svet. Opera je primeren umetniški izraz

za izražanje občutljivih tem, ki zadevajo človeštvo, saj poslušalca nagovarja najbolj celostno: prek glasbe, besede, igre in plesa. Mlade poslušalce smo želeli spodbuditi, da se vživijo v svojega vrstnika, ki ni Evropejec, temveč se je rodil na drugem koncu sveta, v drugačni kulturi in morda celo na vojnem območju.« (Delo, 7. 12. 2018)

»Med najpomembnejše dogodke tekoče glasbeno-gledališke sezone se nedvomno uvršča uprizoritev nove opere za mlade Všeč si mi skladatelja Damijana Močnika na besedilo pesnika Milana Dekleve. Uprizoritev je nastala v koprodukciji Glasbene matice Ljubljana in Cankarjevega doma. Pomen uprizoritve se kaže na več ravneh. Dobili smo kakovostno in dobro uprizorjeno novo izvirno glasbeno-gledališko stvaritev za mlado občinstvo, ki je hkrati tudi aktualna in družbeno kritična. Prav primanjkljaj zadnjih dveh lastnosti se uvršča med večne očitke operi kot »muzejski« umetnostni zvrsti.« (Borut Smrekar, Glasna, 22. 3.2019)

Večletni dober obisk beležijo uspešnice kulturnovzgojnega programa **Prosto po Prešernu** (5 ponovitev, 912 obiskovalcev), **Romeo in Julija** (4 ponovitve, 603 obiskovalca), **Naj gre vse v π ali kako sem si zapomnil 3141 decimal** (7 ponovitev, 1628 obiskovalcev), **Tesla** (9 ponovitev, 1760 obiskovalcev); vse predstave so nastale v koprodukciji s Cankarjevim domom. Za dobro odločitev se je izkazalo tudi načrtovanje ponovitev »literarnega stand-upa« Boštjana Gorenjca – Pižame z naslovom **sLOLvski klasiki v živo**; ponovili smo ga desetkrat za nekaj več kot 1800 obiskovalcev.

Dolgoletna uspešnica **Igralec** bi bila v tradicionalnem januarskem terminu za šole odlično obiskana, a smo zaradi bolezni v ekipi lahko realizirali le dve ponovitvi.

Med kulturnimi koordinatorji prve triade je bilo tudi letos veliko navdušenje nad predstavo **Kralj Matjaž**, ki je lani nastala v okviru 21. pripovedovalskega festivala (5 ponovitev za nekaj več kot 760 obiskovalcev). Prav tako že leta najmlajše uspešno nagovarjajo člani skupine Slovenskega tolkalnega projekta z učnima urama **Tolkala za radovedneže** in **Tolkala od blizu**.

Selektorica 18. bienalnega festivala uprizoritvenih umetnosti za otroke in mlade Zlata paličica Nika Arhar je izbrala eno produkcijo, ki je nastala v okviru Kulturnovzgojnega programa – **Hlapec Jernej in njegova pravica** – ter izbor utemeljila, da predstavi pritiče oznaka »za mlade in odrasle« in s preseganjem ožje zastavljene ciljne skupine obiskovalcev začrtuje vmesno polje med »mladim« in »odraslim« gledališčem; mlade nagovarja kot zahtevne posameznike, sposobne občutljivega doživetja in kritične refleksije. Žal predstava zaradi poškodbe igralka ni doživela festivalske realizacije, je pa zato v novembru odpotovala na ugleden festival Fast Forward in požela lepe pohvale. Predstavo smo petkrat ponovili v Cankarjevem domu (698 gledalcev).

»Žiga Divjak s soustvarjalci te zgodbe mojstrsko vplete ritmično organizirano hojo v krogu. Dinamika luči, vpeta v ne le psihološko motivirano, temveč tudi glasbeno organizirano igro pospeševanja, upočasnjevanja, ponikanja v tišini in glasbenega izbruha v nemoči, pred nami razgrinja sliko stanja stvari. In ko se igralci na odru izčrpavajo z besedami in hojo v krogu, mi, občinstvo zgodbo dopisujemo. Z zgodbami, ki jih poznamo, ki odsevajo v našem ritmu tipkanja, našem zdravstvenem kartonu, v otrocih, ki jih z vročino vozimo v vrtec, kajti delo mora biti opravljeno, kajti na tisoče je teh, ki bi umrli za naše delovno mesto. In, ko pade zavesa in potihne aplavz, se zgodba konča?« (Saška Rakef, Radio Slovenija 1, 27. 9. 2018)

Priljubljene matineeje, ki jih pripravljamo skupaj z Glasbeno mladino ljubljansko in Glasbeno mladino Slovenije, so bile izpeljane skladno z objavljenimi sporedi in tudi letos so bile odlično obiskane.

Delavnice

Ob številnih projektih v Cankarjevem domu za mlade pripravljamo tudi poučne in zanimive delavnice. Leta 2019 so dopolnjevale obisk razstave Ideja; zasnovali smo tri: Kdo je premagal Minotavra? (otroci

ugotovijo, da mitološke zgodbe prebiramo na starogrških posodah in sami poslikajo svoj krožnik ali pa si bodo izdelajo gledališko masko), Ali znaš prebrati antično sporočilo? (učenci se po skupinah preizkušajo v dešifriranju Enejevega kriptografskega diska, špartanskega skitala in signalnih plemenic) ter Matematika ali igra (dijaki spoznajo Arhimedov ostomahion, sestavljanke iz 14 ploščic, ki jih morajo sestaviti v pravilno obliko). Delavnico je izvajala študentka Akademije za likovno umetnost, usposobljena za izvedbo delavnice, ob prisotnosti odraslih spremljevalcev ali dodatnih hostes. Delavnice so bile v toplejših mesecih v Parku Sveta Evrope, v hladnejših pa v kateri izmed sejnih sob Cankarjevega doma. Od 12. junija do konca leta 2019 smo jih izvedli kar 53.

22. pripovedovalski festival

Pripovedovalski festival je osrednji, produkcijsko in finančno najobsežnejši tovrstni dogodek v slovenskem prostoru in zato bistvenega pomena za razvoj, prepoznanje in profesionalizacijo pripovedovanja ter form, temelječih na ustni literaturi v slovenskem prostoru in širše. Festival počasi postaja platforma, ki po eni strani izpostavlja z osrednjo temo povezana teoretično relevantna vprašanja z relevantnimi sogovorniki, po drugi strani pa išče sodobne načine odrske realizacije pripovedovanja, zaradi česar postaja vedno bolj priznan dogodek tudi v evropskem merilu.

22. Pripovedovalski festival in drugi pod programskim vodstvom pripovedovalke Špele Frlic, je potekal med 21. in 30. marcem 2019 in je prinesel več programskih novosti in vsebinskih presežkov in še jasneje začrtal smer razvoja v prihodnje.

Osrednje teme festivala so bile 100. obletnica rojstva Milka Matičetovega s poudarkom na ustnem izročilu Režije, ki predstavlja njegov zbirateljsko najbolj ploden teren, miti in njihova vloga v sodobnem času ter (zlo)rabe zgodb v različnih medijih. Obsegal je 20 dogodkov za odraslo in otroško publiko, od tega jih je 10 nastalo v produkciji Cankarjevega doma, 10 pa v produkciji partnerskih organizacij, s katerimi se Cankarjev dom povezuje pri ustvarjanju programa (Kinodvor, Kinoteka, Vodnikova domačija Šiška, Slovenski etnografski muzej, Lutkovno gledališče Ljubljana). Letos je festival drugič gostoval tudi zunaj Ljubljane (Nova Gorica). K festivalskemu programu smo pridružili še 11 spremljevalnih dogodkov drugih producentov, z namenom promocije dobrih vsebin s področja pripovedovanja v različnih medijih in s tem širjenja zavedanja o prepletenosti form in različnih izraznih in kontekstualnih možnostih, ki jih ta forma ponuja.

Kot programske dosežke in presežke festivala zaradi njihove kvalitete, odmevnosti in vzpostavljanja dobrih praks za prihodnje še posebej prepoznavamo naslednje vsebine festivala:

- K festivalskemu programu nam je uspelo povabiti vodilne teoretike s področja mita in pravljice na svetu ter odlične slovenske umetnike. Osrednja tuja gostja festivala je bila svetovno priznana teoretičarka in pisateljica, zagotovo vodilni glas na področju vloge mite in pravljicnih motivov v sodobni umetnosti Marina Warner, v Ljubljani je nastopila s svojo najbolj aktualno raziskavo o pomenu zgodb v času begunstva (dogodek smo pripravili v sodelovanju s Filozofsko fakulteto, osrednja publika so bili študentje), v enem od dogodkov je nastopila skupaj z vodilnim ameriškim teoretikom dr. Jackom Zipesom.
- Festival vedno bolj postaja platforma za vzpostavljanje novih, tudi mednarodnih ustvarjalnih sodelovanj. Tovrstno sodelovanje, ki je rezultiralo v skupnem pripovedovalskem večeru, se je na pobudo programske vodje vzpostavilo med waleškim pripovedovalcem Michaelom Harveyjem in slovensko glasbenico Zvezdano Novakovič. Odličen dogodek (tudi dobro obiskan) hkrati vzpostavlja tudi tesnejše sodelovanje slovenskega festivala z najprepoznavnejšim evropskim pripovedovalskim festivalom Beyond the border.
- Poleg pravljic in mitov, ki so že tradicionalno material, po katerem posegajo pripovedovalci, v festival umeščamo tudi drug material – npr. resnične zgodbe in kratke zgodbe ter kratka predavanja ustvarjalcev na skupno temo (Tiranija zgodbe). Tovrstni večeri nagovarjajo novo publiko in širijo definicijo pripovedovanja.

O uspešnosti festivala priča tudi odlična obiskanost dogodkov ter pozitiven odziv vseh osrednjih slovenskih medijev, presegli pa smo tudi cilje, zadane v finančnem načrtu.

»Ljudje smo res bitja zgodbe. Radi pripovedujemo o sebi in radi poslušamo zgodbe drugih. In res opažam, da v strukturi zgodbe, ki jo pripovedujemo o sebi, in strukturi pravljice pogosto ni bistvene razlike. Mislim v smislu izbire junaka in težnje po tem, da bi se zgodba iztekla v nekakšen vsaj približno srečen zaključek. Resnične zgodbe na festivalu pomembno pridodajajo k žanrski raznovrstnosti. Verjamem, da imajo takšne zgodbe v sebi več kot zgolj anekdotičnost. Da nosijo zrno splošnega, da je pripovedovanje življenjske izkušnje lahko pot do boljšega razumevanja človeškega. Posamezniki, ki smo jih povabili na Večer resničnih zgodb, imajo že zaradi svojega zanimivega življenja veliko materiala za pripovedovanje, pa tudi vsi po vrsti so veščiji pripovedovalci zgodb v različnih medijih. Večer je že razprodan, kar kaže na to, da nas kot poslušalce zanimajo ljudje in njihova življenja.« (intervju s Špelo Frlic, Maja Čehovin Korsika, STA, 15. 3. 2019)

Kulturni bazar

Kulturni bazar, tradicionalna nacionalna prireditev, je 4. aprila 2019 potekal v Cankarjevem domu. Organizatorji dogodka in kreativni partnerji projekta so Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Zavod RS za šolstvo v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvom za zdravje ter Ministrstvom za okolje in prostor pod častnim pokroviteljstvom Slovenske nacionalne komisije za UNESCO; izvršni producent prireditve je Cankarjev dom.

Ob enajsti izdaji smo pripravili bogat in zanimiv program strokovnega usposabljanja, katerega osrednji temi sta bili Ustvarjalnost mladih in Sodobna umetnost. Letošnji plenarni govorci so bili dr. Lev Kreft, doktor filozofskih znanosti in redni profesor za estetiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, ki je pripravil predavanje z naslovom »Aktualnost sodobne umetnosti: paradoksi in kvadratura kroga«. Udeleženci so kulturno-umetnostno vzgojo spoznavali skozi teoretska in praktična spoznanja številnih strokovnjakov (predavanja s področja intermedijskih in vizualnih umetnosti, filma, arhitekture, kulturne dediščine), kakovostne kulturnovzgojne projekte, ki so financirani s sredstvi Evropskega socialnega sklada (Igrišče za gledališče 2.0, Prvi prizor, Gledališče, Filmska osnovna šola, Razumevanje filma in SKUM) in predstavitev primerov dobrih praks sodelovanja med vzgojno-izobraževalnimi zavodi in kulturnimi ustanovami (kreativna partnerstva) ter povezovanja na medresorski ravni (kultura, zdravje, kmetijstvo, okolje in prostor, gospodarstvo). V sodelovanju z omenjenimi ministrstvi smo pripravili tudi predstavitev na temo »Gozd« (Pravljice iz gozda, Gozd skozi umetnost in kulturo) ter zdravja, športa, gibanja in tehnologije (v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in Olimpijskim komitejem Slovenije). Poleg dogodkov s področij, kot so arhitektura, glasba, intermedijske umetnosti, vizualne umetnosti, ki so vključevali vodene ogled razstave Bienale ilustracij v Galeriji Cankarjevega doma, naj še posebej izpostavimo predstavitev in delavnice na področju bralne kulture, gledališča in filma ter sodelovanje z RTV Slovenija, kjer smo ponudili ogled predstav in filmske projekcije za vse starostne stopnje (sklop kratkih animiranih filmov Slon kolesari po svetu, predstavo SNG Drama Maribor Kako zorijo ježevci, gledališke in sodobno-plesne ter delavnice s področja radijske igre) ... Program se je zaključil z gledališko predstavo SNG Drama Maribor *Skrivnostni primer ali Kdo je umoril psa*.

Poleg bogatega programa, ki je potekal v vseh dvoranah in predavalnicah, se je na razstavnih prostorih po posameznih področjih umetnosti in kulture v Veliki sprejemni dvorani in Prvem predverju Cankarjevega doma predstavilo skoraj tristo kulturnih ustanov iz vse Slovenije ter partnerji Kulturnega bazarja iz drugih resorjev. Rezultat medresorskega sodelovanja na letošnjem Bazarju je tudi e-priročnik *Gozd skozi umetnost*.

Bazarja se je udeležilo 954 strokovnih delavcev z različnih področij (vzgoje in izobraževanja, kulture, kmetijstva in prehrane, zdravstva, sociale, okolja in prostora, športa ...) ter študentov različnih študijskih smeri. Program za organizirane skupine otrok in mladih iz vzgojno-izobraževalnih zavodov po presoji programskega odbora letos ni bil izveden, v spremljevalni program pa so se s svojo ponudbo vključile tudi druge kulturne ustanove v Ljubljani (SNG Drama Ljubljana, Slovenska filharmonija).

V začetku junija smo objavili novo edicijo e-kataloga Katalog ponudbe kulturno-umetnostne vzgoje za šolsko leto 2019/2020.

V sklopu nacionalnega projekta Kulturni bazar, katerega naloga je tudi skrb za nacionalno mrežo kulturno-umetnostne vzgoje, redno mesečno pripravljamo obvestila za registrirane koordinatorje kulturno-umetnostne vzgoje.

Letos smo v tem okviru prvič pripravili strokovni posvet *Potenciali povezovanja*, namenjen le koordinatorjem kulturno-umetnostne vzgoje in kulturnih ustanov. Udeleženci so bili navdušeni nad posvetom, na katerem so spoznavali primere dobrih praks povezovanja med različnimi področji kulture ter imeli priložnost za medsebojno povezovanje, zato smo se odločili, da tovrstna srečanja organiziramo tudi v prihodnje.

Udeležba na Kulturnem bazarju je bila za vse obiskovalce brezplačna, prav tako so brezplačni posveti, ki jih namenjamo koordinatorjem kulturno-umetnostne vzgoje in s tem gradnji nacionalne mreže na tem področju.

»Tudi letos je bil Kulturni bazar dobro obiskan. Poln zvedavih novega znanja iščočih obiskovalcev, razstavljalcev s primeri dobrih praks, sodelovanja med vzgojno izobraževalni zavodi in kulturnimi ustanovami in bogat s številnimi dogodki, od gledaliških predstav, vodenih ogledov, filmskih projekcij, delavnic in okroglih miz. S plenarnim govorom o aktualnosti sodobne umetnosti pa ga je otvoril filozof doktor Lev Kreft.« (Liana Buršič, Radio Slovenija 3, 6. 4. 2019)

Drugi Kulturni bazar v regiji, ki je potekal 4. decembra 2019 v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica ter drugih kulturnih ustanovah v mestu, je udeležencem ponudil izbor kakovostnih kulturnih dogodkov in številne primere dobrih praks na področju kulturno-umetnostne vzgoje. Dogodek je

povezal več kot 200 udeležencev ter več kot 80 regionalnih in nacionalnih kulturnih ustanov ter ustvarjalcev. Dan strokovnega usposabljanja je uvedlo predavanje Ervina Hladnika Milharčiča *Vsa kultura je naša kultura*, sklenila pa 50. ponovitev bizarne operete Peter Kušter v produkciji SNG Nova Gorica.

»Uvod v dogajanje je bilo predavanje novinarja **Ervina Hladnika-Milharčiča** z naslovom *'Vsa kultura je naša kultura'*. Kultura ni tisto kar nas ločuje, temveč povezuje, je v uvodnem delu razmišljal priznani slovenski novinar. Po njegovem namreč vsi beremo iste knjige, poslušamo isto glasbo in smo zato del istega kulturnega sveta: *'Zadnja leta poslušam en stavek, ki me bega: oni imajo drugo kulturo. Nad tem se utemelji en zelo neprijeten način pogovora, ki gre od najbolj običajnih stereotipov do sovražnosti. Bi samo rad povedal, kako ni kultura tisto, kar nas loči.'*« (Meta Škvarč, Radio Koper, 4. 12. 2019)

5.2 Ustvarjalnost mladih

Transgeneracije 2019

Festival sodobnih umetnosti mladih Transgeneracije je potekal od 15. do 25. aprila 2019; podelitev priznanj je bila 7. maja 2019. Dogodki (skupaj 18) so se odvijali na različnih lokacijah Cankarjevega doma. Letos smo zabeležili rekordno število prijav, na festivalu pa je s svojimi deli sodelovalo več kot 400 izbranih dijakov in dijakov iz vse Slovenije. Do zaključka razpisnega roka smo prejeli 260 prijav za dela z vseh področij, od tega večinoma likovnih del (186), 17 gledaliških, 25 videodel, 5 plesnih, 15 fotografskih in 2 stripovski deli. V desetih dneh tekmovalnega in spremljevalnega programskega dogajanja smo nanizali 17 dogodkov na različnih lokacijah (razstava likovnih, fotografskih, stripovskih in videodel v Veliki sprejemni dvorani, 3 gledališke in 1 plesna predstava v Linhartovi dvorani, 4 gledališke in 3 plesne v Kosovelovi dvorani ter 4 dogodki v Štihi dvorani; ena predstava v Kreatoriju DIC, ena predstava na Gimnaziji Vič, zaključni dogodek v Galeriji CD).

Letošnji selektorji so bili: Arjan Pregl za področji likovne umetnosti in stripa, Borut Krajnc in Miha Colner za fotografijo, Tina Poglajen za film/video, Meta Lavrič in Ana Štefanec za sodobni ples ter Jakob Ribič, Katja Markič in Matej Bogataj za gledališče. Sodelovanje z njimi je bilo uspešno in jih bomo angažirali tudi prihodnje leto.

Izpostavili bi, da je bilo letos še posebej opazno, da je bila vloga mentorjev bolj formalne narave – kot pomoč, koordinacija, svetovanje, ne toliko izpolnjevanje mentorjevih vizij. Resnično se vidi vpletenost mladih v vse segmente. Predvsem pa dela sporočajo ideje, o katerih razmišljajo mladi sami. Nekatera nagrajena dela so nastala celo brez mentorstva. Nagrajeni mentorji (Drago Meglič na področju gledališča, Nina Šuštaršič Remic in Sabina Mevlja na področju likovne umetnosti) pa mladim uspešno omogočajo prostor za samostojno raziskovanje, izražanje stališč in ustvarjalnega izraza in jih pri tem uspešno spodbujajo. Sicer pa dela mladih ustvarjalcev na Transgeneracijah tudi v letošnji izdaji odražajo prostor in čas, v katerem živijo. Ravno zato so bila zelo raznolika – tako vsebinsko kot formalno, vendar pa vsa izjemno dovršena in poleg mladostniške zagnanosti izpričujejo tudi nadarjenost in zrelost. Veliko del se dotika aktualnih tematik in problematik – okoljske, socialne, politične, spolne ... Te tematike mladi preizprašujejo v različnih tehnikah ali z različnimi postopki – v likovni umetnosti risbe, plakati, linorezi, akvareli, plastike, tehnične risbe ipd.; v filmu kot animacije, stop-motion, kratki igrani film; v plesu kot miniaturre, solo plesne točke, celovečerne plesne predstave; v fotografiji kot dokumentarna ali portretna fotografija; v gledališču kot koreodrama, črna komedija, improvizacija, dramski modernizem ali performans.

Dogodke smo oglaševali na naši spletni strani in socialnih omrežjih ter obveščevalnih listah, predvsem pa smo sodelovali s sodelujočimi mentorji in nastopajočimi, da so tudi sami obveščali o svojih predstavah oziroma razstavi. Zaradi tovrstnih prizadevanj in novih pristopov smo beležili zelo dober obisk – 3592 obiskovalcev: razstavo si je po ocenah ogledalo približno 1600 ljudi, predstave pa 1900. Vsaka izmed predstav je imela dovolj gledalcev, odzivi po predstavah pa praviloma zelo pozitivni.

»*Magda Tušar (novinarka): Na desetdnevem festivalu bo srednješolska generacija javnosti predstavila svoje dosežke na področjih likovne, stripovske, fotografske, video, plesne in gledališke ustvarjalnosti. V tekmovalne selekcije izbranih se je tako uvrstilo 15 plesnih in gledaliških predstav, tri pa so del spremljevalnega programa. Med njimi so tudi produkcije umetniških gimnazijskih in srednješolskih programov, ki zapleten gledališki medij ustvarjajo v boljših produkcijskih pogojih kot nekatere druge plesne in gledališke skupine mladih ustvarjalcev, pravi eden izmed selektorjev Matej Bogataj, zato je pomembneje spoznati abecedo gledališča kot stremeti k profesionalnim standardom.*

Matej Bogataj (selektor): Stališče nam je zelo pomembno. Jaz mislim, da je oder eden redkih tistih prostorov, če odmislimo nasmeteno medmrežje, kjer lahko ljudje pove ene stvari, ki so sicer v času

vsesplošne politične korektnosti nezaželene celo preganjane.» (Magda Tušar, Radio Slovenija 1, 15. 4. 2019)

Druge produkcije

Med t. i. drugimi produkcijami bi izpostavili letne javne nastope dijakov Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, ki so bili popolnoma razprodani (skupaj 2275 obiskovalcev). 150 učencev oddelka za sodobni ples in plesnih pripravnic je s pedagoginjama Jano Kovač Valdes in Tanjo Pavlič pripravilo predstavo **Kje pa ti živiš?** z zanimivim idejnim konceptom, ki prevprašuje mesto antropocena v vesolju ... Pri letni predstavi Baletne in srednje baletne šole pa smo opazili tehtno dramaturgijo, odlično izvedbo ter inovativen in raznovrsten spored.

5.3 Humanistika

Cikel pogovornih večerov Toneta Partljiča – v okviru festivala Maribor je naš

Pisatelj Tone Partljič je ob festivalu Maribor je naš zasnoval dva spremljevalna pogovorna večera o preteklosti in sedanjosti mesta »spodrezanih korenin«; s sogovorniki, kot so Andrej Brvar, dr. Jerneja Ferlež in ddr. Igor Grdina ter Mitja Čander, Marko Crnkovič in Melita Forstnerič, je ob zgodovinski refleksiji mesta ob Dravi med drugim problemsko opredelil razmerja med centrom in »paracentrom«, t. i. mejo na Trojanah, ter spregovoril o »kulturnih čudežih štajerske prestolnice«. Partljič je s spretnim moderiranjem in dobro izbiro gostov navdušil kar 190 obiskovalcev.

»Tone Partljič je zasnoval kot dva spremljevalna dogodka še pogovora o preteklosti in sedanjosti mesta "spodrezanih korenin" – eden se je že zgodil in imel presenetljivo velik odziv, drugi pa se še bo prihodnji ponedeljek. Razmerje center – paracenter, kulturni "čudeži" Maribora, meja na Trojanah, EPK 2012 – vse to Partljič z gosti načenja, in četudi se bo dotaknilo desetih Ljubljančanov, ki so tako ali tako najverjetneje štajerskih korenin, bo nekaj premaknilo.« (Melita Forstnerič Hajnšek, Dnevnik.si, 17. 1. 2019)

Časopis, prvi odtis zgodovine, cikel predavanj in pogovornih večerov

Ob razstavi Časopis, prvi odtis zgodovine smo z avtorjem, dolgoletnim novinarjem in urednikom dr. Alijem Žerdinom pripravili izbor tem, s katerimi smo osvetlili izbrane prelomne zgodovinske trenutke, ki so jih zaznamovali tudi razstavljeni časopisni izvodi.

Na uvodnem večeru, ki ga je vodila publicistka Patricija Maličev, je Ali Žerdin spregovoril o tem, kaj je spodbudilo njegovo zbirateljsko pozornost ter kako je muzejska zbirka nastala.

Na večerih, ki so sledili, pa je Žerdin s sogovorniki spregovoril o izbranih vsebinah: z Borisom Bergantom, televizijskim komentatorjem, in Marjanom Sedmakom, tedanjim dopisnikom Dela iz Moskve, o prvem pristanku na Luni; z Marcelom Štefančičem jr. in Rokom Čeferinom o svobodi (tiska), z Natašo Briški in Andrejem Gustinčičem pa o aferi Watergate. Na sklepnem večeru se je z Zorano Baković pogovarjal o poslanstvu novinarskega poklica, pa tudi o njegovih senčnih platih.

Žerdin z gosti je pripravil zelo zanimive večere, ki so pritegnili radovedno občinstvo, saj se je po pogovoru praviloma razvila debata. Beležili smo povprečno 60 obiskovalcev na dogodek.

»Ob razstavi Časopis, prvi odtis zgodovine v prvem preddverju Cankarjevega doma bo danes stekel nov pogovor. Tema je aktualna, govori o svobodi tiska, svobodi novinarstva, zaplembah časopisov in se sprašuje, kaj se je z medijsko svobodo zgodilo v zadnjih letih. Avtor razstave Ali Žerdin je na pogovor povabil novinarja in publicista Marcela Štefančiča, ki je bil urednik Tribune in Mladine v obdobju zaplembe, in pravnika, odvetnika Roka Čeferina, specialista za civilno in medijsko pravo, ki je sodeloval pri obravnavah na sodišču.« (T. J., Delo, 23. 1. 2019)

Roboti spreminjajo svet

Cankarjev dom v zadnjih letih krepi aktivnosti tudi na področju promocije znanosti. Sledimo zgledom drugih kulturnih in kongresnih centrov, ki pomen promocije znanosti razumejo kot prispevek k razvoju na znanju temelječe družbe. Tako smo spomladi v sodelovanju z Alumni klubom Fakultete za strojništvo organizirali cikel predavanj o robotiki, ki v zadnjih desetletjih postaja nepogrešljiv del moderne, ekonomične in do človeka prijazne tehnologije ter v povezavi z umetno inteligenco spreminja naš način življenja. Za široko javnost je bilo najzanimivejše predavanje odvetnika dr. Raphaëla Raulta, ki je med drugim spregovoril o etičnih razsežnostih uporabe pametnih avtonomnih robotov ter o oblikovanju določenih pravnih okvirov, ki se na to navezujejo. Ob njem sta predavala še dr. Niko Heraklovič o pametnih tovarnah prihodnosti ter dr. Alexander Czinki, ki je izhajal iz zgodovine robotike, predstavil sedanje stanje in pogled v prihodnost.

Odzivi občinstva so bili odlični, kar nas napeljuje k temu, da sodelovanje nadaljujemo tudi v prihodnjem programskem letu.

Humanistični dogodki ob festivalu Na Olimpu

Prof. dr. Theodosios P. Tassios: Starogrški avtomati

Otvoritev razstave Ideja pospremlila predavanje zaslužnega profesorja z Nacionalne tehnične univerze v Atenah Theodosios Tassios, ki je zbranemu občinstvu razgrnil svoje široko humanistično in tehnično znanje, in sicer je predaval o starogrških avtomatih.

»V slovenskem prostoru dobro poznamo grško mitologijo in filozofsko misel, razstava Ideja – znanost in tehnologija antične Grčije, pa je odlična priložnost za uvid v plodno delovanje središč znanstvene in tehnološke kulture, od mestnih državnih kolonij do Aleksandrije v Egiptu. Zaslužni profesor na atenski univerzi Theodosios Tassios je opozoril, da so Grki tehnologijo dojemali kot neločljiv del civilizacije, ki je kasneje napajala Evropo.« (Blaž Mazi, Radio Slovenija, Dogodki in odmevi, 12. 6. 2019; intervju)

Osrednji festivalski cikel predavanj Komunikacije in mobilnost v antiki je pripravila dr. Svetlana Slapšak, antropologinja in avtorica antičnih študij. Njena predavanja so prek naslovne teme, ki je v običajnem diskurzu o pomenu antičnega znanja manj izpostavljena, izpostavljala skrb za državljana, njegovo zavest o človekovih pravicah, enakosti, demokraciji, pomenu pismenosti, kulture in svobode izražanja, vključno z odgovornostjo za besede in dejanja. Na štirih predavanjih smo našli 364 obiskovalcev – približno toliko smo jih tudi načrtovali, beležimo pa zelo dobro odzivanje publike, saj so z dobro zastavljenimi vprašanji spodbujali dr. Slapšakovo, da je za predavateljsko mizo vztrajala tudi po tri ure.

Decembra se je avditoriju Kosovelove dvorane predstavil legendarni arheolog dr. Božidar Slapšak, ki je veliko svojega ustvarjalnega časa preživel v Tespijah, kjer je med drugim z ljubljansko ekipo strokovnjakov odkril gledališče, s katerim je dopolnil sliko antičnega polisa. Predaval je o delu v Tespijah ter pomenu antičnega gledališča v družbenem kontekstu. Predavanje je bilo dobro obiskano, žal pa humanistični dogodki v okviru festivala Ideja – razen najav – niso imeli medijskih zapisov.

Zadnji festivalski dogodek v letu 2019 je bila predstavitev sodobne grške literature, ki se navdihuje v grški antični dediščini. Večer je kurirala in povezovala dr. Svetlana Slapšak, nastopili pa so: pesnik in esejist Anastasis Vistonitis, pisatelj, pesnik in aktualni predsednik Združenja grških pisateljev Yiorgos Chouliras, pisatelj in kritik Tassos Goudelis ter romanopisec Michalis Modinos. Ob tej priložnosti smo pripravili prevode odlomkov njihovih del. Na literarno-pogovornem večeru je bilo navzočih 65 obiskovalcev, ki so bili navdušeni nad iskrim pogovorom, ki je odstiral štiri popolnoma različne »literarne delavnice«.

Simpozija o Juretu Deteli in dr. Zmaga Šmitku

Simpozij o pesniku in mislecju Juretu Deteli je zasnoval programski direktor Beletrine (tudi soorganizatorke dogodka) Aleš Šteger, ki je dediščino Detelovih pesmi uredil v dveh obsežnih knjigah. Marko Hren je spregovoril o Deteli kot zgodnjem znanilcu trendov globoke ekologije in duhovnosti, prof. Sergej Kapus je pripravil predavanje z naslovom Despotizem pogleda, dr. Branislava Vičar pa je osvetlila Detelo in vprašanje subjektivitete živali. Simpozij se je končal s projekcijo filma Sočasje v režiji Mihe Vipotnika. Simpozij je pritegnil številno občinstvo, med njimi so bili Detelovi številni prijatelji, sopotniki in sorodniki.

S simpozijem (v soorganizaciji Cankarjevega doma z Oddelkom za azijske študije in oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete) smo počastili tudi pomembnega slovenskega in mednarodnega etnologa in antropologa dr. Zmaga Šmitka, o pomenu njegovega dela so pripravili referate naslednji ugledni govorniki: dr. Nina Petek, dr. Jan Ciglencečki, dr. Rajko Muršič, Marko Hren, dr. Boštjan Kravanja, dr. Andrej Ule, mag. Ralf Čeplak Mencin ter dr. Daša Krnel Umek.

Simpozija je odlikoval izbor predavateljev in tem.

Pogovorni večer ob razstavi Thonetovega pohištva

V času, ko smo gostili zasebno zbirko Thonetovega pohištva, ki ga je obnovil Jure Rihar z ženo Ilonko Rihar, je bil v nabito polni Stekljeni dvorani Lili Novy pogovorni večer z naslovom Kako so Evropejci obsedeli. O tem, kaj je Thonetovo pohištvo pomenilo za kulturni razvoj srednjeevropskega prostora ter o sami tehnologiji izdelave krivljenega pohištva, se je z Riharjem pogovarjal prof. Janez Suhadolc. Poučno in navdihujoče.

V Cankarjev dom smo povabili tudi Petra Thoneta, da bi pripravil predavanje o svojih prednikih, njihovi kreativnosti in podjetnosti ter skrbi za zapuščino, a se je zaradi bolezni opravičil.

Delavnica Marka Pogačnika

Marko Pogačnik, umetnik in pisatelj, se je v svoji 36. delavnici v Cankarjevem domu posvetil delfinom, entom in vilinskim bitjem kot zaveznikom človeštva. Tudi tokrat se mu zvesto občinstvo ni izneverilo; na obeh izvedbah smo našli 169 obiskovalcev.

Pozitivna psihologija

Sedmi cikel Pozitivna psihologija je postregel s šestimi dobro obiskanimi predavanji:

- Janja Rebolj: Obvladovanje konfliktov – iz teorije v prakso
- Tomaž Flajs: Sram – med intimo in družbo
- Maja Bajt: 3P: polno – prisotno – pristno
- Tjaša Kos: Samopodoba, psihološka čvrstost in življenje v globalizirani družbi
- Radovan Radetič: Kako razumeti vedenje otroka in se nanj ustrezno odzvati
- Primož Jeralič: Odločitev za življenje.

Predavatelji so v letošnjem letu sledili rdeči niti osebne prožnosti (rezilientnosti) z več zornih kotov – od obvladovanja konfliktov prek intimnih tem o sramu do okrevanja po travmi.

Vsako predavanje je bilo posneto za Videlectures.net in javno objavljeno. Dober odziv ima tudi naša Facebook skupina, ki jo trenutno spremlja že več kot 20.000 ljudi: <https://www.facebook.com/pozitivnapsihologijazaboljsezivljenje/>. Cikel promoviramo tudi prek e-okrožnic in drugih družbenih omrežij; povprečna zasedenost dvorane je več kot 80-odstotna. Glede na letošnje izkušnje bomo v prihodnje predavatelje spodbudili k večji interaktivnosti z udeleženci s pomočjo aplikacije www.sli.do, ki obiskovalcem omogoča sprotno postavljanje vprašanj, ne da bi se pri tem osebno izpostavili.

Hamlet in Ojdip v Cankarjevem domu

V sodelovanju z Društvom za teoretsko psihoanalizo smo zasnovali večera o dveh paradigmatičnih zgodbah evropske kulture. Dr. Mladen Dolar, dr. Alenka Zupančič, dr. Slavoj Žižek in dr. Andrew Catruffello so razmišljali o tragičnih likih, ki skozi kulturno zgodovino terjajo vsakič nove refleksije.

Dogodka sta bila izjemno dobro obiskana in sta doživela tudi dober odmev v javnih občilih.

»V prostoru filozofskih pozicij je prav toliko načinov, da igramo Hamleta kot na odru, pravi ameriški filozof Andrew Catruffello. Avtor knjige o prepletu Hamleta in filozofije, ki jo je izdalo Društvo za teoretsko psihoanalizo. O Hamletu kot preizkusnem kamnu novoveške in sodobne filozofije, so sinoči v Cankarjevem domu spregovorili avtor knjige, Slavoj Žižek in Mladen Dolar.« (Nina Jerman, TV Slovenija, Odmevi, 14. 5. 2019)

Od misli do klika

V okviru tridnevnega novomedijskega festivala Speculum Artium s fokusom na tehnologijah prihodnosti so bila v Cankarjevem domu dobro obiskana predavanja, na katerih so ugledni strokovnjaki dr. Maryam Alimardani, Francesko Fernandes, mag. Erika Mondria, Michael Mondria spregovorili o različnih BCI-sistemih oziroma o tehnologiji možgansko-računalniških vmesnikov.

»Med projekti, ki izpostavljajo tehnologijo BCI, velja opozoriti na delo My Brain Code 1.0 Erice Mondrie iz Ars Electronike. Zanimiv je tudi projekt Digital Shaman, pri katerem so moči združili priznana japonska umetnica Etsuko Ichihara, podjetje Yaskawa Slovenija in Institut Jozef Stefan iz Ljubljane. Projekt z raziskovanjem novih oblik žalovanja za pokojniki v digitalni dobi pomeni pomemben prispevek k ideji humanizacije tehnologije, ki je že ves čas eno od vodil našega festivala.« (intervju z Bogdanom Štehom, STA, 17. 10. 2019)

Kritika, rojena iz maternice umetnosti

Osrednja prireditev dneva odprtih vrat je bil simpozij o pomenu in vlogi umetnostne kritike, naslovljen po Baudelaireju, ki sta ga soorganizirala Cankarjev dom in festival Borštnikovo srečanje, moderirala ga je generalna direktorica Uršula Cetinski. Govorci (dr. Aleš Novak, dr. Gregor Pompe, Aleksander Bassin, Jani Virk ter Simon Popek) so razmišljali o tem, kakšne spremembe je kritična misel v Sloveniji, predvsem v zadnjih desetletjih, doživela na področjih uprizoritvene in likovne umetnosti ter literature, glasbe in filma.

S kakovostno zasnovanim simpozijem smo prispevali k družbenemu razmisleku, kakšne posledice prinaša izginjanje refleksije umetnosti iz javnega diskurza.

»Vloga kritike je soustvarjanje javnega prostora, pri nas pa je kritika getoizirana. V tujini se intelektualci vključujejo tudi v debato o ekologiji in dopingu v kolesarstvu.« (Jani Virk; Dnevnik, 16. 9. 2019)

»Tudi mi, ki smo 50 plus, imamo pravico do erotičnih spoznavnih užitkov ob branju kakovostne kritike in se bomo borili za to.« (Uršula Cetinski; STA, 14. 9. 2019)

5.4 Literatura

Fabula 2019

Dogodki Festivala Fabula 2019 so bili izpeljani v napovedanem obsegu. Tudi letos je Cankarjev dom gostil vidne javne intelektualce in literate; v Cankarjevem domu so nastopili argentinsko-kanadski antologist, prevajalec, esejist in pisatelj Alberto Manguel, ruska pisateljica in esejistka Tatjana Tolstoj, eden najbolj znanih sodobnih nemških pisateljev in kronist nemške združitve Ingo Schulze, francoski pesnik, scenarist in režiser Eric Vuillard in kanadsko-britanska pisateljica Rachel Cusk.

Z organizatorji iz založbe Beletrina smo v luči letošnje 30. obletnice padca berlinskega zidu fokus festivala poimenovali Zidovi med nami – dogodki so bili tako povezani s padcem zidu v Berlinu kot z zidovi med resničnostjo in fikcijo, preteklostjo in sedanjostjo, zidovi med kulturami, med čustvi ljudi in ne nazadnje s pravimi zidovi arhitekturne krajine.

Tudi letos je literarni program spremljal teoretski fokus Fabula pred Fabulo. V tem sklopu je zaradi bolezni Bruna Latourja dogodek z njim odpadel, smo ga pa nadomestili z okroglo mizo o podnebnih spremembah, na kateri so sodelovale slovenske poznavalke in poznavalci te teme. Prav tako so bila vsa mesta zapolnjena tudi za gostovanje izraelske teoretičarke Eve Illouz.

Vstopnic za dogodke je zmanjkalo, odzivi občinstva so bili dobri, prav tako pa je bil festival deležen velikega medijskega odziva. Na splošno lahko rečemo, da je festival Fabula zelo uspešen; po programski plati je primerljiv z najboljšimi svetovnimi festivali, hkrati pa iz leta v leto privlači večji krog občinstva oz. mu občinstvo sploh v zadnjih letih ostaja zelo zvesto.

»Rdeča nit, ki letos družijo goste literarnega festivala Fabula, so Zidovi med nami. In le zid je sinoči ločeval dve ruski duši, dva pogleda in dve estetiki. Medtem ko je v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma plesal Sergej Polunin s svojim novim tatujem s Putinovim obličjem, je v Linhartovi svoj literarni svet odstirala ruska pisateljica Tatjana Tolstoj.« (Tina Lešničar, Delo, 2. 3. 2019)

»Festival Fabula je osrednji slovenski mednarodni literarni dogodek, ki predstavlja najpomembnejše avtorje z vsega sveta; doslej je gostil Boekejeve, Goncourtove in Nobelove nagradence. V sklopu festivala v Cankarjevem domu bomo spoznali sedem svetovno znanih mislecev in teoretikov ter literarnih gostov.« (Dnevnik, 4. 3. 2019)

Vilenica 2019

Krovna tema letošnjega festivala Vilenica je bila Ego in fabula; tako je Cankarjev dom (v sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev) gostil osrednji vileniški disput Srednjeevropske pobude, katere fokus je bilo avtobiografsko pisanje. Pisatelji so razmišljali, zakaj se je avtobiografska pisava razmahnila ravno v dobi virtualnosti, informacijske zasičenosti in lažnih novic. Svoja mnenja so prispevali Andrej Pleterski, Dragan Velikić, Jasmin B. Frelih, Nataša Kramberger, Ace Mermolja, Maria Grazia Calandrone, Silvija Bre, Claudio Damiani, Ivana Šojat ter Esad Babačić.

»Zanimivo avtorjevo življenje še ne prinese dobrega romana. Nihče ne more pisati o nečem, česar ni sam skusil. Jaz se mora roditi v zgodbi, so bile nekatere izstopajoče misli, slisašli pa smo tudi Cankarjevo parafrazo, da resnični umetnik ne potrebuje avtobiografije.« (Maja Žvokelj, Radio Slovenija 1, 11. 9. 2019)

V času Vilenice 2019 je v Cankarjevem domu potekal tudi komperativistični kolokvij Postklasične perspektive in analize z uglednimi referenti (**Bart Keunen Snežana Milosavljević Milić, Darja Pavlič, Leonora Flis, Barbara Zorman, Péter Hajdu, Vladimir Biti, Matjaž Birk**).

Ugotavljamo, da je bilo zanimanje za dogodke v Cankarjevem domu skromno, vzroke med drugim lahko najdemo v tokratni prenasitenosti in razpršenosti festivalskega dogajanja v Ljubljani.

Literarni večer Podobe pokrajin

S tem literarnim večerom se je Cankarjev dom pridružil mednarodnemu projektu z istoimenskim naslovom, ki odpira polje razmisleka o tem, kako se človekova ustvarjalnost vpisuje v pokrajino in kako sama podoba pokrajine vpliva na naše doživetje (pri izvedbi smo sodelovali z založbo Serbski lud ter Serbskim muzejem iz Bautzna, Koroško galerijo likovnih umetnost ter Literarnim muzejem Robert Musil iz Celovca). Vsebinsko nas je določil razmislek o zgodovinskem in resničnem položaju etničnih manjšin na območjih, kot sta koroška pokrajina, ki je ločena med Avstrijo in Slovenijo, ter Lužico, pokrajino na vzhodu Nemčije. Te predele so nam z branjem predstavile Anja Golob, Lubina Hajduk-Velkovičova ter Cvetka Lipuž.

Literarni večer je bil inteligentno koncipiran, žal pa je bil slabo obiskan.

Goncourtova nagrada/Slovenska izbira

V sodelovanju z Goncourtovo akademijo, Univerzo v Ljubljani in Francoskim kulturnim inštitutom smo v Cankarjevem domu – v okviru Nodierevih dni – priredili podelitev Goncourtove nagrade (po izboru študentov in članov Akademije Goncourt) Jean-Baptistu Del Amu in Davidu Foenkinosu, ki sta ob tej priložnosti spregovorila o svojih izkušnjah z literarnimi nagradami ter brala iz svojih del. Dogodek je moderirala Suzana Koncut, lanska dobitnica Nodiereve nagrade za najboljši prevod iz francoščine.

Rožančeva nagrada

V sodelovanju z Društvom Marjana Rožanca smo pripravili branje iz esejističnih zbirk letošnjih nominirancev za Rožančevo nagrado: mag. Marcela Štefančič jr., Luke Novaka, Urbana Vovka, Uroša Zupana in Boštjana Narata. Po pogovoru z njimi, ki ga je usmerjala dr. Ignacija Friedl, je sledila razglasitev nagrajenca – mag. Marcel Štefančič je žirijo prepričal s knjigo Ivan Cankar, v kateri se je »*lotil slovenskega 'Billyja the Kida', ki je stresel Slovenijo vsakič, ko je ustrelil.*« (Delo, 26. 9. 2019)

Literarni večeri in omizja DSP ter PEN-a

8. februarja je Društvo slovenskih pisateljev v dvorani Lili Novy v Cankarjevem domu pripravilo tradicionalno branje članov Društva slovenskih pisateljev ob slovenskem kulturnem prazniku Za Prešernom, na katerem so se z literarnim branjem predstavili: Matej Bogataj, Nina Dragičević, Tibor Hrs Pandur, Jedrt Lapuh Maležič, Maša Ogrizek, Ana Porenta, Jure Vuga, Hristos Armando Gezoz. Dogodek je povezovala Aksinija Kermauner.

Izpostaviti je treba tudi zelo tankočutno pripravljeno prireditev DSP-ja Spomin na njih, naš spomin, ki so jo v marcu posvetili pisateljem, ki so preminili v letu 2018.

Odmevnejši je bil literarni večer s slovenskimi samospevi in podelitev literarne nagrade mira za leto 2019, ki jo je prejela Neda R. Bric. Zasnovala ga je Tanja Tuma, nastopili pa so igralka Lana Bučevac, slovenske samospeve Benjamina Ipavca, Antona Ipavca in Lucijana Marije Škerjanca je interpretiral baritonist Miha Brkinjač, prevode v nemškem jeziku pa slavni tenorist Johannes Dunz ob klavirski spremljavi Gregorja Jagodica.

Ocenjujemo, da je sodelovanje z DSP-jem in PEN-om kakovostno in da dogodki, ki jih pripravljamo, nagovarjajo del občinstva, ki ga na siceršnjih literarnih večerih v Cankarjevem domu ne videmo.

LitLink

Slovenska edicija

Festival LitLink že nekaj let poteka na Hrvaškem, v Zagrebu, na Reki in v Pulju ter predstavlja alternativni model literarnih festivalov s poudarkom na besedilih mladih avtorjev. Dogodki so naravnani na dejavno promocijo prevajanja avtorjev iz manjših v večje jezike in so dostikrat tudi začetek poti v svet. Zdaj smo imeli ta dogodek tudi v Ljubljani. Slovenski del festivala je kuriral in s pronicljivostjo in dinamiko s kratkimi pogovori s pisatelji povezoval slovenski pesnik, pisatelj in kritik Muanis Sinanović. Z branji odlomkov so nastopili že prepoznani avtorji, večinoma rojeni v osemdesetih letih, bilo pa je tudi nekaj malo starejših: Anke Stelling, Jonas Lüscher, Laura Freudenthaler, Jovana Reisinger, Nada Topić, Vesna Lemaic, Eva Markun, Andrej Tomažin, Goran Janković in Jurij Hudolin.

Prevode v nemščino, te smo v času branj videli v obliki projekcij na platnu, je prispeval osemindvajsetletni vrhunski prevajalec Blaž Božič, tudi sam uspešen pesnik in pisatelj. Literarni večer je bil v umetniški in intelektualni užitek vsem, ki so se ga udeležili – nekateri slovenski založniki, mlajši pisatelji in vneti bralci, ki jih srečanja z ustvarjalci, ki sicer opravljajo samotni poklic, pomenijo okna v nove svetove.

»*Festival LitLink predstavlja alternativni model literarnih festivalov, saj branja spremljajo predstavniki založb iz drugih držav.*« (A. J., Rtv slo, 30. 6. 2019)

Pred izidom in ob njem

V sodelovanju z založbo Mladinska knjiga smo pripravili dogodka z avtorjema s slovesom pravih zvezd, ki sta požela veliko pozornost tako pri laični kot strokovni javnosti.

Argentinski psihoterapevt Jorge Bucay, ki piše o brezčasnih temah – o upanju, strahu, ljubezni in pogumu – in je svoje knjige izdal že v 32 jezikih, je dvakrat razprodal Linhartovo dvorano, zbranemu občinstvu pa je pripovedoval zgodbe, ki so zaznamovale njegovo življenje.

»*V zgodbah se skriva modrost sveta od začetka časov. To je edini ali najboljši način, da izkusiš več različnih življenj, ne da bi ti bilo treba doživeti več smrti. Vsak človek in vsaka zgodba nam lahko pokažeta nove rešitve za stare probleme ali nam povesta, kako uporabiti stare rešitve za nove probleme.*« (intervju s Jorgejem Bucayem, Readers Digest, 1. 9. 2019)

Nemški novinar in pisatelj Norman Ohler pa je nabito polnemu avditoriju Štihove dvorane predstavil knjigo o uporabi (in zlorabi) drog v Hitlerjevi Nemčiji. Dialog je moderiral Marcel Štefančič jr., v

iskrivem pogovoru pa so se razkrivali izsledki Ohlerjeve raziskave, ki je plod petletnega raziskovanja v arhivih Nemčije in ZDA ter preučevanja množice izvirnih dokumentov, pričevanj vojaških zgodovinarjev ter zdravnikov.

»Upal bi se trditi, da je veliko zgodovinskega dogajanja povezanega z drogami. V mislih imam zelo raznolike droge, ne zgolj tega, kar razumemo pod tem pojmom v najožjem smislu.« (intervju z Normanom Ohlerjem, Pina Gabrijan, RTV Slovenija, portal MMC, 13. 10. 2019)

»Norman Ohler v Popolni omami – v odličnem prevodu Neže Božič je izšla pri Mladinski knjigi – pogleda voditeljem tretjega rajha in njegovemu poslušnemu narodu dobesedno pod kožo in v žile.« (Patricija Maličev, Sobotna priloga, 5. 10. 2019)

V letu 2019 smo med bralce pospremili še tri novosti: v sodelovanju z založbo Beletrina smo ob izidu romana *Seme smrti* priredili odmeven literarni večer z avtorjem Dževadom Karahasanom, ob svetovnem dnevu čebel smo predstavili knjigo *Več kot med* Markusa Imhofa, v sodelovanju z Mladinsko knjigo pa pripravili dramaturško izjemno pripravljen glasbeno-literarni večer Zimsko popotovanje Marjana Strojana, na katerem so sodelovali avtor sam ter pianist Bojan Gorišek in sopranistka Christina Thaler.

Mlada umetniška beseda

Literarni večer Mlada umetniška beseda je uspešna, večletna skupna zgodba Akademije za gledališče, radio in televizijo ter Uredništva za kulturo 3. programa Radia Slovenija – ARS, že tretjo sezono pa je tudi odrski javni dogodek v Cankarjevem domu, v neposrednem radijskem in spletnem video prenosu na Radiu Ars. Tokratni večer je v tematsko jedro postavil izbor zgodb iz zbirke kratkih zgodb *Ugrizi* Andreja Blatnika, ki so jih interpretirali štirje študentje igre. Avtor dogodka je bil Klemen Markovčič, pogovor s pisatelji je vodil Vlado Motnikar. Za študente in pisatelje je to pomembna izkušnja, ki poudari pomembnost kulture govora ter svojevrstne izvedbene discipline in izreke.

Kritikovo oko

V rubriki *Kritikovo oko* (pano s kritiko ima stalno mesto v Prvem predverju) je rezidenčni kritik Matej Bogataj obravnaval književna dela, katerih kvaliteto, prodornost in perspektivnost je prepoznal, v letu 2019 so se zvrstili: Marij Čuk: Prah; Tadej Golob: Leninov park; Andrej Tomažin: Anonimna tehnologija; Jedrt Lapuh Maležič: Vija vaja ven; Jiri Kočica: Izvirnik. Ker je *Kritikovo oko* krajša rubrika, kritik poskuša biti razumljiv, tudi zato, ker se zdi, da lahko prevelika zapletenost, za katero se včasih skriva »strokovnost«, lahko odvrne naključnega bralca.

6. RAZSTAVNI PROGRAM

V letu 2019 smo v skladu z načrtovanim polno uresničili 31 projektov, in sicer 15 razstav in 16 manjših predstavitev s področja vizualne umetnosti in kulturne zgodovine, ter več spremljevalnih programov strokovno-izobraževalnega značaja.

Razstavni program je bil pester, vsebinsko in formalno je vključeval različne umetniške zvrsti, bil je medprogramsko povezovalen, zlasti s spremljevalnimi programi s humanističnega in kulturno-vzgojnega področja ter hkrati notranje diskurziven z obrazstavnimi dogodki in dejavnostmi, bil je dobro sprejet pri zelo različnih ciljnih skupinah obiskovalcev in medijsko korektno odziven.

Razstavni program CD uspešno vzdržuje in razvija sodelovanje z javnimi in zasebnimi ustanovami ter posamezniki, sicer tako obsežnega programa ne bi zmogli uresničevati, ne kadrovsko ne finančno. V letu 2019 smo torej sodelovali s številnimi ustanovami in združenji z različnih področij vizualne umetnosti: z Društvom arhitektov Ljubljana, Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov, Društvom oblikovalcev Slovenije, Slovenskim društvom likovnih kritikov, pa tudi z Društvom baletnih umetnikov Slovenije, zavod Membrana, revija Fotografija, v tujini pa z Znanstvenim centrom in tehnološkim muzejem NOESIS v Solunu (Grčija). S svojim delom in znanjem so k razstavnemu programu prispevali tudi mnogi domači in tuji strokovnjaki različnih generacij: Ali Žerdin, Katarina Štok Pretnar, Boštjan Botas Kenda, Jurij Kobe, Danica Dolinar, Mojca Turk, Jurij Dobrila, Danijela Grgić, dr. Jan Babnik, Emina Djukić, Jasna Jernejšek, Brane Kovič, Alenka Trebušak, Arne Hodalič, Mario Berdič Codella, Ifigenija Simonovič, Janez in Matija Suhadolc, in številni drugi.

6.1 Razstave v galeriji CD in v dvorani Duše Počkaj

O razstavi **Ivan Cankar in Evropa – Med Shakespearom in Kafka**, ki smo jo ob 100-letnici pisateljeve smrti sočasno in vsebinsko usklajeno pripravili skupaj z Muzejem in galerijami mesta

Ljubljane, smo obširneje poročali že v analizi programa leta 2018. Ker pa je bila postavljena še do konca februarja, le zapišimo, da se je v tem času zvrstilo še 36 vodenih ogledov (skupno 882 oseb) – od tega je bilo 28 organiziranih skupin in 8 javnih vodenj z vodičkami in gosti. Priljubljene komentirane ogleda so opravili režiser in dramaturg Janez Pipan, filmski kritik in publicist Marcel Štefančič, jr., lingvist in glasbenik Primož Vitez ter pesnik in dramatik Ivo Svetina.

V razširjeni razstavnici postavitvi v dveh prostorih CD (v Galeriji in sosednji dvorani Duše Počkaj) sta bila v nadaljevanju leta 2019 zasnovana tudi 13. slovenski bienale ilustracije in razstava Znanost in tehnologija antične Grčije. To prostorsko dispozicijo bomo ohranili še do konca leta 2020.

13. Slovenski bienale ilustracije (13. SBI)

V sodelovanju z Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov

Bienale ilustracije je najstarejša stalnica razstavnega programa, saj ga skupaj z ZDSLU kontinuirano organiziramo od leta 1993. Gre torej za likovno manifestacijo, ki že četrto stoletja združuje starejše in mlajše generacije umetnikov ilustratorjev in njihove najboljše dosežke nagraduje z nagrado, plaketami in priznanji Hinka Smrekarja. Z dobro medijsko pokritostjo veliko prispeva k uveljavljanju ilustracije kot pomembne in samosvoje likovne discipline z odgovorno vzgojno in izobraževalno vlogo.

Sekcija ilustratorjev ZDSLU z dolgoletno sodelavko Ireno Majcen na čelu pripravlja razpis za bienale. Tokrat ga je poleg javne objave v Uradnem listu in na spletnih straneh neposredno poslala 322 ilustratorjem, članom ZDSLU, Društva oblikovalcev Slovenije in drugim evidentiranim avtorjem ter 128 slovenskim založbam, ki izdajajo ilustrirano literaturo. V okviru razstavnega programa CD s sodelavci vsa leta skrbijo za organizacijo, od izbora del za razstavo in nagrade prek ureditve kataloga do postavitve razstave in njene slovesne otvoritve, ki jo je letos povezoval akademski slikar in bivši televizijski voditelj Dominik Križan.

Dne 18. januarja je žirija 13. SBI v sestavi: Monika Ivančič Fajfar, dr. Sarival Sosič, Radovan Jenko, Peter Škerl in Nina Pirnat Spahić (stalni organizacijski član) in Tina Kralj kot tajnica žirije, pregledala 129 prijavljenih ilustratorskih projektov ter na razstavo uvrstila 72 avtorjev, kar je največ doslej. Z veseljem ugotavljamo, da je v 13. izdaji bienala poleg večinske otroške ilustracije bilo na ogled kar 10 projektov ilustracij za odrasle, 9 poljudnoznanstvenih in 3 časopisne ilustracije ter prvič tudi projekt ilustracij za vinske etikete. Postavitev bienala, ki jo ohranila več strukturnih elementov od prejšnje razstave (Ivana Cankarja) je bilo delo Nine Pirnat, tokrat v sodelovanju z Radovanom Jenkom.

V naprej je bila določena nagrada za življenjsko delo Hinka Smrekarja, ki jo je tokrat prejel akademski slikar Kostja Gatnik, rojen leta 1945 v Ljubljani. O nagrajencu je umetnostni zgodovinar in likovni kritik Brane Kovič za razstavnici katalog zapisal naslednje: *»S svojo vsestransko in pestro umetniško produkcijo je Kostja Gatnik nedvomno svojevrsten fenomen med našimi sodobnimi likovnimi ustvarjalci. Z izjemno inventivnostjo in izvedbeno odličnostjo se je v minulih desetletjih izkazal v vseh zvrsteh tabelnega slikarstva, vzporedno pa je z nič manjšim elanom ustvarjal na področjih ilustracije, stripa, grafičnega oblikovanja in fotografije. Njegovo delo je bilo z marsikaterega vidika prelomno, saj je pogosto vpeljal in uveljavil drugačne poglede, ki so postali prepričljivi nosilci njegove avtorske prepoznavnosti. (...).«* Žiriranje za nagrade, plakete in priznanja Hinka Smrekarja je potekalo dober teden pred otvoritvijo, 18. marca 2019, v Galeriji CD, ko je bila razstava že postavljena in so jih podelili takole: Nagrado HS je prejel Milan Erič, plaketi HS Hana Stupica in David Krančan, priznanji HS Bojana Dimitrovska in Jure Engelsberger, posebni pohvali žirije Samira Kentrič in Anka Kočever ter pohvalo žirije za izvirno izvedbo knjige Maji Poljanc.

116 stranski katalog je oblikoval Edin Alibešter, v tokratnem uvodnem besedilu, ki ga je prispevala umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka dr. Nataša Smolič z naslovom *Čudoviti svet ilustracij* se lahko podučimo o zgodovinskem pogledu na ilustracijo in njenem pomenu za otrokovo doživljanje sveta. Svoje razmišljanje je sklenila takole: *»Maksim Gorki je trdil, da je le najboljše dovolj dobro za moške in žene jutrišnjega dne. Otroške knjige so pomembne za razvoj okusa in domišljije, zato je ilustratorjeva naloga še posebej odgovorna, saj njegove podobe ostanejo v spominu za vse življenje. In kot je zapisal avtor Petra Pana James Matthew Barrie, »... tisti, ki prinašajo sonce v življenja drugih, zanj tudi sami niso prikrajšani.«*

V prostoru Dvorane Duše Počkaj smo predstavili digitalni pregled del Bienala neodvisnih – Allstars ob njihovi obletnici, kar se je izkazalo za zelo dobro odločitev tako v pogledu sodelovanja med različnimi kulturnimi subjekti kot s stališča mehčanja antagonizmov v stroki in spoznavanja različnih umetniških praks. Bienale neodvisnih je periodični dogodek, ki raziskuje področja in kontekste sodobne ilustracije. V desetih letih od ustanovitve Neodvisnih smo bili priča vznemirljivemu razvoju sodobne ilustracije. Obseg del, ki je vključen, prikazuje igrivo svobodo medmedijskega izražanja. Izdana vizualna knjiga *Allstars* osvetljuje pomembnost skupnega in preglednega arhiviranja del mlajše generacije, ki se le v

manjšini pojavlja v zbirkah drugih galerij in organizacij ter jim nameniti prostor v publikaciji, ki bo ostala sled njihovega vizualnega izraza.

V času trajanja 13. SBI smo organizirali 40 skupinskih ogledov (skupno 890 oseb) in 5 otroških delavnic.

26 skupin iz osnovnih in srednjih šol (skupno 648 oseb), 1 skupina študentov (skupno 30 oseb) ter 4 skupine otrok/mladih iz drugih organizacij (skupno 67 oseb). Znotraj tega je bilo 24 skupin iz Ljubljane ter 7 šolskih skupin iz drugih krajev. Sprejeli smo tudi 2 skupini odraslih (skupno 17 oseb) ter 2 skupini upokoencev (skupno 30 oseb).

V tem času so bila organizirana 3 javna vodenja – od tega 2 za Kulturni bazar (skupno 44 oseb). V ciklu komentiranih ogledov, na katerega se obiskovalci tako lepo odzivajo, so nastopili naslednji gosti: Sarival Sosič, Arjan Pregl, Tatjana Pregl Kobe, Peter Škerl in Judita Krivec Dragan.

»*Bienalni pregled slovenske ilustracija v Cankarjevem domu skrbno zasleduje slovensko avtorsko produkcijo na tem področju že od leta 1993, razstava pa je priložnost, da se dela kakovostno ovrednotijo, izpostavijo in tudi nagradijo. /.../ Med prijavljenimi avtorji so že vrsto let tudi nekateri uspešni slikarji, ki se ukvarjajo tudi z ilustracijo in jo vključujejo v svoje ustvarjanje.*« (Ingrid Mager, Dnevnik, Kultura, 23. 3. 2019)

»*Letošnji 13. Slovenski bienale ilustracije še pred nocojšnjo otvoritveno slovesnostjo v Cankarjevem domu zaznamuje ime vsestranskega umetnika, ki se je uveljavil na področjih slikarstva, stripa, grafičnega oblikovanja in ilustracije. Kostja Gatnik, ki bo nocoj na bienalu prejel nagrado Hinka Smrekarja za življenjsko delo je s svojim prepoznavnim opusom podob (nerazumljivo) nekaterih je vedno znova našel nove, sveže izvirne likovne rešitve, ilustriral številne naslovnice in knjige.*« (Žiga Bratoš, Radio Slovenija 3, Svet kulture, 27. 3. 2019)

»*Slovenska ilustracija ima močno tradicijo, kar se kaže na vsakokratnem bienalu. Tudi letošnji je paša za oči.*« (J. G., Delo, Kultura, 28. 3. 2019)

Ideja: Znanost in tehnologija antične Grčije

V sodelovanju z znanstvenim centrom in tehnološkim muzejem NOESIS iz Soluna (Grčija)

Ta razstavni projekt so organizatorji po premierni postavitvi v Solunu, lani prenesli še v grško prestolnico, ljubljanska predstavitev pa pomeni njegovo prvo gostovanje v tujini. Vsestransko, zlasti vsebinsko in tehnično zahtevna in kompleksna razstava se osredotoča na razvoj starogrške misli, njen prehod od mitov k znanstvenemu razmišljanju ter ponazarja neločljivo vez med razvojem grške znanosti in tehnologije, z izpostavitvijo matematike, fizike, astronomije in medicine med znanstvenimi disciplinami ter dosežkov v inženirstvu, ladjedelništvu, arhitekturi, telekomunikaciji, hidravliki avtomatskih strojev in merilnih naprav na področju tehnologije.

Razstava obsega 24 modulov. Poleg tekstualnega in fotografskega aparata so tu še 3D animacije in interaktivne didaktične aplikacije, potem makete v naravni velikosti ali v zmanjšanem merilu, rekonstruirane po opisih starogrških piscev in arabskih prevodih; v nasprotju z arhitekturno dediščino se namreč starogrški tehnični izumi ali orodje zaradi neobstoječih materialov niso ohranili. Med didaktičnimi mediji sta zlasti privlačni interaktivna aplikacija z interakcijo na dotik, ki omogoča celovit in dostopen pregled vseh razstavnih sekcij ter instalacija z naslovom "Govoriš Grško?", ki na zabaven in didaktičen način orisuje povezavo med grškim jezikom in sodobnim "zahodnim" mišljenjem.

Strokovni svetovalec razstave dr. Andrej Gaspari, predstojnik Oddelka za arheologijo na Filozofski fakulteti UL, je o projektu med drugim dejal: »*Razstava najbolje mogoče prikazuje, kako nesmiselne so delitve na humanizem, tehnologijo ter na tehniške in naravoslovne študije – v tem smislu ne gre govoriti o interdisciplinarnosti, saj vse tvori en sam celovit sistem. Za naš prostor ta razstava pomeni dopolnitev, nadgradnjo razstave o Leonardu da Vinciju, s koreninami zahodnoevropske misli in znanosti.*« Že v uvodnem delu razstave je iz kolofona razvidno, da so v solunskem Noesisu k sodelovanju povabili najuglednejše sodobne grške znanstvenike, raziskovalce pomena in daljnosežne vloge znanosti in tehnologiji antične Grčije v razvoju zahodne civilizacije.

Ker je bila prvotna razstava v Grčiji postavljena povsem drugače in na večji kvadraturi, je bilo potrebno veliko dogovarjanja in inventivnosti za dognano umestitev razstave v prostor Galerije CD in Dvorane Duše Počkaj. To zahtevno delo je z grškimi kolegi pod vodstvom Leonidasa Gymnopoulosa opravila arhitektka Katarina Štok Pretnar.

Obsežno prevajalsko in lektorsko delo za razstavo in katalog sta opravili sodelavki CD Anina Oblak in Sonja Košmrli (pri prevodih je v manjšem obsegu sodelovala še zunanja prevajalka Meta Osredkar) pod strokovnim nadzorom dr. Andreja Gasparija. Izdali smo čez 200 strani obsežen katalog, drobno knjižico – vodnik po razstavi v slovenskem in angleškem jeziku, dvojezična je tudi aplikacija za mobilne telefone. Slednjo preizkušamo prvič v praksi razstavnega programa CD.

Pred otvoritvijo razstave smo pripravili odmevno tiskovno konferenco v znaku uglednih grških gostov: poleg direktorja Nooesisa Thanassisa Kontonikolaoua in predsednika upravnega odbora te ustanove dr. Michaila Sigalasa sta se je udeležila še legendarni profesor dr. Theodosios P. Tassios, tudi član strokovnega (znanstvenega) sveta razstave Ideja, eden največjih poznavalcev starogrške tehnologije, ki je naslednji dan držal predavanje na to temo, ter pesnik in pisatelj Anastassis Vistonitis, ki pripravlja pomembno grško-slovensko literarno srečanje v okviru festivala Na Olimpu, sam pa se literarno posveča zgodbi o Argonavti in njihovi povezavi s slovenskim ozemljem.

Otvoritveni dogodek z nastopi igralca Mateja Puca in Zvezdane Novakovič z literarnimi in glasbenimi odlomki iz gledališke predstave *Iliada*, ene najuspešnejših koprodukcij CD na velikem odru Gallusove dvorane, je bistveno prispeval k svečanosti večera, ki ga je uglajeno vodil Jure Longyka. S slavnostnimi nagovori so sodelovali Uršula Cetinski, generalna direktorica CD, direktor Noesisa Thanassisa Kontonikolaou in predsednik upravnega odbora te ustanove dr. Michail Sigalas, razstavo pa je nazadnje inavguriral slovenski minister za kulturo mag. Zoran Poznič.

Vsebinska kompleksnost razstave, ki bo zaradi velikega zgodovinskega pomena in zanimivosti za šolski obisk trajala do zimskih mesecev, ponuja tudi možnost, da poleg vodstev in delavnic izoblikujemo tudi obsežen in pester spremljevalni program, strnjen pod naslovom festival Na Olimpu.

Od septembra do decembra so v okviru Stikov z javnostmi in pod vodstvom naše sodelavke Tine Kralj izvedli 268 vodstev po razstavi in 53 delavnic, od tega 5 delavnic z naslovom *Kdo je premagal Minotavra?* za otroke od 6. do 12. leta, 20 delavnic *Ali znaš razbrati antično sporočilo?* za mlade od 10. do 15. leta ter 28 delavnic *Matematika ali igra?* za najstnike od 12. do 18. leta.

Dobro obiskan je bil tudi silvestrski vodeni ogled razstave s pogostitvijo.

»Kot je zapisal doc. dr. Andrej Gaspari, predstojnik Oddelka za arheologijo FF UL in strokovni svetovalec razstave Starim Grkom pripisujemo postavitev temeljev zahodne civilizacije. Laskava, vendar nikakor pretirana ugotovitev izvira iz njihovih inovativnih prispevkov, ki prečkajo različna področja človeških dejavnosti od športa, medicine in arhitekture do demokracije.« (M. V., Delo, 12. 6. 2019)

»V slovenskem prostoru dobro poznamo grško mitologijo in filozofsko misel, razstava Ideja – znanost in tehnologija antične Grčije, pa je odlična priložnost za uvid v plodno delovanje središč znanstvene in tehnološke kulture, od mestnih državnih kolonij do Aleksandrije v Egiptu.« Blaž Mazi, Radio Slovenija 1 (Dogodki in odmevi), 12. 6. 2019

»Andrej Gaspari: Razstava je impresivna zlasti s tega vidika, da preči na enovit način, z enako globino, ki je primerna tudi za bom rekel, za ljudi ki so bolj poučeni. V vseh teh aspektih začetkov in potem razvoja znanosti in tehnologije.« Izza Pevec, Radio Slovenija 3 (Svet kulture), 12. 6. 2019

»Zato je kronologija starogrške modrosti, ki jo prinaša razstava centra Noesis iz Soluna, pravkar odprta v Galeriji Cankarjevega doma, izjemno poučna. Toda še bolj kot Pitagora, Aristotel, Platon in drugi pritegnejo radovednost sodobnega človeka osupljivo praktične tehnološke rešitve starih Grkov.« (Brane Maselj, Delo, Znanost, 13. 6. 2019)

6.2 Razstave v večnamenskih prostorih CD

Časopis, prvi odtis zgodovine

Prvo preddverje

V sodelovanju s časopisno hišo Delo

Ob 60. letnici obstoja časopisa Delo je urednik in novinar Sobotne priloge Ali Žerdin predstavil del svoje bogate zbirke starih časopisov, ki jo sam imenuje Muzej tiska in jo je po dveletnem delovanju na Facebooku preselil v analogni svet. V vlogi kustosa je Žerdin izbral 200 od skupaj 500 svetovnih in slovenskih časopisov in revij, ter pripravil besedila za posamezna poglavja, skozi katera pripoveduje zgodbe iz zgodovine 20. stoletja. Razstavo je razdelil na naslednja poglavja: Vladarji, Vesolje, Tito, Nixon, Vojna, Terorizem, JFK, Titova smrt, Rock'n'roll, Državnik, Osamosvojitve, Posebne številke ter Zablembe.

Žerdinova zbirka je nastajala med obiski boljših sejmov, garažnih razprodaj, antikvariatov ter med brskanjem po kletah in podstrešjih. Dragocene izvode so muzeju tiska podarili svojci legendarnega urednika Dela Dušana Benka in legende slovenskega športa Jožeta Marčana. Nekaj izvodov je iz zapuščine novinarja Davorina Ravljena. Posamezne izvode so muzeju podarili ali posodili še legenda ljubljanskega boljšega sejma Ciril Ulčar, Jaka Prijatelj (Carniola Antiqua), Tomo Levovnik, Marko Igličar, Bojan Velikonja, Joe Valencic, Zvonka Makuc (iz zapuščine Ivana Makuca), Marko Rajakovič, Andrej Doblehar, Antiša Korljan, Marjan Horvat, Marcel Štefančič jr., Igor Medjugorac, Lev Centrih, Kostja Gatnik, Irena Štaudohar, revija Mladina in dokumentacija časnika Delo.

Izvrstno postavitvev in grafično podobo razstave so oblikovali v Studiobotas.

Med obiskovalci odlično sprejeta razstava je pomenila, kot je njen avtor tudi najavil, kratko učno uro časopisne zgodovine. Časopisi so torej prva groba skica zgodovine, lahko pa so tudi likovni dosežek, prostor srečanja, zato je bil ob razstavi zasnovan bogat spremljevalni program (gl. Humanistični program CD).

»Ali Žerdin (avtor razstave): Gre za stare časopise, ki se začnejo nekje leta 1881 pa tja recimo proti 11. septembru pa še kakšnega novejšega se najde. Gre pa za to, da ta razstava pripoveduje o časopisu ki občinstvu ponudi prvo interpretacijo zgodovine, ki lovi duh časa.« (Jolanda Fele, Radio Slovenija 2, Kulturnice, 9. 1. 2019)

»Ob prvi javni predstavitvi svojega nastajajočega muzeja je Žerdin razmišljal takole: "Časopisi bodo izginili, pravijo. Toda če se to res pripeti, bo izginila tudi lepota časnika, prvega grobega osnutka zgodovine, kot se je izrazil založnik Phil Graham."« (N. Š., Rtvsl.si, 10. 1. 2019)

Arhitektura inventura 2016–2018

Bienalna razstava Društva arhitektov Ljubljana

Velika sprejemna dvorana

V sodelovanju z Društvom arhitektov Ljubljana

Razstava **Arhitektura inventura** je bienalna pregledna razstava članov Društva arhitektov Ljubljane, ena najbolj priljubljenih in dobro obiskanih tradicionalnih razstav v večnamenskih prostorih CD. Letošnja, deveta po vrsti, je predstavila doslej najobsežnejši prerez snovanja članov Društva v zadnjih dveh letih: več kot sto petdeset avtorjev je pokazalo 129 arhitekturnih in deset študentskih projektov, od urbanističnega načrtovanja, do arhitekturnih zasnov in prenov javnih zgradb, večstanovanjskih stavb, enodružinskih hiš in interjerjev, pa tudi projekte grafičnega in industrijskega oblikovanja ter pisanje o arhitekturi. Društvo arhitektov Ljubljane, ki predseduje tudi Zvezi društev arhitektov Slovenije, je k sodelovanju ponovno povabilo tudi arhitekte iz drugih slovenskih društev ter deset gostov – arhitektov iz Vojvodine ter izbralo deset projektov študentov Fakultete za arhitekturo v Ljubljani.

V času razstave je v istem prostoru potekalo šest dobro obiskanih arhitekturnih predavanj in šest študentskih predstavitev pod skupnim naslovom **Arhitektura ustvarja prostor**.

Postavitvev razstave je bila kot doslej v rokah arhitektke Sonje Miculinić, grafično podobo in katalog, ki vsebinsko pomeni dragocen dokumentarni aparat slovenske arhitekture, pa je oblikovala Nena Gabrovec. Organizacijo celotnega projekta vodi Marinka Škrilec Lukač. Kot doslej je imela razstava veliko medijskih odzivov, tudi polemične narave.

»Razstava slovenskih arhitekturnih projektov iz obdobja zadnjih dveh let ponuja pogled na domačo produkcijo in kulturo bivanja. Zasnovana je kot spodbuda kakovostnemu delu v arhitekturi in oblikovanju, ki širšo javnost opozarja na večplastnost problematike prostorskega oblikovanja.« (Hiše, 6. 3. 2019)

»Več pa je obsežnejših projektov, ki so umeščeni v kategoriji izobraževalni, kulturni, verski in športni objekti ter poslovne stavbe, zdravstvene ustanove in turistični objekti. Precej več kot v prejšnjih letih je tudi večstanovanjskih gradenj. Tudi letos je s projekti zastopanih veliko mladih arhitektov, naraščanje njihovega števila pa so opazili že na prejšnji razstavi.« (Lucija Kavčič, Demokracija, Kultura, 7. 3. 2019)

100 let slovenskega poklicnega baleta

"Saj naš poklic je nor..." (P. Mlakar)

Prvo preddverje

V sodelovanju z Društvom baletnih umetnikov Slovenije

V počastitev visokega jubileja je Društvo baletnih umetnikov Slovenije poleg slavnostnega baletnega koncerta pripravilo tudi obsežno dokumentarno, kulturno-zgodovinsko razstavo, ki je sledila zgodbi o razvoju baletu na Slovenskem, o poklicu baletnih plesalcev, o njihovem telesu in odkrivanju umetniških svetov skozi različne vloge v baletnih predstavah. Skozi različna zgodovinska obdobja so na razstavi poudarili tudi nekatere pomembne podporne, spremljevalne umetnosti, kot so koreografija, glasba, kostumografija in scenografija.

Avtorica razstave, Danica Dolinar je dokumentarni material za razstavo odkrivala v slovenskih arhivih, muzejih, narodnih gledališčih, na nacionalni televiziji ter številnih zasebnih zbirkah. Veliko zahtevnega dela pri končnem izboru gradiva – letakov, plakatov in zlasti fotografij – za razstavo pa je imela Mojca Turk, avtorica domiselne in elegantne postavitve razstave.

Na razstavi smo lahko občudovali tudi nekatere najlepše ali najbolj zanimive baletne kostume, redko videne koreografske zapise in nekaj dragocenih video posnetkov. Poleg DBUS so pri pripravi razstave sodelovali SNG Opera in balet Ljubljana in SNG Maribor ter Slovenski gledališki inštitut.

»Jubilejna razstava, ki jo je oblikovala Mojca Turk, predstavlja zgodbo o baletu na Slovenskem, o poklicu baletnih plesalcev, o njihovem telesu in odkrivanju umetniških svetov skozi različne vloge v baletnih predstavah. Ob tem opozarja tudi na nekatere pomembne spremljevalne umetnosti, kot so koreografija, glasba, kostumografija in scenografija. Vzpostavlja dialog s to dragoceno nesnovno dediščino od druge polovice 18. stoletja, ko je Ljubljana videla prve baletne potujočih italijanskih in nemških gledaliških družin, do prvih slovenskih baletov, baletnih solistov in koreografov.« (Sta.si, 21. 5. 2019)

»Ko se sprehodimo skozi razstavo, so postavljeni določeni mejniki, ki so kot nekakšna sidra oziroma ki so bila kot nekaj pomembni trenutki v tej baletni zgodovini, ki so pripomogli potem k profesionalizaciji in pa nadaljnjem razcvetu, da je vse skupaj pravzaprav pripeljalo do teh novih estetskih tokov v baletu, če tako rečem.« (Danica Dolinar, avtorica razstave, Radio Slovenija 3, Kulturna panorama, 25. 5. 2019)

INSTINKT

Mednarodna skupinska fotografska razstava

Prvo preddverje

V sodelovanju z Zavodom Membrana in revijo Fotografija

Kuratorica razstave Jasna Jernejšek je k sodelovanju povabila avtorice in avtorje, ki tematizirajo različne aspekte reprezentacije živali in iz različnih perspektiv naslavlja kompleksen odnos človeka do živali, njunega sobivanja in pomene, ki iz tega izhajajo: od konceptualne obravnave hišnih ljubljencev in z njimi povezanih mitologij (Alexandra Soldatova), antropomorfnih reprezentacij živali v popularni kulturi in pojava medvrstnih subkultur (Anja Carr), komercializacije in estetizacije živali, živalskosti in naravnega (Vanja Bučan), tehnoloških modifikacij živalskih ekstraktov v farmacevtski industriji in strategij njihovega oglaševanja (Daniel Szalai) do taksidermije kot običajne prakse ohranjanja živalskih trupel in njihove klasifikacije z namenom raziskovanja in razstavljanja (Klaus Pichler).

Razstavo so organizatorji pospremili z diskurzivno-izobraževalnim programom in izidom nove številke revije *Fotografija*, v slovenski in angleški izdaji, ki tematiko instinkta in (fotografske) reprezentacije živali razširja ter interdisciplinarno povezuje z drugimi področji.

Med (pred)otvoritveni dogodki je bil pogovor z Majo Smrekar, intermedijsko umetnico, prof. dr. Alenko Dovč, doktorico veterinarske medicine in diplomantko Evropskega kolidža za dobrobit, in publicistom in urednikom podkasta Pod črto Lenartom J. Kučičem, ki ga je moderirala kuratorica razstave. Sledila sta predstavitev nove številke revije *Fotografija* z Janom Babnikom in Ilijo T. Tomaničem, urednikoma revije in vodstvo po razstavi z Jasno Jernejšek, kuratorico razstave, in Danielom Szalaijem, fotografom.

V nadaljevanju (konec junija in julij) so pripravili še delavnice (delavnica interpretacije fotografije za seniorje in delavnica interpretacije fotografije za otroke) in več vodstev po razstavi.

Obrazstavni program se izvaja v okviru javnega razpisa Projektno delo z negospodarskim in neprofitnim sektorjem – Študentski inovativni projekti za družbeno korist, ki je namenjen vključevanju študentov različnih študijskih smeri v organizacijo in izvedbo večjega družbeno angažiranega kulturnega dogodka ter njihovemu povezovanju tako z večjimi kulturnimi institucijami (Cankarjev dom) kot z manjšimi nevladnimi organizacijami (zavod Membrana). Projekt financirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije ter Evropski socialni sklad Evropske unije.

Oživiljenje krivine: Thonet in Jurij Rihar

Prvo preddverje

Razstava pomeni predvsem pomembno opozarjanje na problematiko restavriranja in obujanja starih obrtnih veščin, potrebnih pri tem delu. Thonet je slovel po krivljenem pohištvu, ki je tehnološko domiselno, po oblikah pa se ujema s takratno secesijsko slogovno naravnostjo v umetnosti. Jurij Rihar s soprogo Ilonko svoje življenje že vrsto let posvečata zbiranju in obnavljanju tega slovitega pohištva, zato je predstavitev v CD hkrati pomenila svojevrsten hommage znamki Thonet, ki po več kot stopedesetih letih še vedno vznemirja svoje občudovalce. Postavitev je avtor zasnoval skupaj z arhitektom Matijem Suhadolcem ter v prostor prvega preddverja CD domiselno umestil okoli osemdeset različno oblikovanih stolov, dvo in trosedov, mizic in drugih kosov pohištva, medtem ko je besedilo za razstavno publikacijo prispeval drugi brat, arhitekt in oblikovalec Janez Suhadolc, ki je Riharjevo delo in zbirko obiskovalcem predstavil tudi na otvoritvi. V času razstave je Jurij Rihar vsako soboto dopoldne izvajal (dobro obiskane) javne predstavitve pletenja v sedmih korakih, značilnega za Thonetove stole.

»Riharjeva zbirka, iz katere bodo predstavili približno osemdeset kosov različno oblikovanega pohištva, je zanimiva tudi z etnološkega vidika, saj zakonca sama iščeta, zbirata in neoporečno restavrirata vse, kar bo na ogled.« (R. L., Delo, 9. 10. 2019)

Likovni kritiki izbirajo

Prvo preddverje

V sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov,

V ciklu vizualnih postavitev smo v letu 2019 predstavili naslednje pare: prvi, mariborski par smo uvrstili v okvir festivala *Maribor je naš*, in sicer je umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka dr. Nataša Smolič predstavila fotografa Damjana Švarca s sopostavitvijo fotografij nekdanje Železničarske kolonije. Vesna Teržan se je odločila za serijo grafičnih matric z naslovom *Morfoze* slikarja in grafika Oliverja Piliča. Sledila je postavitev slike Kaktoida večmedijske umetnice Ive Tratnik v izboru celjske likovne kritičarke Alenke Domjan. Ob 13. slovenskem bienalu ilustracije je Brane Kovič izbral slikarski triptih Vladimirja Lebna, slikarja, ki s svojimi, pogosto poljudno-znanstvenimi ilustracijami vrsto let sodeluje tudi na bienalu. Cikel smo nadaljevali z izborom Damirja Globočnika z učinkovitimi slikarskimi kompozicijami Agate Pavlovec, pred poletjem pa je Nataša Kovšca pripravila konceptualno postavitev fotografskih del Špele Volčič. V jesenskem delu je Jernej Kožar razgrnil serijo fotografij Tadeja Vaukmana *Grandheroes* iz istoimenske avtorjeve knjige. Milena Zlatar je izbrala konceptualni projekt Poljub (kar lahko pomeni tudi Pošta Ljubljani) umetnika Rudija Benetika, Mario Berdič Codella pa izvrsten slikarski kompozit s *Temne strani* meseca Cvetke Hojnik. Leto je zaokrožil najstarejši tandem, saj je kritik Aleksander Bassin predstavil dve platni velikega formata Draga Hrvackega, enega najpomembnejših slovenskih neokonstruktivistov.

Izbor predstavitev parov je že po pravilu vključeval različne generacije kritikov in umetnikov ter upošteval tudi regionalno raznolikost. Predstavljene so bile številne avtorske poetike, tudi refleksije družbene realnosti skozi različne likovne kode in reinterpretacije, v tehničnem pogledu pa zelo različni likovni prijem, mnogi med njimi so bili eksperimentalne narave.

Že šesta po vrsti od ustanovitve nagrad SDLK je bila letošnja podelitev *kritiškega peresa* v prenovljeni dvorani Lili Novy. Žirija v sestavi dr. Borut Gorpupič, dr. Milček Komelj in Alenka Trebušak je podelila nagrado za življenjsko delo dr. Petru Krečiču, priznanje za likovno kritiko in kuratorstvo pa dr. Sarivalu Sosiču. Priznanja za mladega kritika tokrat niso podelili.

Oblikovalska identiteta CD

Prvo preddverje

Struktura, nekdanj namenjena predstavitev iz cikla *Oblikovalska identiteta* v produkciji Društva oblikovalcev Slovenije, je bila v prvem polletju v znaku festivala *Na Olimpu* in spremljevalnih dokumentarnih postavitev ob razstavi *Ideja*. V sodelovanju z arheologom dr. Andrejem Gasparijem, tudi strokovnim svetovalcem razstave *Znanost in tehnologija antične Grčije*, smo uresničili tri zanimive prezentacije kulturno-zgodovinskega značaja, vse iz predzgodovinskega časa na naših tleh, torej časa, ki približno sovpadajo z obdobjem grške antike.

Ida Koncani Uhač iz Arheološkega muzeja v Puli je svojo predstavitev posvetila **Ladji iz Zambratije – arhetip šivanih ladij z Jadranskega morja**, arheološki najdbi ladje v podmorju zaliva Zambratija (Istra, Hrvaška), odkrite in raziskane med letoma 2008 in 2012, ki je nedvomno najstarejši znani primer v celoti šivane ladje iz Sredozemlja, datiran med zadnjo četrtino 12. in konec 10. stoletja pr. n. št..

Kustos Miha Mlinar je pripravil predstavitev **atiškega sovjega skifosa z Mosta na Soči**, ki ga hrani Tolminski muzej. Gre za eno redkih znanih uvoženih najdb – te lahko obravnavamo kot trgovinske produkte ali darove obiskovalcev/popotnikov iz dežel klasičnega sveta, ki pa so za območje današnje Slovenije vsekakor izjemnega pomena, saj dokazujejo stike železnodobnih skupnosti z razvojno veliko višjimi sredozemskimi civilizacijami.

Dr. Andrej Gaspari pa je pred poletjem razgrnil odkritje in čuvanje znamenitega **keltsko-rimskega debelaka iz Ljubljane na Vrhniki**. Podvodne arheološke raziskave struge Ljubljane na Vrhniki leta 2015, ki sta jih izvajala Zavod za podvodno arheologijo in Skupina Stik ter Muzej in galerije mesta Ljubljane, so namreč zajele zanimiv skupek najdb iz izteka prazgodovine in obdobja širitve rimskih vplivov na ozemlje današnje osrednje Slovenije. Ciklus manjših predstavitev v okviru festivala *Na Olimpu* je zaokrožila Aleksandra Nestorović s **Kozmetiko v grški in rimski antiki**. Za Grke, ki so skozi umetnost iskali lepotni ideal, sta bila namreč osebna higiena in izgled zelo pomembna, preko umetnosti pa se je ta lepotni ideal prenesel praktično do danes.

Društvo oblikovalcev Slovenije je tokrat že dvanajsto leto (in enajstič v CD) podelilo priznanja **»Oblikovalski presežki«**, priznanja za dela, ki so jih prispevali slovenski oblikovalci v letošnjem letu. Žirija v sestavi Mateja Škofič, Nina Hercog, Julijan Krapež, Jurij Dobrila in Peter Jamšek (predsednik

žirije in tudi vodja celotnega projekta »oblikovalski presežek« je med prispelimi deli izbrala dela, avtorja ali skupine avtorjev, ki predstavljajo ustvarjalne presežek in posledično prispevek k razvoju oziroma dvigu vizualne kulture na različnih področjih oblikovanja od grafičnega, industrijskega in unikatnega oblikovanja, oblikovanja vizualnih komunikacij in oblikovanja notranje in zunanje opreme do prostorskega oblikovanja, scenskih postavitev in multimedijских celostnih rešitev.

Priznanji »Oblikovalski presežek« sta prejela Edi Berk in Dan Lenard, štiri priznanja »Oblikovalski dosežek« so šla v roke Irene Gubanc, Teje Jalovec, Martine Obid in Mateje Panter Oloop. Vrhunec prireditve vedno pomeni podelitev priznanja za življenjsko delo, ki je pripadlo našemu najbolj priznanemu kostumografu Alanu Hranitelju.

Poleg omenjenih priznanj so letos na pobudo Cankarjevega doma prvič uvedli priznanje

»Daljnogled«, za katero so se potegovali mladi oblikovalci do 30. leta starosti. Priznanje pomeni možnost predstavitve izbranega projekta na razstavi strukturi v prvem preddverju CD. V naslednjem letu bodo torej v okviru festivala Slovenija 2050 predstavljene prejemnice priznanja Daljnogled Nika Curk – scenografija, Silina Pintar – MiCreate, Teja Jalovec – analogno digitalna knjiga ter Julija Karaž in Neža Medved – biopolimer.

6.3 Fotografske razstave v Mali galeriji

V letu 2019 smo v načrtovanih terminih in finančnih okvirih uresničili sedem samostojnih fotografskih razstav, ki so se tematsko dotaknile krajske, jamske, portretne, letalske in jazzovske fotografije. Slednja je zaznamovala jubilejni 60. ljubljanski jazz festival. Otvoritveni dogodki razstav so znova opozorili, da je Mala galerija, čeprav večnamenski prostor, priljubljeno stičišče fotografskih srečanj, izmenjave mnenj in spoznavanja sočasne fotografske produkcije. Vse letošnje otvoritve so bile dobro obiskane, zaradi tematske različnosti so si jih ogledale različne ciljne skupine obiskovalcev.

Znani ljubljanski fotograf **Bojan Velikonja** se je po 25 letih znova samostojno predstavil v prostoru Male galerije CD. V nizu fotografij pod skupnim naslovom **Ljubljana** se avtor osredotoča na motiv naše priljubljene reke v njenem dvojnem pojavljanju – kot vodnega toka v naravnem okolju in kot neločljivega sestavnega elementa mesta, ki živi ob njem in z njim. Brane Kovič, pisec spremnega besedila meni, da je to »tudi za fotografa pravzaprav dvojni izziv, iskanje ustreznega razmerja med krajskim izsekom in značilnostmi urbanega utripa, ki ga določajo ljudje že s svojo prisotnostjo in zlasti s svojimi.« Velikonja je na ogled postavil 41 črno-belih fotografij večjega formata, prav toliko kot ima reka kilometrov. Tudi po zelo dobro obiskani otvoritvi razstave si je podoba naše reke ogledalo veliko število obiskovalcev, samostojno ali v organizaciji avtorja (več skupin).

»Dnevnikov fotoreporter Bojan Velikonja živi na obronkih Ljubljanskega barja, zato ni čudno, da proste trenutke izkoristi za izlete ob obrežjih Ljubljane, kjer fotografira le s čolnom dostopne prizore deviške, nedotaknjene narave. S časom je začela nastajati zgodba o reki, polni mitov in legend. Avtor počasi gradi izjemen korpus črno-belih posnetkov v različnih obdobjih dneva, z odsevi, sencami, trepetanjem svetlobe in spuščanjem meglic.« (Dnevnik, 4.2. 2019, brez avtorja)

V sodelovanju s slovenskim centrom PEN smo pripravili razstavo z naslovom **Meje svobode – premostljivi zidovi**, na kateri je nekdanji legendarni Mladinin fotograf **Janez Bogataj** predstavil izbor 40 portretov udeležencev 50. mednarodnega srečanja pisateljev na Bledu.

Ifigenija Simonović, predsednica Slovenskega centra PEN: *»Slovenski center PEN je star že štiriindevetdeset let, lani pa je praznoval že 50. obletnico rednih Mednarodnih srečanj pisateljev na Bledu. Jubilejno srečanje je spremljal fotograf Janez Bogataj, ki je presegel dokumentarnost in ujel duh srečanja: prijateljstvo, hrepenenje, upanje. Blejsko srečanje velja za "kuhinjo idej" tisoč in tisoč članic in članov stoštiridesetih PEN centrov sveta. Udeležilo se jih je že več kot tisoč petsto tujih gostov. Težo odgovornosti Mednarodnega PEN je ujel fotograf Edi Šelhaus leta 1965, ko je bil na Bledu za predsednika izvoljen Arthur Miller. Ta fotografija velikega mojstra je navdihnila Janeza Bogataja. Arhiv obeh fotografov hrani Muzej sodobne zgodovine v Ljubljani.«* V času razstave so organizirali druženje udeležencev letošnjega srečanja PEN na razstavi v mali galeriji.

Neobičajno in perfekcionistično razstavo jamske fotografije je postavil **Peter Gedei**, en najboljših svetovno znanih jamskih fotograf, z naslovom **Podzemni svetovi**.

Ob razstavi je Arne Hodalič, urednik slovenske izdaje National Geographic, zapisal naslednje: *»Jamska fotografija sodi med zahtevnejše fotografske zvrsti. Ustvarjalec se mora dobro znajti v surovem jamskem okolju, še večji izziv pa je zanj pomanjkanje naravne svetlobe kot osnovne sestavine fotografije. Slednje jamski fotograf premaguje z uporabo umetne svetlobe in jo domišljeno*

umešča v prostor. Fotografa spremlja skupina jamarjev, ki so nepogrešljivi za prenos opreme in aktivno sodelujejo tudi pri fotografiranju. Ko avtor v prizor vključi jamarja, nakaže razsežnosti prostora, ki bi brez človeške podobe ostale nepredstavljive. Tako je vsaka jamska fotografija tudi pomnik naporov in prizadevanja skupine, njihove dolge poti do podzemnega sveta, skozi ožine, brezna, dvorane.« Na otvoritvi je avtor zbrani publiki z nazorno projekcijo predstavil način in izzive svojega »težaškega« ustvarjalnega dela.

Gedei je opravil tudi tri avtorska vodenja po razstavi, ki so bila dobro obiskana.

»Največji izziv pri jamski fotografiji je osvetliti temo. In zdaj to početi na nek kreativen način, na nek tak način, da ni preveč enostaven mogoče, da se tudi malce zakompliciraš življenje, se mi zdi da je to tisti najlepši izziv, ki si ga lahko zadaš.« (Fotograf Peter Gedei o svojem delu v Dnevniku TV Slovenija, 8.3. 2019)

Ob 60. izdaji ljubljanskega jazz festivala se samostojno predstavlja izjemni **Žiga Koritnik**, sinonim jazz in glasbene fotografije pri nas. V vmesnem času zadnjega desetletja in pol je Koritnik v Cankarjevem domu nastopal v vlogi kuratorja, saj je izbral in pripravil vrsto razstav jazz fotografije domačih in tujih fotografov. V nedavno izdani avtorjevi obsežni monografiji z enakim naslovom kot razstava **Cloud 9**, je znani ameriški multiinstrumentalist Joe McPhee o njem zapisal: »Žiga je »muze-ikant« – tisti, ki ustvarja čarovnijo z muzami.«

V uvodnem besedilu za razstavno publikacijo je Eyal Hareuveni, ki sicer objavlja na Free jazz blogu, Salt Peanuts in v norveški reviji Jazznytt, zapisal, da »izjemne stvaritve Žige Koritnika v sebi nosijo še nekaj več. Njegove fotografije namreč spodbujajo k premišljevanju. V nas sprožijo zanimanje, nekakšen aha efekt, in še preden jih v celoti dojamemo, se iznenada bolj jasno in globoko kot kdaj prej zavemo, za kaj v teh dragocenih zvočno-vizualnih trenutkih v resnici gre. ...« Razstava enega naših najboljših glasbenih fotografov z otvoritvenim performansom Matsa Gustafssona je vsekakor pomenila izvrsten uvodni takt pred začetkom jubilejnega jazz festivala.

Jesensko sezono sta zaznamovali razstavi letalske fotografije Nina Mihaleka in predstavitev mariborskega fotografa in profesorja Gregorja Radonjiča.

Nino Mihalek je rezimiral svojo dolgoletno kariero z razstavo **Zrak –zrak**, s strogim izborom 40 fotografij, ki sta ga iz obsežnega opusa z avtorjem opravila Brane Kovič, tudi pisec spremnega besedila, in Nina Pirnat. Tematsko predstavitev zajema fotografije helikopterjev, akrobate, moranriško letalstvo, rdeče detajle, Rusijo, Turčijo, Dan D ter perpsektivi zrak-zemlja ter zrak -zrak. Avtor je razstavo Mihalek je vsekakor eden redkih, če ne sploh edini slovenski fotograf, ki se je skorajda v celoti posvetil fotografiranju letalskega sveta tako v zraku kot na tleh, tako doma kot na tujih letališčih in letalskih prireditvah. Zato je ta projekt pomenljiv tudi zaradi dokumentiranja fotografske dediščine.

»Iz bogatih izkušenj nastaja opus, kakršnega zlepa ne bi mogli najti pri drugih fotografih, čeprav ga ne določajo sofisticirane formalne in estetske koordinate, ampak predvsem osredotočanje na posamezne vidike izbranega ikonografskega sklopa.« (Maja Bertoncelj, Gorenjski glas, 11. 10. 2019)

Leto smo zaokrožili z razstavo **Metakrajine/vzporedne resničnosti**, ki jo je pripravil **Gregor Radonjič**, mariborski umetniški fotograf in univerzitetni profesor, ki fotografsko ustvarja in svoja dela razstavlja že več kot petindvajset let. Njegove predstavitve so plod skrbnega načrtovanja in vselej posredujejo vtis likovnih razstav, saj pri fotografiranju upošteva likovna načela, posnetki pa se zdijo kot grafike, kar se morda še posebej izrazilo na razstavi v Mali galeriji CD. Omeniti je treba tudi, da Gregor Radonjič ustvarja fotografske posnetke novejših dobe krajin v kontinuiranih ciklih, h katerim se sicer vrača, vendar odkriva vselej nove variante, ki opazovalce spodbujajo k razmišljanju. Tokratno predstavitev sestavljata dva, med seboj tesno navezujoča se cikla ali seriji, naslovljeni Metakrajine in Vzpostavne resničnosti. Besedilo za razstavno publikacijo je prispeval umetnostni zgodovinar in likovni kritik Mario Berdič Codella.

»Zanimajo ga predvsem vizualno raziskovanje prostorov ter iskanje in podstiranje njihovega značaja, skritega za običajnim fizičnim doživljanjem.« (R. L., Delo, 12. 11. 2019)

6.4 Drugi projekti razstavnega programa

V okviru spremljevalnih programov 60. Jazz festivala Ljubljana je razstavni program koordiniral tudi postavitve že tradicionalne razstave v Galeriji Avla NLB, tokrat z naslovom **60 let plakatov Jazz festivala Ljubljana**.

Jazzovski plakati, predstavljeni na razstavi, so najboljši primerki inovativnih, (pre)drznih in izbranih grafičnih rešitev izmed vseh (ohranjenih) v 60 letih Jazz festivala Ljubljana. Individualna likovna razlaga jazzovskih tem ustvarjalcev izbranih plakatov govori o bistvu jazza: samosvoji in pestri zvrsti, ki – tako kot jazz plakat na papir – prenaša različna razpoloženja v jezik glasbe. Izbor in spremno besedilo **Jazz plakat ni nostalgija je prispevala** mag. Maja Gspan. Avtorji razstavljenega izbora: Dragan Arrigler, Jani Bavčer, Dušan Brajić, Lena Czerniawska, Kostja Gatnik, Maja Gspan, Radovan Jenko, Tomaž Kržišnik, Žiga Koritnik, Zdravko Papič, Jernej Stritar, Neva Štemberger, Tomato, Mojca Vanelli, Matjaž Vipotnik, Peter Uhan, Jana Vizjak, Fojž A. Zorman, Brane Žalar.

V okviru razstavnega programa sta bili tehnično izvedeni še dve vizualni postavitvi, in sicer predstavitev najvažnejših programskih sklopov, avtorjev in del kot najava festivala Fabula v prvem preddverju CD ter muzejska postavitve eksponatov iz Slovenske Kinoteke posvečena 100 letnici rojstva Franceta Štiglica v okviru 30. ljubljanskega filmskega festivala Liffe v 2. preddverju CD.

KONGRESNO-KOMERCIALNA DEJAVNOST (DEJAVNOST NA TRGU)

1. Kongresno-komercialni program

Kongresno-komercialni program so v letu 2019 tradicionalno zaznamovali znanstveno-medicinski kongresi, ki so velik prispevek k znanosti, posamezni stroki ter prepoznavnosti Slovenije in Ljubljane CD kot gostitelja znanstvenih prireditvev in njegovega pomena, z zavedanjem, da osrednji kulturni center v državi posredno ustvarja razvoj znanstvenih disciplin. Pomemben element so finančni vidiki kongresa v ožjem in širšem smislu, razvoj poslovnega turizma in izobraževanje ter širjenje obzorij udeležencev.

Kongresi in konference, ki jih je CD gostil v letu 2019:

21. kongres Evropskega združenja za spolno medicino

Mednarodni dogodek, ki ga enkrat letno priredi Evropsko združenje za spolno medicino (European Society for Sexual Medicine – ESSM), lokalni organizatorji pa so člani Slovenske sekcije za spolno medicino (Society for Sexual Medicine of Slovenia – SSMS). Kongres spolne medicine je bil letos prvič organiziran zunaj Zahodne Evrope in je bil namenjen promociji spolnega zdravja za širšo regijo. Na kongresu so sodelovali vidni slovenski in tuji strokovnjaki s tega področja: mag. Dejan Bratuš, dr. med., specialist urologije, dr. Gabrijela Simetinger, dr. med., specialistka ginekologije, prof. dr. David B. Vodusek, dr. med., specialist nevrologije in tudi predsednik ESSM dr. Cobi Reisman, dr. med., specialist urologije in seksologije. Gostili smo devetsto dvajset strokovnjakov z vsega sveta.

21. kongres Evropskega združenja za spolno medicino
14.–16. 2., Velika sprejemna dvorana
Foto: Arhiv CD

7. Slovenska konferenca o zdravljenju odvisnosti in 8. Slovenski simpozij o okužbi z virusom hepatitisa C pri osebah, ki uporabljajo droge

Kot vsako leto so tudi letos strokovnjaki, združeni v mrežo SEEA net, predstavili najnovejša dogajanja na področju odvisnosti. Na tem največjem dogodku v letu 2019 so se jim pridružili najbolj znani tuji strokovnjaki, ki pokrivajo področja, na katerih se srečujejo pri svojem delu z odvisniki od drog, od problematike nasilja nad zdravstvenimi delavci, do uporabe predpisanih opioidov v Sloveniji in EU, umrljivosti zaradi kokaina, detoksikacije pacientov, odvisnih od GHB/GBL, dela z uporabniki prepovedanih drog v zaporih, zasvojenosti v reintegracijskem centru ter vse bolj razširjenega dopinga v športu.

Ob tem so, skupaj s specialisti za zdravljenje hepatitisa C, pripravili simpozij o zdravljenju te bolezni med osebami, ki uživajo droge, ter preučevali možnosti preprečevanja in zmanjševanja škode, tako v skupnostih kot v zaporih.

Prva mednarodna znanstvena konferenca FIT4KID

Na prvi mednarodni znanstveni konferenci Fit4Kid so bile predstavljene nove strategije poučevanja in učenja, skladne s sodobnim načinom življenja, delovanjem človeškega telesa in temelječe na zadnjih dognanjih znanosti. Prvič je bila uradno predstavljena tudi pedagogika Fit, ki je nova, inovativna strategija poučevanja ter v ospredje postavlja učenje v gibanju in igro kot najučinkovitejši metodi učenja otrok in mladostnikov. To metodo skupaj z modelnimi Fit4Kid in Fit zavodi dve desetletji razvija Barbara Konda, fiziatrinja. Predavatelji so bili priznani strokovnjaki nevroloških in kognitivnih znanosti, medicine in pedagogike: prof. dr. Manfred Spitzer, prof. dr. James A. Levine in dr. Carla Hannaford ter drugi vabljeni predavatelji iz Slovenije. Konferenca je vključevala tudi primere dobre prakse za predšolsko, osnovnošolsko in srednješolsko obdobje, za vsa učna področja. Dogodka se je udeležilo 185 slušateljev.

21. Schrottovi dnevi

Že tradicionalno so Schrottovi dnevi namenjeni zdravnikom in specializantom družinske medicine ter vsem drugim zdravnikom ali farmacevtom, ki želijo obnoviti znanje in se dodatno izobraziti na tem področju. Družinska medicina je primarno zdravstveno varstvo vseh članov družine ne glede na spol, starost ali zdravstveni problem, v letu 2019 pa so se vsebinsko predavanja osredotočila na zdravljenje revmatičnih in avtoimunih bolezni, koronarno bolezen, srce in srčno popuščanje, ter pogled usmerili v prihodnost, s stališča genomike v družinski medicini, predpisovanja zdravil na podlagi genetskega testiranja pacienta.

Svetovni gradbeni forum (WCF 2019): Odporne zgradbe in infrastruktura od podnebnih sprememb do nevarnosti katastrof in upravljanja objektov

Udeleženci so na Forumu razpravljali o temah, ki bodo v naslednjih desetletjih vplivale na razvoj gradbeništva, na odpornost družbe, predvsem odpornost stavb in infrastrukture, zavedajoč se bistvenega pomena gradbenih proizvodov in infrastrukture za življenje in delo. Oblikovana so bila priporočila k veljavnim dokumentom, ki urejajo področja na globalni ravni, kot so: energija, Gradbeništvo 4.0, upravljanje s tveganji zaradi nesreč in za odpornejše skupnosti, informacijsko modeliranje stavb (BIM), življenjska doba, upravljanje z nepremičninami in premoženjem. Gradbeni sektor in z njim povezane tehnične vede, predvsem gradbeno inženirstvo, so pomembno gonilo gospodarskega razvoja v različnih gospodarskih okoljih, saj neposredno prispevajo h gospodarskemu razvoju (BDP) ter zagotavljajo odpornost stavb in infrastrukture, kar omogoča rast v vseh drugih sektorjih. Na Svetovnem gradbenem Forumu je sodelovalo več kot šeststo udeležencev – znanstvenikov, raziskovalcev, inženirjev, podjetnikov, profesorjev, študentov, politikov, javnih uslužbencev in predstavnikov inženirskih in gradbenih podjetij – iz petdesetih držav in z vseh petih celin.

Svetovni gradbeni forum (WCF 2019)
8.–11. 4., Linhartova dvorana
Foto: Mediaspeed

14. Evropsko srečanje za peritonealno dializo (EuroPD)

Glavna tema srečanja je bila peritonealna oziroma trebušna dializa, ki je poleg bolj znane in razširjene hemodialize in transplantacije ledvice ena od oblik nadomestnega zdravljenja končne odpovedi ledvic. V Sloveniji se s kronično boleznijo ledvic, ki se včasih konča tudi z njihovo odpovedjo, hkrati pa neposredno vpliva na srčno-žilni sistem, spopada že vsak deseti odrasli, kar pomeni okrog sto petdeset tisoč ljudi. Pri tem število obolelih tako pri nas kot v svetu vztrajno narašča. Prednost peritonealne dialize pred hemodializo je v bolnikovi svobodi, saj lahko dializo izvaja sam v domačem okolju, manj pa je tudi omejitev pri vnosu živil in tekočine, ceni in dokaj preprostem načinu aplikacije.

Laična javnost te metode ne pozna dovolj dobro ter se zanjo odloča v manjšem obsegu, zato morajo strokovnjaki način in možnosti zdravljenja bolj učinkovito predstavljati. Strokovnega srečanja se je udeležilo skoraj petsto strokovnjakov.

Derčevi dnevi v medicini

Podiplomsko izobraževanje s področja pediatrije z mednarodno udeležbo v organizaciji Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani vsako leto prinaša nova spoznanja. Letošnja tema so bili: zdravo spanje za zdravo odraščanje, pediatrična paliativna oskrba in antibiotiki v pediatriji. Prijavljenih je bilo tristo udeležencev.

Mednarodna konferenca bolnišničnega managementa HOPE AGORA 2019

Mednarodna konferenca na temo v zdravstvenem menedžmentu je eden izmed letošnjih najbolj uglednih mednarodnih dogodkov v zdravstvu. Namen konference so bili: razprava o izzivih in priložnostih za krepitev uporabe dokazov pri odločanju v upravljanju zdravstvenega varstva, razumevanje različnih pristopov pri odločanju v zdravstvenem varstvu, ki jih uporabljajo vodstveni delavci, raziskovalci in drugi deležniki, ter izmenjava izkušenj pri odločanju na podlagi dokazov, ki ga izvajajo zdravstvene organizacije v evropskih državah.

Konferenco je organiziralo Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije v sodelovanju z Evropsko zvezo bolnišnic ter drugih zdravstvenih organizacij, Ministrstvom za zdravje RS in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Gostili smo tristo mednarodnih strokovnjakov.

Conventa Crossover 2019

Na četrtem regijskem festivalu, namenjenem smernicam v organizaciji dogodkov, Conventa Crossover, so bile izpostavljene najzanimivejše vsebine iz organizacije dogodkov in izkustvenega marketinga. Udeleženci so lahko sodelovali na delavnicah in pogovorih z vodilnimi strokovnjaki – gurui inovacij iz sveta marketinga in organizacije iz Evrope in ZDA ter se seznanili z najbolj kreativnimi dogodki, ki jih potrjuje in izbira mednarodna žirija. Gostili smo sto petdeset organizatorjev, naročnikov dogodkov, vodij projektov in marketinških kreativcev.

EMIT Forum

Agencija za sodelovanje energetske regulatorje (ACER) je s podporo slovenskega Ministrstva za zunanje zadeve organizirala tretji forum za celovitost in preglednost energetskega trga 2019 v Cankarjevem domu. Prvi dan so se osredotočili na strateške teme uredb o celovitosti in preglednosti energetskega trga (REMIT) ter uporabo REMIT v razvijajoči se regulativni pokrajini in uveljavljanje REMIT (primeri, ambicije, strategija in usklajevanje). Drugi dan je potekal v znamenju tehnične / operativne teme REMIT na področjih nadzora, ravnanja na trgu ter zbiranja in kakovosti podatkov. Foruma se je udeležilo sto štirideset strokovnjakov.

Seminar o novih in nastajajočih tveganjih varnosti in zdravja pri delu: možnost rabe in zlorabe modernih tehnologij za spremljanje in nadzorovanje delavcev in delovnega okolja

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je organiziralo seminar o novih in nastajajočih tveganjih na področju varnosti in zdravja pri delu z mednarodnimi predavatelji: dr. Christo Sedlatschek, direktorico Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA), izr. prof. dr. Phoebe V. Moore z Univerze v Leicestru, ter Mojco Prelesnik, informacijsko pooblaščenko. Beseda je tekla o možnostih rabe in zlorabe modernih tehnologij za spremljanje in nadzorovanje delavcev ter delovnega okolja. Prijavljenih je bilo tristo udeležencev.

SiNAPSA, nevroznanstvena konferenca – SNC'19

V program konference je bila uvrščena široka paleta raziskav nevroznanosti. Ponudila se je priložnost za predstavitev raziskav, razprav in spoznavanje z zadnjimi dosežki nevroznanstvenikov iz Slovenije, Evrope in sveta. Program SNC'19 je ponudil tudi dva dogodka, ki sta bila odprta za javnost: predavanje in pogovor s prof. dr. Davidom L. Katzem o Zdravem življenjskem slogu ter predavanje prof. dr. Richarda S. J. Frackowiaka o tem, kaj nam sodobne slikovne metode povedo o delovanju možganov. Srečanje je v organizaciji Cankarjevega doma potekalo na Medicinski fakulteti UL z dvesto petdesetimi udeleženci.

Pomp forum 2019

Predstavlja smernice in zanimive primere iz korporativnega komuniciranja, trženja in odnosov z javnostmi. Predavatelji iz mednarodnega in domačega okolja so predstavili najnovejše trende

vsebinskega marketinga ter najboljše in najučinkovitejše primere dobrih izkušenj. Vsako leto se srečanja udeleži več kot dvesto ljudi.

11. Evropski kongres športne medicine – EFSMA 2019

Strokovno srečanje na temo športne medicine smo gostili v Portorožu z dvema tematskima področjema. Prvi del je bil namenjen odkrivanju nadarjenosti, izbiranju, razvoju in spremljanju mladega športnika, drugi del pa je pokrival področje predpisovanja telesne vadbe kot zdravila pri ljudeh s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi. Med udeleženci so bili tako specialisti medicine dela, prometa in športa, pediatri in specialisti družinske medicine kot tudi specialisti vseh drugih strok, ki so v stiku z bolniki s kroničnimi nenalezljivimi obolenji. Gostili smo sedemsto mednarodnih udeležencev.

Mednarodna konferenca Evropskega združenja za vaskularno medicino ESVM / IVA / CEVF 2019

Konferenca je obravnavala žilne bolezni ter se osredotočila na preprečevanje, diagnostiko, terapijo, rehabilitacijo, raziskave in izobraževanje, vse v korist bolnikov in splošne populacije. Cilj konference je bil okrepiti povezave med nacionalnimi društvi za žilne bolezni v Evropi ter spodbuditi ustanavljanje nacionalnih društev, spodbujati znanstveno izmenjavo, izobraževanje, raziskovanje in visoko kakovost praks na področju žilnih bolezni ter spodbujati specializacijo vaskularne medicine v Evropi. Gostili smo tristo udeležencev.

B2B-konferenca

B2B-konferenca je bil poslovni dogodek, na katerem so se predstavila podjetja, ki kupca postavljajo v osrčje svojega dela in dosegajo zadovoljstvo skozi celoten življenjski cikel. Predstavili so vsebinsko bogat program, katerega rdeča nit je bila razmislek o tem, kaj lahko podjetja danes storijo za to, da bodo rasla tudi jutri. Dotaknili so se različnih področij: tehnologije, skrbi za stranke, raziskav trga, partnerstev, rasti in širjenja podjetja, upravljanja odločevalske verige. Udeleženih je bilo dvesto gostov.

48. mednarodni simpozij klinične farmacije – ESCP 2019

Gostili smo mednarodno srečanje, ki je tematsko predstavilo celovit pregled najnovejših razvojnih tehnologij v klinični farmaciji. Glavne teme so bile digitalna revolucija, podpora klinični farmaciji s pomočjo e-zdravja, digitalnih podpornih sistemov, velikih podatkov, katerih namen je bil osvetliti trenutne izzive, potencialne rešitve in razpravljati o poti naprej s pomočjo tehnologije. Gostili smo štiristo udeležencev.

4. Slovenski nevrološki kongres

Vsi slovenski nevrologi so se zbrali na kongresu v Zrečah, kjer so obravnavali teme, kot so periferna nevrologija, motnje gibanja, demenca, epilepsija, imunske bolezni živčevja, glavobol in cerebrovaskularne bolezni, ter podali smernice za obravnavo bolnikov v prihodnje. Kongresa se je udeležilo dvesto slovenskih zdravnikov.

Konferenca »Ženske in znanost«

Francoski inštitut je organiziral konferenco, namenjeno primerjavi razmer na področju ženske in znanosti v Franciji in Sloveniji. Enakopravnost moških in žensk je ena izmed prednostnih nalog tako Francije kot Slovenije. Na področju znanosti, zlasti v t. i. eksaktnih (matematika, fizika, kemija ...), je jasno, da kljub izvedenim ukrepom enakost še ni bila dosežena. Stereotipi o družbenih vlogah na podlagi spola ostajajo globoko zakoreninjeni ter kot takšni vplivajo tudi na izbiro študijske in poklicne poti otroka že od malih nog. Udeleženih je bilo dvesto gostov.

Designathon 2019

Posebne metode delavnic za spodbujanje k večji kreativnosti in iskanju rešitev – vse z namenom izboljšanja razmer in življenja smo gostili na letošnjem Designathonu, ki je potekal v okviru vsakoletnega Bienala oblikovanja.

Dvesto udeležencev iz Evrope in drugih delov sveta je obravnavalo nekaj naših ustanov, in sicer: NUK, Univerzo v Ljubljani, Narodno galerijo, Delo, Dom starejših Štepanjsko naselje in Botanični vrt Univerze v Ljubljani. Obravnavali so izsledke srečanja.

Conventa 2019

Poslovna borza Nove Evrope je bila namenjena poslovnim srečanjem, kongresom in motivacijskim potovanjem. Med dogodkom vsako leto poteka tudi kakovosten izobraževalni program, letos so bila organizirana predavanja in delavnice, med njimi tudi s tujimi govorniki. Pogovori so tekli o tem, kako uspešno kandidirati kongrese mednarodnih združenj, kako se uspešno pripraviti na vodenje dogodkov, obravnavali so temo prihodnosti, sprememb in učinkovite priprave nanje. Tokrat je CD gostil uradni sprejem. Zasnovali in izpeljali smo ga v Kosovelovi dvorani (podelitev nagrad Meeting Star Award v različnih kategorijah), na odru Linhartove dvorane in v Drugem preddverju. Inovacija je bila deležna veliko pohval organizatorjev in naših poslovnih partnerjev.

Conventa Crossover, družbani program
28. 8., Park Sveta Evrope
Foto: arhiv CD

Festivali, sejmi in humanistične prireditve KKP v letu 2019:

Polja duše

Beseda je tekla o sintropiji in entropiji, o razliki med intelektom in inteligenco, o intuiciji in potencialih človeškega uma, o fiziki in ajurvedi, o njunem temeljnem namenu ter o tem, kako velika odgovornost je na ramah svobodnih mislecev, medtem ko vdihujejo življenje ter formulirajo in usmerjajo svoje ideje. Pogovorni večer je bil s fizikom Andrejem Detelo ter zdravnico splošne medicine in svetovalko ajurvede Biljano Dušić, kako so fizika, biologija, medicina, psihologija, družbene vede, filozofija, umetnost ... povezani in soodvisni v vsebini in razvoju – prav tako kot tudi celotna človeška družba.

19. Festival za tretje življenjsko obdobje

Tradicionalno gostimo Festival za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO), ki je edinstvena prireditev za starejše in največja v Sloveniji, ter predstavlja tudi osrednje dogajanje ob mednarodnem dnevu starejših (1. oktobra) v državi. Je prostor povezovanja, izmenjave idej in ustvarjanja, posvečen aktivnemu staranju, izboljšanju kakovosti življenja starejših in uresničevanju solidarnosti med generacijami. V okviru festivala je potekalo deset strokovnih razprav, osemdeset izobraževalnih in več kot sto dvajset kulturnih dogodkov. Na festivalu vsako leto potekajo tudi različne predstavitve na kar sto šestdesetih razstavnih prostorih. V okviru festivala F3ŽO je potekal še 5. festival celostnega zdravja, ki ponuja obiskovalcem odgovore na vprašanja o tem, kako lahko sami poskrbijo za svoje zdravje in boljši svet.

Mineralfest

Je prodajno-razstavni sejem mineralov, fosilov in nakita, odkrivanje skrivnosti kristalov, veselja in razvijanje kreativnosti. MineralFest Ljubljana je obiskovalcem ponudil priložnost, da se poglobljeje spoznajo s čarobnim svetom mineralov, fosilov in nakita. Ljudje smo s kamnom povezani že od nekdaj, saj so naši predniki znali izkoristiti lastnosti mineralov in kristalov. Z njimi so zanetili ogenj, jih uporabljali za izdelavo orodij, iz njih so si gradili domovanja in kaj kmalu so spoznali, da je kamen tudi lep. Nastanek mineralov je povezan z nastankom planetov in vesolja. Obiskovalci sejma so lahko obiskali daljne galaksije v najmodernejšem planetariju v Sloveniji.

4. Maraton pozitivne psihologije

Na Maratonu pozitivne psihologije so se predavatelji ukvarjali s preučevanjem človekove sreče, zadovoljstva in blaginje. Psihologija je na tisoče let stara veda in filozofsko vprašanje »Kaj je to dobro življenje?«, mlado področje psihologije, ki se je postopoma začelo razvijati po drugi svetovni vojni, je odgovor na klasično psihologijo. Pozitivna psihologija je psihološka disciplina ter korak naprej od preučevanja nevroz, psihoz, kliničnih simptomov, razvojnih zastojev in temnih plati človekove osebnosti. Glavno vprašanje pozitivne psihologije je, kako prispevati h kakovosti posameznikovega življenja.

Svoje poglede so na maratonu predstavili: Katarina Veselko, Dejan Sotirov, dr. Ana Kranjc, Tadej Toš, dr. Vojko Kavčič, Mojca Majerle, Matej Delakorda, Sara Isaković.

22. Slovenski festival vin

V Cankarjevem domu je pred dvajsetimi leti potekal prvi festival vin, ki se je v letu 2018 vrnil na isto prizorišče. Poslanstvo slovenskih vinarjev na Slovenskem festivalu vin je predstavljati slovenska in tuja vina ter širiti kulturo pitja vina. Menimo, da je festival izpolnil svoje poslanstvo, kajti festival so obiskali gostinci, odgovorni v restavracijah in hotelih, poslovneži, novinarji, trgovci, lastniki vinotek, vinogradniki in vinarji, vinski svetovalci, enologi, člani društev vinogradnikov in vinarjev, člani vinskih bratovščin in drugih (vinskih) združenj, vitezi vina, vinske kraljice in ljubitelji vina.

Karierni sejem

Karierni sejem MojeDelo.com je stičišče ponudbe in povpraševanja na trgu dela v Sloveniji in ga je s skupnimi močmi oblikovalo: 114 razstavljalcev, 298 kadrovikov in HR-strokovnjakov iz podjetij ter enajst tisoč obiskovalcev. Za obiskovalce je bilo pripravljenih 26 predavanj, ki jih je obiskalo dva tisoč tristo slušateljev; rešenih je bilo osemsto dvajset psihometričnih testov.

Čar Lesa 2019

S festivalom in razstavo Čar lesa že enajsto leto po vrsti promoviramo in spodbujamo uporabo lesa. Osrednja razstava predstavljenih izdelkov iz masivnega lesa v Veliki sprejemni dvorani CD vsako leto očara obiskovalce, znanstvena konferenca in strokovni posvet pa ponudita dodatna nova znanja.

Največja knjigarna v Sloveniji je že 35. zapored odprla vrata Slovenskemu knjižnemu sejmu. Letošnji, že peti mednarodni fokus na SKS zapovrstjo, je bil še posebej programsko bogat – predstavljala ga je namreč država EUNIC. Program je bil zasnovan v sodelovanju in ob podpori kulturnih inštitutov in veleposlaništev evropskih držav v Ljubljani. Na odprtih odrih je potekal program na Pisateljskem odru, Debatni kavarni, Forumu, Cicifestu, Kulinarifestu, Ilustratorskem kotu, Fotoconi in v dvoranah Cankarjevega doma, Založniška akademija ter različni samostojni dogodki posameznih založb. Podobo sejma je zaznamovala 200-letnica smrti Valentina Vodnika. Zveza evropskih kulturnih inštitutov EUNIC je na sejem pripeljala tuje literate: Ana Marwan (Avstrija), Véronique Olmi (Francija), Elisabetta Sgarbi (Italija), Sibylle Berg, Simone C. Ehmgig, Denis Scheck (Nemčija), Jack Hartre (Irska), José Morella, Tomás Albaladejo (Španija), Lukas Bärfuss (Švica), Jan Carson (Velika Britanija). Mesto v gosteh je bila, v duhu počastitve 100-letnice priključitve Prekmurja matični Sloveniji, Murska Sobota. Na sejmu je potekala podelitev številnih s knjigo povezanih nagrad. Schwentnerjev nagrajenec 2019 je Marko Kravos. Vsako leto sejem obišče približno trideset tisoč ljubiteljev knjige.

25. Slovenski knjižni sejem
26. 11. – 1. 12., Velika sprejemna dvorana
Foto: Domen Pal

TEDxLjubljana 2019: Živimo prihodnost

Največji TEDx dogodek v Sloveniji je že deseto leto zapored širil dobre ideje, vedno s svežimi in zanimivimi tematikami v luči vseživljenjskega odkrivanja in učenja ter prijetnega druženja v Cankarjevem domu. Potekal je pod skupnim geslom Živimo prihodnost. Letošnji govorniki so bili: Tina Bregant, Matevž Dular, Urša Zgojznik, Iza Leskovšek in Jakob Zlatinšek (glasbena zasedba Younite), Aleš Špetič, Nataša Nahtigal, Milan Gabor, Beti Vidmar, Brane T. Červek, Luka Snoj, Ain't Harmony (Skupina Akademije za glas).

2. Kulturno-komercialne in druge prireditve

Mednje spadajo prireditve kulturne narave, ki niso vključene v Kulturno-umetniški program (javno službo), sofinanciran z Ministrstva za kulturo. Naročniki teh prireditev plačajo vse stroške in storitve CD v zvezi z organizacijo oz. izvedbo.

Leto 2019 so zaznamovale akademije in kulturne prireditve, ki so jih ob 100-letnici Univerze v Ljubljani priredile njene članice: Medicinska fakulteta, Fakulteta za elektrotehniko, Filozofska fakulteta,

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Fakulteta za strojništvo, Univerza v Ljubljani – sklepna prireditev.

Zvrstili so se tudi številni jubileji pomembnih znanstveno raziskovalnih, izobraževalnih institucij in podjetij (60-letnica Dela, 70-letnica IJS, slavnostni koncert ob 70-letnici Glasbene šole Franca Šturma Ljubljana, jubilejni koncert Partizanskega pevskega zbora ob 75. obletnici, 70. obletnica Folklorne skupine ŽKUD Tine Rožanc, 30. obletnica Združenja Manager, 70-letnica Glasbene šole Ljubljana Vič-Rudnik, 40 let Znanstvenoraziskovalnega inštituta Filozofske fakultete, 100 let Waldorfske šole, 70 let Lekarne Ljubljana, S srcem v srcu – Medicor 15 let, 30. obletnica podjetja Profil, 30-letnica Medisa, koncert ob 100. obletnici Konservatorija v Ljubljani, zaključek jubilejnega leta 150-letnice gasilstva na Slovenskem, 70-letnica Gasilske zveze Slovenije in 50-letnica Gasilskega muzeja dr. Branka Božiča, praznovanje 90-letnice Gimnazije Vič, 25-letnica Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Svoje jubileje delovanja so s koncerti praznovali tudi nekateri izvajalci, kot so zasedba Čuki, Andrej Šifrer ... Med zahtevnimi glasbeno-scenskimi projekti naj omenimo simfonično pesnitev Barve zelenega smaragda, epopejo v spomin na prvo svetovno vojno in vse milijonske žrtve skladatelja Avgusta Ipavca, pri kateri je sodelovalo tristo izvajalcev.

Gallusovo dvorano so napolnili koncerti drugih organizatorjev: koncert Glenn Miller Orchestra, 4Tenors – 4Tenora (Štirje tenorji), Tereza Kesovija, Doris Dragović, Maksim Mrvica, Nina Badrić, Diknu Schneeberger Trio, Massimo, Big Band Medicinske fakultete, letni koncert Zborov in Orkestra Zavoda sv. Stanislava, Đorđe Balašević, Ara Malikian, koncert, posvečen legendarnemu Enniu Morriconeju, Richard Clayderman, Riblja Čorba se čuje i bez struje, Pink Floyd History, posvečeno legendam rocka!, Deva Premal & Miten z Manosom, Luka Šulić: Štirje letni časi *The Four Seasons – Vivaldi & More*, Orkester Slovenske vojske & Omar Naber - *Queen – It's A Kind Of Magic*, Anna Oxa, 1001 noč (dirigent: Aljoša Defferri), Božično-novoletni koncert Policijskega orkestra s solistoma Nuško Drašček in Zoranom Predinom (dirigent: Nejc Bečan), gala večer z Janom Plestenjakom. Plesni spektakel Dance amore (Zapleši ljubezen), predstava učencev Plesne šole Pirueta, Momentum – folklorna skupina Ansambla Kolo iz Beograda in stand up komik Eddie Izzard.

Tradicionalno so v CD gostovali s koncerti: Zaljubljeni Prifarci, 25. Gala koncert Radia Ognjišče, Potujoča muzika, Koncert združenih mladinskih zborov Slovenije, 27. Managerski koncert, Božično-novoletni koncert PPO Vevče, Božič v Ljubljani 2019 v izvedbi KD Simfonični orkester Cantabile ter solistov Mojca Bitenc Križaj (sopran) in Domen Križaj (bariton) je koncertiral pod dirigentsko taktirko Marjana Grdadolnika. Muzikal Cvetje v jeseni je imel zadnjo predstavo.

Potujoča muzika

1. 12., Gallusova dvorana
Foto: arhiv JSKD

Med kulturnimi prireditvami drugih organizatorjev bi izpostavili predvsem sodelovanje s Festivalom Ljubljana, ki v poletnih mesecih zahtevnejše dogajanje preseli v Cankarjev dom: Rekviem G. Verdija, ki mu je dirigiral Plácido Domingo, z Orkestrom Slovenske filharmonije Elena Mosuc (sopran), Thomas Hampson (bariton), Mahlerjeva Druga simfonija, V Mahlerjevem mestu, Münchenski radijski orkester in Zbor Bavarskega radia, La Traviata, opera, Orkester Marijinega gledališča, Svetlana Zakharova in prijatelji, Simfonični orkester iz Šendžena, Izraelski filharmonični orkester, Objem Kitajske/China embrace, kjer so predstavili kitajsko opero z glasbenimi in akrobatskimi vložki.

Druge slovenske prireditve v CD zajemajo predavanja, podelitve nagrad, akademije, kot na primer: podelitve nagrad in priznanj GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke, *Trusted brand* blagovnim znamkam, ki jim potrošniki najbolj zaupajo, podelitev nagrad najboljšim bančnikom, podelitev medijskih nagrad žarometi 2019, nagrade za Bistroumne in verižne eksperimente ter Zotkini talenti 2019, podelitev nagrad za hitro rastoča podjetja Gazele 2019, podelitev maturitetnih spričeval Gimnazije Šentvid, podelitev diplom SPIRIT Slovenija ter podelitev nagrad športnikom – športnik leta 2019. V CD sta potekali tudi organizacija in izvedba medijskega središča ob volitvah poslancev v

Evropski parlament 2019. Gostili smo marketinške vsebine predavanj na Pomp Forumu, novoletna srečanja za podjetja in tradicionalni koncert Zavarovalnice Triglav.

Ob koncu leta v Cankarjevem domu potekajo številni korporativni dogodki, ki so namenjeni druženju in različnim sprejemom za poslovne partnerje. Kongresno-komercialni program prevzame tudi izvedbo silvestrovanja v Cankarjevem domu, namenjenega obiskovalcem, ki želijo najdaljšo noč v letu preživeti v kombinaciji z ogledom ene izmed predstav kulturno-umetniškega programa.

Dobrodelne prireditve, ki dajejo noto humanosti družbe do drugačne skupine ljudi v naši sredini, je zaznamoval 23. veliki Lions ples.

Znanstveno izobraževalni dogodki, ki jih je gostil CD, je zaznamovalo več okroglih miz in razprav o raznih tematikah, o medicini, zdravstvu in babištvu, pravicah, razvijanju sočutja in čuječnosti, turizmu, energetiki v Sloveniji in Evropski uniji. Gostili smo tudi cikel predavanj Maraton pozitivne psihologije, ki je kot nekakšen celodnevni kondicijski trening na poti življenja. Predavanje TedX je tudi tokrat presenetilo z desetimi govorniki, ki so delili svoje zamisli s trenutno perečimi temami v svetu.

Druženja so spremljala dogodke, ki jih je gostil CD, sprejeme in pogostitve po prireditvah, izobraževalne dogodke in kongrese, praznovanja obletnic podjetij, sprejeme in praznovanja veleposlaništev, maturantske plesne in vaje, podelitve nagrad in priznanj, akademije, obletnice.

V Cankarjevem domu so srednješolci praznovali Gaudeamus 2019 in osnovnošolci Valetu 2019. CEED je obhajal jesensko otvoritveno srečanje. Zvrstili so se novoletni poslovni dogodki podjetij: Eles, Atlantic Group, Biotehniški izobraževalni center BIC, Ekonomska fakulteta, Zavarovalnica Triglav, novoletno druženje za sodelavce Medis in večerni dogodki za udeležence kongresov Convente, IGTM, Europrevent. Gostili smo vrsto porok v KCD in silvestrovanje za obiskovalce silvestrskih predstav.

Dogodki vladnih in nevladnih organizacij, ki jih je CD gostil: 30. obletnica SDS, proslava ob dnevu žena, srečanje Ministrstva za javno upravo in Ameriške gospodarske zbornice z naslovom Partnerstvo za spremembe.

Kako pomemben dejavnik so za naročnike profesionalno in strokovno izvedene prireditve, pričajo pohvale:

Slavnostna akademija Filozofske fakultete UL (24. septembra 2019):

»V svojem imenu ter v imenu fakultete se vam najlepše zahvaljujem za vso pomoč pri organizaciji Slavnostne akademije v Cankarjevem domu, s katero smo pospremili stoletnico Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V čast nam je bilo, da smo lahko častitljivo obletnico praznovali pri vas. Vse je teklo brezhibno, kar je zagotovo pripomoglo k uspehu in odmevnosti celotnega dogodka. Vljudo prosimo, da našo zahvalo prenesete tudi drugim članom ekipe, ki so sodelovali pri izvedbi predstave.«
Barbara Pihler Ciglič, poddekanja

Slavnostna večerja ob 16. Mednarodni konferenci o evropskem energetske trgu EEM19 (18. september):

»Pošiljamo vam zahvalo za organizacijo na odprtju konference EEM19 v Klubu CD 18. septembra, ki je bila res na visoki ravni! Pohvale vam, vaši ekipi in ekipi VIVO catering! Gostje so bili navdušeni in mi tudi, tako da smo res hvaležni!«

Edin Lakić, Fakulteta za elektrotehniko

Mednarodna konferenca Evropskega združenja za vaskularno medicino (od 10. do 12. oktobra 2019):

»Čas je, da se zahvalim vam in vaši ekipi za registracijo in abstrakte ter tehnični ekipi, ki je delovala zelo učinkovito. Sproti ste razreševali vse težave in nam pomagali najti rešitve, kjer jih ni bilo. Naredili ste nam kongres, ki ga udeleženci ne bodo hitro pozabili. Glede na pohvale, ki dežujejo, bo gotovo tako. Občudujem vaš pristop in reagiranje. Na koncu ste nas vedno znali usmeriti v pravo smer in poiskati konstruktivne rešitve in, vem, to je težko, razumeti ste znali naše pripombe in tečarjenje. Mi smo se lahko osredotočili na svoje delo, ker smo vedeli, da boste vse drugo dobro naredili vi. Vaše izkušnje so neprecenljive.«

Matija Kozak, predsednik ESVM kongresa

Karierni sejem (7. november 2019):

»V imenu organizacijske ekipe Kariernega sejma MojeDelo.com bi se vam rada najlepše zahvalila za vso prijaznost in podporo pri organizaciji našega dogodka. Resnično smo veseli, da imamo priložnost sodelovati s tako uigrano in prijazno ekipo, kot ste vi. Želim vam še veliko uspešnih dogodkov in se veselim sodelovanja v naslednjem letu.«

Kaja Dekleva, organizatorica dogodkov
Styria digital marketplaces d.o.o.

TEDx Ljubljana (16. november 2019):

»Rad bi se še enkrat zahvalil celotni ekipi CD za pomoč in pripravljenost na dogodku TEDx Ljubljana. Z vseh strani sem prejel pohvale za vsa področja – tehnično, preddverje, varnost, Velika sprejemna dvorana. Tako kot vsako leto so bili vaši sodelavci prijazni, pripravljeni, profesionalni in ustrežljivi. Zaradi takšne ekipe se vsako leto z veseljem vračamo v Gallusovo dvorano. Želim si, da bi na takšni ravni sodelovali še naprej in ustvarili še veliko fantastičnih dogodkov.«

Matic Jazbar, organizator dogodkov

25. Gala koncert Radia Ognjišče (24. november 2019):

»Vsakemu posebej (scencem, lučkarjem, toncem, inspicientu in še komu) ter hkrati vsem skupaj se iskreno zahvaljujem za opravljeno delo, ki ste ga imeli z izvedbo našega jubilejnega gala koncerta. Verjamem, da smo vam letos dali nekoliko več dela in ste morda po tihem pihali. A ste z dobro voljo in znanjem naredili vse, kar je bilo potrebno, da sta bila na koncu toliko večja veselje in zadovoljstvo. Vsi, ki so na odru peli in igrali, ne bi mogli odigrati svoje vloge, če ne bi vi opravili predhodnega dela. Zato se vam iz srca zahvaljujem in se vam hkrati opravičujem, če sem bil kdaj tečen ali prezahteven. Res je lepo sodelovati z vami, ker veste, kaj je vaša naloga in ker vam ni vseeno, kako se bo vse izteklo. Naj ta dobra naveza, ki smo jo stkali skozi 25 let, ostane tudi v prihodnosti, saj bi radi pripravili še kakšne gala koncerte, ki bodo v veselje obiskovalcem, nam pa v zadovoljstvo, ker smo nekaj lepega naredili.«

Franci Trstenjak, odgovorni urednik Radia Ognjišče

Zlate hruške, podelitev nagrad v okviru 35. Slovenskega knjižnega sejma (27. november 2019):

»Ne vem, kako naj se vam z besedami zahvalim za vso vašo sodelovalnost, strokovno podporo, prijaznost pri pripravi in organizaciji dogodka, Praznika zlatih hrušk! Izjemno odmeva v javnosti, več kot uspešno je bilo. Ponosni in veseli smo ob tem. Tudi vi imate pri tem zasluge, za kar sem vam hvaležna. Prosim, zahvalite se tudi svojim sodelavcem za pomoč pri pripravi dvorane.«

mag. Darja Lavrenčič Vrabec,
Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo

Mreža Alpe Jadran (2. decembra 2019):

»V imenu vseh partnerjev projekta M.A.J. – Mreža Alpe Jadran bi se vam radi zahvalili, da smo projekt lahko organizirali v prostorih Cankarjevega doma ter da ste prireditev vključili v komercialni program in nam ga tako pomagali realizirati. Radi bi se zahvalili ekipi Cankarjevega doma za profesionalnost, ki nam je bila v podporo pri uresničenju vseh naših želja. Letošnja sklepna prireditev M.A.J. 2019 je postregla s samimi presežki. Mladih udeležencev iz Italije, Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije je bilo sto deset, preostalih gostov, predstavnikov zamejskih struktur ter ravnateljev dvojezičnih šol iz Trsta in Celovca pa trideset. Povezovali sta nas strast do slovenskega jezika ter želja po ohranitvi in aktivnem sodelovanju.«

Vesna Hodnik, koordinatorka projekta M.A.J.

Silvestrovanje 2019 (31. december 2019):

»Organizatorjem silvestrskega programa posredujem zahvalo. Z možem sva prvič silvestrovala v CD in želela bi samo sporočiti, da nama je bilo zelo všeč. Še posebej bi pohvalila pevko oz. kar vso glasbeno zasedbo za profesionalen nastop in pozitivno energijo. Ter seveda za dobro plesno glasbo v živo, ki je pri nas prava redkost. Hvala za prijeten plesni silvestrski večer in lep pozdrav.«

Katja Pešl, obiskovalka

3. Trženje kongresno-komercialnega programa

Za nadaljnji razvoj Kongresno-komercialnega programa CD je pomembno sodelovanje s Slovenskim kongresnim uradom, katerega člani smo, ter še posebej z Zavodom za turizem Ljubljana in s Slovensko turistično organizacijo.

Zelo pomembno je delovanje na mednarodnem kongresnem področju, zato smo člani ICCA (Mednarodnega združenja za kongresni marketing) in IAPCO (Mednarodnega združenja profesionalnih kongresnih organizatorjev). Obe združenji nam omogočata neposredne povezave do akterjev mednarodne kongresne industrije prek baze podatkov, dajeta nam nove smernice za znanje o kongresih ter z letno udeležbo na skupščinah omogočata netenje in možnost novih povezav.

V januarju smo se udeležili CONVENTE 2019 – največje kongresne borze v novi Evropi na Gospodarskem razstavišču, v februarju letne skupščine IAPCO v Baslu, v aprilu Association World Congress na Švedskem, v maju mednarodne kongresne borze IMEX v Frankfurtu, v novembru mednarodne kongresne borze IBTM v Barceloni.

Sloves kongresne dejavnosti CD smo utrdili z objavami, intervjuji v pisanih medijih na domačem in mednarodnem trgu. Kongresno dejavnost smo promovirali v Delu (Svet kapitala, priloga Znanost), Dnevniku (Poslovni turizem), posamezne prireditve ali festivale pa tudi v drugih tematskih medijih. Program kongresne dejavnosti smo lahko zasledili tudi v dnevni borzni časopisih CONVENTA in reviji Kongres.

Medijsko smo komunicirali s kongresnimi javnostmi na spletnih straneh mednarodnih združenj ICCA in IAPCO, katerih član smo.

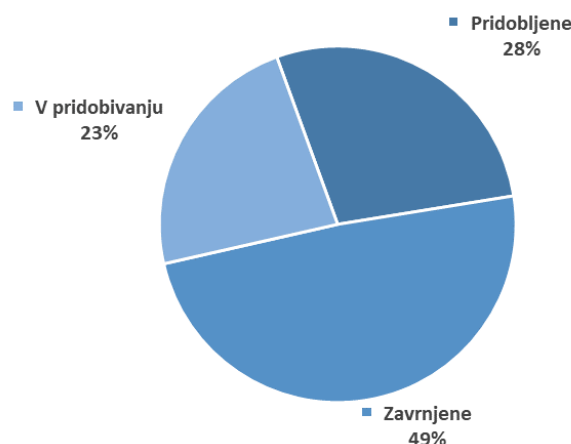
Delovali smo prek družbenih omrežij, E-novice KUS in revije Kongres, sodelovali smo pri mednarodni promociji kongresne Slovenije, Slovenskega kongresnega urada (KUS, pošiljanje kratkih novičk) in s podstranjo Kongresno-komercialnega programa v okviru spletne strani CD, Facebook profila (CD Congress centre, Slovenski knjižni sejem), LinkedIn in Twitter računa, objava na YouTube nam je prinesla duh po novostih v kongresni industriji.

Izdali smo novo promocijsko gradivo – brošuro za seznanitev potencialnih naročnikov z organizacijo strokovnih srečanj in prireditev v angleškem jeziku. O našem programu in delovanju zainteresirano javnost nagovarjamo z nove spletne strani CD v angleškem in slovenskem jeziku. Večjo pozornost smo posvetili srečevanju in druženju s poslovnimi partnerji. Prenova je zajela tudi sistem priprave ponudb, vodenje evidenc naročnikov v okviru sodobnih programskih možnosti.

S pridobivanjem pokroviteljskih in darovalskih sredstev za izvedbo kongresov, festivalov in sejmov smo skupaj z naročniki precej utrdili finančno osnovo prireditev s sredstvi v višini 396.000 €. Pridobljena finančna sredstva so bila vložena v obogatitev strokovnega programa na kongresih, konferencah, simpozijih, strokovnih izobraževanjih in sejmih.

Za pridobivanje kongresov smo v letu 2019 poiskali ambasadorje znanosti, raziskali mednarodni trg, pripravili 35 kandidatur (do leta 2028) in jih poslali mednarodnim združenjem. Od tega smo prejeli 10 (28 %) potrditev za organizacijo, zavrženih je bilo 17 (49 %) kongresov, za 8 (23 %) kandidatur še pričakujemo odločitev.

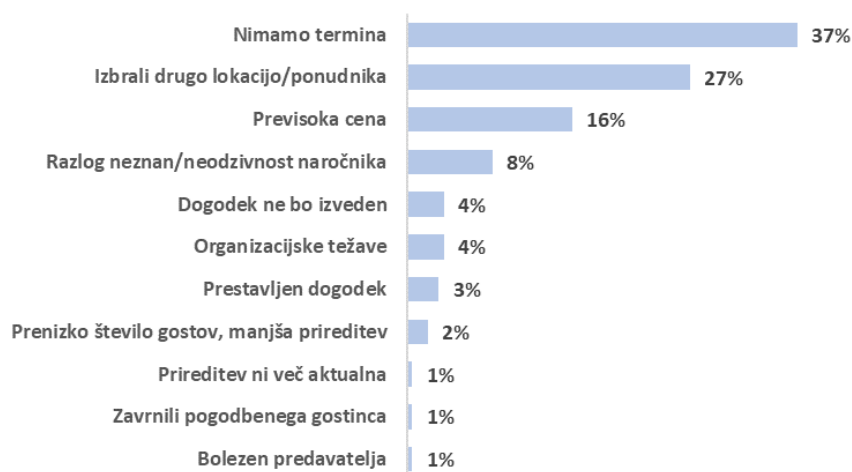
Slika 15 Kandidature kongresov

Prikaz storniranih terminov za kongresne prireditve v letu 2019

Na področju tako imenovanih enodnevnih prireditev se je od skupno 200 povpraševanj po prireditvah 53 (26,5 %) odločilo za drugo lokacijo, in to 31 (15,5 %) zaradi previsoke cene, 71 (35,5 %) ker nismo imeli prostega termina, 16 (8 %) zaradi neznanega razloga, 6 (3 %) zaradi prestavitve dogodka, 2 (1 %) zaradi zasedenosti dvorane, 7 (3,5 %) jih dogodka ni izvedlo, 1 (0,5 %) ker ni več aktualna prireditev, 1 (0,5 %) zaradi bolezni predavatelja, 1 (0,5 %) je zavrnil pogodbenega gostinca, 7 (3,5 %) jih je imelo organizacijske težave, 4 (2 %) zaradi premajhnega števila gostov, manjše prireditve.

Slika 16 Razlogi za stornacijo terminov (prireditve)

Razlogi za spremembo terminske sheme so različni. Na področju kongresov je od skupno 39 različnih organizatorjev kongresov 8 (20,5 %) izbralo drugega ponudnika, 9 (23,1 %) drugo lokacijo, 9-krat (23,1 %) nismo imeli prostega željenega termina, 6 (15,4 %) jih razloga ni navedlo, 2 (5,1 %) sta dogodek prestavila, 2 (5,1 %) zaradi previsoke cene, 1 (2,6 %) zaradi slabe letalske povezave, 1 (2,6 %) ker vlada ni potrdila dogodka, 1 (2,6 %) pa bo dogodek organiziral sam.

Slika 17 Razlogi za stornacijo terminov (kongresi)

Mednarodne kongrese je v letu 2019 **obiskalo 2922** (2018: 4787) **udeležencev iz 83** (93) **držav**. Večina udeležencev, in sicer 1769, kar predstavlja 61 % med vsemi udeleženci je bilo iz tujine. Največ udeležencev iz tujine je bilo iz **Združenega kraljestva**, in sicer 218, kar predstavlja 7,5 % delež med vsemi udeleženci, sledijo udeleženci iz **Italije** (168, 5,7%), **Avstrije** in **Portugalske** (iz vsake po 75;

2,6%), **Nemčije** (72; 2,5 %), **Poljske** (71; 2,4 %), **Španije** (66; 2,3 %) in **Francije** (61; 2,1 %). V spodnji preglednici je prikazano število udeležencev po posameznih državah, ki smo jih gostili.

Tabela 18 Udeleženci mednarodnih kongresov 2019

SLOVENIJA (1153)	HRVAŠKA (39)	MOLDAVIJA (10)	JUŽNA AFRIKA (4)	ČILE (1)
ZDRUŽENO	ZDA (39)	AVSTRALIJA (9)	NORVEŠKA (4)	ČRNA GORA (1)
KRALJESTVO (218)	GRČIJA (33)	INDIJA (9)	TAJSKA,	ETIOPIJA (1)
ITALIJA (168)	LATVIJA (25)	BRAZILIJA (8)	REPUBLIKA	JORDANIJA (1)
AVSTRIJA (75)	SRBIJA (24)	ESTONIJA (8)	KITAJSKA (4)	KAMERUN (1)
PORTUGALSKA (75)	FINSKA (23)	IZRAEL (8)	EGIPT (3)	KAZAHSTAN (1)
NEMČIJA (72)	JUŽNA KOREJA (22)	TAJSKA (8)	KANADA (3)	KOLUMBIJA (1)
POLJSKA (71)	ČEŠKA REPUBLIKA	BOLGARIJA (6)	KUVAJT (3)	LIBANON (1)
ŠPANIJA (66)	(21)	NEPAL (6)	MALEZIJA (3)	LIBIJA (1)
FRANCIJA (61)	DANSKA (18)	FILIPINI (6)	SAVDSKA ARABIJA	LUKSEMBURG (1)
NIZOZEMSKA (54)	RUSKA	HONGKONG (5)	(3)	MALTA (1)
MADŽARSKA (53)	FEDERACIJA (18)	KENIJA (5)	TUNIZIJA (3)	MAROKO (1)
TURČIJA (53)	BOSNA IN	KONGO (5)	GANJA (2)	NOVA ZELANDIJA
SLOVAŠKA (52)	HERCEGOVINA (16)	NIGERIJA (5)	JAPONSKA (2)	(1)
ŠVEDSKA (52)	SEVERNA	ZDRUŽENI	MEHIKA (2)	PAKISTAN (1)
KITAJSKA (51)	MAKEDONIJA (15)	ARABSKI EMIRATI	PALESTINA (2)	SIRIJA (1)
ROMUNIJA (51)	CIPER (12)	(5)	SINGAPUR (2)	
ŠVICA (49)	IRSKA (12)	GRUZIJA (4)	ARGENTINA (1)	
BELGIJA (39)	LITVA (12)	IRAN (4)	BAHRAJN (1)	
	UKRAJINA (11)		BANGLADEŠ (1)	

Splošna ocena rezultatov poslovanja v sklopu dejavnosti na trgu

S kongresno-komercialnim programom in drugo dejavnostjo na trgu smo v letu 2019 uresničili načrtovane cilje z vidika razmerja uporabe razpoložljivih terminov dvoran za izvajanje prireditvev v okviru javne službe in dejavnosti na trgu, pa tudi z vidika vsebinske in finančne plati. Realiziran prihodek dejavnosti na trgu je bil nekoliko nižji od načrtovanega, nižji od načrtovanih so bili tudi splošni odhodki te dejavnosti. Uresničen je bil **prispevek za kritje splošnih odhodkov CD v višini 1.809.567€**. Z njim smo sofinancirali sorazmerni del splošnih odhodkov CD v skladu z metodologijo in ustvarili **presežek prihodkov nad odhodki v višini 105.414 €**.

V sklopu kongresno-komercialnega programa smo v letu 2019 organizirali **199 (170) projektov s 1197 (1381) dogodki** v 243 (237) dneh in na prireditvah našli **175.586 (145.914) obiskovalcev oz. udeležencev**.

Tabela 19 Število projektov, obiskovalcev in trajanje prireditvev dejavnosti na trgu 2019 in 2018

	Število prireditvev		Trajanje dni		Število obiskovalcev		Število dogodkov	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Kongresi in prireditve								
Kongresi	23	14	69	40	9.547	4.739	617	296
Proslave	15	20	15	20	6.660	18.762	32	40
Valete, Gaudeamus	10	7	10	7	2.637	1.820	17	14
Kulturne prireditve	46	68	47	66	46.252	76.726	60	87
Sejmi, razstave, festivali	7	4	25	16	62.380	55.545	518	582
Znanstveno- izobraževalne prireditve	35	31	36	36	7.250	5.835	83	103
Sprejemi	4	7	4	7	1.370	1.350	6	9
Tiskovne konference	3	5	3	5	80	185	4	5
Družabne prireditve	25	32	25	33	8.788	9.734	42	49
Dobrodelne prireditve, drugo	1	10	1	10	950	890	1	11
	169	198	235	240	145.914	175.586	1.380	1.196
Tehnične storitve	1	1	2	3			1	1
	170	199	237	243	145.914	175.586	1.381	1.197

Priloga: Seznam prireditev in število obiskovalcev javnega kulturnega programa 2019

Datum	Prizorišče	Naziv projekta/prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
RESNA GLASBA				
SIMFONIČNA GLASBA				
Vse leto	GD	Orkester Slovenske filharmonije (Modri abonma, Oranžni abonma)	36	26.420
Vse leto	GD	Simfonični orkester RTV Slovenija (Kromatika)	9	9.293
		Zlati abonma		
20.1.2019	GD	Slovaška filharmonija in slovaški filharmonični zbor: Mrtvec pride po ljubico; Dirigent: Rastislav Štúr, Solisti: Kateřina Kněžíková, sopran, Ludovít Ludha, tenor, Adam Plachetka, basbariton	1	1.067
12.3.2019	GD	Camerata Salzburg: Slogovna prehajanja; Dirigent in solist: Francois Leleux, oboa; Solistka: Lisa Batiashvili, violina	1	1.251
12.4.2019	GD	Dresdenska filharmonija: Doživeti Brahmsa; Dirigent: Michael Sanderling, Solist: Martin Helmchen, klavir	1	1.331
9.6.2019	GD	Filharmonični orkester iz Luxemburga (Rojena za zvezdo; Dirigent: Gustavo Gimeno, Solistka: Yuja Wang, klavir	1	1.484
18.10.2019	GD	Filharmonični orkester iz Osla; Dirigent: Vasilij Petrenko, Solist: Leif Ove Andsnes, klavir	1	1.357
11.12.2019	GD	Komorni orkester Franca Liszta; Dirigent: Gábor Takács-Nagy, Solistka: Martha Argerich, klavir	1	1.491
			6	7.981
1.1.2019	GD	Novoletni koncert Slovenske filharmonije; Dirigent: Philipp von Steinaecker, Solistka: Nika Gorič, sopran	1	815
3.4.2019	GD	Simfonični orkester in mešani pevski zbor Akademije za glasbo UL; Dirigent: doc. Simon Dvoršak; Koncert ob 80-letnici Akademije za glasbo in 100-letnici Univerze v Ljubljani	1	976
6.9.2019	GD	Orkester Slovenske filharmonije: Otvoritveni koncert; dirigent Charles Dutoit	1	436
23.12.2019	GD	Tradicionalni božični koncert; Simfonični orkester in Big Band RTV Slovenija, Dirigent: Patrik Greblo, Solisti: Oto Pestner, New Swing Quartet, Alenka Godec, Dinamitke, Uroš Perić & The Raelettes, Ditka, Borut Bučar	1	1.449
Vse leto	GD	Simfonični koncerti za GML in GMS	16	18.781
8.1.2019	GD	Dopoldan s simfoniki RTV Slovenija: Izlet v kraljestvo zvoka, dirigent Aljoša Škorja	2	2.548
1.10.2019	GD	Mladi mladim z orkestrom Slovenske filharmonije: Slovansko srce; dirigentka: Mojca Lavrenčič	2	2.513
			75	71.212
GLASBENO SCENSKA DELA				
14. in 16.1.2019	GD	G. Verdi: Aida, Režija: Pier Francesco Maestrini; dirigent: Francesco Rosa; Simfonični orkester SNG Maribor, Zbor Opere SNG Maribor, Baletni ansambel SNG Maribor; Festival Maribor je naš	2	1.209
25. in 27.1.2019	GD	G. Puccini: Turandot, Režija: Fillippo Tonon; dirigent Loris Voltolini; Solisti, zbor, orkester in baletni ansambel SNG Maribor; Festival Maribor je naš	2	1.381
8.10.2019	LD	Bohuslav Martinu: Ženitev; režija: Nana Miličinski; Slovensko komorno glasbeno gledališče	1	488
			5	3.078
VOKALNA GLASBA				
18.5.2019	GD	APZ Tone Tomšič: Lojze Lebič, Fauvel 86, Koreografija in režija: Milan Tomášik, Dirigentka: Jerica Gregorc Bukovec	1	505
			1	505
KOMORNA GLASBA				
		Srebrni abonma		
29.1.2019	GD	Richard Goode, klavir; Z doajenom klavirja	1	634
12.2.2019	GD	Baptiste-Florian Marle-Ouvrard, orgle: Prostranstva improvizacije	1	481
13.3.2019	SF	Entuziazem glasbenega prijateljstva; Irena Kavčič, flauta; Tommaso Lonquich, klarinet; godalni kvartet Zaide; Iztok Hrastnik, kontrabas	1	301
24.4.2019	SF	The Gesualdo Six: Mladost, predanost, samozavest	1	297
20.11.2019	GD	Alexander Gadjevič, klavir	1	731
4.12.2019	SF	Trio Con Brio Copenhagen	1	299
			6	2.743
		Mladi mladim		
30.1.2019	Klub CD	Izbranci avdicij: Timotej Kosovinc, kitara, Gost: Nikola Pajanović, violina	1	75

10.4.2019	Klub CD	Izbranci avdicij: Armin Čoralič, klavir	1	49
8.5.2019	Klub CD	Nataša Trček in Andraž Frece; Dendrocopos Duo	1	119
16.10.2019	Klub CD	Neža Podbršček, angleški rog; Beata Ilona Barcza, klavir; Gregor Rus, kontrabas; Nadja Rus, klavir	1	56
14.11.2019	Klub CD	Izbranci avdicij: Duo Ikt.: Janina Lorenci, saksofon & Lola Mlačnik, tolkala	1	62
11.12.2019	SF	Pevski večer: Marko Erzar, bariton, Tea Trifkovič, sopran	1	90
			6	451
6.3.2019	SF	Petar Milič, klavir	1	238
29.5.2019	GD	Orgelski koncert študentov oddelka za sakralno glasbo Akademije za glasbo v Lj; Mentor: red. prof. Mario Perestegi	1	194
			14	3.626
SODOBNA GLASBA				
		Zvokotok v CD		
15.4.2019	Klub CD	Schallfeld Ensemble: Fluid Disorder	1	16
14.10.2019	Klub CD	NeuverBAnd	1	97
			2	113
20.9.2019	Klub CD	Christina Kubisch	1	50
			3	163
			98	78.584
DRUGA GLASBA				
GLASBE SVETA				
4.2.2019	LD	Abonma Glasbe sveta: Dani De Morón Septet Feat. Patricia Guerrero	1	546
9.3.2019	GD	Abonma glasbe sveta: Juan D'marcos Gonzalez Afro Cuban All Stars: A toda Cuba le Gusta	1	1.482
11.4.2019	GD	Abonma Glasbe sveta: Teresa Salgueiro	1	1.148
13.10.2019	GD	The Mystery Of The Bulgarian Voices Feat. Lisa Gerrard	1	1.023
4.11.2019	LD	Iberi	1	490
17.12.2019	LD	Alireza Ghorbani	1	377
			6	5.066
JAZZ IN CANKARJEVI TORKI				
		Cankarjevi torki		
15.1.2019	Klub CD	CT: Gaye Su Akyol	1	250
22.1.2019	Klub CD	CT: Bert Dockx + Hamlet Express	1	143
29.1.2019	Klub CD	CT: Bombyx Lori + Jimmy Barka Experience	1	247
5.2.2019	Klub CD	CT: Drago Ivanuš: Dviganje glasu	1	105
12.2.2019	Klub CD	CT: Ikue Mori: Pomegranate Seeds	1	82
5.3.2019	Klub CD	Zvončki in trobentice: Kombo C, Mladi raziskovalci I.: Miha Gantar _ Subconscious Rituals, Fiver, Robert Jukič »Slagerji, stiskavci, šutke«, Tori Tango	1	144
12.3.2019	Klub CD	CT: Juneshelen & Alja Petric: Zvočne krajine – Spevi & Arije + Joshua Abrams & Natural Information Society	1	107
19.3.2019	Klub CD	CT: Uri Caine	1	140
26.3.2019	Klub CD	CT: Victoria Hanna	1	74
2.4.2019	Klub CD	CT: Mart + The Frictions	1	107
9.4.2019	Klub CD	CT: Mario Batković + Damir Avdič	1	167
16.4.2019	Klub CD	CT: Sofia Rei & JC Maillard	1	107
23.4.2019	Klub CD	CT: The New Standard Trio feat. Jamie Saft, Steve Swallow & Bobby Previte	1	149
24.9.2019	Klub CD	CT: Katalena	2	244
1.10.2019	Klub CD	CT: Wendy Eisenberg Trio	1	66
15.10.2019	Klub CD	CT: Janez Dovč In Boštjan Gombač: Sounds Of Slovenia	1	240
5.11.2019	Klub CD	CT: Miles Okazaki	1	57
19.11.2019	Klub CD	CT: Bakalina Velika	1	243
26.11.2019	Klub CD	CT: Boris Bele I Duhovi	1	186
3.12.2019	Klub CD	CT: Ljuba Jenče: O, lepa moja Vida	1	231
10.12.2019	Klub CD	CT: Nicole Mitchell & Cory Smythe	1	98
			21	3.187
		Big band RTV Slovenija		
5.1.2019	GD	Big Band orkestra RTV SLO in Klemen Slakonja, gost: Tadej Toš	1	1.519
8.1.2019	GD	Big Band orkestra RTV SLO in Klemen Slakonja, gost Branko Đurić Đuro	1	1.523
6.4.2019	LD	DrummingCellist in Big Band RTV SLO	1	161
2.12.2019	LD	Big Band RTV SLO in Matija Dedič; gostja: Jadranka Juras, vokal; dirigent: Tadej Tomšič	1	159
			4	3.362
		Druga godba		
22.5.2019	ŠD	Shane Latimer	1	80
22.5.2019	Klub CD	Maciej Obara Quartet /The Brother Moves Feat. Bowrain	1	180

23.5.2019	ŠD	Another Crying Game	1	50
			3	310
14.5.2019	Klub CD	Ahmed + Kaja Draksler & Terrie Hessels	1	86
		60. Jazz festival Ljubljana		
5.6.2019	Vodnikova domačija	Kako zveni jazz v knjigah?	1	50
17.6.2019	Klub Gromka	Paal Nilssen-Love: New Brazilian Funk	1	164
18.6.2019	PSE	Abeceda 1 – Nina Virant	1	300
18.6.2019	LD	Big Band RTV SLO in slovenski solisti iz New Yorka: Jernej Bervar, Marko Črnčec, Vid Jamnik, Jan Kus, Igor Lumpert in Žan Tetičkovič; dirigent Lojze Krajncan	1	269
18.6.2019	GD	John Zorn Hermetic Organ (orgle)	1	987
18.6.2019	Klub CD	Fire! with Mariam Wallentin	1	258
19.6.2019	VSD	Jazz festival Ljubljana pozdravi 40. Jazz festival Saalfelden: Mats Gustafsson & Ken Vandermark	1	300
19.6.2019	PSE	40th Jazz Festival Saalfelden Presents: Manu Mayr solo + Synesthetic 4	1	300
19.6.2019	GD	John Zorn Bagatelles Marathon	1	862
20.6.2019	PSE	Abeceda 3 – Veronika Kumar	1	200
20.6.2019	ŠD	Joelle Leandre solo	1	171
20.6.2019	Klub CD	Kaja Draksler Octet	1	210
20.6.2019	PSE	Jan Kus & The Slavo Rican Assembly	1	400
20.6.2019	PSE	Hofmaninger & Schwarz	1	400
20.6.2019	PSE	Kukushai	1	400
20.6.2019	Klub CD	Nubya Garcia	1	240
21.6.2019	LD	Drago Ivanuš: La Bete humaine; solo	1	231
21.6.2019	LD	Mammal Hands	1	300
21.6.2019	PSE	Mihael Hrustelj solo	1	400
21.6.2019	PSE	Mladi raziskovalci – Gašper Livk	1	300
21.6.2019	PSE	Črnčec, Teepe, Hart Trio	1	500
21.6.2019	Klub CD	Made To Break + Clean Feed Presents: The Rite of Trio	1	192
22.6.2019	VSD	Boštjan Gombač & Zlatko Kaučič, koncert za otroke	1	60
22.6.2019	VSD	Jazz bazar (glasbeni sejem)	1	60
22.6.2019	PSE	Abeceda Orkester	1	200
22.6.2019	Klub CD	Chromatic Vortex + Clean Feed meets Jazz fest Sarajevo (pogostitev)	1	179
22.6.2019	Klub CD	Big Band Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani	1	250
22.6.2019	ŠD	Abeceda 4 – Domen Bohte	1	50
22.6.2019	PSE	Fish in Oil	1	250
22.6.2019	Križanke	Ecliptic + Snarky Puppy	1	1.854
			30	10.337
27.9.2019	Klub CD	Festival Sonica: Lucy Railton in Abul Mogard	1	88
			60	17.370
POPULARNA GLASBA				
23.2.2019	GD	Svetlana Makarovič: namesto rož	1	1.488
10.4.2019	GD	40 Zoran Predin	1	1.111
12.4.2019	KCD	Marko Breclj: Večkrat me je veselilo	1	132
15.5.2019	GD	Laibach	1	1.376
29.9.2019	GD	Josipa Lisac	1	1.513
17.10.2019	LD	Božo Vrečo	1	530
18.10.2019	LD	Panda: Daleč stran od ponorelega sveta	1	350
26.10.2019	GD	Rade Šerbedžija & Zapadni kolodvor	1	1.395
27.10.2019	LD	Božo Vrečo	1	546
31.10.2019	Klub CD	Dan D	1	242
1.11.2019	Klub CD	Dan D	1	237
10.11.2019	LD	Mef in NOB: Ma ne že spet.... Mef	1	399
24.11.2019	KCD	Nika Solce: Ko duše pokličem	1	190
8.12.2019	GD	Vlado Kreslin: Kreslinovanje	1	1.512
9.12.2019	GD	Vlado Kreslin: Kreslinovanje	1	1.500
10.12.2019	GD	Vlado Kreslin: Kreslinovanje	1	1.515
26.12.2019	Klub CD	Rudi Bučar	1	253
27.12.2019	Klub CD	Dovč & Gombač - 2019	1	246
31.12.2019	Klub CD	Amira in Bojan Z	1	244
			19	14.779
			85	37.215
GLEDALIŠČE				
GLEDALIŠKE KOPRODUKCIJE				
16.1. – 18.4.2019	Klub CD, PP	Marguerite Duras: La Musica II; Petra Govc, Jose	4	108
26.5.2019	LD	Improvizija 2019	1	450
26.9.2019	ŠD	Neustrašna raziskovalka, rež: Justin Durel	1	170

17.1. – 4.10.2019	KD	M. Sherman: Rožnati trikotnik	6	615
21.2. – 10.12.2019	ŠD	iCankar, rež: Maruša Kink	7	1.017
5. – 16.12.2019	ŠD	to jabolko, zlato, rež: Primož Ekart	4	616
			23	2.976
GLEDALIŠKA GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE				
30.1.2019	LD	Somrak bogov, rež.: Dalibor Matanič; Drama SNG Maribor; Festival Maribor je naš	1	320
12.11.2019	LD	Anton Podbevšek Teater: Gnus, besede in reči; Jean-Paul Sartre, Michel Foucault, režija: Matjaž Berger	1	60
			2	380
GLEDALIŠKA GOSTOVANJA IZ TUJINE				
24.5.2019	LD	Veličastnih 7: Drama HNK Zagreb: Cigan, ampak najlepši, rež.: Ivica Buljan	1	550
18. in 19.12.2019	LD	D. Kovačević: Balkanski špijon; Narodno gledališče iz Beograda	2	1.100
31.12.2019	KD	Lepi dnevi v Aranjuezu, rež.: Igor Pison; igrata: Nataša Barbara Gračner, Ivo Ban; SSG Trst	1	165
28. – 31.12.2019	GD	Cirque Éloize: Hotel, rež: Emmanuel Guillaume, Glasba: Éloi Painchaud; Veličastnih 7, abonma Cankar	4	5.690
			8	7.505
			33	10.861
PLES				
PLESNE KOPRODUKCIJE				
27.2. – 2.3.2018	Različna prizorišča	Gibanica 2019	10	761
12.5. – 7.11.2019	LD	Leja Jurišić in Milko Lazar: De Facto (pojdi s seboj); koreografija: Leja Jurišić; Koncertni performans	6	390
8. – 16.6.2019	Klub CD	Žigan Kranjčan: Ljubi me nežno, Ambientalni plesni koncert	3	210
26. in 27.9.2019	LD	Kjara's Dance Project: HUMAN; Koreografija: Kjara Starič Wurst	2	785
			21	2.146
PLESNA GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE				
19.1.2019	GD	H. Ibsen: Peer Gynt, Koreografija in režija: Edward Clug, Balet in orkester Opere in baleta SNG Maribor; Festival Maribor je naš	1	781
22.1.2019	GD	T. Mann: Smrt v Benetkah, Glasba: Gustav Mahler, Koreografija, režija, dramaturgija, glasbeni koncept: Valentina Turcu; Balet SNG Maribor; Abonma Veličastnih 7; Festival Maribor je naš	1	1.300
25.11.2019	GD	Balet SNG Maribor: Hora – Cantata; Hora, kor: Edward Clug; Cantata, kor: Mauro Bigonzetti; Abonma Veličastnih 7	1	1.220
			3	3.301
PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE				
2.3.2019	GD	Nacionalni balet iz Marseilla in ICK Amsterdam: Pojavitev/ Izginotje; Koncept, koreografija: Emio Greco, Pieter C. Scholten; Abonma Veličastnih 7	1	990
3., 4. in 5.3.2019	GD	Sergej Polunin: Paradox – Sacre – Epilog; Glasba: Igor Stravinski, Koreografija: Yuka Oishi	3	4.185
8.4.2019	GD	Rosas: A Love Supreme; Koreografija: Salva Sanchis, Anne Teresa De Keersmaeker; glasba: A Love Supreme, John Coltrane; Abonma Veličastnih 7	1	1.000
21.5.2019	GD	Zvezde mednarodnih baletnih odrov; Gala koncert ob 100. obletnici slovenskega baleta; V sodelovanju Društvom baletnih umetnikov Slovenije	1	617
6.10.2019	GD	CCN – Ballet de Lorraine: Histoires sans Histoires(s) - Stoletje Mercea Cunninghama; Zvočni ples, Deževni gozd, kor: Merce Cunningham; Za štiri stene, kor: Petter Jacobsson; Abonma Veličastnih 7	1	1.030
			7	7.822
FOLKLORA				
19.5.2019	LD	AFS France Marolt: Radosti in trpkosti pot	1	503
29.9.2019	LD	Lado; Hrvaški nacionalni folklorni ansambel	1	273
			2	776
			33	14.045
FILMSKI PROGRAM				
FILMSKI FESTIVALI				
18.2. – 5.3.2019		13. Festival gornjskih filmov	23	4.795
13. – 20.3.2019		21. Festival dokumentarnega filma	40	3.130
12. – 25.11.2019		30. Ljubljanski mednarodni filmski festival – 30. Liffe	292	47.565
			355	55.490
FILMSKI CIKLI				
		<u>Filmi na Fabuli</u>		

3.3.2019	KD	Tranzit, rež: Christian Petzold	1	27
5.3.2019	KD	Adam in Evelyn, rež: Andreas Goldstein	1	23
8.3.2019	KD	Izumrtje, rež: Salomé Lamas	1	15
			3	65
24.4.2019	KD	Občutljivost, rež: David Foenkinos, Stéphane Foenkinos	1	81
		Antika na filmu		
17.10.2019	KD	Kralj Ojdip, rež: Pier Paolo Pasolini; Festival Na Olimpu	1	42
19.10.2019	KD	Medeja, rež: Pier Paolo Pasolini; Festival Na Olimpu	1	48
			2	90
			6	236
FILMI V DISTRIBUCIJI IN DRUGE PROJEKCIJE				
1. – 13.1.2019	KD	Dekle, rež: Lukas Dhont	12	236
22. – 30.3.2019	KD	Srečen kot Lazzaro, rež: Alice Rohrwacher	9	214
14. – 29.12.2019	KD	Resnica, rež: Kore-eda Hirokazu	15	576
22. – 29.12.2019	KD	Ritem udarcev, rež: Brian Welsh	6	34
31.12.2019	LD	Moj najboljši profil, rež: Safy Nebbou	1	361
			43	1.421
		60. Jazz festival Ljubljana		
18.6.2019	Kinodvor	John Zorn 2016-2018, rež: Mathieu Amalric	1	74
18.6.2019	KD	John Zorn 2016-2018, rež: Mathieu Amalric	1	90
			2	164
		Premiere slovenskih filmov – Naši filmi doma		
25.2.2019	LD	Izbrisana, rež: Miha Mazzini	1	559
29.6.2019	LD	Človek s senco, rež: Ema Kugler	1	302
9.11.2019	LD	Ne joči Peter, rež: France Štiglic	1	531
3.12.2019	LD	Korporacija, rež: Matej Nahtigal	1	429
			4	1.821
16.9.2019	KD	Leto opice, rež: Vladimir Blaževski	1	108
			50	3.514
			411	59.240
KULTURNO-VZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM				
KULTURNA VZGOJA				
4.,7.,8. in 14.1.2019	LD	Damijan Močnik, Milan Dekleva: Všeč si mi, Mladinski zbor Glasbene matice in STOP	8	3.787
9. – 11.1.2019	ŠD	Prosto po Prešernu; Režija: Maruša Kink, Igrajo: Jernej Čampelj, Tina Gunzek in Saša Pavlin Stošić	5	912
19. – 21.1.2019 29. in 30.12.2019	LD	J. Vandot: Kekec, Koreografija: Edward Clug, SNG Maribor; Festival Maribor je naš; Moj prvi abonma; Abonma Ivan; Abonma Vrtec; za izven	6	3.252
22.1.2019	KD	Tolkala od blizu	1	123
23.,24.,26.1.2019 27.8.2019 25.11.2019	ŠD	Ivan Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica, Režija: Žiga Divjak; Abonma Cankar; za izven	5	698
6.2. – 20.12.2019	ŠD	Niko Škrlec: Naj gre vse v "pi" ali kako sem se naučil 3141 decimal; Bobri; za izven	7	1.628
7.2. – 29.11.2019	Klub CD	sLOLvski klasiki v živo, Boštjan Gorenjc Pižama; Abonma Ivan; za izven	10	1.820
8.2.2019	LD	Astrid Lindgren: Erazem in potepuh, Avtor dramatizacije: Staffan Götestam, Slovensko ljudsko gledališče Celje; Abonma Ivan	1	419
9. in 11.2.2019	KD	T. Matevc: Brundagrrrom!; Režija: Jaka Ivanc, Gledališče Koper; Moj prvi abonma; Abonma Vrtec	3	453
15.2. – 5.11.2019	ŠD	Janez Dovč: Tesla; Režija: Ivana Djilas; Glasbeno gledališče	9	1.760
8.3.2019	ŠD	Igralec, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	2	348
9.3.2019	ŠD	Zgodovina spalnih navad Kralja Matjaža; Ciril Horjak – Dr. Horowitz, pripoved in glasba: Žiga Golob; Moj prvi abonma	2	323
13. in 14.3.2019 13.12.2019	ŠD	Anja Štefan: Kralj Matjaž, Anja Štefan, Boštjan Gombač, Janez Dovč	5	766
17. in 25.3.2019	ŠD	Večer nesrečnih koncev #2: antični miti, Aljaž Jovanović, Primož Pirnat, Ana Kravanja, Tea Vidmar; Abonma cankar; Pravljice danes 2019	2	313
20. in 21.3.2019 2.4.2019	ŠD	W. Shakespeare: Romeo in Julija, Režija: Maruša Kink	4	602
13.04.2019	LD	Fran Miličinski: Butalci, Režija: Jaka Ivanc, Gledališče Koper; Abonma Ivan	1	355
24.4. in 27.11.2019	ŠD	Martin in Gregor ali Od junaka do bedaka; Produkcija: Cankarjev dom, Režija: Matjaž Latin, Nastopata: Pavle Ravnohrib in Boštjan Gombač	3	704
13. in 15.4.2019	KD	Snežna kraljica, Režija: Tin Grabnar; nastopata: Barbara Jamšek in Miha Bezeljak, Lutkovno gledališče Maribor; Moj prvi abonma; Abonma Vrtec	3	435

10.5. – 24.12.2019	ŠD	Pesem o Odiseju, Rapsodiseja za dva po Homerju režija: Ivana Djilas; Pia Zemljič, Boštjan Gombač; Festival Na Olimpu	9	1.542
11.6.2019	KD	Gregor Strniša: SLO BLUES; predstavitev za učiteljice	1	40
27.8. 27.11.2019	LD	Trubar in drugi trubadurji slovenske kulture; Jararaja: Gregor Budal, Vasilij Centrih, Janez Dovč, Petra Trobec, režija: Marko Bratuš	2	426
29. in 30.11.2019	LD	Sergej Prokofjev: Peter in volk; Režija: Katja Pegan, Opera in Balet SNG Maribor, Gledališče Koper; Moj prvi abonma	2	1.018
1.12.2019	LD	Katalena: Enci benci katalenci; Polona Janežič, Vesna Zornik Stonič, Boštjan Gombač, Tibor Mihelič Syed, Boštjan Narat, Robert Rebolj	1	541
8. in 9.12.2019	KD	Feri Lainšček in Lojze Kranjčan: Na dvorišču, Režija: Ivana Djilas; Glasbena predstava za otroke z Romano Kranjčan in Danijelom Malalanom	4	512
10. – 17.12.2019	LD	Snežna kraljica; Režija: Eva Hribernik; Slovensko komorno glasbeno gledališče, Glasbena matica Ljubljana, Cankarjev dom; opera za otroke	9	4.407
12.12.2019	KD	Za devetimi gorami; Anja Štefan, Boštjan Gombač, Janez Dovč	2	210
19.12.2019	ŠD	Maruša Kink, Mija Špiler: Veliki pok; Režija: Maruša Kink, Igrajo: Jernej Čampelj, Tina Gunzek in Saša Pavlin Stošić	2	351
23.12.2019	LD	Oton Župančič: Mehurčki; Dramatizacija, režija, scenografija: Jaka Ivanc, Gledališče Koper; Moj prvi abonma	1	432
		Srečanje s policijskim orkestrom		
11.1.2019	LD	Hans Christian Andersen: Cesarjeva nova oblačila, Dirigent: Tomaž Kmetič, dovalec: Jure Sešek	1	536
5.2.2019	LD	Paul Dukas, prir. Nejc Bečan: Čarovnikov vajenec, Dirigent: Nejc Bečan, Pripovedovalec: Jure Sešek	1	521
6.2.2019	LD	Fran Levstik: Martin Krpan; Dirigent: Tomaž Kmetič, Pripovedovalec: Jure Sešek	1	505
7.2.2019	LD	Carlo Collodi: Ostržek; Dirigent: Tomaž Kmetič, Pripovedovalec: Jure Sešek	1	521
12.2.2019	LD	Sergej Prokofjev: Peter in Volk; Dirigent: Tomaž Kmetič, Pripovedovalec: Jure Sešek	1	515
			5	2.598
		Jazz v živo in Latino Jazz		
15. in 16.1.2019	LD	Jazz v živo: Sprehod skozi zgodovino jazz, Dirigent: Lojze Krajncan, Vokal: Nina Strnad, Povezovalc: Blaž Trček	2	919
19.3.2019	LD	Latino jazz: Big Band RTV Slovenija, Dirigent: Lojze Krajncan, Vokal: Ana Bezjak, Povezovalc: Blaž Trček	2	790
10.4.2019	LD	Jazz v živo: Etno: Slovenske ljudske v jazzovski preobleki, Dirigent: Tadej Tomšič, Vokal: Eva Hren, povezovalc: Blaž Trček	1	529
			5	2.238
2.4.2019	GD	Glasbena torta: Trobilni kvintet Orkestra Slovenske vojske, Pihalni kvintet Ariart, Slovenski tolkalni projekt, Big Band KGB Ljubljana, godalci simfoničnega orkestra KGB Ljubljana	1	1.396
		Pripovedovalski festival – Pravljice danes		
22.3.2019	ŠD	Procesi demitizacije	1	186
22.3.2019	Klub CD	Odpiramo; All Strings Detached, Ana Kravanja, Tea Vidmar, Zvezdana Novaković; koncert	1	169
25.3.2019	Klub CD	Beg, svetišče, zgodbe: lahko besede zagotovijo zatočišče	1	207
26.3.2019	ŠD	Tiranija zgodbe, Tomo Virk, Ervin Hladnik Milharčič, Jera Ivanc, Matjaž Ivanišin, Špela Frlc	1	209
27.3.2019	ŠD	Ob vrelih bajaranja	1	245
28.3.2019	ŠD	Divja voda, Michael Harvey, Zvezdana Novaković	1	194
30.3.2019	Klub CD	Večer resničnih zgodb, Ana Duša, Matej Recer, Ervin Hladnik Milharčič, Mojca Širok, Filip Dobranič, Katja Preša	1	218
			7	1.428
		Delavnice ob različnih projektih		
12.4. – 7.5.2019	M1	Delavnice ob 13. slovenskem bienalu ilustracij	5	126
23. in 24.5.2019	M3+4	Delavnice ob Drugi godbi	5	150
13. – 23.11.2019	E1, E2, E3	Delavnice ob 30. Liffu	10	119
20.7. – 19.11.2019	Različna prizorišča	Delavnice ob razstavi Ideja	57	1.089
			77	1.484
		Kulturni bazar		
4.4.2019	Različna prizorišča	Kulturni bazar 2019	49	4.843
18.6. in 26.8.2019	Različna prizorišča	Posvet za kulturne koordinatorje	2	163
23.9.2019	Različna prizorišča	Šport, gibanje, zdravje, umetnost in tehnologije; Nacionalni strokovni posvet	1	70
			52	5.076

		<u>Liffe po Liffu</u>		
15.1.2019	KD	Zimske muhe, rež: Olmo Omerzu	1	139
12.2.2019	KD	Dvojna življenja, rež: Olivier Assayas	1	170
21.3.2019	KD	Oni, rež: Paolo Sorrentino	1	170
23.4.2019	KD	Sakawa, rež: Ben Asamoah	1	107
14. in 19.5.2019	KD	Tatiči, rež: Kore-eda Hirokazu	2	175
6.6.2019	KD	Dogman, rež: Matteo Garrone	1	117
			7	878
			264	43.275
USTVARJALNOST MLADIH				
		<u>Transgeneracije 2019</u>		
15.4.2019	ŠD	Mi, evropski mrliči, bilka Bilčovs	1	109
15.4.2019	KD	Biti jaz, KD Qulenum Kranj	1	86
16.4.2019	ŠD	Haiku, Gimnazija Vič	1	25
16.4.2019	LD	Maruša Sirc: Dobro v zlu, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana	1	337
17.4.2019	LD	Dnevnik z maccgurinom, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana	1	310
17.4.2019	KD	Kit na plaži, Škofijska klasična gimnazija Ljubljana	1	155
18.4.2019	KD	Plesne miniature, JSKD	1	17
18.4.2019	LD	Pred-premiera '19: tok misli, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana, smer sodobni ples	1	248
18.4.2019	KD	Leteči horizonti, KD Qulenum Kranj in KUD Qulenum Ljubljana; produkcijska nagrada	1	81
19.4.2019	KD	Nora (hiša lutk): grotesknost svobode, II. Gimnazija Maribor	1	40
19.4.2019	KD	Hamletmašina, Gledališče Gnosis, II. gimnazija Maribor	1	79
25.4.2019	KD	Maus, Gledališka šola Prve gimnazije Maribor	1	62
25.4.2019	ŠD	Trpljenje mlade Hane, Gledališka skupina Središče, Gimnazija Celje - Center	1	103
7.5.2019	G	Podelitev priznanj	1	100
			14	1.752
		<u>Produkcije Konservatorija</u>		
30. in 31.3.2019	LD	Kje pa ti živiš?, Letni javni nastop učencev oddelka za sodobni ples Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana	3	1.105
14. in 15.4.2019	LD	Letna predstava Baletne in Srednje baletne šole; Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana	3	1.270
			6	2.375
5.4.2019	LD	Koroška pesem prek meja; 17. Koroški avstrijski kulturni dnevi v Ljubljani	1	413
27.5.2019	GD	Zlata bralna značka	1	1.200
20.12.2019	LD	Božični Koncert Glasbenega Centra E. Willemsa	1	460
			23	6.200
HUMANISTIKA				
		<u>Tone Partljič z gosti</u>		
8.1.2019	Klub CD	Mesto spodrezanih korenin; Andrej Brvar, dr. Igor Grdina, dr. Jerneja Ferlež; Maribor je naš	1	121
21.1.2019	LN	Kje je mesto, kot je naše; Mitja Čander, Marko Crnkovič, Melita Forstnerič; Maribor je naš	1	70
			2	191
		<u>Predavanja ob razstavi Časopis, prvi odtis zgodovine</u>		
10.1.2019	KD	Muzej tiska; Ali Žerdin, Patricija Maličev	1	55
16.1.2019	KD	Pot v veselje; Boris Bergant, Marjan Sedmak	1	60
23.1.2019	KD	Sanje o svobodi (tiska); Marcel Štefančič jr., Rok Čeferin	1	80
30.1.2019	KD	Tisk in afera Watergate; Nataša Briški, Andrej Gustinčič	1	55
6.2.2019	KD	Biti novinar; Zorana Bakovič, Ali Žerdin	1	65
			5	315
		<u>Pozitivna psihologija</u>		
14.1.2019	KD	Obvladovanje konfliktov – iz teorije v prakso, Janja Rebolj	1	170
4.2.2019	KD	Sram – med intimo in družbo, Tomaž Flajs	1	170
4.3.2019	KD	3P: Polno – prisotno – pristno, Maja Bajt	1	170
8.4.2019	Klub CD	Samopodoba, psihološka čvrstost in življenje v globalizirani družbi, Tjaša M. Kos	1	193
13.5.2019	KD	Kako razumeti vedenje otroka in se nanj ustrezno odzvati?, Radovan Radetič	1	170
10.6.2019	KD	Odločitev za življenje, Primož Jeralič	1	118
			6	991
		<u>Delavnice M. Pogačnika</u>		
4.2.2019	ŠD	Delfini, enti in vilinska bitja kot zavezniki človeštva	1	102
11.2.2019	ŠD	Benetke, Slovenija in Evropa, tri vizije novega prostora	1	88
			2	190
		<u>13. Festival gorniškega filma</u>		

19.2.2019	LD	Everest pred 40 leti, Andrej Štremfelj	1	562
20.2.2019	LD	Latok I, Aleš Česen in Luka Stražar	1	355
21.2.2019	KD	Povratna zanka, Marija Jeglič	1	170
22.2.2019	KD	Vrtanje – klin ali svedrovec	1	51
22.2.2019	LD	Športni alpinizem, Colin Haley	1	157
23.2.2019	KD	Tista lepa leta, Rado Kočever	1	95
23.2.2019	KD	Plezalni popotnik Slovenija, Klemen Bečan	1	37
23.2.2019	LD	Povsem običajno, Hansjörg Auer	1	98
			8	1.525
		Gibanica 2019		
28.2.2019	LN	Izobraževanje na področju sodobnega plesa: potenciali in nujni ukrepi	1	42
1.3.2019	LN	Institucionalizacija sodobnega plesa: nadaljni koraki	1	32
2.3.2019	M3+4	Novi ekspresionizmi? Tendence v slovenskem sodobnem plesu	1	52
			3	126
		Arhitektura – Inventura		
28.2.2019	VSD	Arhitektura ustvarja prostor: Kako arhitektura oblikuje prostor?: Tomaž Slak, Klemen Vodnik, Andraž Keršič, David Klobčar, Povezuje: Kristina Dešman	1	33
7.3.2019	VSD	Arhitektura ustvarja prostor: Pouk prostora: Rok Žnidaršič, Jerneja Fischer Knap, Maruša Zorec, Mateja Železnik, Rok Smrkolj	1	56
14.3.2019	VSD	Arhitektura ustvarja prostor: Ustvarjanje prostora: Atelje Ostan Pavlin, Katjuša Kranjc, Rok Kuhar, Danaja Vastič,	1	31
21.3.2019	VSD	Arhitektura ustvarja prostor: Pozicija arhitekture in urejanje prostora v današnji družbi: Aleš Prijon, Miran Gajšek, prof. dr. Pavel Gantar, Maruša Zorec, Martina Lipnik, Jurij Kobe	1	45
			4	165
		Cikel o robotiki		
11.3.2019	Klub CD	Roboti spreminjajo svet: Ljudje in inteligentni roboti v prihodnosti; Sobivanje ali boj, Raphaël Rault	1	186
5.4.2019	Klub CD	Roboti spreminjajo svet: Pametne tovarne spreminjajo svet, dr. Niko Herakovič	1	223
7.5.2019	KD	Roboti spreminjajo svet: Pot robotov - včeraj, danes, jutri, prof. dr. Alexander Czinki	1	124
			3	533
		21. Festival dokumentarnega filma		
14.3.2019	LN	Študija primera filma Zaslužjena ženska in uspehi MEDIA na Madžarskem	1	25
15.3.2019	LN	Dokumentarni filmi o človekovih pravicah: načini pripovedovanja zgodb in strategije festivalskega programiranja	1	25
			2	50
		Festival Na Olimpu		
13.5.2019	Klub CD	Hamlet in Ojdip v Cankarjevem domu: Hamlet: vse za nič, dr. Andrew Cutrofello, dr. Mladen Dolar, dr. Slavoj Žižek	1	220
21.5.2019	Klub CD	Hamlet in Ojdip v Cankarjevem domu: Ojdip v kolonu: Najbolje je ne biti rojen, dr. Alenka Zupančič, dr. Mladen Dolar	1	199
13.6.2019	KD	Starogrški avtomati, Theodosios P. Tassios; Festival na Olimpu	1	70
24.9.2019	KD	Komunikacije in mobilnost v antiki: Ali so antični grki gledali televizijo?; Svetlana Slapšak	1	88
8.10.2019	KD	Komunikacije in mobilnost v antiki: Kako so v antiki prejeli dnevne novice?; Svetlana Slapšak	1	89
21.10.2019	KD	Komunikacije in mobilnost v antiki: Antični potopisi, turizem, spominki; Svetlana Slapšak	1	95
5.11.2019	KD	Komunikacije in mobilnost v antiki: O prašičku, ki je umrl na poti; Svetlana Slapšak	1	92
5.12.2019	KD	Komunikacije in mobilnost v antiki: Antično gledališče: Teater v trespjah; Dr. Božidar Slapšak	1	45
10.12.2019	KD	Komunikacije in mobilnost v antiki: Večer grške poezije: Grški književniki v Cankarjevem domu	1	65
			9	963
		Druga godba		
21.5.2019	M1	Jimi Tenor; pogovor	1	30
22.5.2019	M3+4	Jazz Connective: Inovativna glasba in razvijanje občinstva, Miha Zadnikar	1	32
22.5.2019	M3+4	Jazz Connective: Kroženje glasbenikov in nadnacionalne mreže, Mathieu Durant	1	31
			3	93
		60. Jazz festival Ljubljana		
6.6.2019	SIGIC	John Zorn in godbe Downtowna	1	30
21.6.2019	M1	Cloud Arrangers; predstavitev knjige Žige Koritnika	1	20
22.6.2019	M1	Italijanska opera in jazz, Francesco Martinelli; predavanje	1	20
			3	70

		Medreligijski dialog skozi prizmo sodobnih migracij		
11.11.2019	M3+4	Dialog in razhajanja med verskimi skupnostmi na Slovenskem v zgodovinsko-politični perspektivi, dr. Gašper Mithans	1	32
3.12.2019	M3+4	Vloga intelektualnih vrtilin v medreligijskem dialogu; dr. Vojko Strahovnik	1	10
			2	42
5.3.2019	M3+4	Zvončki in trobentice: Šola. Formalno obvladovanje snovi ali tudi vzgoja in socializacija?, Miha Zadnikar, Klara Lavriša, Igor Matkovič	1	30
2.4.2019	M3+4	Simpozij o Juretu Deteli	1	25
2.4.2019	M3+4	Sočasje, rež: Miha Vipotnik; Dokumentarni film z igranimi rekonstrukcijami o Juretu Deteli	1	30
18.4.2019	M3+4	Simpozij o Zmagu Šmitku	1	45
16. in 17.0.2019	KD, M1	7. Mednarodni filozofski Simpozij Miklavža Ocepka	1	20
20.5.2019	KD	Dnevi Latinske Amerike in Karibov; 2. mednarodna konferenca	1	65
28.5.2019	LD	Ženske na himalaji; Dina Štěrbová, Marija Štremfelj, Irena Mrak, Tina Di Batista in Viki Grošelj	1	392
9.9.2019	KCD	Kateraga spola so knjižni molji? Kako, koliko in kaj berejo bralci – ter kako, koliko in kaj bralke; Nacionalni strokovni posvet	1	100
10.9.2019	LN	Kritika, rojena iz maternice umetnosti (Baudelaire); Posvet o pomenu in vlogi umetnostne kritike	1	45
11. in 13.9.2019	LD	Jorge Bucay: Zgodbe, ki so me naučile živeti	2	1.122
25.9.2019	KD	Podelitev Rožančeve nagrade: Najboljša esejistična zbirka	1	75
6.10.2019	ŠD	Rok Vevar: Merce Cunningham; predavanje	1	70
9.10.2019	ŠD	Norman Ohler: Droge v tretjem rajhu; Pogovor z avtorjem knjige Popolna omama, Droge v tretjem rajhu	1	150
14.10.2019	M3+4	Kritično razumevanje dinamike in kontekstov medreligijskega dialoga v Sloveniji	1	62
16.10.2019	SDLN	Kako so evropejci obsedeli; Jure Rihar in Janez Suhadolc; Cikel ob razstavi Thonet	1	30
17.10.2019	KD	Od misli do klika; dr. Maryam Alimardani, Francesci Fernandes, mag. Erika Mondria, Michael Mondria	1	95
14. – 21.11.2019	E1, E2	Spremljevalni dogodki 30. Liffe	13	140
			82	7.750
LITERATURA				
		Kritikovo oko		
1. – 31.1.2019	P1	Marij Čuk: Prah: Svoboda res je zlata; Mladika Trst 2018	1	1.000
1. – 28.2.2019	P1	Tadej Golob: Leninov park; Založba Goga 2018	1	1.000
1.3. – 31.0. 2019	P1	Andrej Tomažin: Anonimna tehnologija; LUD Literatura, Ljubljana 2018	1	3.000
1.6. – 30.9.2019	P1	Jedrt Lapuh Maležič: Vija vaja ven; Litera (Piramida), Maribor 2018	1	4.000
4.10. – 31.12.2019	P1	Jiři Kočica: Izvirnik; Mladinska knjiga (Nova slovenska knjiga), 2019	1	3.000
			5	12.000
		Fabula pred Fabulo 2019		
31.1.2019	LN	Prizemljitev, dr. Lučka Kajfež Bogataj, dr. Andrej Ule, dr. Pavel Gantar, Ajda Pistotnik, dr. Jože Vogrinc	1	40
27.2.2019	Klub CD	Alberto Manguel	1	210
28.2.2019	Klub CD	Eva Illouz	1	200
			3	450
		Fabula 2019		
1.3.2019	LD	Tatjana Tolstoj	1	360
4.3.2019	Klub CD	Ingo Schulze	1	190
6.3.2019	ŠD	Eric Vuillard	1	190
9.3.2019	Klub CD	Rachel Cusk	1	180
			4	920
		Pred in ob izidu		
14.1.2019	KlubCD	Dževad Karahasan: Literarni večer ob izidu romana Seme smrti	1	100
20.5.2019	Klub CD	Več kot med, Markus Imhof; predstavitev knjige ob Svetovnem dnevu čebel	1	110
11.10.2019	Klub CD	Zimsko popotovanje; Ob izidu zbirke Hribi, oblaki, lepe pozdrave Marjana Strojana	1	99
9.12.2019	Klub CD	Kako izgoreti in vzeti življenje v svoje roke, Aljoša Bagola	1	200
			4	509
		Vilenica v CD		
11.9.2019	Klub CD	Ego in fabula; Andrej Pleterški; okrogla miza	1	50
10.-11.9.2019	M1	Literatura in pripoved: Postklasične perspektive in analize; 17. Mednarodni komparativistični kolokvij; Vodji: Alenka Koron in Dejan Kos	1	30
			2	80
8.2.2019	LN	Za Prešernom; Matej Bogataj, Nina Dragičević, Tibor Hrs Pandur,	1	50

		Jedrta Lapuh Maležič, Maša Ogrizek, Ana Porenta, Jure Vuga, Hristos Armando Gezos, Aksinja Kermauner; Literarni večer društva slovenskih pisateljev		
21.2.2019	Klub CD	Povej mi kaj lepega, Evald Flisar, Klarisa Jovanović, Štefan Kardoš, Vesna Radovanović, Ernest Ružič, Dušan Šarotar, Denis Škofič, Suzana Tratnik, Povezuje: Franci Just, Glasba: Klarisa Jovanović in Luka Ropret; Društvo slovenskih pisateljev	1	129
6.3.2019	KD	Spomin na njih, naš spomin, Ivan Bizjak, Andrej Capuder, Rade Krstić, Pavel Oblak, Alojz Rebula, Primož Simoniti, Ciril Zlobec, Irena Žerjal; Scenarij, povezuje: Meta Kušar; režija Alen Jelen; nastopa: Jurij Souček	1	104
15.4.2019	LN	Mlada umetniška beseda; Agrft in Radio Ars	1	25
25.4.2019	Klub CD	Goncourtova nagrada: Slovenska izbira; Sodelujeta: Jean-Baptiste Del Amo, David Foenkinos povezuje: Suzana Koncut	1	135
29.5.2019	ŠD	Podelitev Lavrinove diplome in Večer slovenskega prevajanja	1	40
30.6.2019	KCD	Literarni festival LitLink	1	40
26.9.2019	KD	Podobe pokrajine; Literarni dogodek	1	28
26.9.2019	M3+4	Ekologija idej Gregoryja Batesona; Mednarodni simpozij	1	120
7.10.2019	ŠD	Spomin na Luizo Pesjakovo; Literarni večer s slovenskimi samospevi ter podelitev literarne nagrade mira za leto 2019	1	88
			28	14.718
			397	71.943
RAZSTAVNI PROGRAM				
RAZSTAVE V GALERIJ IN DVORANI DUŠE POČKAJ				
1.1. – 28.2.2019	G, DDP	Ivan Cankar in Evropa; Med Shakespearom in Kafka	1	1.400
27.3. – 19.5.2019	G, DDP	13. Slovenski bienale ilustracije	1	2.300
12.6. – 31.12.2019	G, DDP	Ideja; Znanost in tehnologija antične Grčije	1	8.188
			3	11.888
RAZSTAVE V VEČNAMENSKIH IN DRUGIH PROSTORIH				
9.1. – 31.3.2019	P1	Ali Žerdin: Časopis, prvi odtis zgodovine	1	11.000
20.2. – 25.3.2019	VSD	Arhitektura – Inventura	1	10.800
13.5. – 13.6.2019	P1	100 let slovenskega poklicnega baleta	1	5.200
20.6. – 25.8.2019	P1	Instinkt	1	1.000
4.7. – 2.9.2019	P1 - LKI	Plakati 7 Veličastnih	1	1.000
2. – 17.9.2019	VSD	Kapsula Airpod	1	1.000
9.10. – 3.11.2019	P1	Thonet in Rihar: Oživiljene krivine	1	4.600
		Oblikovalska identiteta		
1. – 30.3.2019	P1 - OI	Nagrajenci oblikovalskih presežkov, Društvo oblikovalcev Slovenije	1	1.000
11.4. – 5.6.2019	P1 - OI	Ladja iz Zambratije; Festival Na Olimpu	1	1.000
7.6. – 18.7.2019	P1 - OI	Grški sovji skifos z Mosta na Soči	1	1.000
19.7. – 25.9.2019	P1 - OI	Keltsko - rimski deblak iz Ljubljane na Vrhnikih; Festival Na Olimpu	1	1.000
26.9. – 31.10.2019	P1 - OI	Kozmetika v grški in rimski antiki, Aleksandra Nestorovič; Festival Na Olimpu	1	1.000
19.11. – 31.12.2019	P1 - OI	Podelitev nagrad za oblikovalski presežek	1	1.000
			6	6.000
		Likovni kritiki izbirajo		
1. – 6.1.2019	P1 - LKI	Izbor: Maja Škrbot; avtorica: Natalija Šeruga	1	160
8.1. – 3.2.2019	P1 - LKI	Izbor: Nataša Smolič; avtor: Damjan Švarc; Festival Maribor je naš	1	1.000
5.2. – 3.3.2019	P1 - LKI	Izbor: Vesna Teržan, avtor: Oliver Pilič	1	1.000
5. – 31.3.2019	P1 - LKI	Izbor: Alenka Domjan, avtorica: Iva Tratnik	1	1.000
2.4. – 6.5.2019	P1 - LKI	Izbor: Brane Kovič, avtor: Vladimir Leben	1	1.000
7.5. – 2.6.2019	P1 - LKI	Izbor: Damir Globočnik, avtorica: Agata Pavlovec	1	1.000
4.6. – 1.7.2019	P1 - LKI	Izbor: Nataša Kovšca; avtorica: Špela Volčič	1	1.000
3. – 29.9.2019	P1 - LKI	Izbor: Jernej Kožar, avtor: Tadej Vaukman	1	1.000
8.10. – 4.11.2019	P1 - LKI	Izbor: Milena Zlatar, avtor: Rudi Benetik	1	1.000
4.11. – 2.12.2019	P1 - LKI	Izbor: Mario Berdič Codella, avtorica: Cvetka Hojnik	1	1.000
3. – 31.12.2019	P1 - LKI	Izbor: Aleksander Bassin, avtor: Drago Hrvacki	1	1.000
			11	10.160
		Spremljevalne razstave		
22. – 28.2.2019	P1	Fabula 2019: Razstava plakatov	1	1.300
4.6. – 6.12.2019	NLB	60 Let plakatov Jazz festivala Ljubljana	1	5.800
16. – 25.4.2019	VSD	Transgeneracije 2019: Razstava	1	2.000
8. – 22.11.2019	P2	30. Liffe – Mini razstava Kinoteke	1	4.500
			4	13.600
			28	64.360
FOTOGRAFSKE RAZSTAVE V MALI GALERIJ				

1. – 13.1.2019	MG	Brane Žalar: Detajl v objektivu	1	150
16.1. – 10.3.2019	MG	Bojan Velikonja: Ljubljana	1	1.500
13.3. – 21.4.2019	MG	Janez Bogataj: Meje svobode – premostljivi zidovi	1	1.650
24.4. – 16.6.2019	MG	Peter Gedei: Podzemni svetovi	1	3.100
17.6. – 8.9.2019	MG	Žiga Koritnik: Cloud 9	1	1.800
18.9. – 10.11.2019	MG	Nino Mihalek: Zrak - zrak	1	2.000
12.11. – 31.12.2019	MG	Gregor Radonjič: Metakrajine	1	2.500
			7	12.700
			38	88.948
GOSTOVANJA PO SLOVENIJI IN TUJINI				
1. in 2.2.2019	Budimpešta, Madžarska	Slovenski jazz v Budimpešti: Drago Ivanuša: La Bete Humaine; Kristijan Krajncan: Drummingcellist; Teo Collori & Momento Cigano (Budapest Music Center)	3	280
6.2.2019	Žalec	Prosto po Prešernu; Režija: Maruša Kink, Igrajo: Jernej Čampelj, Tina Gunzek in Saša Pavlin Stošič	2	300
27.10.2019	Maribor	Leja Jurišič in Milko Lazar: De Facto (pojdi s seboj); koreografija: Leja Jurišič; Koncertni performans (54. Festival Borštnikovo srečanje)	1	80
27.10.2019	Kielce, Poljska	Homer: Iliada; SNG Drama Lj, MGL in CD; Režija: Jernej Lorenci (2. Mednarodni gledališki festival v Kielcah, Poljska (2019))	1	310
16. in 17.11.2019	Dresden, Nemčija	Ivan Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica, Režija: Žiga Divjak (Fast forward Dresden festivals)	2	400
			9	1.370
DRUGI PROJEKTI JAVNE SLUŽBE				
		Državne proslave		
7.2.2019	GD	Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku s podelitvijo Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada	1	1.350
30.10.2019	LD	Proslava ob Dnevu reformacije	1	550
23.12.2019	GD	Proslava ob Dnevu samostojnosti in enotnosti	1	1.400
			3	3.300
Vse leto		Drugi projekti javne službe	17	856
			20	4.156

	Št. prir.	Št. obisk.
RESNA GLASBA	98	78.584
DRUGA GLASBA	85	37.215
GLEDALIŠČE	33	10.861
PLES	33	14.045
FILM	411	59.240
KULTURNA VZGOJA, HUMANISTIKA IN LITERATURA	397	71.943
RAZSTAVE	38	88.948
GOSTOVANJA PO SLOVENIJI IN TUJINI	9	1.370
DRŽAVNE PROSLAVE	3	3.300
DRUGI PROJEKTI JS	17	856
	1.124	366.362

Poslovno poročilo za leto 2019 so pripravili:

- Uršula Cetinski, *generalna direktorica*
- Barbara Štukelj, *direktorica poslovnega sektorja*
- Karmen Klučar, *direktorica tehničnega sektorja*
- Brigita Pečovnik, *direktorica kongresno-komercialnega programa*
- Ingrid Gortan, *vodja programa resne glasbe, opere in baleta*
- Bogdan Benigar, *vodja programa druge glasbe*
- Andrej Jaklič, *vodja gledališkega in plesnega programa*
- Simon Popek, *vodja filmskega programa*
- Barbara Rogelj, *vodja kulturne vzgoje in humanizma*
- Nina Pirnat Spahić, *vodja programa razstav*
- Janja Kolenc, *vodja službe za kadrovske in splošne zadeve*
- Saša Globačnik, *vodja službe za trženje programa in odnose z javnostjo*
- Irena Verdinek, *koordinatorka programa*
- Tamara Habjanič, *tajnica*

in druge sodelavke in sodelavci iz Cankarjevega doma.

Uredila: Barbara Štukelj

Jezikovni pregled: Sonja Vesel Košmrlj

Odgovorna oseba:

Uršula Cetinski
Generalna direktorica

Ljubljana, 19. februarja 2020

8. in 21. 1. 2019
Pogovorna večera Toneta Partljič z gosti
 Festival Maribor je naš
 Gostje: Andrej Brvar, ddr. Igor Grdina,
 dr. Jerneja Ferlež, Mitja Čander,
 Marko Crnkovič, Melita Forstnerič
Klub CD, Klub Lili Novy

Foto: osebni arhiv Toneta Partljiča

10. 1. 2019
Muzej tiska
 Pogovor z Alijem Žerdinom
 vodi: Patricija Maličev
 Predavanja in pogovori ob razstavi Časopis,
 prvi odtis zgodovine
Kosovelova dvorana

Foto: Borut Kranjc

19., 20. in 21. 1. 2019
Kekec
 Avtorski projekt Edwarda Cluga
 in skupine Katalena
 SNG Maribor
Linhartova dvorana

Foto: Mare Vaupotič

Od 18. do 23. 2. 2019
13. Festival gorniškega filma
Kosovelova in Linhartova dvorana

23. 2. 2019

Svetlana Makarovič: Namesto rož
Gallusova dvorana

Foto: Domen Pal

25. 2. 2019

Izbrisana

Naši filmi doma

V sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom
Linhartova dvorana

Foto: arhiv SFC

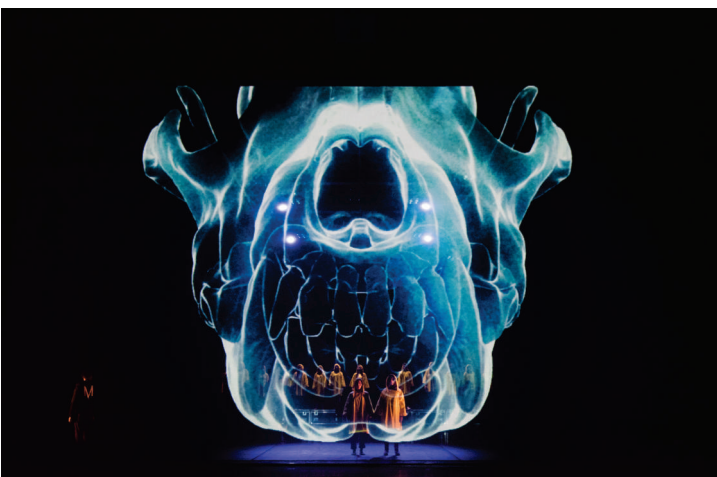

27. 2. 2019

Alberto Manguel

Fabula pred Fabulo (Fabula 2019)
Klub CD

Foto: Beletrina

2. 3. 2019

Abonma Veličastnih 7

ICK Amsterdam in Ballet de Marseille

Pojavitev | Izginotje
Gallusova dvorana

Foto: Matevž Čebašek

4. in 5. 3. 2019
Sergej Polunin
 Paradox–Sacre–Epilog
Gallusova dvorana

Foto: Matevž Čebašek

12. 3. 2019
Camerata Salzburg
 Dirigent in solist: François Leleux, oboa;
 Lisa Batiashvili, violina
 Zlati abonma
Gallusova dvorana

Foto: Arhiv CD

Od 13. do 20. 3. 2019
21. Festival dokumentarnega filma – 21. FDF
 Zaključna prireditev 21. FDF – podelitev nagrade
 Amnesty International Slovenije
Kosovelova dvorana

Foto: Iztok Dimc

25. 3. 2019
Večer nesrečnih koncev #2: Miti
 22. Pripovedovalski festival
Štišova dvorana

Foto: Nada Žgank

Od 27. 3. do 19. 5. 2019
13. Slovenski bienale ilustracije
 V sodelovanju z ZDSLU – Ilustratorsko sekcijo
Galerija Cankarjevega doma

Foto: Mare Vaupotič

8. 4. 2019
Rosas: A love supreme
 Veličastnih 7
Gallusova dvorana

Foto: Anne Van Aerschot

11. 4. 2019
Teresa Salgueiro
 Glasbe sveta
Gallusova dvorana

Foto: Aleš Rosa

Od 15. do 25. 4. 2019
Transgeneracije 2019
 Festival sodobnih umetnosti mladih
Prostori CD

Foto: Borut Kranjc

24. 4. 2019
The Gesualdo Six, vokalni ansambel
 Srebrni abonma
Slovenska filharmonija

Foto: Matevž Čebašek

10. 5. 2019
Pesem o Odiseju
 Rapsodiseja za dva po Homerju
Štiхова dvorana

Foto: Peter Uhan

12. 5. 2019
 Leja Jurišič in Milko Lazar
De facto (pojdi s seboj)
Linhartova dvorana

Foto: Matija Lukić

Od 13. 5. do 13. 6. 2019
100 let slovenskega poklicnega baleta
Prvo preddverje Cankarjevega doma

Foto: Mare Vaupotič

14. 5. 2019
Tatiči *Manbiki kazoku*
 Abonma Liffe po Liffu
Kosovelova dvorana

Foto: iz filma

Od 12. 6. 2019 do 3. 5. 2020
Ideja – znanost in tehnologija antične Grčije
Galerija Cankarjevega doma

Foto: Mare Vaupotič

Od 18. do 22. 6. 2019
John Zorn The Bagatelles Marathon
 60. Jazz festival Ljubljana
Gallusova dvorana

Foto: Nada Žgank

6. 9. 2019
Yuja Wang, klavir
 Filharmonični orkester iz Luksemburga;
 Gustavo Gimeno, dir.
 Zlati abonma
Gallusova dvorana

Foto: Goran Antlej

10. 9. 2019

**Kritika, rojena iz maternice umetnosti
(Baudelaire)**

Posvet o pomenu in vlogi umetnostne kritike
Steklena dvorana Lili Novy

Foto: Mare Vaupotič

11. 9. 2019

Dr. Jorge Bucay: Zgodbe, ki so me naučile živeti
Linhartova dvorana

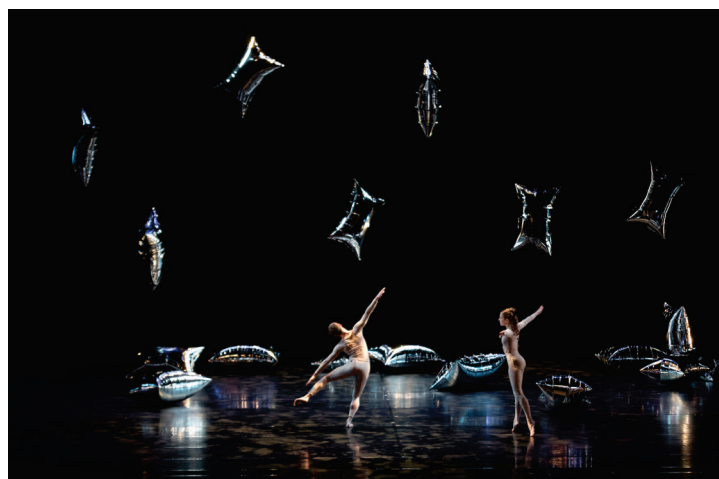
Foto: Renard

Od 18. 9. do 10. 11. 2019

Nino Mihalek: Zrak-zrak
Mala galerija

Foto: Kristina Bursać

6. 10. 2019

CCN Ballet de Lorraine

Stoletje Mercea Cunninghama
Veličastnih 7
Gallusova dvorana

Foto: Aleš Rosa

Od 9. 10. do 4. 11. 2019
THONET in Jurij Rihar: Oživiljene krivine
Prvo preddverje

Foto: Kristina Bursać

10. 11. 2019
Mef in NOB: Ma ne že spet ...
Linhartova dvorana

Od 12. 11. 2019 do 5. 1. 2020
Gregor Radonjič:
Metakrajine/vzporedne resničnosti
Mala galerija

Foto: Kristina Bursać

19. 11. 2019
Bakalina Velika
 Cankarjevi torki
Klub CD

Foto: Aleš Rosa

25. 11. 2019
Balet SNG Maribor: Hora-Cantata
 Veličastnih 7
Gallusova dvorana

Foto: Aleš Rosa

8., 9. in 10. 12. 2019
Vlado Kreslin: Kreslinovanje
Gallusova dvorana

Foto: Domen Pal

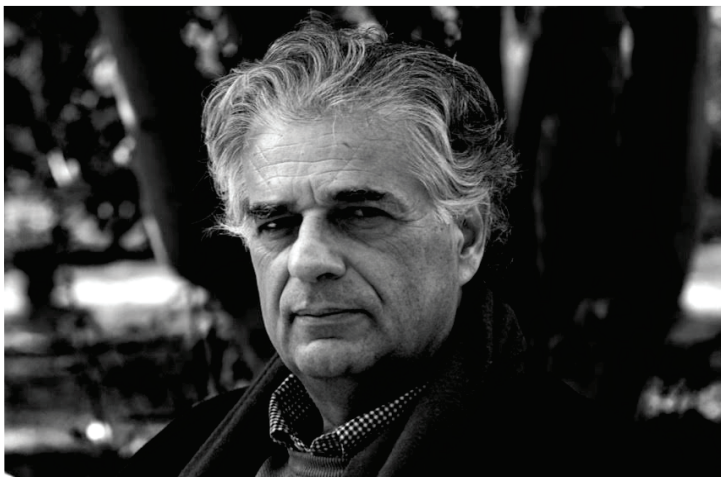
Od 13. do 24. 11. 2019
30. Ljubljanski mednarodni filmski festival –
30. LIFFe
 Zaključna prireditev 30. Liffa
Kosovelova, Linhartova in druge dvorane zunaj CD

Foto: Iztok Dimc

20. 11. 2019
Alexander Gadjev, klavir
 Srebrni abonma
Gallusova dvorana

Foto: Arhiv CD

10. 12. 2019

Grški književniki v Cankarjevem domu

Nastopajo: Tassos Goudelis, Michalis Modinos,
Yiorgos Chouliaras, Anastassis Vistonitis;
povezuje: prof. dr. Svetlana Slapšak.
Festival Na Olimpu
Kosovelova dvorana

Foto: Spiros Katopodis, VPA

Od 10. do 17. 12. 2019

Matthew King: Snežna kraljica

Slovensko komorno glasbeno gledališče,
Glasbena matica Ljubljana, Cankarjev dom
Linhartova dvorana

Foto: Darja Štravs Tisu

11. 12. 2019

Martha Argerich, klavir

Komorni orkester Franza Liszta;
Gábor Takács-Nagy, dir.
Gallusova dvorana

Foto: Arhiv CD

28. 12. 2019

Cirque Eloize: Hotel

Veličastnih 7
Gallusova dvorana

Foto: Arhiv CD

cankarjev dom

